

Iisalmen kaupungin
TALOUSARVIO
vuodelle 2012 sekä
TALOUSSUUNNITELMA
vuosille 2013 - 2015

Kaupunginvaltuusto 19.12.2011

Kaupunginjohtajan katsaus

Vuoden 2012 talousarvio on **"Talouden tasapainon ja hyvien palvelujen budjetti"**. Taloudellisen ja myöskin toiminnallisen tasapainon saavuttaminen on myös hieno päättymässä olevan juhluvuoden yhteinen aikaan saannos. Jo vuosia jatkuneesta kroonisesta budjettialijäämästä on päästy viimein eroon. Sitkeä ja määrätietoinen työ talouden ja toimintojen tasapainottamiseksi on näin ollen saavutettu. Vaikka maailmantalouden epävarmuus-tekijät myllertävät ympärillämme, olemme toiveikkaita tulevaisuuden suhteen. Tätä toiveikkuutta vahvistaa se näkymä, että myös vuoden 2011 suotuisasta talouskehityksestä johtuen kyseiseltä vuodelta tehtäneen positiivinen tilinpäätös. Veroasteemme nousee vain hieman, 0,25 %. Veronmaksajan kannalta tällä ei ole merkitystä, sillä efektiivinen veroaste laskee ensi vuonna, ollen 13,92 %, kun se vuonna 2011 vuoden veroperusteilla on 14,05 %. Myös kunnallisveron taso, 19,75 %, on sekä alueellisesti että kansallisesti kilpailukykyinen.

Mittavat panostuksemme infrastruktuurin uudistamiseen ja rakentamiseen ovat luoneet myöskin hyvää pohjaa tulevaisuuden seutukaupungille. Ensi ja tulevina vuosina meidän on huolehdittava siitä, että kaikilla toimillamme tuemme taloudellisesti ja toiminnallisesti tasapainoisen Iisalmen monipuolista kehittämistä. Tällä varmistamme sen, että nyt saavutettu **"Tasapainoinen Iisalmi"** on entistä parempi ja tuloksekkaampi yhteistoiminta-areena kaupungin, yrittäjien ja muiden sidosryhmien välillä.

Martti Harju
kaupunginjohtaja

Sisällysluettelo**Yleisperustelut**

Vuoden 2012 talousarvion yleisperustelut	4
Taloussuunnitelma vuosille 2013 – 2015	34
liite 1: Talousarvion käyttötalousosan tulosalueet	
liite 2: Poistosuunnitelma	
liite 3: Hallitusohjelman linjaukset kuntapolitiikasta	

Käyttötalousosa	sivu
Keskusvaalilautakunta	47
Vaalit	47
Tarkastuslautakunta	48
Tilintarkastus	48
Kaupunginhallitus	50
Yleishallinto	50
Sosiaali- ja terveydenhuolto	57
Henkilöstötoimi	60
Työllisyydenhoito	63
Lomatoimi	65
Maaseutulaudakunta	68
Maaseututoimi	68
Koulutuslautakunta	72
Päivähoito ja esiopetus	72
Peruskoulutus	77
Lukiokoulutus	81
Ruoka- ja siivouspalvelut	84
Kulttuurilautakunta	88
Kansalaisopisto	88
Kirjastopalvelut	91
Kulttuuripalvelut	94
Musiikinopetus	97
Vapaa-aikalautakunta	101
Vapaa-aikatoimi	101
Uimahalli	106
Tekninen lautakunta	111
Hallintopalvelu	111
Kaupunkirakenne	114
Tilapalvelu	121
Rakennuslautakunta	126
Rakennusvalvonta	126

Investointiosa

Iisalmen kaupungin investoinnit	129
Investointien perustelut	136

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma	147
Tuloslaskelman perustelut	148
Tuloslaskelman ts 2013 – 2015 perustelut	155

Rahoitusosa

Rahoituslaskelma	161
Rahoituslaskelman perustelut	162
Rahoituslaskelman ts 2013 – 2015 perustelut	165

LIITTEET

Iisalmen Vesi -liikelaitos

YLEISPERUSTELUT

VUODEN 2012 TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

1. Yleinen taloudellinen tilanne

Suomen kansantalous kasvoi alkuvuonna 2011 ripeästi. Ensimmäisellä neljänneksellä kasvu oli lähes viisi prosenttia ja toisellakin neljänneksellä noin kolme prosenttia. Maailmantalouden näkymät ovat kuluneen kesän jälkeen heikentyneet merkittävästi. Tämän seurauksena myös Suomen viennin näkymät ovat muuttuneet keväällä vallinneista optimistisista tunnelmista huonompaan suuntaan. Toimialoitain vientinäkymät toki vaihtelevat, mutta kokonaisuutena tavaroiden ja palvelusten viennin määrä voi jäädä tänä vuonna viime vuoden tasolle.

Epävarmuus maailmantalouden kehityksestä on ollut vallitsevana piirteenä jo pitkään, mitä on lisännyt vielä eräiden euromaiden julkisen sektorin budjettialijäämien kasvamisen sekä velkakannan nopea lisääntyminen.

Kotimainen kysyntä on ollut voimakkaassa kasvussa vilkkaan investointitoiminnan johdosta. Vuonna 2011 yksityinen kulutus lisääntynyt kolmen prosenttia. Vuonna 2012 kulutuksen kasvun arvioidaan hidastuvan. Investointien ennustetaan jäävän kuluvan vuoden tasolle tai parhaimmillaankin kasvavan vain vähän.

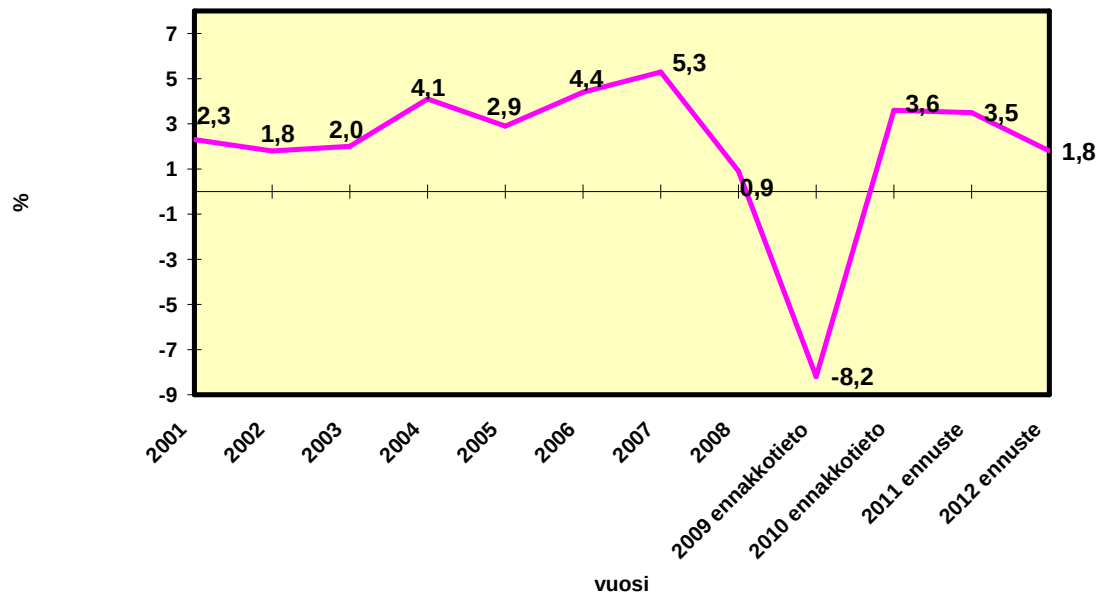
Suomen kokonaistuotannon kehityksestä tehdyt arviot kuluvalla vuodelle olivat vielä keväällä varsin toiveikkaita. Ennustelaitosten arviot liikkuvat tuolloin 3-4 prosentin haarukassa. Kesän jälkeen vuotta 2011 koskevat kokonaistaloudelliset ennusteet tuotannon kasvusta ovat alentuneet. Elo-syyskuussa laadituissa ennusteissa on varsin yleisesti arvioitu, että kokonaistuotannon kasvuvauhti hidastuu vuonna 2012 tämänvuotisesta. Taantumakin voi olla mahdollinen kehityskulku, jos maailmantalouden epävarmuuden jatkuminen heijastuu vientikysyntään ja kotimainen kysyntä pysyy vaimeana.

Vuonna 2011 kuluttajahintaindeksin arvioidaan kohoavan vuositasolla keskimäärin 3,3 %. Euroopan tasolla inflaation kiihtyminen keväällä johti siihen, Euroopan Keskuspankki nosti korkotasoa. Nytemmin euroalueen talouskasvun heiveröisyys on merkinnyt pidätyvyyttä korkotason nostamisessa. Suomessa kuluttajahintojen nousuvauhdin arvioidaan hidastuvan vuonna 2012.

Valtiovarainministeriö on arvioinut palkansaajien yleisen ansiotasoindeksin kohoavan vuonna 2011 2,6 % eli saman verran kuin vuonna 2010. Vuodelle 2012 tehtävät sopimukset sekä kuluvan vuoden palkkaperimä vaikuttavat arvioihin ansiotasoindeksin kehityksestä. Valtiovarainministeriö on arvioinut valtion talousarvioesityksessä ensi vuoden muutokseksi 3,2 %.

Työllisyys säilyi korkealla tasolla vuoden 2008 loppuun saakka. Selkeä käänne huonompaan tapahtui vuosien 2008 ja 2009 vaihteessa, minkä jälkeen työllisyystilanne heikkeni merkittävästi ja työttömyysaste nousi parisen prosenttia ja oli vuonna 2009 keskimäärin 8,2 %. Työllisyystilanne heikkeni edelleen vuonna 2010, mutta odotettua vähemmän. Työttömyysaste alenee vuonna 2011 noin kahdeksaan prosenttiin. Työttömänä on siten vuonna 2011 keskimäärin vähän yli kaksisataatuhatta henkilöä. Pitkäaikaistyöttömien määrä pysynee kuitenkin suurena. Työllisyysaste alkaa ennusteiden mukaan nousta nopeasti väestörakenteen muutosten johdosta. Työvoiman kysyntä kasvaa tänä ja ensi vuonna, jos kokonaistuotannon kasvu pysyy valtiovarainministeriön ennustamissa kasvuluvuissa. Keskimääräiseksi työttömyysasteeksi vuonna 2012 valtiovarainministeriö arvioi noin 7,5 %.

BKT, MÄÄRÄN MUUTOS V. 2001 - 2012

Lähde: Tilastokeskus, OECD, Valtiovarainministeriö

2. Kuntatalous vuosina 2011–2012

Tilastokeskuksen julkaisemien kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2010 tilinpäätösten mukaan toimintamenojen kasvu hidastui edelleen ja oli 4 %. Palkkausmenot eli palkat ja muut henkilöstömenot lisääntyivät 2,8 %. Tavaroiden ja palvelujen ostot lisääntyivät edelleen nopeasti eli noin seitsemän prosenttia. Vuonna 2011 toimintamenojen kasvu nopeutuu runsaaseen neljään prosenttiin. Toimintamenojen kasvu lieenee vuonna 2012 samaa luokkaa, joskin kustannustason arvioitua nopeampi kohoaminen voi johtaa myös toimintamenojen ennakoitua nopeampaan kasvuun. Keskeistä olisikin nyt kohdistaa toimenpiteitä kustannuskehityksen hallintaan.

Kunta-alalla saavutettiin vuoden 2010 helmikuussa neuvottelutulos virka- ja työehtosopimuksista vuosille 2010–2011. Sopimukset tulivat voimaan helmikuun alusta ja sopimuskausi päättyi 31.12.2011. Kaikilla sopimusaloilla maksettiin 1.5.2011 yleiskorotus 1,2 % sekä paikallinen järjestelyerä 0,8 %. Nämä yhdessä nostivat sopimuspalkkoja 2 % ja vaikuttavat vuonna 2011 henkilöstömenoihin vuositasolla 1,3%. Vuonna 2011 kaikilla sopimusaloilla maksettiin tietyt työssäoloehdot täyttyville 1.5.2011 kertaerä, jonka suuruus vaihteli 100 ja 250 euron välillä sopimus-alasta riippuen. Kertaerän kustannusvaikutus vuositasolla on keskimäärin 0,3% palkkasummasta.

Kunta-alan ansiotasoindeksiin arvioidaan kohoavan vuonna 2011 2,5 %. Tämä sisältää viime vuodelta siirtyvän palkkaperinnön ja kuluvan vuoden sopimuskorotukset sekä liukuma-arvion.

Koska kunta-alan nykyinen sopimuskausi päättyy kuluvan vuoden lopussa, niin ensi vuotta koskeva kunta-alan ansiotasoindeksiin arviointi perustuu lähinnä laskenta-tekniiseen oletukseen yleisen ansiotason kehityksestä vuonna 2012. Arviona voidaan lähteä siitä, että kunta-alan ansiotasoindeksi nousee vuonna 2012 kolmisen prosenttia. Koska kunta-alan henkilöstömäärän arvioidaan säilyvän lukumäärältään vuonna 2012 nykyisellä tasollaan, niin palkkasummakin kasvanee jokseenkin saman verran kuin kunta-alan ansiotaso.

Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksujen perusteet vuodelle 2012 perustuvat valtiontalouden kehyspäätöksessä esitettyihin tämän hetkisiin arvioihin. Yleinen piirre maksuissa on, että ensi vuoden maksutasot pysyvät lähestulkoon samalla tasolla kuin tänä vuonna. Päätökset ensi vuoden maksutasoista saadaan totuttuun tapaan kuitenkin vasta vuoden loppupuolella.

Kuntatyönantajan sairausvakuutusmaksu on ollut tänä vuonna 2,12 % maksun perusteena olevasta palkasta. Maksun suuruudeksi vuodelle 2012 on esitetty kehyspäätöksen liitteenä olevassa peruspalveluohjelmassa sama prosenttiluku kuin tänä vuonna.

Kuntatyönantajan työttömyysvakuutusmaksu on vuonna 2011 palkkasumman 1 879 500 euroon asti 0,80 % palkkasummasta ja sen ylittävältä osalta 3,20 %. Työttömyysvakuutusmaksu pysynee vuonna 2012 edellisvuoden tasolla.

Kuntatyönantajan keskimääräinen KuEL-maksu on ollut vuosina 2009–2011 samansuuruinen eli noin 23,6 % palkkasummasta. Jäsentyhteisöjen todellinen työnantajamaksu poikkeaa yleensä keskimääräisestä maksusta. Tällä hetkellä käytävissä olevan tiedon mukaan työnantajan keskimääräinen maksu pysyisi edelleen lähivuosina ennallaan ja olisi siten 23,6 % vuosina 2012–2015. Opettajien keskimääräinen VaEL-maksu alenee tämän vuoden 20,65 prosentista ensi vuonna 0,79 prosenttiyksikköä ja on siten 19,86 vuonna 2012.

Kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelma vuosina 2009-2012, mrd. €

	2009	2010 *	2011 **	2012 **
Toimintatulot	10,07	10,85	11,28	11,74
Toimintamenot	-32,48	-33,79	-35,17	-36,59
Toimintakate	-22,41	-22,94	-23,89	-24,85
Verotulot	17,61	18,35	19,16	19,28
Valtionosuudet	6,91	7,43	7,71	8,06
Rahoituserät, netto	0,20	0,18	0,17	0,15
Vuosikate	2,31	3,02	3,15	2,64
Poistot	-2,04	-2,15	-2,22	-2,32
Satunnaiset erät, netto	0,16	1,06 ¹⁾	0,25	0,25
Tilikauden tulos	0,43	1,93 ¹⁾	1,18	0,57
muutos- % :				
Toimintatulot	3,3	7,7	4,0	4,1
Toimintamenot	4,2	4,0	4,1	4,0
Verotulot	0,5	4,2	4,4	0,6
Valtionosuudet	7,5	7,5	3,8	4,5

¹⁾ Sisältää HSY:n perustamisesta johtuvaa pääkaupunkiseudun kuntien saamaa

kirjanpidollista myyntivoittoa noin 950 milj. euroa.

Kuntien ja kuntayhtymien rahoituslaskelma vuosina 2009-2012, mrd. €

Toiminnan rahavirta	2009	2010*	2011**	2012**
Vuosikate	2,31	3,02	3,15	2,64
Satunnaiset erät, netto	0,16	1,06 ¹⁾	0,25	0,25
Tulorahoituksen korjauserät	-0,39	-1,38 ¹⁾	-0,45	-0,45
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-3,99	-5,74 ¹⁾	-4,40	-4,40
Rahoitusosuudet investointeihin	0,24	0,26	0,20	0,20
Omaisuuksien myyntitulot	0,67	2,41 ¹⁾	0,80	0,80
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1,00	-0,37	-0,45	-0,96
Rahoituksen rahavirta				
Antolainojen muutokset	-0,16	-1,17 ¹⁾	-0,15	-0,10
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2,40	3,36 ¹⁾	1,95	2,45
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1,30	-1,28	-1,40	-1,45
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,19	0,05	0,00	0,00
Muut muutokset	0,05	-0,05	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	0,18	0,54	-0,05	-0,06
Rahavarat 31.12.	4,22	4,76	4,71	4,65
Lainakanta 31.12.	10,88	11,67	12,22	13,22

¹⁾ Luvut sisältävät HSY:n perustamiseen liittyviä eriä, joiden vaikutus koko kuntatalouden rahoitusasemaan on neutraali.

3. Verotus

Kuntien verotulot 2010 – 2012

Vuonna 2010 kuntien verotilitykset kasvoivat yli neljä prosenttia. Kuntien tuloveron tilitykset kohosivat edellisen vuoden tapaan parisen prosenttia, mutta yhteisöveron tilitykset ja kiinteistöveron tilitykset lisääntyivät erityisen ripeästi. Tilityksiä kertyi viime vuonna 18,35 miljardia euroa. Kunnallisveron tilityksiä vuonna 2010 kasvattivat jonkin verran ansiotulojen lisäys, mutta ennen kaikkea kuntaryhmän jako-osuuden kohoaminen. Kuntaryhmän jako-osuus ansio- ja pääomatuloista kertyvistä veroista kohosi vuonna 2010 sen vuoksi, että valtiolle tuloutettavat verot pääomatuloista supistuivat tuona vuonna edelleen voimakkaasti sekä sen vuoksi, että useat kunnat nostivat tuloveroprosenttiaan. Myös ansiotulojen verokevennykset pienensivät etenkin valtion tuloveron tuottoa.

Ennakkonpidätyksen alaiset tulot kohosivat kansantalouden palkkasumman kasvun johdosta. Kunnallisverotuksessa tehtävien vähennysten määrä kasvoi merkittävästi perusvähennyksen kasvattamisen johdosta. Kunnallisveroa tilitettiin vuonna 2010 kunnille kaikkiaan lähes 15,8 miljardia euroa. Kuntien osuus yhteisöveron tuotosta oli noin 1,4 miljardia euroa ja kiinteistövero tuotto oli lähes 1,2 miljardi euroa vuonna 2010.

Kunnallisveron tilitykset ovat kasvaneet tämän vuoden 2011 tammi-syyskuussa noin seitsemän prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Kasvuvauhti hiipunee loppuvuotta kohden taloudellisen toimeliaisuuden hidastumisen johdosta ja viime vuoden lopun korkean vertailutason vuoksi, mikä aiheutui kuntaryhmän jako-osuuden korottamisesta.

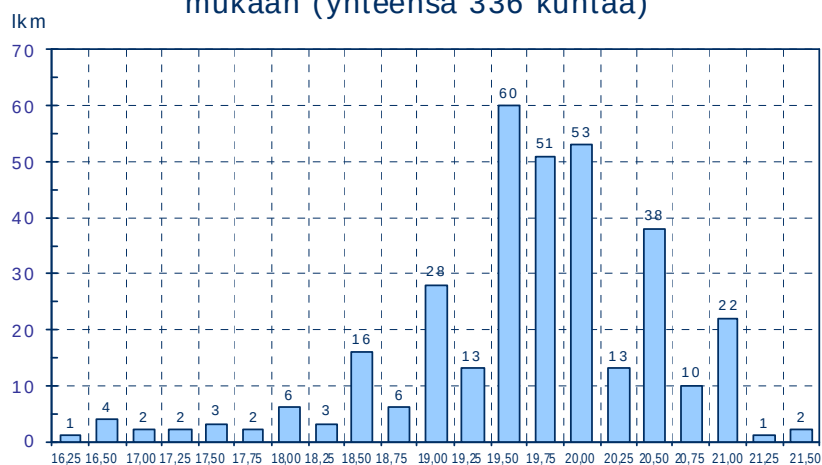
Kunnallisveron tilityksiä lisää kuntien tuloveroprosenttien nousu keskimäärin noin 0,2 prosenttiyksiköllä, mikä kasvattaa kunnallisveron tuottoa vuonna 2011 lähes 180 miljoonaa euroa. Vuonna 2009 käyttöön otetun työtulovähennyksen kasvattaminen supistaa kunnallisveron tilityksiä. Kokonaisuutena verosta tehtävät vähennykset pienentävät kunnallisveron tuottoa noin 800 miljoonaa euroa. Kuntien tuloveron tilitykset ovat arvion mukaan vuonna 2011 yhteensä noin 16,3 miljardia euroa, jolloin kasvua edelliseen vuoteen olisi siten noin 3,6 %.

Vuonna 2012 kunnallisveron tilitysten arvioidaan kasvavan noin puolitoista prosenttia. Arvio perustuu tämän hetkiseen näkemykseen kokonaistaloudellisesta kehityksestä, jonka mukaan palkkasumma lisääntyy nimellisesti vajaan 4 % prosenttia. Valtion talousarvioesityksessä kuntien tuloverotukseen ehdotetaan veroperustemuutoksia, jotka vähentävät kunnallisveron tuottoa yhteensä (nettomääräisesti) noin 263 miljoonaa euroa. Menetykset kompensoidaan täysimääräisesti valtionosuusjärjestelmän kautta valtionosuuksia lisäämällä. Kunnallisveron tilityksiin vaikuttavat myös niiden ajoitukseen liittyvät seikat sekä mahdolliset muutokset kuntaryhmän jako-osuudessa. Vuonna 2012 kunnallisveron tilitysten arvioidaan olevan 16,6 miljardia euroa.

Talouskehityksen paraneminen vuonna 2010 ja kuluven vuoden alkupuolella on heijastunut myös yhteisöveron tuottoon. Yhteisövero supistui vuonna 2009 merkittävästi, mutta vuoden 2010 kehitys palautti tuoton lähes notkahdusta edeltäneelle tasolle. Kuntaryhmän osuutta yhteisöverosta korotettiin väliaikaisesti kymmenellä prosenttiyksiköllä vuosiksi 2009–2011. Tämän hetkessä arviossa on päädytty siihen, että vuonna 2011 yhteisöveroa tilitetään kokonaisuudessaan 15 % enemmän kuin viime vuonna eli noin 1,6 miljardia euroa. Vuonna 2012 yhteisöveron tilitykset supistunevat jonkin verran ja ovat noin 1,5 miljardia euroa. Kuntien jako-osuutta jatketaan vuosina 2012–13 viidellä prosenttiyksiköllä korotettuna. Hallitus esittää yhteisverokannan alentamista yhdellä prosenttiyksiköllä 25 prosenttiin. Aleneminen kompensoidaan kunnille kuntaryhmän jako-osuutta korottamalla.

Kiinteistöveron tilitykset olivat vuonna 2010 miltei 1,2 miljoonaa euroa. Vuosina 2011 ja 2012 tilitysten arvioidaan kasvavan verrattain maltillisesti.

Kuntien lukumäärät vuoden 2011 tuloveroprosentin mukaan (yhteensä 336 kuntaa)

Kuntaliitto
Kommunförbundet

18.11.2010 / hp

Kuntien verotulot vuosina 2009-2012, mrd. €

Lähde: Vuodet 2009-2010 Tilastokeskus,
vuosien 2011-2012 ennusteet Peruspalveluohjelma 23.3.2011/Kuntaliitto

Verolaji	2009	2010*	2011**	2012**
Kunnallisvero	15,44	15,77	16,52	16,98
Yhteisövero	1,20	1,41	1,71	1,43
Kiinteistövero	0,97	1,17	1,21	1,23
Verotulot yhteensä	17,61	18,35	19,44	19,64
Muutos, %:				
Kunnallisvero	2,4	2,1	4,8	2,8
Yhteisövero	-21,9	17,5	21,5	-16,4
Kiinteistövero	6,5	19,9	3,4	1,7
Verotulot yhteensä	0,5	4,2	6,0	1,0
Tuloveroprosentti, keskim.	18,59	18,97	19,17	19,17
Yhteisöveroprosentti	26,0	26,0	26,0	26,0
Osuus yhteisöverosta, %	32,03	31,99	31,99	21,99

Kuntaliitto
Kommunförbundet

28.3.2011 J. Turkkila/my

4. Valtion talousarvioesitys 2012

Valtion toimenpiteiden vaikutukset kuntien ja kuntayhtymien talouteen valtion talousarviossa (ml. lisätalousarviot), milj. euroa, muutokset vuodesta 2011 vuoteen 2012

	menot	tulot	netto
1. Toiminnan muutokset ja budjettipäätökset			
Kustannustenjaon tarkistus:			
— VM		374	374
— OKM		38	38
VM, valtionosuusleikkaus (HO)		-631	-631
VM, yhdistymisavustuksen kattosäännön mukaisen vähennyksen palautus		45	45
VM, tietojärjestelmähankkeiden rahoituksen tarkistaminen		1	1
OKM, koulutuksen laadun kehittäminen (HO)	10	10	0
OKM, perustamishankkeet (HO)	-6	-6	0
OKM, vapaan sivistystyön menosäästö (HO)	-6	-6	0
OKM, valtionrahoituksessa toteutettavat säästöt ammattikorkeakouluissa (HO)	-4	-2	2
OKM, teattereiden ja orkesterien menosäästö (HO)	-2	-2	0
OKM, museoiden menosäästö (HO)	-3	-3	0
OKM, nuorten yhteiskuntatakuun toimeenpano vapaan sivistystyön oppilaitoksissa (HO)	1	1	0
OKM, nuorten yhteiskuntatakuun ja pitkäaikaistyöttömyyden torjunta nuorisotyössä (HO)	10	10	0
OKM, opintojen nopeuttamisen toimenpiteet yleissivistävässä koulutuksessa	-5	-5	0
OKM, vapaan sivistystyön toiminnan laajuuden ja valtionavustusten muutos	-1	-1	0
OKM, ammatillisen lisäkoulutuksen toiminnan laajuuden muutos	-2	-1	0
OKM, oppisopimuskoulutuksen toiminnan laajuuden muutos	-2	-2	0
OKM, ammattikorkeakoulujen toiminnan laajuuden muutos	-5	-2	3
OKM, nuorisotyön toiminnan laajuuden muutos	-4	-4	0
SM, maahanmuuttajien korvaukset	10	10	0
STM, kehittämishankkeet	-5	-5	0
STM, EVO-tutkimus (HO)	-5	-5	0
STM, perustoimeentulotuki (HO)	88	44	-44
STM, perustoimeentulotuki (perusturvan korotuksen ja asumistuen tulojen korotuksen johdosta perustoimeentulotuen menot alenevat, HO)	-44	-22	22
TEM, työllistämistuki kunnille	10	10	0
TEM, työllistämistuki kunnille: nuorten yhteiskuntatakuu ja pitkäaikaistyöttömyyden torjunta, josta 5 milj. euroa kohdistuu pitkäaikaistyöttömyyden vähentämisen määräaikaiseen kokeiluun (HO)	12	12	0
Yhteensä	48	-141	-189

5. Vuoden 2012 valtionosuudet

Hallitusohjelman vaikutus valtionosuuksiin

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen vaikuttavat vuonna 2012 toteutettavat hallitusohjelman linjaukset, joista merkittävimmät ovat kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistuva 631 milj. euron leikkaus ja kiinteistöveron poisto verotuloihin perustuvasta tasauksesta. Valtionosuusleikkauksen kuntakohtainen vaikutus on -118 euroa/asukas. Kiinteistöveron tasauksesta poiston vaikutus eroaa kunnittain. Hallitusohjelman mukaisesti veroperustemuutoksista kunnille aiheutuvat veromenetykset kompensoidaan täysimääräisesti valtionosuusjärjestelmän kautta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoitukseen kohdistetut leikkaukset (mm. lukioverkon karsiminen ja ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen menosäästöt) toteutetaan pääosin vuosina 2013—2015. Eräitä opetus- ja kulttuuritoimen menosäästöjä, kuten vapaan sivistystyön 11,5 milj. euron, museoiden, teatterien ja orkestereiden yhteensä 10 miljoonan euron ja perustamishankkeiden 6 miljoonan euron menosäästöt, toteutetaan kuitenkin jo vuonna 2012. Lukiokoulutukseen kohdistuvat 30 milj. euron säästöt, ammatillisen koulutuksen 43 milj. euron säästöt, oppisopimuskoulutukseen 31 milj. euron säästöt ja ammattikorkeakouluihin kohdistuvat 51 milj. euron säästöt toteutetaan vuoteen 2015 mennessä.

Vuoden 2012 verotulomenetysten kompensaaation; vaikutus vaihtelee kunnittain (yhteensä 263 milj. euroa).

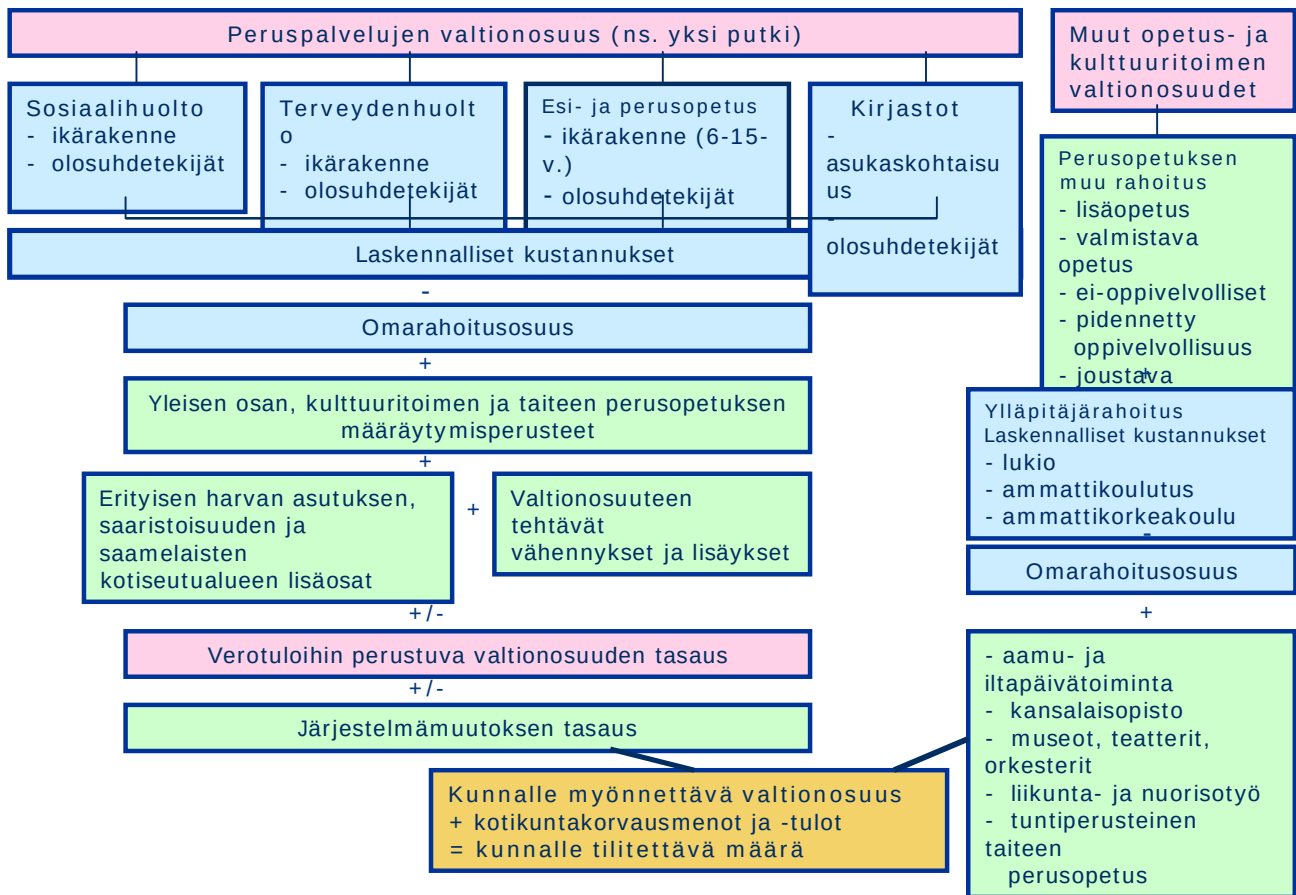
Valtionosuusrahoituksen kokonaisuutta arvioitaessa tulee ottaa huomioon sekä valtiovarainministeriön hallinnoima kunnan peruspalvelujen valtionosuus että opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksesta annetun lain mukainen rahoitus, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Kummassakin valtionosuuden osassa on oma kuntien itse rahoitettava osuus. Asukasta kohden yhtä suuren omarahoitusosuuden vuoksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksen yhteismäärä on valtaosalle kunnista negatiivinen. Valtionosuudet maksetaan kunnille yhtenä eränä jokaisen kuun 11. päivään mennessä.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (VM)	v. 2011	v. 2012
valtionosuusprosentti	34,11	31,42
kunnan omarahoitusosuus	2 638,32	2 999,96

Ylläpitäjärahoitus (lukiot, ammatillinen, AMK) (OKM)	v. 2011	v. 2012
valtionosuusprosentti	41,89	41,89
kunnan omarahoitusosuus (KL:n arvio)	347,53	375,00

Talousarvion liitteenä 3 hallitusohjelman linjaukset kuntapolitiikasta

Valtionosuuksien yhdistäminen

6. Kuntalain talouden tasapainottamista koskeva sääntely

Yleistä

Kuntalain taloutta ja tarkastusta koskevia säännöksiä on muutettu 1.8.2006 voimaan tulleessa kuntalain muutoksessa (578/2006). Taloutta koskevat säännösmuutokset sisältyvät kuntalain 65, 68, 69 ja 70 (kumottu) pykälisiin ja tarkastusta koskeva säännösmuutos 71 pykälään.

Talousarviota ja -suunnitelmaa koskevaa 65 §:ää on muutettu siten, että 3 momentissa säädetään tasapainottavan taloussuunnitelman laatimisesta alijäämäisessä kunnassa ja mahdollisuudesta jo kertyneen alijäämän kattamisesta erityisellä toimenpideohjelmalla. Alijäämän kattamista koskevaa sääntelyä ei sovelleta kuntayhtymässä.

Tilinpäätöstä koskevaan 68 §:n muutoksessa rahoituslaskelma on siirretty liitetiedoista varsinaiseksi tilinpäätöslaskelmaksi taseen ja tuloslaskelman rinnalle. Lisäksi pykälään on lisätty uusi 3 momentti, jonka mukaan tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Toimintakertomusta koskevaa 69 §:ää on muutettu siten, että kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamisesta. Pykälän 1 momenttiin on lisätty velvoite antaa tietoja sellaisista konsernitaseeseen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei

tehdä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa. Pykälään on lisäksi siirretty 3 momentti tilikauden tuloksen käsittelystä. Vastaava säännös oli aiemmin erillisenä 70 §:nä.

Tarkastuslautakuntaa koskevaan 71 §:ään on lisätty uusi 3 momentti, jonka mukaan tarkastuslautakunnan tulee arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista ja toimenpideohjelman riittävyyttä. Lisäksi on muutettu tarkastuslautakuntaan valittavien jäsenten vaalikelpoisuutta koskevaa säännöstä.

Kuntaa koskevien säännösten soveltamista kuntayhtymässä koskevaa 86 § on muutettu siten, että viittaussäännös vastaa uutta 65 §:n asiasisältöä.

Sääntelyn tarkoitus

Säännösmuutoksilla on pyritty lisäämään talouden suunnitelmallisuutta sekä selkeyttämään ja täsmentämään kunnan talouden tasapainosääntelyä erityisesti tilanteessa, jossa kunnan kertynyt alijäämä on määrältään merkittävä.

Muutosta aikaisempaan sääntelyyn on ehdoton tasapainovaatimus taloussuunnittelussa alijäämätilanteessa; taloudeltaan alijäämäisen kunnan tulee katkaista alijäämän lisääntyminen enintään neljässä vuodessa laatimalla tasapainossa oleva tai ylijäämäinen taloussuunnitelma. Jos taseen kattamatonta alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, kunnan on laadittava erikseen yksilöity toimenpideohjelma alijäämän kattamiseksi.

Voimaan tulleet säännökset selkeyttävät kunnan toimielinten vastuuta kunnan talouden tasapainottamisessa ja oikean kuvan antamisessa kunnan taloudenhoidosta. Kunnanhallituksen rooli tasapainottavan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman laatimisessa ja tasapainotusta koskevan selonteon antamisessa on keskeinen. Tarkastuslautakunnan on arvioitava arvointikertomuksessa tasapainotuksen toteutumista sekä toimenpiteiden riittävyyttä ja realistisuutta. Tilintarkastajat joutuvat puuttumaan alijäämän kattamisveloitteen laiminlyömiseen aiempaa tarkemmin.

Hyväksyttyjen tasapainottamissäännösten vaihtoehtoina olisi ollut säätää lainojen enimmäismäärästä tai sitovasta määräajasta alijäämän kattamiselle. Lainakaton säätäminen olisi rajoittanut kuntien itsehallintoa eikä olisi estänyt kuntia siirtämästä lainavastuitaan tytäryhteisöille. Alijäämän kattamista koskevien määräaikojen säätäminen olisi taas saattanut eliminoida jouston, jota kunnan talouden hoitaminen yksittäistapauksissa edellyttää. Mainituista syistä päädyttiin sääntelyyn, joka yhtäältä tiukentaa suunnitteluvuorokauden talouden tasapainottamiseksi ja toisaalta korostaa realistisuutta tasapainotustoimenpiteiden valinnassa ja ajoituksessa.

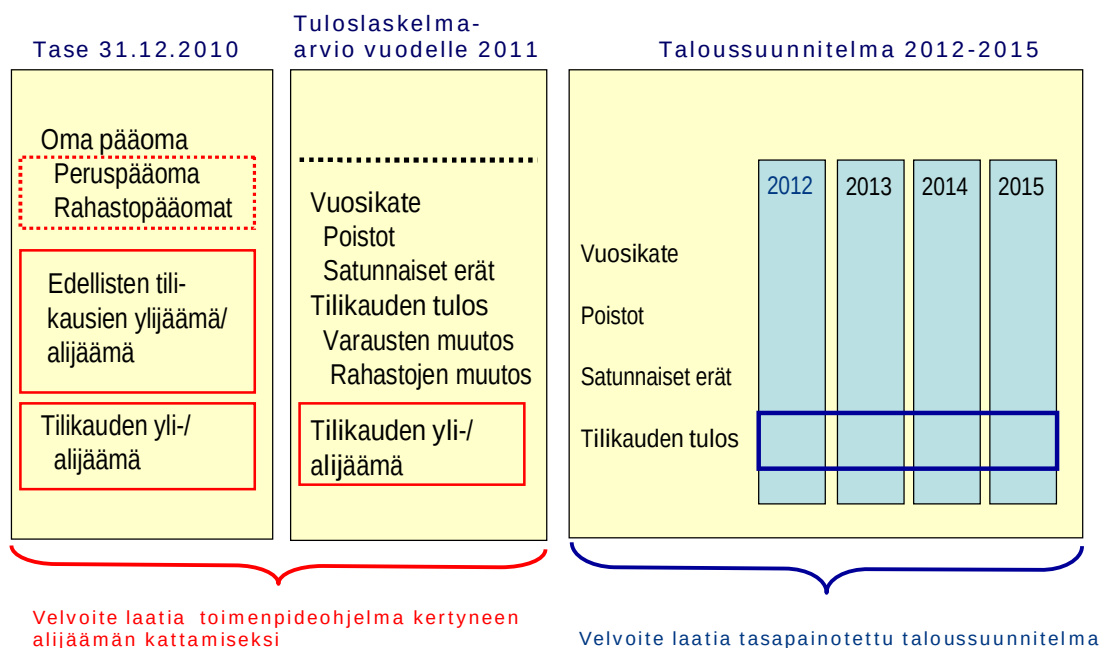
Kattamisvelvoitteen määrittely

Alijäämän kattamisvelvoite syntyy, kun kunnan kuluvan vuoden taseen arvioidaan muodostuvan alijäämäiseksi. Tasearvio on alijääminen silloin, kun viimeksi hyväksytyn tilinpäätöksen ja kuluvan vuoden talousarvion yli- ja alijäämäerien yhteenlaskettu määrä on negatiivinen. Yhteenlaskettavia eriä kattamisvelvoitetta määriteltäessä on siten kolme:

Edellisen tilinpäätöksen taseen mukainen Edellisten tilikausien yli-/alijäämä,
Edellisen tilinpäätöksen taseen mukainen Tilikauden yli-/alijäämä ja
Kuluvan talousarviovuoden Tilikauden yli- tai alijäämä.

Kirjanpidollisesti eriytettyjen liikelaitosten arvioidut yli-/alijäämät otetaan huomioon kunnan talousarviovuoden yli-/alijäämäarviossa. Samoin yli-/alijäämäarvioon otetaan mukaan talousarviomuutokset.

**TASAPAINOTTAVA TALOUSSUUNNITELMA JA
TOIMENPIDEOHJELMA (Kuntal 65.3 §:n muutos)**

Tasapainotus taloussuunnitelmassa

Voimaan tulleiden säännösten (65.3 §) mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Taloussuunnitelman neljän vuoden tasapainovaatimus sitoo nimenomaan kuntaa, jonka taseeseen ei kerry ylijäämäeriä. Toisin sanoen kunnan, jonka talousarviovuoden taseen arvioidaan muodostuvan alijäämäiseksi tai jonka kuluvan vuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää, on laadittava tasapainossa oleva taloussuunnitelma.

Kunta, jonka kuluvan vuoden tasearvio on ylijäämäinen, voi sen sijaan tehdä alijäämäisen taloussuunnitelman. Ylijäämäinen kunta voi laatia taloussuunnitelman

myös neljää vuotta pidemmäksi, jos sen taseeseen ei muodostu kattamatonta alijäämää. Pidennetyn taloussuunnitelman neljän ensimmäisen vuoden tilikauden tuloksen summa ei kuitenkaan voi olla määrältään negatiivinen enempää kuin määrän, minkä kattamiseen kuluvan vuoden tasearvion mukaiset ylijäämämäärät riittävät.

Taloussuunnitelmaan kuuluvien vuosien tilikauden tuloksella tarkoitetaan tulosta ennen tilinpäätössiirtoja eli ennen varaus-, poistoero- ja rahastosiirtoja.

Taloussuunnitelmaa koskeva neljän vuoden enimmäispituus ei estä kuntaa laatimasta sitä pidemmälle ulottuvaa investointiohjelmaa tai erillisiä pitkän aikavälin palvelusuunnitelmia.

Toimenpideohjelma

Lain 65.3 §:ään on otettu erityissäännös taloutta tasapainottavasta toimenpideohjelmasta. Säännös koskee kuntaa, jolla on kattamatonta alijäämää taseessa erityisen suuri määrä ja joka ei saa taseen alijäämää katettua taloussuunnitelmassa. Toimenpideohjelma kohdistuu taseeseen jo kertyneen alijäämän kattamiseksi. Toimenpideohjelman laatimisesta riippumatta taloussuunnitelma on laadittava tasapainoiseksi tai ylijäämäiseksi, jos kunnalla on kertynyttä alijäämää.

Lain ensisijaisena tarkoituksena on katkaista alijäämän kasvu. Kun merkittävän suurta edellisiltä tilikausilta kertynyttä alijäämää voidaan kunnassa käsitellä erikseen, ei suunnittelukauden talouden tasapainottamistehtävää voida pitää ylivoimaisena tehtävänä.

Valtuuston on hyväksyttävä toimenpideohjelma taloussuunnitelman yhteydessä. Toimenpideohjelma voi myös olla erillinen, valtuuston hyväksymä asiakirja. Toimenpideohjelma voidaan hyväksyä myös osana taloussuunnitelmaa.

Valtuusto päättää toimenpideohjelman kestosta, joka voi olla nelivuotista taloussuunnitelmaa pidempi. Vaatimus toimenpiteiden realistisuudesta asettaa kuitenkin käytännössä takarajan alijäämän kattamiskaudelle, vaikka varsinaista enimmäisaikaa ei laissa ole säädetty. Usealle vuodelle ulottuva toimenpideohjelma tarkistetaan ja hyväksytään vuosittain talousarvion ja –suunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Toimenpideohjelmaan otetaan ne tuloja lisäävät ja menoja vähentävät toimenpiteet, jotka eivät sisälly varsinaiseen taloussuunnitelmaan. Toimenpiteet on esitettävä yksilöityinä, rahamääräisinä ja ajallisesti kohdistettuina.

Määrättyjen toimenpiteiden jättämistä varsinaisen taloussuunnitelman ulkopuolelle ja niiden esittämistä erillisessä toimenpideohjelmassa saattaa puoltaa niiden erityisluonne tai merkittävä rahallinen arvo. Esimerkiksi palvelurakenteiden olennaista muuttamista koskevien ratkaisujen rahamääräisiä vaikutuksia voi olla vaikea viedä taloussuunnitelmaan ennen kuin yksityiskohtaiset toimeenpanopäätökset on tehty. Erillisessä toimenpideohjelmassa voidaan sen sijaan tehdä periaateratkaisut tarvittavien toimenpiteiden määrästä ja rahamääräisestä tasosta, vaikka niiden kohdistumista tehtävittäin ei vielä olisikaan ratkaistu. Tuloperusteiden muutoksia koskevia ratkaisuja ei myöskään voitane tehdä vuosia etukäteen niin yksilöidyllä tasolla kuin taloussuunnitelmakäytäntö edellyttäisi. Toimenpideohjelmassa riittävänä voidaan lain perustelujen mukaan pitää tarkistettavien tuloperusteiden nimeämistä ja tulonlisäystavoitteiden asettamista tulolähteittäin.

Toimenpideohjelmaan voidaan ottaa myös sellaiset omaisuuden luovutukset ja niistä saatavat luovutusvoitot, jotka ajoittuvat taloussuunnitelman ulkopuolelle. Toimenpideohjelmassa voidaan esittää myös alijäämän kattaminen peruspääomaa alentamalla silloin, kun edellytykset peruspääoman alentamiselle ovat olemassa.

Alijäämän kattaminen tase-eristä

Kertynyttä tai kertyväksi arvioitua alijäämää voidaan kattaa suunnitteluvuosien ylijäämän lisäksi myös taseen oman pääoman eristä määrätyin edellytyksin. Päätös kertyneen alijäämän kattamisesta tase-eristä tulee tehdä ennakoon seuraavan vuoden talousarviota ja -suunnitelmaa hyväksyttäessä ja siirto oman pääoman eristä kirjataan päätöksentekovuoden tilinpäätöksessä tai sitä seuraavien suunnittelukauden vuosien tilinpäätöksissä. Jos kunnalla on merkittäviä ylijäämäeriä taseessa, voi se laatia taloussuunnitelman, jossa kertyväksi arvioitu alijäämä katetaan myös taseen ylijäämäerillä.

Tilikauden alijäämän kattaminen edellisten tilikausien ylijäämästä

Kunnan tilikauden alijäämä katetaan tilinpäätöstä seuraavan vuoden kirjanpidossa edellisten tilikausien ylijäämästä määrään, mihin taseen ylijäämäerät riittävät. Kuntayhtymässä noudatetaan pääsääntöisesti vastaavaa menettelyä. Jäsenkunnat voivat kuitenkin sopia erikseen tilikauden alijäämän kattamisesta ja ylijäämän palautuksesta. Kuntayhtymän tilikauden tuloksen käsittelyyn liittyviä kirjausperusteita on tarkemmin käsitelty kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnossa 36/26.10.1998.

Alijäämän kattaminen rahaston ja varauksen pääomasta

Muiden omien rahastojen kuten asuntotuotanto-, vahinkovastuu-, kehittämis- ja lahjoitusrahastojen pääoman alentaminen on tavallisesti sidottu määrättyihin liike-tapahtumiin. Mainittujen rahastojen pääomien käyttäminen alijäämän kattamiseen voi tapahtua vain erityisestä syystä ja pääoman alentamisen tulisi olla luonteeltaan pysyvää.

Arvonkorotusrahastoa ei voida käyttää alijäämän kattamiseen. Rahaston pääoman muuttaminen on sidottu maa-alueiden ja arvopapereiden arvon muutoksiin.

Investointivaraus voidaan kuntajaoston tuloslaskelmaohjeen mukaan tehdä vastaista hankintamenoa varten. Investointivaraus on tuloutettava viimeistään tilivuotena, jona hyödykkeestä aletaan tehdä suunnitelman mukaisia poistoja tai ei-poistonalaisen hyödykkeen kohdalla hankinnan toteutumivuotena. Investointivarauksen kartuttaminen tai purkaminen tilikauden tuloksen tasaamiseksi ilman, että siirtojen perustana on suunnitellut investointihankkeet tai niiden toteutuminen, ei siten ole hyvän kirjanpito-tavan mukaista. Varauksen purkaminen tulee tehdä tulosvaikutteisesti. Alijäämän kattaminen taseen sisällä varausta vastaan ei siten ole annettujen kirjanpito-ohjeiden mukaista.

Alijäämän kattaminen peruspääomasta

Lain 65.3 § perustelujen mukaan kertynyttä alijäämää voidaan kattaa myös peruspääomasta määrätyin edellytyksin. Peruspääoman alentamisen perusteena voi olla pysyvien vastaavien määrän pysyvä alentuminen joko omaisuuden luovutuksen, menetyksen tai ylimääräisten poiston taikka arvonalentumisen seurauksena. Peruspääomaa ei kuitenkaan tulisi alentaa enempää kuin peruspääoman ja pitkä-aikaisen vieraan pääoman yhteismäärä ylittää pysyvien vastaavien määrän.

Lakimuutoksen (578/2006) perustelluissa on mainittu taseyhtälö esitetty virheellisessä sanamuodossa. Edellytys peruspääoman vähentämiselle tietenkin on, että pitkäaikaisen pääomarahoituksen määrä taseessa ylittää pysyviin vastaaviin sitoutuneen pääoman määrän.

Arvonkorotusrahaston pääomaa ei mainitussa taseyhtälössä lasketa mukaan pitkäaikaiseen pääomarahoitukseen eriin. Mukaan lukeminen tarkoittaisi mahdollisuutta käyttää arvonkorotusta kertyneiden alijäämien kattamiseen. Tämä taas merkitsisi pysyvien vastaavien arvioitujen, mutta vielä realisoitumatta olevien luovutusvoittojen tulouttamista ennakoon oman pääoman sisällä, mikä ei olisi hyvän kirjanpitotavan mukaista.

Käyttöomaisuuden pysyvällä luovuttamisella tarkoitetaan käyttöomaisuuden myyntiä, vastikkeetonta luovutusta tai omaisuuden tuhoutumista siten, ettei luovutuksesta seuraa uuden käyttöomaisuuden hankintaa. Luovutuksen seurauksena pysyvien vastaavien määrän on supistuttava olennaisesti pienemmäksi kuin peruspääoman ja pitkäaikaisen vieraan pääoman yhteismäärän ennen kuin peruspääoman alentamiseen on syytä ryhtyä.

Peruste peruspääoman alentamiselle voi syntyä myös silloin, jos korvausinvestointien keskimääräinen taso jää pysyvästi suunnitelmapoistoja olennaisesti alhaisemmaksi. Tällainen tilanne voi muodostua silloin, kun kunta on lähimenneisyydessä toteuttanut suuria investointihankkeita ja toisaalta laajennus- tai uusinvestointihankkeita ei ole näköpiirissä lähitulevaisuudessa.

Poistoista johtuvan alijäämän kattaminen peruspääomasta voi tulla kysymykseen myös silloin, kun kunta on supistamassa palvelutuotantoaan esimerkiksi toimintojen ulkoistamisen johdosta tai muuttotappiosta johtuvan palvelutarpeen supistumisen vuoksi. Kun poistoja vastaavaa korvausinvestointien tulorahoitustarvetta ei ole, ei tilikauden tuloksen alijäämäisyys välttämättä merkitse kunnan maksuvalmiuden kiristymistä. Näin ollen kunnan peruspääomaa voitaisiin käyttää alijäämän kattamiseen määrällä, joka vastaa keskimääräisten poistojen ja korvausinvestointien erotusta suunnittelukaudella. Vaihtoehtoinen menettely on, että käyttämättömien tai vajaakäyttöisten tuotantovälineiden poistosuunnitelmaa kevennetään.

Peruspääoman alentaminen on poikkeuksellinen toimenpide, joka edellyttää kunnalta riittävää omavaraisuutta. Erityisesti kunnan, jonka suunniteltu, keskimääräinen investointitaso on poistotasoa olennaisesti korkeampi ja jonka velkamäärä on suuri, tulisi välttää peruspääoman alentamista, vaikka tase-yhtälö antaisi siihen mahdollisuuden. Mitä suurempi osuus kunnan pysyvistä vastaavista on rahoitettu peruspääomalla, sitä vakaampi kunnan rahoitusasema on. Erityisesti maanhankinta ja pääomasijoitukset sitovat kunnan pääoman tavallisesti olennaisesti pitemmäksi ajaksi kuin mitä kunnan ottaman pitkäaikaisen vieraan pääoman takaisinmaksuaika on.

Vaikka peruspääoman alentaminen ei sinänsä vaikuta omavaraisuus- tai velkaisuustunnuslukuihin, saattaa menettely johtaa virheellisen kuvan antamiseen kunnan taloudellisesta asemasta. Alijäämän eliminointi peruspääomasta on kirjanpidollinen ratkaisu, joka saattaa siirtää todellisiin ja välttämättömiin tasapainottamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

Alijäämäerien kattamisen suorittamisjärjestys

Edellisten tilikausien alijäämä katetaan ensisijaisesti tilikauden ylijäämällä ja taloussuunnitteluvuosien ylijäämillä ja toissijaisesti rahastopääomalla ja peruspääomalla. Rahastopääomasta ja peruspääomasta kattaminen edellyttää lisäksi edellä mainittujen erityisehtojen täyttymistä.

Tilikauden alijäämä katetaan ensisijaisesti edellisten tilikausien ylijäämällä ja taloussuunnitteluvuosien ylijäämillä ja toissijaisesti rahastopääomalla ja peruspääomalla.

Suunnitteluvuoden alijäämä katetaan edellisten tilikausien ylijäämällä tai taloussuunnitteluvuosien ylijäämillä.

Oikeat ja riittävät tiedot

Tilinpäätöstä koskevaan pykälään on lisätty säännös oikeiden ja riittävien tietojen antamisesta (68.3 §). Jos tuloslaskelma ja tase eivät anna riittävää tietoa kunnan toiminnan tuloksen tai taloudellisen aseman arvioimiseksi, on kunnan esitettävä tarpeelliset lisätiedot liitetiedoissa. Säännöksen erityisenä tarkoituksena on velvoittaa kuntaa antamaan selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja keskimääräisten korvausinvestointien määristä silloin, kun määrät poikkeavat olennaisesti toisistaan.

Tilanteessa, jossa tuloslaskelmaan merkityt suunnitelman mukaiset poistot ovat olennaisesti pienemmät kuin kunnan keskimääräinen korvausinvestointien taso, tulee kunnan ilmoittaa poikkeamasta tilinpäätöksen liitetiedoissa. Olennaisuutta tarkoittavana rajana voidaan kirjanpidossa pitää kirjanpitolautakunnan lausuntojen perusteella 10 % -yksikköä. Lain perustelujen mukaan keskimääräinen korvausinvestointitaso määräytyy tilinpäätösvuotta edeltävän vuoden, tilinpäätösvuoden ja voimassaolevaan taloussuunnitelmaan otettujen poistonalaisten investointien omahankintamenon keskimäärästä. Investoinnin omahankintamenolla tarkoitetaan investoinnin hankintamenon ja siihen saadun rahoitusosuuden (investointiavustus) erotusta.

Rahoituslaskelman merkitystä tilinpäätöksessä on lisätty siirtämällä se liitetiedoista tilinpäätöslaskelmaksi taseen ja tuloslaskelman rinnalle (68.2 §). Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Toimintakertomus säilyy yleisesti kirjanpitolaista poiketen kunnassa ja kuntayhtymässä tilinpäätökseen kuuluvana asiakirjana.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja tai pormestari.

Kunnanhallituksen selonteko toimintakertomuksessa

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, on kunnanhallituksen tehtävä toimintakertomuksessa selkoa talouden tasapainotuksesta päättyneellä tilikaudella sekä voimassaolevan taloussuunnitelman ja erillisen toimenpideohjelman riittäväyydestä talouden tasapainottamiseksi.

Selonteko jakaantuu kahteen osaan. Ensinnäkin tulee selvittää tilinpäätösvuonna voimassa olleen taloussuunnitelman toteutumisesta. Jos kunnalla lisäksi oli päättyneellä tilikaudella voimassa oleva toimenpideohjelma kertyneen alijäämän kattamisesta, tulee lisäksi selvittää tämän ohjelman toimenpiteiden toteutumista.

Toiseksi, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, kunnanhallituksen on tehtävä selkoa, onko kuluvana vuonna voimassaoleva taloussuunnitelma ja mahdollisesti erikseen laadittu toimenpideohjelma riittävä. Käytännössä selonteon antaminen

tulee kyseeseen, jos tilikauden alijäämä on olennaisesti suurempi kuin se oli taloussuunnitelmaa ja toimenpideohjelmaa hyväksyttäessä edellisenä syksynä.

Toimintakertomuksessa on tehtävä entiseen tapaan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä (69.3 §). Sen sijaan säännös talouden tasapainottamista koskevien toimenpiteiden esittämisestä toimintakertomuksessa tai sen yhteydessä on poistettu.

Tarkastuslautakunnan arvio

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä (71.3 §). Tarkastuslautakunnan on siten puututtava arviointikertomuksessaan kunnan talouden tasapainotukseen, jos kunnan talous tai taloutta koskevat suunnitelmat ovat alijäämäisiä.

Tarkastuslautakunnan arvio tulisi olemaan kaksiosainen samaan tapaan kuin kunnanhallituksen selonteko toimintakertomuksessa. Ensinnäkin tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilinpäätösvuonna. Arvioinnin kohteena ovat tällöin taloussuunnitelman toteutuminen ja mahdollisesti erikseen laaditun toimenpideohjelman toteutuminen. Toiseksi lautakunnan tulee arvioida voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä ja realistisuutta.

Tarkastuslautakunta voi arviointinsa perusteena käyttää kunnanhallituksen toimintakertomuksessa antamaa selontekoa ja muita mahdollisia kunnan taloudellista asemaa kuvaavia tietoja.

Tilintarkastajan kannanotot

Tarkastuslautakunnan on kuntalain 75 §:n 3 momentin mukaan hankittava selitys sekä kunnanhallituksen lausunto tilintarkastuskertomuksessa tehdystä muistutuksesta. Tilintarkastajan on tehtävä tilivelvolliseen kohdistuva muistutus silloin, kun kunnan hallintoa ja taloutta on hoidettu vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Kunnanhallitukseen kohdistuvan muistutuksen antamisen edellytykset saattavat täytyä, jos kunnanhallitus ei esitä valtuustolle tasapainottavaa taloussuunnitelmaa tilanteessa, jossa kunnan talous on alijäämäinen. Muistutuksen antoon saattaa johtaa myös menettely, jossa taseen kertyneen alijäämän kattamiseksi ei ole esitetty 65.3 §:n tarkoittamaa toimenpideohjelmaa silloin, kun alijäämää ei saada katettua taloussuunnitelmassa. Mainituissa tilanteissa tilintarkastaja saattaa joutua harkitsemaan vastuuvapauden epäämistä koskevan lausuman antamista.

Muistutuksen antamista saattaa edellyttää myös tilanne, jossa kunnanhallituksen toimintakertomuksessa antamat tiedot talouden tasapainotuksen toteutumisesta eivät olennaisilta osin ole oikeita ja riittäviä.

7. Iisalmen kaupungin vuoden 2012 talousarvion pääpiirteitä

Vuoden 2012 talousarvion valmistelua leimasivat yleinen taloudellinen epävarmuus ja valtion kuntiin kohdistamat säästötoimenpiteet. Yleinen taloudellinen epävarmuus johtuu Euroopan valtioiden velkaantumisesta, joka uhkaa laajentua pankkikriisiksi. Toisaalta Suomen valtio kuroo umpeen kestävyysvajetta, jossa kuntien rooli on merkittävä. Kuntien valtionosuuksia leikataankin 631 milj. eurolla eli 118 €/ asukas. Iisalmen valtionosuuksia leikkaus pienentää 2,6 milj. euroa.

Talousarvion valmistelu käynnistyi entiseen tapaan talousarvioraamin määrittelyllä. Hallituksen ja kaupunginvaltuuston kesä-heinäkuussa valmistelemassa raamissa tavoitteeksi asetettiin, että toimintakate saa kasvaa 2,7 milj. euroa eli 2,5 % kuluvan vuoden talousarvioon nähden. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän maksuosuudeksi raamissa määriteltiin 65,65 milj. euroa, jossa kasvua kuluvaan vuoteen 1 milj. euroa. Yleiseksi palkkavaraukseksi asetettiin 2,5 % korotus 1.6.2011 tasoon nähden. Raamissa asetetut tavoitteet olivat haastavia. Lisäksi täytyy muistaa, että asetettu raami oli tuloslaskelman osalta 1,4 milj. euroa alijäämäinen.

Hallintokuntien tuli valmistella vuoden 2012 talousarvioesitykset syyskuun puoliväliin mennessä. Hallintokuntavalmistelu oli hyvää, sillä raamitavoitteesta jäätin vain 400 000 euroa. Tämän eron umpeen kuromiseksi järjestettiin vielä kirikierros, jonka tuloksena voidaan todeta, että hallintokunnille asetettu raamitavoite on saavutettu. Tämä sillä edellytyksellä, että asetettu SOTE-raami myös kestää. Tämän jälkeen nykyisillä veroperusteilla tulojen ja menojen erotus oli lähes 1,3 milj. euroa.

Epävarmassa taloustilanteessa onkin tuotava korostetusti esiin talousarvioon sisältyviä keskeisiä riskejä

- SOTE-maksuosuuden riittävyys
- verotulokehitys
- sijoitusten tuotot
- atk-kustannukset
- raamitupon kaatuminen
- valtion toimenpiteet
- yleisen taloustilanteen edelleen heikkeneminen

Vuoden 2012 talousarvioon sisältyvät muutokset ovat varsin maltillisia. Neljän kunnan maaseutuhallinto yhdistyy siten, että Iisalmi toimii jatkossa maaseutuhallinnon vastuukuntana. 1.9.2011 on aloittanut Ylä-Savon ICT-Palvelut Oy, joka vastaa neljän SOTE-kunnan ja SOTE-kuntayhtymän tietohallintopalveluista. Koulutoimessa kouluavustajien määrä kasvaa kahdeksalla ja Miina Äkkijyrkän koulu lakkautuu syksyllä 2012. Juhani Ahon koulun perusparannus valmistuu vuonna 2012 ja uuden päiväkodin rakentaminen alkaa.

Puolet kaupungin talousarvion käyttömenoista koostuu SOTE kuntayhtymän maksuosuuksista. Kaupungin vuoden 2012 talousarviossa SOTE kuntayhtymän maksuosuuteen on varattu 66,12 milj. euroa, jossa kasvua kuluvan vuoden maksuosuuteen 1,47 milj. euroa.

Kaupungin bruttoinvestoinnit ovat 9,5 milj. euroa. Investointien rahoitusosuuksia talousarvioon on merkitty 1,1 milj. euroa. Vastaavasti vesilaitoksen investoinnit ovat 2,1 milj. euroa.

Uutta lainaa kaupunki ottaa 8 milj. euroa ja vanhaa lainaa maksetaan pois 3,9 milj. euroa. Vesilaitos ottaa uutta lainaa 1,6 milj. euroa ja maksaa entisiä lainoja pois 0,3 milj. euroa. Kaupungin lainamäärä vuoden 2012 lopussa on 36,6 milj. euroa eli 1 658 euroa/ asukas ja vesilaitos mukaan lukien 39,6 milj. euroa eli 1 792 euroa/asukas.

Toimintatuotot ovat 35,4 milj. €, joissa lisäystä edellisvuoteen 1,5 milj. € eli 4,6 %.
Toimintakulut ovat 145,0 milj. €, jossa lisäystä edellisvuoteen 4,5 milj. € eli 3,2 %.
Henkilöstökulut ovat 45,4 milj. €, jossa lisäystä 1,4 milj. € edellisvuoteen.
Palvelujen ostot ovat 82,9 milj. €, jossa kasvua 2,0 milj. € edellisvuoteen.
Aineet ja tarvikkeet ovat 4,6 milj. €, jossa lisäystä 0,07 milj. € edellisvuoteen.
Avustukset ovat 3,6 milj. €, jossa kasvua 0,6 milj. € edellisvuoteen.
Muut toimintakulut ovat 8,5 milj. €, jossa kasvua 0,4 milj. € edellisvuoteen.

Toimintakate on -109,6 milj. €, jossa kasvua edellisvuoteen 2,9 milj. € eli 2,8 %.

Verotuloja vuoden 2012 talousarvioon on arvioitu kertyväksi 69,1 milj. euroa, jossa kasvua kuluvan vuoden varsinaiseen talousarvioon 2,2 milj. euroa eli 3,4 %. Kunnallisveroa on arvioitu kertyväksi 59,1 milj. euroa, yhteisöveroa 5,7 milj. euroa ja kiinteistöveroa 4,3 milj. euroa. Tarkempi erittely eri verolajien kehityksestä on esitetty tuloslaskelman perusteluissa.

Tuloveroprosentiksi valtuusto on vahvistanut vuodelle 2012 19,75 % (v. 2011 19,50 %). Kiinteistöveroprosentit säilyvät vuoden 2011 tasossa.

Valtionosuuksia on arvioitu kertyväksi 43,3 milj. €, jossa kasvua kuluvan vuoden varsinaiseen talousarvioon 2,3 milj. €. Rahoitustuotot ja -kulut (netto) ovat 2 milj. €. Tarkempi erittely rahoitustuotoista ja kuluista on esitetty tuloslaskelman perusteluissa.

Vuosikate on +4,8 milj. euroa (v. 2011 talousarviossa 3,5 milj. €).
Vuosikate kattaa poistot 92-prosenttisesti.

Poistot ovat 5,2 milj. €.

Tilikauden tulos on -0,4 milj. €.

Poistoeron muutos -922 900 €.

Tuloutus investointi- ja kehittämisrahastosta 1 300 000 € (uuden päiväkodin rakentaminen)

Tilikauden ylijäämä on 5 777 €.

Vuoden 2012 talousarvion toiminnallisia muutoksia ja määrärahoja

Hallintopalvelukeskus

- vuonna 2012 presidentinvaalit ja kunnallisvaalit
- atk-toiminnot ulkoistettu, perustettu 1.9.2011 Ylä-Savon ICT-Palvelut Oy
- puhelinvaihtopalvelujen ulkoistaminen
- maaseututoiminnan uudelleenjärjestelyt. Iisalmi vastaa vastuukuntana Lapinlahden, Sonkajärven ja Vieremän maaseutuhallinnosta
- maahanmuuttoneuvojan palkkaaminen
- kuljetussuunnittelijan tehtäväjärjestelyt
- seuturahan puolitus

- maksuosuus Ylä-Savon SOTE ky:lle 66,12 milj. euroa

Sivistyspalvelukeskus

- kaksi uutta yksityistä päiväkotia
- Iisalmi-lisään 145 000 euroa
- neljän perhepäivähoitajan vähennys
- 7 uutta iltapäivätoiminnan ohjaajaa
- 8 uutta koulunavustajaa
- kuljetussuunnittelijan tehtäväjärjestelyt
- Miina Äkkijyrkän koulun lakkautus 1.8.2012
- tuntiopettaja maahanmuuttajataustaisten lasten opetukseen
- lukion opetuskurssien lisäys 35 kurssia
- lukion opintosihteerin osa-aikaistaminen

Vapaa-aikapalvelukeskus

- lisäpanostus 10 000 euroa haja-asutusalueiden latujen ja luistinratojen kunnossapitoon
- nuorisotalon siivous korvataan ostopalveluilla
- tilojen ja alueiden taksojen korotukset
- uimahallin energiakustannusten nousu
- palvelusihteerin palkkaus uimahallille, osittaiskate ostopalveluista
- seniorikortti jatkuu

Tekniset palvelut

- pelastustoimen kuntaosuus 1,65 milj. euroa
- yksityistieavustukset 254 000 euroa
- metsänmyyntituotot 310 000 euroa, kallioainesten myynti 100 000 euroa
- omaisuuden myyntivoitot 240 000 euroa
- tonttien- ja maa-alueiden vuokratuotot 1,0 milj. euroa
- liikenneväylien ylläpito 2,2 milj. euroa
- liikenneväylien ylläpidossa kahden henkilön vähennys, työpanos korvataan ostopalveluilla
- energiakustannusten nousu
- tiemestarin tehtäväjärjestelyt
- rakennuttajainsinööri eläkkeelle, työpanos korvataan ostopalveluilla
- tilapalvelu: rakennusten kunnossapito 519 300 euroa
- vesilaitoksen tuloutus kaupungille 531 000 euroa.

Investoinnit

- Juhani Ahon koulun perusparannus 2,0 milj. euroa, valtionosuus 0,6 milj. euroa. Koulun ensikertainen kalustaminen 0,8 milj. euroa, valtionosuus 0,3 milj. euroa
- päiväkodin rakentaminen 1,4 milj. euroa
- Kankaan tekonurmikenttä 0,4 milj. euroa, valtionosuus 0,1 milj. euroa
- katujen rakennus 0,7 milj. euroa, katujen peruskorjaus 1,1 milj. euroa, keskustan kaupunkirakenteen parantaminen 0,2 milj. euroa

Lisäksi vesilaitoksen talousarviossa investointeihin on varattu 2,1 milj. euroa.

Henkilöstömenot

Palkkauserärahat on talousarvioon mitoitettu siten, että 1.6.2011 voimassa olleisiin palkkaperusteisiin on laskettu 2,5 % varaus palkan korotuksiin vuodelle 2012.

Henkilöstösivukulut on laskettu talousarvioon seuraavasti:

KuEL-maksu, palkkaperusteinen	16,30 %
sosiaaliturvamaksu	2,12 %
työttömyysvakuutusmaksu	3,10 %
muut (tapaturmavak. 0,50 %, taloud. tuki 0,10 %)	0,60 %
yhteensä	22,12 %
 VaEL-maksu (opettajat)	 21,00 %

Kaupunginhallituksen varamäärärahoihin sisältyvät seuraavat määrärahat henkilöstömenoihin:

- varaus varhais-, työttömyys- ja työkyvyttömyyseläkkeiden omavastuuosuuksiin, kuntoutustukiin (= varhe-maksu) 184 400 €.

Eläkemenoperusteinen KuEL-maksu on budjetoitu Kevan ilmoituksen mukaisena ja pääsääntöisesti kohdistettu toimintayksiköille.

Henkilöstöpoliittiset tavoitteet ja periaatteet vuodelle 2012

1.1 Kaupunkistrategian mukaiset henkilöstöpoliittiset tavoitteet, yleiset linjaukset ja periaatteet on kuvattu henkilöstösuunnitelmassa 2012-2015 sekä sen liitteenä olevassa toimenpideohjelmassa.

1.2 Erityistoimenpiteet ja periaatteet vuodelle 2012 ovat seuraavat:

- kehityskeskustelulomake uusitaan ja kehityskeskusteluita terävöitetään tuloksellisuuden parantamiseksi
- palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmien kehitetään ja hankitaan atk-järjestelmä niiden hallinnointia varten
- palkkauspoliitikalla pyritään mahdollisuuksien mukaan tukemaan toimintojen tehostamista esim. tehtävien uudelleen järjestelyissä
- henkilöstön ammattitaitoa ja osaamista ylläpidetään ja täydennetään aktiivisesti ottamalla oma osaaminen paremmin koulutuksessa käyttöön (sisäiset koulutukset, atk-perustaidot) sekä lisäämällä uusien ohjelmien käyttöönottoon liittyviä koulutuksia
- osaamista parannetaan tekemällä henkilöstölle ja esimiehille sähköinen perehdyttämisopas
- otetaan käyttöön mentorointi osaamisen parantamiseksi (tukihenkilöt uusille henkilöille)
- ”hiljaisen tiedon” siirtäminen turvataan avaintehtävissä rekrytoinnin aikaistamisella ja määrärahat tähän laitetaan talousarvioon
- työhyvinvointia edistetään aktiivisesti erilaisin toimenpitein, jotka on kerrottu tarkemmin henkilöstösuunnitelman toimenpideohjelmassa (mm. aktiivisen tuen mallin käyttöönotto, työhyvinvointiagentit työpaikoille, työyhteisötaitoja parannetaan, työaikajoustoja kehitetään, työnohjaukseen panostetaan jne.)

- työkyvyn ja osaamisen ylläpitäminen yhteisvastuulliseksi, se on sekä työn-tekijän että työnantajan vastuulla
- tiedottamista parannetaan jalkauttamalla uusi viestintästrategia
- otetaan käyttöön työvuorosuunnittelussa atk-järjestelmiä tehokkaammin
- rekrytoinnissa pyritään suunnitelmallisuuteen ja vakituisiin virka- ja työsuhteisiin, sisäiset tehtäväjärjestelyt säilytetään rekrytointitapana
- otetaan käyttöön kuntarekry-ohjelma
- virkojen ja tehtävien täyttölupamenettelystä luovutaan, jos virka tai tehtävä on jo olemassa, se on henkilöstösuunnitelmassa suunniteltu täytettäväksi ja siihen on rahat talousarviossa
- hallinto-, johto- ja toimintosäännöt laitetaan ajan tasalle
- henkilöstö otetaan mukaan henkilöstösuunnitteluun
- keskitettyyn koulutusrahaan varataan enemmän rahaa esimiesten koulutuksiin sekä johdon korkeampaan koulutukseen
- koulutusmäärärahaa voi käyttää tarvittaessa myös työnohjaukseen, palvelukeskukset varaavat rahat omiin talousarvioihinsa yksilö- ja ryhmäohjausta varten, kriisitilanteita varten työnohjaus määrärahat varataan keskitettyyn rahaan
- yhteistyötä lisätään Kelan ja Kevan kanssa työurien pidentämiseksi

Lainoitus

Antolainojen lyhennyksiä talousarvioon sisältyy 0,13 milj. euroa. Uusien antolainojen myöntämistä talousarvioon ei sisälly.

Kaupungin talousarvioon sisältyy uutta lainanottoa 8,0 milj. euroa ja lainojen lyhennystä 3,9 milj. euroa (ei sis. vesilaitosta).

Lainamäärä vuonna 2012 on 36,6 milj. euroa eli 1 658 euroa/ asukas (ei sis. vesilaitosta), 39,6 milj. euroa ja 1 792 euroa/ asukas (sis. vesilaitos).

Kunnallinen liikelaitos/ Vesilaitos

Kuntalain muutoksella 15.5.2007 kuntalakiin on lisätty uusi 10 a luku, jossa säädetään kunnallisesta liikelaitoksesta. Kunta voi perustaa kunnallisen liikelaitoksen liiketoimintaa tai liiketaloudellisin periaatteiden mukaan hoidettavaa tehtävää varten. Liikelaitoksen perustaminen edellyttää erikseen tehtävää päätöstä.

Liikelaitoksen talousarvion hyväksyy liikelaitoksen johtokunta. Liikelaitoksen talousarvio esitetään kunnan talousarvion liitteenä. Valtuusto ohjaa liikelaitoksen toimintaa kunnan talousarviossa asettamilla tavoitteillaan.

Iisalmen kaupungin talouden keskeiset tunnusluvut 2010-2012

(Luvut eivät sisällä vesilaitosta)

	TP 2010	TA 2011	TA 2012
Tuloveroprosentti	19,50	19,50	19,75
Toimintakate, milj. euroa	-103,71	-106,65	-109,58
Verotulot, milj. euroa	64,75	66,86	69,10
Valtionosuudet, milj. euroa	39,25	41,00	43,35
Vuosikate, milj. euroa	3,07	3,49	4,83
Vuosikate, euroa/asukas	139	158	219
Investoinnit, (br.) milj. euroa	14,73	9,77	9,45
Lainojen muutos, milj. euroa	12,07	4,09	4,09
Lainat, euroa/asukas	1308	arv. 1488	arv. 1658
Asukasluku 31.12.	22 095	arv. 22 095	arv. 22 095

Tytäryhteisöjen tavoitteet vuodelle 2012

Kaupungin konserniohjeen mukaan kaupungin tytäryhteisöille vahvistetaan tavoitteet toiminnalle. Merkittävimpiä tytäryhteisöjä ovat:

- Iisalmen Teollisuuskylä Oy
- Kiinteistö Oy Petterinkulma
- Ylä-Savon sosiaali- ja terveydenhuollon ky

IISALMEN TEOLLISUUSKYLÄ OY:N TAVOITTEET VUODELLE 2012

Tuloksellinen toimintavuosi ja poistot suunnitelman mukaiset.

Toimitilojen käyttöaste on n. 95 %. Vapaiden teollisuustilojen osalta markkinointia tehostetaan.

Elinkaarensa päässä olevien teollisuuskiinteistöjen markkinointi.

Kunnostusta vaativien kohteiden saneeraaminen kiinteistön arvon säilyttämiseksi resurssien puitteissa.

Teollisuustilojen markkinointi ja tarvittaessa uusien toimitilojen rakentaminen

KIINTEISTÖ OY PETTERINKULMAN TAVOITTEET VUODELLE 2012**KIINTEISTÖ OY PETTERINKULMAN TOIMINTAPOLITIikka**

Kiinteistö Oy Petterinkulman toiminta-ajatuksena on tuottaa ja ylläpitää edullisia ja laadukkaita vuokra-asuntoja Iisalmen kaupungissa.

Tätä toiminta-ajatusta se toteuttaa mahdollisimman tehokkaasti säilyttämällä kannattavuutensa liikeyrityksenä sekä toimimalla kaikessa yhteiskunnan hyväksymällä tavalla.

PÄÄPERIAATTEET

- Liiketoiminta on vastuullista eikä se saa aiheuttaa kaupungille, jonka konserniin kuulumme, taloudellista rasitetta.
- Henkilökunnan ammattitaidosta pidetään huolta koulutuksella ja työssä viihtyvyyteen kiinnitetään huomiota.
- Yhtiössä on käytössä laatu- ja määrätavoitteisiin pohjautuva koko henkilöstöä koskeva tulospalkkiojärjestelmä.
- Asumisen laatutaso on hyvä vuokratasoon nähden.
- Vuokrattavana on eri hintaisia, eri tasoisia ja eri kokoisia asuntoja asiakkaan tarpeen mukaan.
- Kaikkia asukkaita kohdellaan tasapuolisesti ja asukasvalinnoissa huomioidaan sosiaaliset tarpeet.
- Vuokrat määritellään omakustannusperiaatteen mukaisesti huomioiden tulevat korjaustoimenpiteet.
- Päämääränä on asiakkaiden ja muiden sidosryhmien luottamuksen saavuttaminen ja sen jatkuva vaaliminen.
- Asiakkaan (asukas) tyytyväisyys on koko toiminnan perusta.
- Asiakkaiden tyytyväisyyttä seurataan vuosittain ja korjattaviin toimenpiteisiin ryhdytään viimeistään seuraavassa vuokranmäärityksessä. Asukastyytyväisyyskysely (AsNet) tehdään kolmen vuoden välein. Seuraava kysely on vuonna 2012.
- Kaikessa toiminnassa huomioidaan ympäristö ja pyritään toimimaan luontoa säästävästi. Talousjätteet lajitellaan ja käsitellään yhteiskunnan säätämällä tavalla. Käytöstä poistettu tavara pyritään kierrättämään mahdollisuuksien mukaan.
- Rakennuttamisessa ja kiinteistönpidossa noudatetaan rakennuksen elinkaari-ajattelua.

KIINTEISTÖ OY PETTERINKULMAN TALOUS- JA MÄÄRÄTAVOITTEET

Kiinteistö Oy Petterinkulma antaa Iisalmen kaupungille neljännesvuosittain erillisen talousraportin, jossa seurataan talouden tunnuslukuja ja määriä.

Vuonna 2012 pyritään saavuttamaan seuraavat tavoitteet:	euroa
- Liikevaihto	7 362 000
- Muut kiinteistön tuotot	66 000
- Henkilöstökulut	1 350 000
- Lainojen lyhennykset	1 183 000
- Kiinteistöjen muut kulut	3 641 000
- Luottotappiot	15 000
- Rahoitustuotot ja kulut	-735 000
- Vuokrasaamiset	alle 90 000
- Painotettu keskivuokra kauden lopussa (arava-asunnot)	7,96 e/m ² /kk
- Asuntojen käyttöaste	yli 98 %
- Henkilöstömäärä kokopäivätoimiseksi muutettuna	34 hlöä
- Asunnot os. Oivakuja 1-2 valmistuvat 1.5.2012	36 asuntoa
- Asuntojen määrä tilikauden lopussa	1 538 kpl

YLÄ-SAVON SOTE KY:N TAVOITTEET VUODELLE 2012

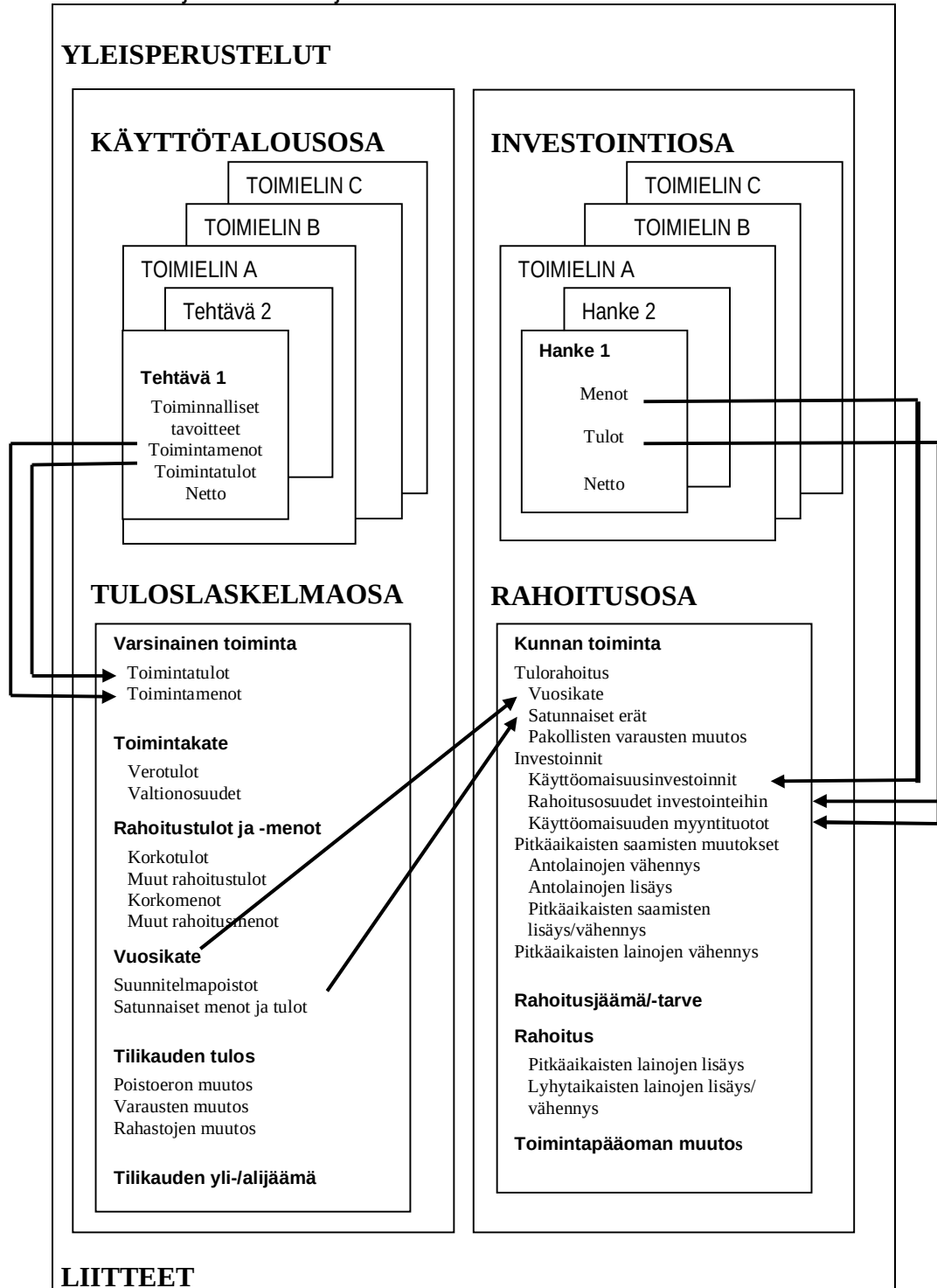
- Laitoshoidtoa puretaan vanhusten palveluissa ja uusia kotona asumista tukevia palveluja otetaan käyttöön. SOTE- alueen terveyskeskusten vuodeosastojen akuuttisairaanhoidon ja kuntoutustoiminta keskitetään Iisalmen ja Kiuruveden terveyskeskuksiin. Iisalmen terveyskeskuksen yksi vuodeosasto (30ss) lakkautetaan viimeistään 1.9.2012 alkaen. Pitkäaikaishoito korvataan tehostetulla palveluasumisella. Laitoshoidon purkuun varaudutaan tuki- ja asumispalveluilla.
- Kotisairaaloiminta aloitetaan ja kotihoiton lääkäriresursseja lisätään myös asumispalvelujen piirissä oleville
- Omaishoidon tuen saajien määrää lisätään siten, että saavutetaan STM:n suosituksen mukainen peitto 6 % yli 75-vuotiaista
- Palvelusetelin käyttöä laajennetaan sosiaalipalvelujen lisäksi puheterapiaan, jalkahoitoon, kaihoileikkauksiin ja suun terveydenhoitoon
- Perhekeskus toimintamalli otetaan käyttöön ja neuvolatiimiä vahvistetaan
- Päivystyspainotteista vastaanottotoimintaa muutetaan ajanvarausvastanottopainotteiseksi
- Valmistellaan Koljonvirran sairaalan psykiatrisen sekä päihde- ja mielenterveysosaston laitoshoidon ja aikuisten työryhmän siirtyminen sairaalan- terveyskeskuksen alueelle. Psykiatriset osastot yhdistyvät ja sairaansijat vähenevät 21 sairaansijaan. Muutokset tapahtuvat vuoden 2013 alusta.
- Psykiatrian kotikuntoutustyötä laajennetaan
- Lievä ja keskivaikea masennus hoidetaan depressiohoitajan ja perusterveydenhuollon lääkärin työnä
- Sosiaalipalveluissa ei tapahdu merkittäviä muutoksia
- Vammaisten henkilökohtaisen avun määrä lisätään lain hengen mukaisesti
- Perustetaan osa-aikainen (27,75 h) terveydenhuoltoeläinlääkärin virka yhteiseksi koko kuntayhtymään.
- Sähköistä asiointia lisätään; ilmoittautuminen, tekstiviestipalvelut, WEB ajanvaraus ja verkkolomakkeet.

- Palvelusopimuksen loppusumma on 66,116 milj. euroa, jossa kasvua v. 2010 tilinpäätöksen 2,3 %. SOTE kuntayhtymän järjestämisvastuulla olevien palvelujen kustannus on 2987 € / asukas (vuonna v. 2010 toteuma 2861 €/asukas). Suurin kustannusten kasvu on kuntoutuspalveluissa 14,5 %, vammaispalveluissa 7,5 %, hoito- ja hoivapalveluissa 6,3 %. KYS erikoissairaanhoidon kustannusten kasvu on palvelusopimuksessa 2,1 % suurempi kuin vuodelle 2011, mutta 0,7 milj. € pienempi kuin KYS:n esittämä laskennallinen maksuosuus.
- Palvelusopimuksessa kustannusten laskua on omassa erikoissairaanhoidossa - 4,5 %, perhepalveluissa – 3,9 %, vastaanottopalveluissa – 2,4 % ja aikuissosiaalityössä – 1,1 %.
- Vuodeosaston toiminnan muutokset ja Koljonvirran sairaalan järjestelyjen siirtyminen loppuvuoteen aiheuttanevat lopullisen palvelusopimuksen kustannusten kasvua hoito- ja hoivapalveluissa sekä aikuissosiaalityössä.

8. Talousarvion rakenne ja tehtävät

Rakenne

Talousarvio jakaantuu neljään osaan alla olevan kaavion mukaisesti:

Tehtävät

Talousarviolla on kaksi näkökulmaa, jotka määräävät suunnitelman rakenteen. Nämä ovat:

1. kokonaistalouden näkökulma, jota kuvaa tuloslaskelmaosa ja rahoitusosa
2. toiminnan ohjauksen näkökulma, jota kuvaa käyttötalousosa ja investointiosa

Kokonaistalouden näkökulma

Kunnan kokonaistaloutta kuvataan talousarvion ja -suunnitelman tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa. Tuloslaskelmaosassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat verotulot, valtionosuudet ja varsinaisen toiminnan menot ja tulot sekä suunnitelman mukaiset poistot.

Vakaan talouden lähtökohtana on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen. Sopeutuksen onnistuminen on nähtävissä tuloslaskelmaosassa tulo-rahoituksen riittävytenä eri suunnitelmavuosina. Tuloslaskelmaosasta suoraan saatavat tunnusluvut ovat toimintakate/toimintajäämä, käyttökate, vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli- tai alijäämä. Muodollista tulojen ja menojen tasapainottamista eli pyrkimystä nollatulokseen ei kuntalaki edellytä vuositasolla. Tilikauden tulos talousarviossa tai yksittäisenä suunnitelmavuotena voi olla yli- tai alijäämäinen. Pääsääntöisesti on pyrittävä siihen, että kolmivuotisella suunnitelmakaudella kunnan tulot kattavat menot.

Tilikauden tuloksen kehityksen arvioinnissa on taloussuunnitelmalla keskeinen merkitys. Kunnanhallituksen tulee tehdä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi. Tasapainotuksessa kunnanhallitus joutuu ottamaan kantaa siihen, mitä muutoksia kuluvan vuoden tai seuraavaan talousarvioon ja -suunnitelmaan on tehtävä.

Rahoitussuunnitelmalla osoitetaan kuinka kunnan menot rahoitetaan. Sen avulla kootaan tulo-rahoitus ja pääomarahoitusta sekä investointien hankintamenot ja muut pääomamenot yhteen laskelmaan. Kunnan toiminnan häiriötön jatkuminen edellyttää, että rahan lähteiden on katettava rahan käyttö. Jos tulo-rahoitus ei riitä menoihin, kunnan on rahoitusosassa osoitettava tarvittava pääomarahoitusta. Pääomarahoitusta ovat lainanotto ja kuntayhtymässä lisäksi jäsenkuntien oman pääoman ehtoiset sijoitukset. Kunta voi kattaa rahoitustarpeen myös toimintapääomaa vähentämällä, mikä voi merkitä rahoitus- tai vaihto-omaisuuteen sitoutuneen pääoman vapauttamista taikka vieraan pääoman lisäystä.

Talouden vakaus edellyttää myös, etteivät sitoumukset ja niihin liittyvät riskit ylitä kunnan voimavaroja. Sitoumuksia, joihin liittyy erityinen riski, ovat lainatakausten ja muiden vakuuksien antaminen yhteisöille. Merkittäviä riskejä voi liittyä myös kunnan investointihankkeisiin sekä luotonantoon elinkeinotoimintaa harjoittaville yhteisöille.

Toiminnan ohjauksen näkökulma

Taloussuunnitelma ja talousarvio ovat valtuuston toiminnan ja talouden ohjausvälineitä. Muut toimielimet ohjaavat palvelu- ja viranomais-toimintaa käyttösuunnitelmilla. Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston talousarviossa ja -suunnitelmassa asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Tulosalueet

Tulosalueet liitteenä 1.

Taloussuunnittelun periaatteita

Taloussuunnittelun periaatteita ovat mm. vuotuisperiaate, tasapainoperiaate, täydellisyysperiaate, bruttoperiaate, yhtenäisyys ja julkisuus.

Vuotuisuusperiaate merkitsee sitä, että talousarvio sisältää vain yhden varainhoitovuoden suoriteperusteiset menot ja tulot. Varaukset ja rahastosiirrot ovat

tilikauden tuloksen käsittelyeriä, jotka esitetään talousarvion tuloslaskelmaosassa. Tilikauden ylijäämä tai alijäämä liitetään kunnan omaan pääomaan.

Tasapainoperiaate tarkoittaa, että tulojen on suunnitelmakaudella katettava menot ja että kunnan maksuvalmiuden tulee aina olla riittävä. Tuloylijäämän kerryttämiselle on oltava perusteet. Talousarvion rahoituslaskelmaosassa on osoitettava kuinka rahoitustarve katetaan ja kuinka rahoitusylijäämä käytetään.

Täydellisyysperiaatteen mukaan talousarvioon on otettava kunnan rahan käyttö ja rahan lähteet kokonaisuudessaan. Tiedostossa olevia menoja tai tuloja ei voi jättää talousarviosta pois.

Bruttoperiaatteella tarkoitetaan sitä, että menot ja tulot päätetään talousarviossa ja -suunnitelmassa bruttomääräisinä eli tuloja ei vähennetä menoista.

Nettoperiaatteella tarkoitetaan, että valtuusto voi päättää menojen tai tulojen erotuksen (vuosikatteen) määrärahana tai tuloarviona. Näin voidaan menetellä liiketoiminnassa ja toiminnassa, jossa myyntitulojen osuus on merkittävä sekä sisäisiä palveluja tuottavien yksiköiden toiminnassa. Myös tilaaja-tuottaja-mallin tuottajayksiköiden sitovuustasona vuosikatetta on perusteltua käyttää.

Yhtenäisyysperiaate edellyttää, että valtuusto päättää talousarviosta ja -suunnitelmasta yhtenä kokonaisuutena samassa käsittelyssä.

Julkisuusperiaate edellyttää, että talousarvio on julkinen asiakirja, johon kenellä tahansa on oikeus tutustua.

9. Talousarvion sitovuustaso

Talousarvio on sitova ohje kaupungin talouden hoitamista varten. Sitovuus ilmenee erityisesti siinä, että varoja ei saa käyttää muihin kuin talousarviossa osoitettuihin tarkoituksiin, eikä enempää kuin talousarviossa on osoitettu. Käyttötarkoitus ilmenee määrärahojen nimikkeistä ja määrärahojen sitovista perusteluista.

Käyttötaloulosan määrärahat ja tuloarviot

Talousarvion käyttötaloulosan määrärahat ja tuloarviot sitovat hallintokuntia tulosaluetasolla valtuustoon nähden. Tulosalueet ilmenevät liitteestä 1.

Uimahalli käsitellään talousarviossa epäitsenäisenä liikelaitoksena eli netto-yksikkönä. Valtuustoon nähden ko. laitosta sitoo tällöin toimintakate.

Virkojen ja toimien henkilöstömäärärahat ovat sitovia kaupunginhallitukseen nähden lukuun ottamatta virkoja, joiden täyttämisestä päättää valtuusto. Valtuuston päättämien virkojen määrärahat ovat sitovia valtuustoon nähden.

Investointiosan määrärahat ja tuloarviot

Investointiosan määrärahat ja tuloarviot sitovat hallintokuntia valtuustoon nähden hanke- tai hankeryhmätasolla, ellei talousarvion perusteluissa ole esitetty yksityiskohtaisempaa määrittelyä määrärahalle.

Investointiosan määrärahojen käytöstä vastaa se lautakunta/johtokunta, jonka alaisuuteen ne on talousarviossa merkitty. Talousarviossa teknisen lautakunnan

alaisuuteen on merkitty myös muiden hallintokuntien investointimäärärahoja. Mikäli tällaisia määrärahoja ei ole osoitettu tiettyyn hankkeeseen, määrärahojen etuoikeusjärjestyksen päättää ao. lautakunta/johtokunta ja toteutuksesta vastaa tekninen lautakunta määrärahojen puitteissa.

Käyttötalousosan toiminnalliset tavoitteet

Talousarvioon sisältyy kahdenlaisia toiminnallisia tavoitteita: sitovia ja ohjeellisia. Sitovat tavoitteet sitovat hallintokuntia valtuustoon nähden. Ohjeelliset tavoitteet antavat päätöksentekijälle informatiivista tietoa toiminnan tuloksellisuudesta ja laajuudesta. Ohjeelliset perustelut eivät ole valtuustoon nähden sitovia.

Talousarvion perustelut

Talousarvion perustelut jakaantuvat sitoviin ja ohjeellisiin perusteluihin. Hallintokunnat voivat poiketa talousarvion sitovista perusteluista vain valtuuston erillispäätöksellä. Ohjeellisten perustelujen tarkoitus on antaa tietoa toiminnan tuloksista ja laajuudesta. Ohjeelliset perustelut eivät sido hallintokuntia valtuustoon nähden.

Tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan sitovuus

Tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan erät sitovat valtuustoon nähden ko. osien perusteluissa esitetyllä tasolla.

Uudet tai laajennettavat toiminnot

Vuoden 2012 talousarvion perusteluissa on määritely toiminnoissa tapahtuvat laajennukset ja supistukset. Mikäli toimintaa on tarve laajentaa oleellisesti tai aloittaa uusi toiminta, jota ei ole määritely talousarviossa, tulee tähän olla ehdottomasti kaupunginhallituksen ja tarvittaessa kaupunginvaltuuston lupa.

Uudet tai laajennettavat toimitilat

Mikäli hallintokunnat tarvitsevat toimintaansa uusia tiloja, niin ensisijaisesti käytetään kaupungin omistuksessa tai muuten hallinnassa olevia tiloja tilapalvelun osoittamalla tavalla. Ulkopuolelta tapahtuva uusien tilojen vuokraus tehdään aina teknisen keskuksen toimesta ja päätöksellä.

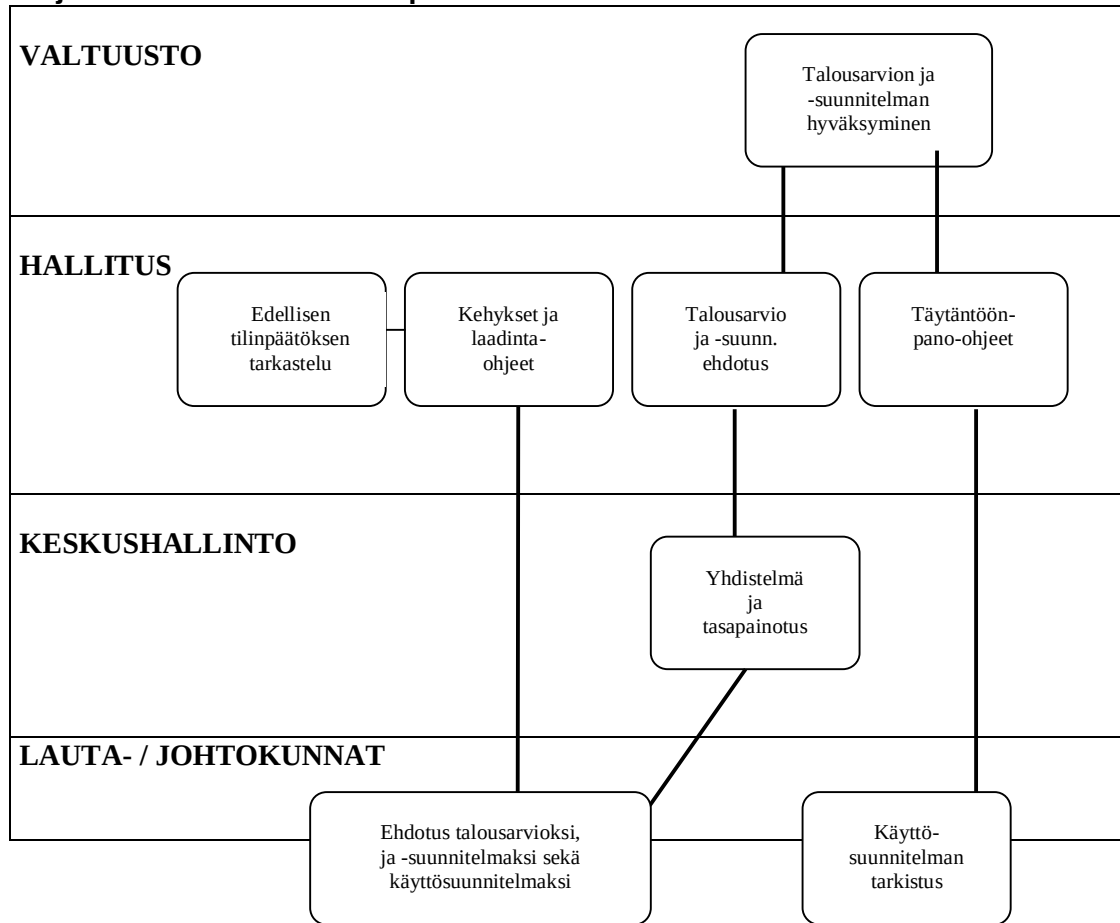
Taloussuunnitelman sitovuus

Suunnitelmavuosien 2013 – 2015 määrärahat, tuloarviot ja tavoitteet ovat ohjeellisia. Vaikka oikeudellisesti talousarvion sitovuus onkin vahvempi kuin taloussuunnitelman, on myös taloussuunnitelma kunnan viranomaisia ja viranhaltijoita velvoittava asiakirja. Talousarviossa ja -suunnitelmassa turvataan edellytykset tehtävien hoitamiseen. Toiminta suhteutetaan aina resursseihin.

10. Meno- ja tulolajit

Talousarvion ja kirjanpidon meno- ja tulolajien määrittelyssä on soveltuvin osin perusteena pidetty kirjanpitolautakunnan kuntajaoston tilikarttamallissa suosittelemia meno- ja tulolajeja.

11. Talousarvion ja -suunnitelman laadintaprosessi

12. Talousarvion käyttösuunnitelma

Valtuuston hyväksyttyä talousarvion saattaa kunnanhallitus sen täytäntöönpanomääräyksiä lautakuntien ja muiden viranomaisten noudatettavaksi.

Kunnanhallitus, lautakunta tai johtokunta päättää sen jälkeen käyttösuunnitelmasta, jolla tarkistetaan asianomaisen toimielimen talousarvioehdotukseen sisältyvät alustava käyttösuunnitelma valtuuston päätöksiä vastaavaksi sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä.

Käyttösuunnitelmalla toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset, tarkennetut tavoitteet sekä jakavat määrärahat ja tuloarviot seuraavan tason yksiköille (käyttötalousoja) ja kohteille (investointiosa) osamäärärahoiksi ja osatuloarvioiksi.

Kunnanhallituksen, lautakunnan tai johtokunnan määräämä, sen alainen viranhaltija päättää seuraavan tason käyttösuunnitelmasta sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja osamäärärahojen käytöstä asettamalla tarkennetut tavoitteet ja jakamalla osamäärärahat ja -tuloarviot pienempiin ja tarkempiin osiin. Edellä tarkoitettu viranhaltija voi vastaavasti antaa alaiselleen viranhaltijalle oikeuden päättää seuraavan tason käyttösuunnitelmasta.

13. Käyttöomaisuuden poistot

Kirjanpitojärjestelmässä käyttötalous ja pääomatalous on eriytetty toisistaan. Tällöin käyttöomaisuuden hankintameno aktivoidaan ja kirjataan tulosvaikutteiseksi kuluksi poistosuunnitelman mukaisesti. Talousarviossa aktivointirajaksi on määriteltä 10 000 euroa (kv. 25.3.2002 § 23) eli vähintään 10 000 euron hankinnat käsitellään investointimenona ja kirjataan poistoaikanaan tuloslaskelman kuluksi. Kaupunginvaltuusto on 11.11.2006 § 134 (muutos 17.12.2008 § 143) vahvistanut kaupungin poistosuunnitelman, joka on liitteenä 2.

14. Kaupunginhallituksen lainanottovaltuus

Kaupungin hallinto- ja toimintasäännön 32 §:n mukaan kaupunginhallitus ratkaisee asiat, jotka koskevat kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa talousarviolainojen ottamista, lainojen takaisinmaksua ja lainaehtojen muuttamista. Lainanottovaltuus on tarkoituksenmukaista rajata siten, että kaupunginhallituksella on vuonna 2012 oikeus ottaa talousarviossa oleva lainamäärä joko kotimaisia ja/tai ulkomaisia lainoja.

Päätös voi koskea:

- lainan ennen aikaista takaisinmaksamista sekä lainaehtojen muuttamista talousarviossa olevien määrärahojen puitteissa
- talousarviolainaa, jonka laina-aika on vähintään yksi vuosi ja korko enintään 5 %
- talousarviolainaa, jonka emissiokurssin ja nimelliskoron perusteella laskettava efektiivinen korkoprosentti saa olla enintään 5 %

Kaupungin hallinto- ja toimintasäännön 48 § mukaisesti kaupunginkamreerilla on oikeus päättää lainojen korkoriskeiltä suojautumisesta kaupunginhallituksen enimmäisvaltuuksin. Vuonna 2012 lainojen suojaamiseen voidaan käyttää koronvaihtosopimuksia ja sopimuksia muuttuvakorkoisen lainan enimmäis- ja vähimmäiskorosta. Uusien korkoriskiltä suojaavien sopimusten nimellismäärä saa olla vuonna 2012 enintään 10 milj. euroa.

15. Taloussuunnitelma vuosille 2013 – 2015

Taloussuunnitelma vuosille 2013 – 2015 on esitetty taloussuunnitelman käyttötalous-, investointi-, tuloslaskelma- ja rahoituslaskelmaosissa.

Talousarvion käyttötalousosan tulosalueet:**LIITE 1**

Keskusvaalilautakunta
Vaalit

Tarkastuslautakunta
Tilintarkastus

Kaupunginhallitus
Yleishallinto
Terveystieteiden ja sosiaalitieteiden
Henkilöstötoimi
Työllisyydenhoito
Lomat

Maaseutulauslautakunta
Maaseututoimi

Koulutuslautakunta
Peruskoulutus
Lukiokoulutus
Ruoka- ja siivouspalvelut
Lasten päivähoito ja esiopetus

Kulttuurilautakunta
Kansalaisopisto
Kirjastopalvelut
Kulttuuripalvelut
Musiikinopetus

Vapaa-aikalauslautakunta
Vapaa-aikatoimi
Uimahalli

Tekninen lauslautakunta
Hallintopalvelu
Kaupunkirakenne
Tilapalvelu

Rakennuslautakunta
Rakennusvalvonta

KUNNALLINEN LIIKELAITOS/ VESILAITOS

Kuntalain muutoksella 15.5.2007 kuntalakiin on lisätty uusi 10a luku, jossa säädetään kunnallisesta liikelaitoksesta. Kunta voi perustaa kunnallisen liikelaitoksen liike-toimintaa tai liiketaloudellisiin periaatteiden mukaan hoidettavaa tehtävää varten. Liikelaitoksen perustaminen edellyttää erikseen tehtävää päätöstä. Liikelaitoksen nimessä tulee olla sana liikelaitos. Kunnallisella liikelaitoksella on johtokunta. Johtokunnan tehtävät määritellään kuntalain 87 c §:ssä sekä johtosäännössä. Kuntalain mukaan johtokunta päättää mm. liikelaitoksen talousarviosta ja -suunnitelmasta. Liikelaitoksessa on johtaja, joka on virkasuhteessa kuntaan.

Liikelaitoksen talousarvio ja –suunnitelma on kunnan talousarvion ja –suunnitelman erillinen osa.

Johtokunnan on valtuuston päättämässä määräajassa tehtävä sille esitys liikelaitoksen seuraavan kalenterivuoden talousarvioksi sekä taloussuunnitelmaksi kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarviovuosi on suunnittelukauden ensimmäinen vuosi. Kunnan talousarviossa asetetaan liikelaitoksen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Liikelaitosta sitovia meno- ja tuloeria kunnan talousarviossa ovat korvaus kunnan sijoittamasta pääomasta, kunnan toiminta-avustus kunnalliselle liikelaitokselle sekä kunnan pääomasijoitus liikelaitokseen ja liikelaitoksen pääoman palautus kunnalle. Johtokunnan on päätettävä liikelaitoksen seuraavan vuoden talousarviosta viimeistään vuoden loppuun mennessä kunnan talousarvion asettamien sitovien tavoitteiden sekä meno- ja tuloerien mukaisesti. Liikelaitoksen toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava liikelaitoksen talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää johtokunta.

Liikelaitoksen kirjanpito on eriytettävä kunnan kirjanpidossa.

Liikelaitoksen tilikausi on kalenterivuosi. Johtokunnan on laadittava tilikaudelta erillistilinpäätös ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä saatettava se kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot liikelaitoksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Liikelaitoksen erillistilinpäätös yhdistellään kunnan tilinpäätöksessä. Tilinpäätöksen allekirjoittavat johtokunnan jäsenet ja johtaja.

Kunnallisen liikelaitoksen on toimintakertomuksessaan esitettävä selvitys liikelaitokselle asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista liikelaitoksen talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa tulos- ja rahoituslaskelmassa taikka taseessa. Johtokunnan on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Kunnan liikelaitoksen tilikauden tuloksesta voidaan tehdä investointivaraus enintään kunnan ylijäämäerien määrään.

Liikelaitoksen oma pääoma muodostuu peruspääomasta, arvonorotusrahastosta sekä oman pääoman muista eristä. Peruspääoma on kunnan oman pääoman-ehdoinen sijoitus, josta liikelaitos suorittaa korvauksen.

Liikelaitosta varten otettavasta lainasta päättää johtokunta johtosäännön määrittämissä rajoissa. Takaussitoumuksen ja muun vakuuden antamisesta toisen velasta päättää valtuusto.

Vesilaitos

Valtuuston päätöksellä 22.12.2008 § 138 Vesilaitoksesta on muodostettu Iisalmen Vesi –liikelaitos.

Vuoden 2012 sitovat ja ohjeelliset tavoitteet vesilaitokselle ovat:

Sitovat tunnusluvut ja tavoitteet

- tuloutus/ korvaus peruspääomasta	531 000 €
- liikeylijäämä	509 224 €
- kokonaisinvestoinnit	2 118 000 €
- taksat	
* jäteveden käyttömaksun korotus 1.1.2012 lukien (0,08 €/ m ³).	
* perusmaksujen korotus 1.1.2012 lukien, korotusvaikutus	
108 000 euroa	
* kulutustaksat ovat vvy:n tilaston perusteella valtakunnallisen	
keskitason alapuolella nykyisellä tuloutusmäärällä laskettuna	

Ohjeelliset tunnusluvut ja tavoitteet

- liikevaihto	4 718 500 €
- lainojen muutos	+ 1 206 000 €
- henkilöstö 31.12.	17
- puhtaan veden vuotovesien osuus	
- kokonaisvesimäärästä	10 - 15 %
- vastaanotetun ja laskutetun jäteveden erotuksen	
(vuotovesien) osuus	alle 30 %
- kuluttajille ei tule ennakoidettomia laitoksesta riippuvia jakelukeskeytyksiä	
- jätevesipumppaamoiden ja viemäriverkoston hoito niin, että ympäristöhaitat kiinteistöille ja luonnolle ovat mahdollisimman vähäiset – hoidosta tulevat reklamaatiot alle 5 kpl/ v.	

Vesilaitoksen talousarvio v. 2012 ja taloussuunnitelma v. 2012 - 2015 kaupungin talousarvion liitteenä.

IISALMEN KAUPUNGIN SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT

LIITE 2

Aineettomat hyödykkeet	Poistomenetelmä	Poistoaika/ tai poisto-%
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto	3 vuotta
Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto	3 vuotta
Konserniliikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset (Raatihuone ja Kulttuurikeskus poistoaika 40 v)	Tasapoisto	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset (Palloiluhallin poistoaika 12 v., kv. 10.12.01)	Tasapoisto	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 % *
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	15 % *
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	15 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	9 %
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto	9 %
Kaukolämpöverkko	Menojäännöspoisto	13 %
Sähköjohdot, muunto-asetat, ulkovalaistusl.	Menojäännöspoisto	18 %
Muut putki- ja kaapeliverkot		
Sähkö, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtol.	Menojäännöspoisto	18 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto	22 %
Muut kiinteät koneet, laitteet, rakent.	Menojäännöspoisto	23 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	Menojäännöspoisto	20 %
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Menojäännöspoisto	27 %
Muut kuljetusvälineet	Menojäännöspoisto	30 %
Muut liikkuvat työkoneet	Menojäännöspoisto	30 %
Muut raskaat koneet	Menojäännöspoisto	25 %
Muut kevyet koneet	Menojäännöspoisto	30 %
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Menojäännöspoisto	30 %
Atk-laitteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset (osakkeet ja osuudet)	Ei poistoa	

*) Muutos 1.1.2008 alkaen (KV 17.12.2007 § 143)

Hallitusohjelman linjaukset kuntapolitiikasta**LIITE 3**

Hallituksen kuntapolitiikan tavoitteena on turvata laadukkaat ja yhdenvertaiset kunnalliset palvelut asiakaslähtöisesti koko maassa, luoda edellytykset kuntien taloutta vahvistavalle kehittämistoiminnalle ja yhdyskuntarakenteen eheyttämiselle sekä vahvistaa kunnallista itsehallintoa ja paikallista demokratiaa.

Hallituksen kuntapolitiikka luo edellytyksiä julkisen talouden kestävyysvajeen kaventamiselle sekä varautumiselle ikääntymisestä seuraavalle palvelujen kasvavalle kysynnälle. Kuntatalouden vakautta ja kestävyyttä edistetään uudistamalla kunta- ja palvelurakenteet, vahvistamalla kuntien tulopohjaa, parantamalla kunnallisen toiminnan tuottavuutta ja vaikuttavuutta sekä rajoittamalla kuntien tehtävien laajentamista.

Hallitus toteuttaa koko maan laajuisen kuntauudistuksen, jonka tavoitteena on vahvoin peruskuntiin pohjautuva elinvoimainen kuntarakenne. Vahva peruskunta muodostuu luonnollisista työssäkäyntialueista ja on riittävän suuri pystyäkseen itsenäisesti vastaamaan peruspalveluista vaativaa erikoissairaanhoidon ja vastaavasti vaativia sosiaalihuollon palveluja lukuun ottamatta. Vahva peruskunta kykenee tulokselliseen elinkeinopolitiikkaan ja kehittämissuunnitelmaan sekä voi tehokkaasti vastata yhdyskuntarakenteiden hajautumiskehitykseen.

Kuntarakenteen eheytyessä ja vahvistuessa tarve kuntien välisille yhteistoimintarakenteille vähenee, mikä selkeyttää ja yksinkertaistaa hallintoa ja vahvistaa paikallista demokratiaa.

Kuntauudistuksella luodaan palvelurakenne, jossa valta ja vastuu palveluiden järjestämisestä ja rahoituksesta ovat yhdellä, riittävän laajaan asukas- ja osaamispohjaan perustuvalla taholla. Vahva ja itsenäinen kunta kykenee hallitsemaan markkinoita palveluiden tuotantotapojen monipuolistuessa ja vastaamaan vaatimuksiin asukkaiden valinnanvapauden lisäämisestä.

Hallitus määrittelee kuntauudistuksen tarkemmat kriteerit ja etenemisen vuoden 2011 loppuun mennessä. Annettava rakennelaki korvaa voimassa olevan puitelain.

Uudistusta ohjaavassa lainsäädännössä otetaan käyttöön kuntauudistusta edistäviä välineitä. Tavoitteena on mm. poistaa lainsäädännöstä sekä kuntatalouden rahoitusjärjestelmistä kuntaliitoksia vaikeuttavat tekijät.

Hallitus ohjaa kuntauudistuksen etenemistä ja käynnistää koko maan kattavan selvityksen kullekin alueelle tarkoituksenmukaisesta kunta- ja palvelurakenteesta.

Kunta- ja palvelurakenteen uudistamisessa otetaan huomioon alueiden erilaisuus, kuten kasvukeskusten erityispiirteet, harva asutus, pitkät etäisyydet, saaristaisuus ja kielelliset olosuhteet.

Kansallisen kilpailukyvyn ja kasvupotentiaalin kannalta kunta- ja palvelurakenneratkaisujen merkitys korostuu metropolialueella.

Hallituksen päämääränä on, että vahvojen peruskuntien ulkopuolisilla syrjäisillä alueilla palvelurakenne uudistetaan siten, että palvelut on koottu ohjatusti riittävän suuriksi kokonaisuuksiksi tukeutuen vahvojen peruskuntien palvelurakenteeseen vastuukuntamallilla.

Kainuun maakunnan mahdollisuudet muusta maasta poikkeavaan hallintomalliin ratkaistaan erikseen kuntauudistuksen edetessä.

Sote-järjestämislain ja muiden sektorilakien valmistelu sovitetaan yhteen valtakunnalliseen kuntauudistukseen sekä aikataulullisesti että sisällöllisesti.

Suomen- ja ruotsinkielisen väestön mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään turvataan.

Henkilöstön asema muutosprosesseissa turvataan nykyainsäädännön tasoisena.

Kuntarakenneuudistus muodostaa perustan kuntalain kokonaisuudistukselle. Kuntalain uudistuksessa tarkastellaan uusien kuntahallinnon rakenteiden ja kuntien muuttuvan toimintaympäristön näkökulmasta erityisesti kunnan talouden sisäistä ohjausta, kuntien johtamisjärjestelmiä, luottamushenkilöiden asemaa, kuntalain ja erityislakien välistä suhdetta, kunnanosaohjausta sekä kuntien ja markkinoiden välistä suhdetta. Kuntalain uudistamisen tueksi kootaan parlamentaarinen seurantaryhmä.

Kuntien roolia julkishallinnon keskeisenä toimijana ja rajapintana kansalaisiin vahvistetaan. Valtiokuntaneuvottelumenettelyä kehitetään niin, että kunnille mahdollisesti siirrettävien tai annettavien tehtävien kustannus- ja vaikutusarviointia parannetaan. Peruspalveluohjelman pitkäjänteisyyttä, sitovuutta ja ohjausvaikutusta vahvistetaan tavoitteena kuntatalouden nykyistä parempi ennakkointi.

Uusien ja nykyisten tehtävien ja velvoitteiden lisäämistä ja laajentamista kunnille rajoitetaan ja niille osoitetaan valtion rahoitusosuutena yli puolet todellisista kustannuksista. Valtion ja kuntien väliset tehtävien siirrot toteutetaan kustannusneutraalisti. Vastuu ammattikorkeakoulujen perusrahoituksesta siirretään valtiolle. Arvioidaan mahdollisuudet vähentää kuntien velvoitteita.

Kuntien kykyä selvitä tehtävistään ja velvoitteistaan pääosin omalla verotulorahoituksellaan edistetään. Kuntien yhteisövero-osuus maksetaan viidellä prosenttiyksiköllä korotettuna vuosina 2012 ja 2013. Kunnallisverotuksen verovähennyksistä johtuvaa kuntien rasitetta pyritään siirtämään valtion vastuulle nimellisen ja todellisen kunnallisverotason eron kaventamiseksi. Veromuutoksista kuntien tuloihin aiheutuvat muutokset kompensoidaan täysimääräisesti. Kunnallisverotuksen verovähennyksiä kompensoidaan kuntakohtaisesti pääasiassa verojärjestelmän kautta. Hallitus tähtää siihen, että kiinteistöveron osuus kuntien verotuloista kasvaisi vaalikauden aikana. Kiinteistövero siirretään verotulojen tasauksen ulkopuolelle.

Valtionosuusjärjestelmä uudistetaan osana kuntarakenneuudistusta. Järjestelmää yksinkertaistetaan ja selkeytetään. Järjestelmän kannustavuutta parannetaan.

Erityisen vaikeassa asemassa olevien kuntien arviointimenettelyä jatketaan tehostetusti niin, että valtioneuvostolle säädetään mahdollisuus päättää toimenpiteistä, mikäli arviointimenettely ei johda ratkaisuun kunnan peruspalveluiden ja niiden rahoituksen turvaamiseksi.

Kuntarahoitus Oyj:n asema kuntien lainoituksen järjestäjänä ja valtion tukeman asunto- tuotannon lainoittajana turvataan.

Vahvoilla peruskunnilla luodaan edellytykset kuntien riittävälle omalle palvelutuotannolle ja kuntien kyvylle hallita palvelumarkkinoita yhdenvertaisten palvelujen saatavuuden ja palvelutuotannon eheyden varmistamiseksi. Edistetään palveluiden järjestämis- ja tuotantovastuun selkeyttämistä ja eriyttämistä kunnissa. Yksityinen ja kolmas sektori täydentävät kuntien palveluja lainsäädännön puitteissa. Palveluja tulee voida räätälöidä paikallisten tarpeiden mukaan. Kolmannen sektorin ja seurakuntien osaamista ja kokemuksia hyödynnetään.

Selkeytetään julkisen sektorin harjoittaman elinkeinotoiminnan pelisääntöjä. Määritellään selkeä raami kuntien, kuntayhtymien, kuntien liikelaitosten ja muiden kuntien omistamien toimintayksiköiden harjoittamalle ja markkinoilla yritysten kanssa kilpailevalle elinkeinotoiminnalle. Edistetään hyvinvointipalvelumarkkinoiden kehittymistä kuntien palvelutarpeita tukeviksi.

Uudistetaan hankintalakia suorahankintamahdollisuuksien lisäämiseksi sekä työllisyys, sosiaalisten ja muiden laatutekijöiden huomioon ottamiseksi nykyistä paremmin kilpailutusten yhteydessä. Uudistuksella edistetään palvelumarkkinoiden toimivuutta. Nostetaan kansallisia kynnysarvoja lähemmäksi EU-direktiivitasoja. Tehostetaan harmaan talouden torjuntaa kuntien palveluja järjestettäessä.

Hallitus käynnistää yhdessä valtion eri toimijoiden, kuntien ja työmarkkinajärjestöjen kanssa yhteisen kuntatuottavuuden ja tuloksellisuuden kehittämiskampanjan, jonka yhteydessä luodaan kuntapalvelujen laadun ja vaikuttavuuden arvioimiseksi kestävän kuntatuottavuuden mittaristo. Luodaan yhteinen tietopohja laadun ja vaikuttavuuden edistämiseksi palveluita arvioitaessa. Kannustetaan parhaiden käytäntöjen jakamista ja käyttöönottoa yli kunta- ja sektorirajojen.

Kuntien kustannuslaskentaa kehitetään todellisten yksikkökustannusten arvioimiseksi ja avaamiseksi asiakkaille, palveluiden kehittämiseksi ja kustannustietoisuuden lisäämiseksi. Palveluiden kustannusten ja laadun vertailua sekä läpinäkyvyyttä kehitetään mm. selvittämällä ja edistämällä sitä tukevia käytäntöjä ja kokeiluja.

Lisätään asukkaiden valinnanmahdollisuuksia hakeutua kunnallisiin palveluihin yli kunta-rajoiden.

Selvitetään tarpeet uudistaa kotikuntalaki niin, että itsenäisesti asuvien, avohuollon piirissä olevien henkilöiden oikeus valita kotikunta toteutuu.

Jatketaan ja lujitetaan metropolipolitiikkaa tavoitteena vahvistaa seudun kansainvälistä kilpailukykyä ja tasapainoista kehitystä koko maan suotuisan kehityksen edistämiseksi sekä metropoliseudun erityishaasteiden lievittämiseksi. Aiesopimuskäytäntöä vahvistetaan ja sen sitovuutta parannetaan. Erityistä huomiota kiinnitetään alueellisen segregaaation estämiseen sekä uusien toimintamallien kehittämiseen maahanmuuttajataustaisen väestön kotouttamisen ja työllistämisen edistämiseksi.

Valtion ja suurten kaupunkiseutujen aiesopimusmenettelyä vahvistetaan erityisesti maankäytön, asumisen, liikenteen osalta. Näin tuetaan yhdyskuntarakenteen eheytymistä, kestävästä kehitystä ja sosiaalista

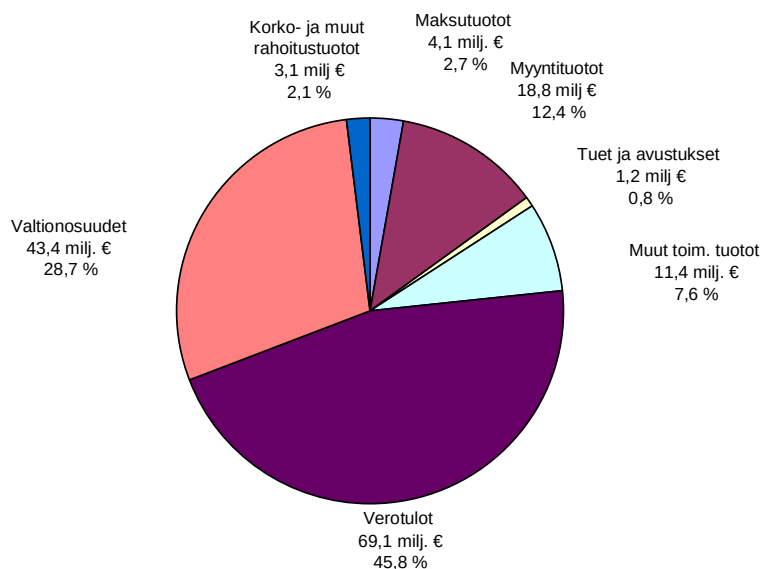
KÄYTTÖTALOUSOSA

Toimielin	Ta 2011	Ta 2012	muutos	Ta 2011	Ta 2012	muutos	Ta 2011	Ta 2012	muutos
(ei sis. lask.vyör.eriä)	1000 e tuotot	1000 e tuotot	ed.v. %	1000 e kulut	1000 e kulut	ed.v. %	1000 e netto	1000 e netto	ed.v. %
Keskusvaalilautakunta	35,0	70,0	100,0	35,0	110,0	214,3	0,0	-40,0	***
Tarkastuslautakunta	5,0	5,0	0,0	46,0	48,2	4,9	-41,0	-43,2	5,4
Kaupunginhallitus *	2 956,0	17 376,4	487,8	74 579,6	90 363,7	21,2	-71 623,5	-72 987,3	1,9
Maaseutulauslautakunta *	14 105,9	329,3	***	13 985,7	449,5	-96,8	120,2	-120,2	***
Koulutuslautakunta	4 477,6	4 521,0	1,0	33 736,9	35 201,0	4,3	-29 259,3	-30 680,1	4,9
Kulttuurilautakunta	566,0	628,7	11,1	3 114,9	3 237,3	3,9	-2 548,9	-2 608,6	2,3
Vapaa-aikalautakunta	846,1	854,1	0,9	3 131,0	3 273,0	4,5	-2 284,9	-2 418,9	5,9
Tekninen lautakunta	10 721,1	11 478,4	7,1	11 598,8	12 016,5	3,6	-877,7	-538,1	-38,7
Rakennuslautakunta	170,0	169,0	-0,6	302,9	316,0	4,3	-132,9	-147,0	10,5
yhteensä	33 882,8	35 431,9	4,6	140 530,8	145 015,1	3,2	-106 648,0	-109 583,2	2,8

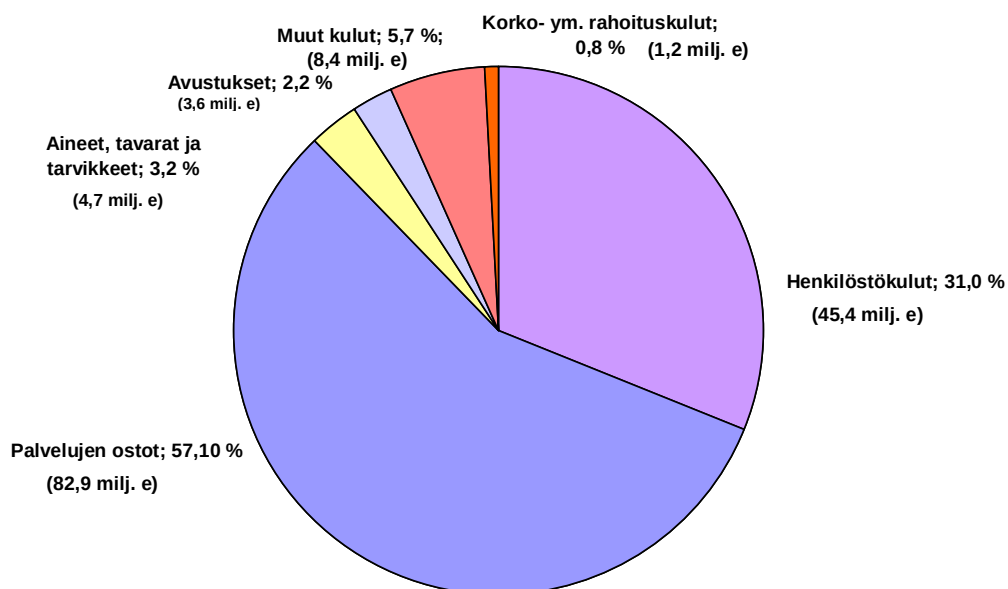
Tulosalue	Ta 2011	Ta 2012	muutos	Ta 2011	Ta 2012	muutos	Ta 2011	Ta 2012	muutos
(ei sis. lask.vyör.eriä)	1000 e tuotot	1000 e tuotot	ed.v. %	1000 e kulut	1000 e kulut	ed.v. %	1000 e netto	1000 e netto	ed.v. %
Vaalit	35,0	70,0	100,0	35,0	110,0		0,0	-40,0	0,0
Tilintarkastus	5,0	5,0	0,0	46,0	48,2	4,9	-41,0	-43,2	5,4
Yleishallinto	2 195,9	1 481,6	-32,5	6 202,4	5 564,2	-10,3	-4 006,4	-4 082,7	1,9
Sos. ja terveydenhuolto	66,4	116,2	0,0	66 578,0	68 184,5	2,4	-66 511,6	-68 068,3	2,3
Henkilöstötoimi	402,7	432,2	7,3	828,1	891,1	7,6	-425,4	-458,9	7,9
Työllisyydenhoito	291,0	311,0	6,9	971,1	1 018,0	4,8	-680,1	-707,0	4,0
Lomatoimi	14 105,9	15 035,4	6,6	13 849,0	14 705,9	6,2	257,0	329,6	28,3
Maaseututoimi	0,0	329,3	***	136,7	449,5	228,7	-136,7	-120,2	-12,1
Lasten päivahoito ja esiopetus	1 260,8	1 322,5	4,9	11 699,6	12 453,4	6,4	-10 438,8	-11 130,9	6,6
Peruskoulutus ja esiopetus	344,3	289,1	-16,0	16 415,4	17 009,9	3,6	-16 071,1	-16 720,9	4,0
Lukiokoulutus	95,1	133,2	40,1	2 961,4	3 103,7	4,8	-2 866,3	-2 970,4	3,6
Ruokahuolto ja siivous	2 777,4	2 776,2	0,0	2 660,4	2 634,0	-1,0	117,0	142,1	21,5
Kansalaisopisto	160,6	188,6	17,4	677,8	717,4	5,8	-517,2	-528,8	2,2
Kirjastopalvelut	73,2	79,1	8,0	1 148,4	1 160,4	1,0	-1 075,2	-1 081,3	0,6
Kulttuuripalvelut	109,5	110,1	0,5	569,9	600,3	5,3	-460,4	-490,2	6,5
Musiikinopetus	222,7	250,9	12,7	718,8	759,2	5,6	-496,1	-508,3	2,5
Vapaa-aikatoimi	206,1	224,1	8,7	2 296,7	2 395,8	4,3	-2 090,6	-2 171,7	3,9
Uimahalli	640,0	630,0	-1,6	834,2	877,2	5,2	-194,2	-247,2	27,3
Tekninen hallinto	197,8	178,3	-9,9	2 302,5	2 356,6	2,4	-2 104,7	-2 178,3	3,5
Kaupunkirakenne	2 047,2	2 212,0	8,0	3 551,3	3 649,2	2,8	-1 504,1	-1 437,2	-4,5
Tilapalvelu	8 476,1	9 088,1	7,2	5 745,0	6 010,8	4,6	2 731,0	3 077,4	12,7
Rakennusvalvonta	170,0	169,0	-0,6	302,9	316,0	4,3	-132,9	-147,0	10,5
yhteensä	33 882,8	35 431,9	4,6	140 530,8	145 015,1	3,2	-106 648,0	-109 583,2	2,8

* Maatalouslomitus siirtynyt maatalouslautakunnan alaisuudesta kaupunginhallituksen alaisuuteen omaksi tulosalueeksi

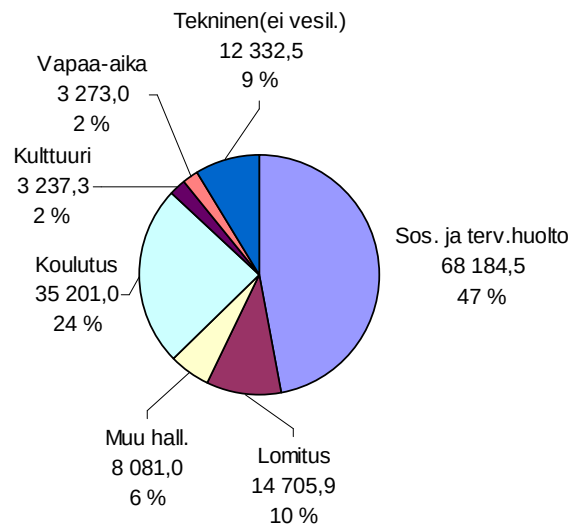
**Talousarvioehdotus 2012/TULOT ryhmittäin %:na
toiminta- ja rahoitustulosta (151,0 milj.€)**

**Talousarvio 2012/KULUT ryhmittäin %:na
toiminta- ja rahoituskuluista 146,2 milj. euroa (ei sis. poistoja)**

Käyttötalouden toimintakulut palvelukeskuksittain v. 2012
milj. €, brutto (ei.sis.poistoja)

IISALMEN KAUPUNKI, STRATEGISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET 2012**HALLINTOPALVELUKESKUS
KAUPUNGINHALLITUS**

Strategiset tavoitteet 2012	Tärkeimmät toimenpiteet
Asiakaspalvelun parantaminen ajasta ja paikasta riippumattomaksi	Sähköisen asiainnin kehittäminen Asioiden käsittelyn kehittäminen
Maaseutualueen tietoverkkoyhteyksien parantaminen	Laajakaistaverkon Iisalmi II vaiheen toteuttaminen ja rakentamisen avustaminen
Viestinnän kokonaisvaltainen kehittäminen	Kaupungin sisäisen viestinnän kehittäminen ja intranetin uudistus
Maahanmuuttajapalveluiden kehittäminen (7 kuntaa)	Kuntien yhteisen maahanmuuttoneuvojan rekrytointi ja työn organisointi Kotouttamisohjelman hyväksyminen luottamuselimissä
Pakolaisten vastaanottoon varautuminen (7 kuntaa)	Pakolaisten vastaanottoasia tammi-helmikuussa 2012 luottamuselinten käsittelyssä
Kaupungin tietohallintotehtävien vastuuttaminen	2012 ostopalvelut ICT Oy:ltä, suunnitellaan tehtäväjärjestelyt pitemmällä tähtäyksellä
Kaupungin ja yrittäjäyhdistysten yhteistyön tiivistäminen	Hankintamenettelyn kehittäminen yhteistyössä yrittäjäjärjestöjen kanssa
Elinkeinotoiminnan tuloksellisuuden arviointi	Aluekehitystoiminnan ja hankkeiden raportoinnin kehittäminen yhteistyössä Ylä-Savon Kehitys Oy:n kanssa
Iisalmen vetovoiman ja näkyvyyden parantaminen	"Kauppakeskus Iisalmi" –markkinointisuunnitelman toteutus yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa Osallistuminen maakunnalliseen markkinointihankkeeseen
Henkilöstösuunnitelman toteuttaminen	Suunnitelmallinen rekrytointi ja KuntaRekryn käyttöönotto Perehdyttämisoppaan laatiminen Osallistuminen IkäAktiivi –hankkeeseen/ ja Ikäohjelman valmistelu Uusien henkilöstöhallinnon ohjelmien käyttöönotto Yhteistyön tiivistäminen työterveyshuollon ja KELAn kanssa

Aktiivinen työllistämispolitiikka	Etappi/ jatkohankkeen suunnittelu ja rahoitusanomuksen tekeminen
-----------------------------------	--

MAASEUTULAUTAKUNTA

Strategiset tavoitteet 2012	Tärkeimmät toimenpiteet
Seudullisen maaseutuhallinnon järjestäminen	Yhteistoiminta-alueen-toiminnan käynnistäminen ja vakiinnuttaminen

YHTEISLAUTAKUNTA

Strategiset tavoitteet 2012	Tärkeimmät toimenpiteet
Yhteistyömallin luominen kaupungin/ kuntien ja SOTE- kuntayhtymän välisessä yhteistyössä	Päätetään uudesta omistajaohjausmallista
Yhteistyömallin luominen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä	Nimetään kaupungin hyvinvointityöryhmä ja edustajat yhteistoiminta-alueen yhteiseen hyvinvointiryhmään. Laaditaan terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja painopisteet sekä määritellään niitä tukevat toimenpiteet sähköiseen hyvinvointikertomukseen. Seuranta tapahtuu hyvinvointi- ja terveystoimikunnilla. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kehittämistoimenpiteiden täytäntöönpano ja seuranta
Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tasa-arvoinen ja oikeudenmukainen järjestäminen kaupungin taloudellisten voimavarojen puitteissa	Palvelujen järjestämissuunnitelma laaditaan v. 2013 alkavalle valtuustokaudelle. Kalenterivuositteittaiset palvelusopimukset ja niiden seuranta.

Keskusvaalilautakunta	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts2015
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Vaalit						
Toimintatuotot	0	35	70	0	40	40
Toimintakulut	0	35	-110	0	-40	-40
Netto (=toimintakate)	0	0	40	0	0	0
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0
Vyörytyskulut	0	0	-1	0	-1	-1
Vyörytys, netto	0	0	-1	0	-1	-1

Tilivelvollinen: hallintojohtaja Esa Laukkanen

Talousarviomuutokset

Talousarviomuutokset TA 2012

Vuonna 2012 presidentinvaalit ja kunnallisvaalit

Talousarviomuutokset TS 2013 - TS 2015

Vuonna 2013 ei säännönmukaisia vaaleja, 2014 europarlamenttivaalit, 2015 eduskuntavaalit

Toiminnalliset tavoitteet

1.1 Ohjeelliset tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
Määrätavoitteet						
äänestysalueiden lukumäärä	11	11	11	11	11	11
Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
€/äänioikeutettu (netto)	0,00	0,00	2,18	0,00	0,00	0,00

Tuloslaskelma € 100 Vaalit

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	0	35000	70000	0	40000	40000
Muut toimintatuotot	0	35000	70000	0	40000	40000
Muut	0	35000	70000	0	40000	40000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	0	-35000	-110000	0	-40000	-40000
Muut toimintakulut	0	-35000	-110000	0	-40000	-40000
Muut	0	-35000	-110000	0	-40000	-40000
Toimintakate	0	0	-40000	0	0	0

Tarkastuslautakunta	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts 2015
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Tilintarkastus						
Toimintatuotot	6	5	5	5	5	5
Toimintakulut	-44	-46	-48	-48	-48	-48
Netto (toimintakate)	-38	-41	-43	-43	-43	-43
Suunnitelmapoistot						
Vyörytystuotot						
Vyörytyskulut	-1	-1	-1	-1	-1	-1
Vyörytys, netto	-1	-1	-1	-1	-1	-1

Tilivelvollinen

1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA2012

-

1.2. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS2012 - TS2015

-

2. Talousarviomuutokset

2.1. Talousarviomuutokset TA2012

2.1. Talousarviomuutokset TS2012 - 2015

3. Toiminnalliset tavoitteet

3.1. Sitovat tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.1.1. Määrätavoitteet						
- Ostetut tarkastuspäivät	60	60	60	60	60	60
3.1.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
- €/tilintarkastuspäivä	455,58	483,33	510,00	510,00	510,00	510,00
Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
3.1.3. Laatuavoitteet						
-						

4. Talousarvion perustelut**4.1. Sitovat perustelut:**

-

4.2. Ohjeelliset perustelut:**Laatutavoite:**

- Tilintarkastuksen tavoitteena on valvoa, että hallintokunnat täyttävät palvelutuotannolle asetetut tuloksellisuuden ja laillisuuden vaatimukset kaupunginvaltuuston tahtoa toteuttaessaan, sekä varmistaa kirjanpidon oikeellisuus ja turvata toiminnan laillisuus ja julkinen luotettavuus.

- Tarkastuslautakunta antaa arviointikertomuksen ja siinä arvioidaan kaikki olennaiset poikkeamat kaupunginvaltuuston talousarviossa hyväksymistä tavoitteista.

Perustelut:

- Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta kokoontuu 8 kertaa vuodessa.

- JHTT-tilintarkastusyhteisönä toimii valtuuston toimintakaudelle 2009-2012 valitsema Auditor Oy, vastuullisena JHTT-tilintarkastaja on Esko Kekäläinen ja avustavana tilintarkastaja Anne Soikkeli.

- Asiantuntijapalvelut; korvaus tilintarkastustoiminnasta 30 600 euroa (sis. 60 tarkastuspäivää).
Korotus ed. vuoteen 5,4 %

**Tuloslaskelma €
110 Tilintarkastus**

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	5715	5000	5000	5000	5000	5000
Myyntituotot	5715	5000	5000	5000	5000	5000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-43536	-45996	-48229	-48229	-48229	-48229
Henkilöstökulut	-12363	-9880	-10380	-10380	-10380	-10380
Palkat ja palkkiot	-11818	-9273	-9800	-9800	-9800	-9800
Eläkekulut	-396	-452	-420	-420	-420	-420
Muut henkilösivukulut	-148	-155	-160	-160	-160	-160
Palvelujen ostot	-28778	-33677	-35350	-35350	-35350	-35350
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-294	-500	-500	-500	-500	-500
Muut toimintakulut	-2101	-1939	-1999	-1999	-1999	-1999
Vuokrat	-2101	-1939	-1999	-1999	-1999	-1999
Toimintakate	-37821	-40996	-43229	-43229	-43229	-43229

Kaupunginhallitus	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts2015
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Yleishallinto						
Toimintatuotot	2 065	2 196	1 482	1 482	1 482	1 482
Toimintakulut	-5 524	-6 202	-5 564	-6 371	-7 186	-8 031
Netto (=toimintakate)	-3 458	-4 006	-4 083	-4 889	-5 705	-6 549
Suunnitelmapoistot	-45	-57	-171	-265	-327	-388
Vyörytystuotot	1 562	1 103	1 183	1 183	1 183	1 183
Vyörytyskulut	-425	-294	-303	-304	-303	-303
Vyörytys, netto	1 137	808	880	879	880	880

Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen luottamushenkilötoiminta, käyttövarausmäärärahat, avustukset, jäsenmaksut ja maksuosuudet, hankeraha, muu yleishallinto, kaupunginjohtaja, suhde-toiminta ja edustus, sisäinen tarkastus, hallintotoimi, puhelinvaihte, kunnallisverotus, taloustoimi, kehittämistoimi, atk, joukkoliikenne, seutupalvelujen osto ja markkinointi.

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja Esa Laukkanen

1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA2012

- Sähköisen asiointin ja asioiden käsittelyn kehittäminen
- kaupungin viestinnän kehittäminen erillisen suunnitelman mukaisesti
- maaseutualueiden laajakaistaverkon rakentaminen

1.2. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS2013 - TS2015

-

2. Talousarviomuutokset

2.1. Talousarviomuutokset TA 2012

- Maaseutuhallinnon uudelleen järjestelyt v. 2012 alusta
- ICT-toiminnan uudelleen järjestelyt. Ylä-Savon ICT-Palvelut Oy käynnistynyt 1.9.2011
- Pohjois-Savon laajakaistahanke (huomioitu investointiosassa)
- Kuljetussuunnittelijan viran uudelleenjärjestelyt
- Verkkoviestinnän ja sähköisen asiointin kehittäminen
- presidentin vaalit ja kunnallisvaalit v. 2012

2.2. Talousarviomuutokset TS 2013 - TS 2015

-

3. Toiminnalliset tavoitteet

3.1. Sitovat tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.1.1. Määrätavoitteet 3.1.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet 3.1.3. Laatutavoitteet						

3.2. Ohjeelliset tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.2.1. Määrätavoitteet						
Kaupunginvaltuusto: kokousten lkm	6	6	6	6	6	6
Kaupunginhallitus; kokousten lkm	23	22	22	22	22	22
Atk:						
- atk-työasemien lkm	1076	810	735			
<u>Joukkoliikenne:</u>						
- aikuisen kaupunkilippu	380	500	400			
- 44 matkan lippu	814	850	950			
- lapsen kaupunkilippu	75	150	100			
- Ylä-Savon seutulippu	737	800	1000			
- Pohjois-Savon maakunta-lippu, Kuopio-lippu	65	100	100			
- palveluliikenteen matkustajien lkm						
3.2.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						

	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.2.3. Laatutavoitteet:						
Kaupunginvaltuusto:						
- hyväksytyt oikaisut/ valitukset, lkm	0	0	0	0	0	0
Kaupunginhallitus:						
- hyväksytyt oikaisut/ valitukset, lkm	0	0	0	0	0	0
Taloustoimi						
- kirjanpidon ajantasaisuus> viive/pv		3	3	3	3	3

4. Talousarvion perustelut**4.1. Sitovat perustelut:**

-

4.2. Ohjeelliset perustelut:**Kaupunginvaltuusto****1211 Luottamushenkilötoiminta 47 280 euroa**

Luottamushenkilöiden kokouspalkkiot (6 kokousta) 30 030 euroa. Viranhaltijoiden kokouspalkkiot 4 950 euroa.

1213 Käyttövarausmääräraha 3 000 euroa**Kaupunginhallitus****1221 Luottamushenkilötoiminta 129 018 euroa (netto)**

Raatihuoneen vuokratuloja 2 500 euroa

Luottamushenkilöiden kokouspalkkiot (22 kokousta) 45 870 euroa

Viranhaltijoiden kokouspalkkiot 9 000 euroa

Rakennusten vuokrat sisältää Raatihuoneen sisäisen vuokran

Koneiden ja laitteiden vuokrat 3 700 euroa. Kaupunginhallitukselle hankitut kannettavat tietokoneet (14 kpl á n. 800 € = 11 200 euroa, josta maksetaan 1/3 /vuosi)

Atk-laitepalveluissa kh:n mikrot 1 400 euroa (14x100 €)

1223 Käyttövarausmääräraha, netto 470 630 euroa

- luottamushenkilöiden ansionmenetyskorvauksiin 3 000 euroa, sivukulut 560 euroa, yhteensä 3 560 euroa

- KuEL-eläkemenerusteinen maksu 260 400 euroa (toimintayksiköittömät)

- 194 800 euroa varhaiseläkemenerusteinen (varhe) maksu

- 3 000 euroa eri hallintokuntien kaluston täydennys- ja uusintahankintoihin

- muut kulut 8 000 euroa (sis. kaupunginhallituksen tutustumiskäynnit)

- telepalvelut 870 euroa

1225 Avustukset 173 840 euroa

Määrärahasta avustuksia voidaan osoittaa vain kaupungin organisaation ulkopuolisille yhteisöille.

Kaupungin omien yksiköiden "avustamiset"/tuot maksetaan ao. yksikön määrärahoista.

1002/Ylä-Savon käsi- ja taideteollisuus ry 26 000 euroa

1003/Aluekehityssäätiö/Ylä-Savon Instituutti 28 000 euroa (perusmaksuosuus)

1004/Iisalmen Luonnon Ystävien Yhdistys ry 7 000 euroa

1006/Iisalmen Kesäyliopisto 15 000 (lisäksi siivouspalvelumaksu 280 euroa ja vuokra 1260 euroa)

1007/Iiden 28 000 euroa

1010/muut yhteisöt 67 000 euroa

- VR/ lipunmyynti 16 500 euroa

- Maakuntajuhlat 5 500 euroa

- työttömien ruokailu 400 euroa

- rekisteröidyille kylätoimikunnille ja kaupunginosayhdistyksille 4 000 euroa

- Kulttuurikeskuksessa tapahtuvien muuttuvien kustannusten korvauksiin 1 000 euroa

- yleiset avustukset (kaupunginhallituksen erillispäätöksellä)

1227 Jäsenmaksut ja maksuosuudet 499 200 euroa

1011/ Suomen Kuntaliitto	66 000 euroa
1012/ Pohjois-Savon Liitto	197 000 euroa
1013/ Ylä-Savon seuturaha	181 200 euroa

Seuturahan puolitus vuonna 2012 (22 095 x 6,22 €/ as). Määrärahan pienennys pohjautuu kuntien kanssa käytyihin neuvotteluihin. Seuturahan aikaisemmasta suuruudesta (12,44 €/as) on tehty periaatepäätös 2008. Ylä-Savon Kehitys Oy päättää seuturahan kohdentamisesta eri hankkeisiin. Seuturahaan sisältyy 43 738 euroa (17 543 x 2,50 €/as) Ylä-Savon Veturi ry:lle. Ko. määrärahan perusteena ovat kuntien päätökset vuodelta 2006. Iisalmen ydinkeskusta ei ole toimintaryhmärahoituksessa tukikelpoista aluetta.

Ylä-Savon Kehitys Oy:n hallitus on 2010 päättänyt, että seuturahasta kohdennetaan keskimäärin 75 % seudullisen elinkeino-strategian painopistealueille. Seuturaha sisältää varauksen myös Ylä-Savon koheesio- ja kilpailukykyohjelman (KOKO) kuntarahoitukseen.

Kaupunginhallitus edellyttää, että Ylä-Savon Kehitys Oy ja Ylä-Savon Veturi ry raportoivat hankkeiden tuloksista vähintään kerran vuodessa kaupunginhallitukselle.

1014/Pohjois-Savon Kehittämisrahasto	47 000 euroa (PS Liiton maakuntahallitus tekee päätökset)
1015/Muut jäsenmaksut	8 000 euroa (mm. Suomen Kotiseutuliitto ry, Ylä-Savon Teollisuusliitto ry., Ylä-Savon kauppakamariosasto ry, Viitostie ry, Oksamassa ry, Kuopion Kesäyliopisto ry.).

1229 Käyttöomaisuuden myyntivoitot 100 000 euroa**1231 Hankeraha, kulut 497 929 €, tuotot 435 099 €, netto 62 830 euroa**

Etappi-välimarkkinoiden kehittämishanke 45 145 euroa. Avustukset muiden hallinnoimiin hankkeisiin sekä mahdolliset uudet hankkeet. Kaupunginhallitus päättää hankerahan käytöstä erillis-päätöksin.

1233 Muu yleishallinto

- 1201 Seutuportaalikustannuksiin 10 000 €
- 1203 Kunnallisverotuksesta valtiolle maksettaviin korvauksiin 514 600 €
- 1205 Toimikunnat 1 000 €
- 1207 Velkaneuvonta, menot brutto 4 630 €, netto 330 €
- 1211 Ystävyysskaupunki toiminta 8 000 euroa

Varaus avustukseen mm. nuorten osallistumiseksi Viron Vörossa järjestettäviin urheilukilpailuihin. Osallistuminen Suomalais-unkarilaiseen ystävyysskaupunkikokoukseen kesäkuussa Espoossa sekä Pe'celin edustajien vierailu Iisalmissa. Vastavierailu Tanskan ystävyysskaupunki Guldborgsundissa (kuntaudistus, koulutusjärjestelmä, sähköinen asiointi jne.)

- 1213 Muu toiminta 94 700 €, mm. seura- ja harraste-eläinkoti, kunnallislehdet, hautojen kunnostus, väestö- ja paikkatieto, veteraanien kirkkopyhä, asfalttikartelli

1251 Kaupunginjohtaja, menot 178 059 €**1261 Suhdetoiminta ja edustus, menot 36 300 €****1271 Sisäinen tarkastus, menot 27 126 €**

1311 Keskushallinnon palvelut, menot 252 300 €

1313 Neuvonta ja asiahallinta, menot 139 966 €

1321 Puhelinvaihte, menot 84 409 €

1351 Taloustoimi, menot 453 320 €

1411 Kehittämistoimi, tuotot 8 000 €, kulut 197 116 €

§ **Kaupungin strategia 2020** on hyväksytty kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2009. Strategiaan on liitetty ohjeellisena hyväksytty toimenpideohjelma, ml. **elinkeino-ohjelman vuosille 2010 - 2014**. Toimenpideohjelman toteutumisesta raportoidaan osana muuta raportointijärjestelmää.

§ Vuosina 2010 - 2013 toteutettavan koheesio- ja kilpailukykyohjelman (KOKO) ohjelman hallinnoija on Ylä-Savon Kehitys Oy. Ohjelman rahoitus tulee valtiolta (maakuntaraha) ja seuturahasta. Valtion vuoden 2012 budjetissa on voimakkaasti leikattu maakuntarahaa, mikä tarkoittaa sitä, että KOKOn budjettia joudutaan oleellisesti pienentämään. Puretaan kaupungin ja yhtiön ostopalvelusopimus kehittämispäällikön työpanoksen (60 %) myymisestä KOKOon. Tulojen vähennys 50 000 euroa.

§ Tiedonhallinta-/ viestintäsihteerin palkkauskuluista 60 % kehittämistoimessa, 40 % hallinto-toimessa.

1615 Markkinointi, tuotot 20 000 €, kulut 223 381 €

§ **Kauppakeskus Iisalmi-brändin** luonti ja yhteiskampanjointi yritysten kanssa. Hankkeen onnistunut useita vuosia kestävä läpivienti vaatii kaupungilta vahvaa mukana oloa (tienvarsimainontaa, nettisivut yms) 2012 kaupungin osuus 15 000 euroa.

§ **Sähköinen infojärjestelmä** kulttuurikeskukseen, uimahalliin ja rautatieasemalle (keskysyksikkö ja infotaulut)

§ **Kauppahallin infon ilmeen** uusiminen, varautuminen vuonna 2013 järjestettäviin vetouistelun SM-kisoihin ja kv -maaseututapaamiseen (LINC) Iisalmessa.

Atk

Iisalmen ja Kiuruveden kaupungit sekä Sonkajärven ja Vieremän kunnat sekä Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä ovat perustaneet Ylä-Savon ICT-Palvelut Oy:n, joka vastaa ao. yhteisöjen tietohallinnosta 1.9.2011 lukien.

Vuoden 2012 maksusuudet yhtiölle valmistelun keskeneräisyydestä johtuen on jouduttu arvioimaan talousarvioon käyttäen perusteena v. 2011 talousarvion oman atk-yksikön menoja.

Joukkoliikenne, nettomenot yhteensä 454 662 euroa

1551 Ostoliikenne nettomenot 332 000

- Paikallis- palvelu- ja muu joukkoliikenne on kilpailutettu v. 2011

- Paikallisliikenteessä ELY:n avustus on arvioitu 40 %:n mukaan. Palveluliikenteen tukeminen lakkaamassa, avustusta ei ole sisällytetty budjettiin.

- Soten ja Ilvolanpirtin maksusuudet palveluliikenteestä syksyn 2011 tasoisina

- Varaus nykyisten sopimusten mukaisiin koululaisvuoroihin (8 kpl). ELY:n lakkautusharkinnassa on kaksi koululaisliikennettä palvelevaa joukkoliikennevuoroa. Budjetti sisältää varauksen näiden vuorojen korvaamiseen.

1553 Asiakasliput, nettomenot 81 930 euroa

- Paikallisliikenteessä lapsen lippuun ei saada valtionosuutta.
- Avustus lipputuotteisiin on laskettu 40 %:n tasoisena Ely:n ennakkoarvion mukaisesti.
- Lipputuotteiden menekki kasvussa.

1555 Tiedotus ja muu toiminta, nettomenot 40 732

- Kuljetussuunnittelijan palkkausmääräraha siirretty sivistystoimen hallintoon
- Asiantuntijaselvityksiin varattu 5 000 (seudulliset selvitykset)
- 6 000 euroa varattu kaukoliikennejulkaisuun, paikallis- ja palveluliikenteen tiedotukseen

1613 Seutupalvelujen osto, yhteensä 340 400 euroa

Ostopalvelut Ylä-Savon Kehitys Oy:ltä erillissopimusten perusteella (khall 12.5.2008 § 17). Sopimus on voimassa toistaiseksi.

Toimintaympäristöpalvelut 183 410 euroa. Yhtiön hallinto ja perustoiminnot, edunvalvonta ja matkailun kehysmarkkinointiraha. Toimitusjohtaja, kehitysjohtaja, assistentti- ja toimistopalvelut, yleiskulut. Yrityspalvelut 156 990 euroa, josta yhteyspäällikön työpanos 124 490 euroa (1,5 htv) ja uus-yrityskeskus/ aloittavat yritykset 32 500 euroa (0,5 htv). Määräraha sisältää myös Iisalmen Teollisuuskylä Oy:n toimitusjohtajapalvelut.

Määrärahaan sisältyy lisäksi 7 500 euroa kuntien ja yhtiön yhteisen seututoimittajan palkkaukseen vuodelle 2012.

Tuloslaskelma €
120 Yleishallinto

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	2065209	2195929	1481562	1481562	1481562	1481562
Myyntituotot	1272695	1252681	818638	818638	818638	818638
Maksutuotot	4783	57000	4300	4300	4300	4300
Tuet ja avustukset	561457	526413	532889	532889	532889	532889
Muut toimintatuotot	226274	359835	125735	125735	125735	125735
Vuokrat	17144	14035	9435	9435	9435	9435
Muut	209129	345800	116300	116300	116300	116300
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-5523668	-6202365	-5564230	-6370950	-7186330	-8030730
Henkilöstökulut	-2063269	-2544642	-1975996	-2782716	-3598096	-4442496
Palkat ja palkkiot	-1401575	-1682242	-1167386	-1827386	-2500586	-3187186
Eläkekulut	-588111	-768216	-745340	-852920	-962640	-1074540
Muut henkilösivukulut	-73583	-94184	-63270	-102410	-134870	-180770
Palvelujen ostot	-2881287	-3051913	-3061358	-3061358	-3061358	-3061358
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-134944	-118450	-42800	-42800	-42800	-42800
Avustukset	-171121	-151801	-172300	-172300	-172300	-172300
Muut toimintakulut	-273047	-335559	-311776	-311776	-311776	-311776
Vuokrat	-199483	-212664	-174476	-174476	-174476	-174476
Muut	-73564	-122895	-137300	-137300	-137300	-137300
Toimintakate	-3458459	-4006436	-4082668	-4889388	-5704768	-6549168

Kaupunginhallitus	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts2015
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Sosiaali- ja terveydenhuolto						
Toimintatuotot	179	66	116	116	116	116
Toimintakulut	-65 521	-66 578	-68 184	-69 519	-70 868	-72 268
Netto (=toimintakate)	-65 342	-65 512	-68 068	-69 402	-70 752	-72 152
Suunnitelmapoistot	-190	-4	0	0	0	0
Vyörytystuotot						
Vyörytyskulut	-130	-85	-92	-92	-92	-92
Vyörytys, netto	-130	-85	-92	-92	-92	-92

Perusterveydenhuolto, erikoissairaanhoido ja muun terveydenhuollon sekä sosiaalihuollon (pois lukien lasten päivähoito ja esiopetus) määrärahat, maahanmuuttoneuvonta

Tilivelvollinen: Kaupunginjohtaja Martti Harju

1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA2012

- kts. kohta 7. tytäryhteisöjen tavoitteet

1.2. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS2013 - TS2015

-

2. Talousarviomuutokset

2.1. Talousarviomuutokset TA 2012

2.2. Talousarviomuutokset TS 2013 – TS 2015

3. Toiminnalliset tavoitteet

3.1. Sitovat tunnusluvut

	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.1.1. Määrätavoitteet						
Terveyskeskus						
- hoitopäivien lkm (sis. osto-palvelu)	26795					
- avohoidon käyntikertojen lkm (ei sis. työterveys-huollon käyntejä)	75452					
- hammashuollon käyntikertojen lkm	17955					
3.1.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
- €/hoitopäivä l osasto	124,84					

3.1. Sitovat tunnusluvut

	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
(netto)						
- €/hoitopäivä II osasto	132,02					
(netto)						
- €/hoitopäivä III osasto	185,83					
(netto)						
- €/avosairaanhoidon käynti- kerta/ Iisalmen terveystase- ma	97,62					
- €/hammashuollon käynti- kerta/ Iisalmen hammas- hoitola	69,40					

3.1.3. Laatuavoitteet**4. Talousarvion perustelut****4.1. Sitovat perustelut:**

-

4.2. Ohjeelliset perustelut:

Iisalmen seudun kansanterveystyön ky:n ja Ylä-Savon terveydenhuollon ky:n toiminnot ovat lakanneet vuoden 2009 lopussa. Ylä-Savon sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä aloitti toimintansa vuoden 2010 alussa. Kuntayhtymän muodostavat Iisalmen ja Kiuruveden kaupungit sekä Sonkajärven ja Vieremän kunnat. Kuntayhtymä vastaan kuntien perusterveydenhuollosta, peruserikoissairaanhoidosta, vanhustenhuollosta sekä sosiaalityöstä. Myös KYS:n maksusuudet sisältyvät SOTE-kuntayhtymän maksusuuksiin.

Vuoden 2012 maksusuuteen talousarviossa varattu 66,12 milj. € määräraha.

1770 Muu terveydenhuolto, kaupunki, kulut 2 068 474 €, tuotot 116 206 €

Kuol-eläkemenoperusteinen maksu 1 651 800 € (ns. lakkautuneiden kuntayhtymien siirtynyt eläke-vastuu) ja varhe-maksu 192 500 euroa.

Yhteislautakunnasta aiheutuvat kustannukset mm. yhteysjohtaja ja lautakunnan sihteeri, menot 153 534 € ja yhteistoimintakorvaukset (tulo) 68 866 €.

Rintamamiesten kuntoutukseen 30 000 € käytettäväksi rintamamiestunnuksen omaavien henkilöiden kuntoutukseen kuntoutuslaitoksissa.

1771 Maahanmuuttoneuvonta brutto 39 980 euroa

Ylä-Savon yhteinen maahanmuuttoneuvonta (kvalt 26.9.2011). Kiertävän maahanmuuttoneuvojan toimen perustaminen Iisalmen kaupungin organisaatioon. Iisalmi myy palveluja muille kunnille. Iisalmen osuus 12 640 euroa. Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta tuli voimaan 1.9.2011. Kunnat ovat lain mukaan velvollisia tarjoamaan maahanmuuttajille ohjausta ja neuvontaa kotouttamista edistävistä toimenpiteistä, palveluista ja työelämästä. Valtio korvaa alkukartoitusten teosta kunnille 700 €/henkilö. Arvio 10 kartoitusta Iisalmessa, tulot 7 000 euroa.

**Tuloslaskelma €
170 Terveystieteidenhuolto**

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	179087	66402	116206	116206	116206	116206
Myyntituotot	66209	66402	89206	89206	89206	89206
Tuet ja avustukset	4705	0	7000	7000	7000	7000
Muut toimintatuotot	108173	0	20000	20000	20000	20000
Muut	108173	0	20000	20000	20000	20000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-65521487	-66578021	-68184474	-69518564	-70868474	-72268474
Henkilöstökulut	-2084118	-1866512	-1998550	-1998640	-1998550	-1998550
Palkat ja palkkiot	-116389	-100013	-129400	-129400	-129400	-129400
Eläkekulut	-1961658	-1761442	-1862620	-1862620	-1862620	-1862620
Muut henkilösivukulut	-6070	-5057	-6530	-6620	-6530	-6530
Palvelujen ostot	-63353384	-64674833	-66149192	-67483192	-68833192	-70233192
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2444	-600	-1000	-1000	-1000	-1000
Avustukset	-30575	-30000	-30000	-30000	-30000	-30000
Muut toimintakulut	-50966	-6076	-5732	-5732	-5732	-5732
Vuokrat	-3727	-3576	-3732	-3732	-3732	-3732
Muut	-47240	-2500	-2000	-2000	-2000	-2000
Toimintakate	-65342400	-66511619	-68068268	-69402358	-70752268	-72152268

Kaupunginhallitus	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts2015
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Henkilöstötoimi						
Toimintatuotot	429	403	432	432	432	432
Toimintakulut	-786	-828	-891	-891	-891	-891
Netto (=toimintakate)	-357	-425	-459	-459	-459	-459
Suunnitelmapoistot	-9	-1	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	426	465	465	465	465
Vyörytyskulut	-22	-14	-15	-15	-15	-15
Vyörytys, netto	-22	412	450	450	450	450

Tilivelvollinen: toimistopäällikkö Sinikka Laatikainen

1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA2012

Henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen, Kuntarekryn käyttöönotto

1.2. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS 2013 – TS 2015

Kaikkia palvelukeskuksia koskevat:

Varaudutaan henkilökunnan ikääntymiseen ja eläköitymiseen

Ylläpidetään koulutuksella henkilöstön ammattitaitoa ja osaamista

Tehostetaan henkilökunnan työkyvyn/työhyvinvoinnin ylläpitämistä eri keinoin (mm. aktiivisen tuen -toimintamallin tehokas käyttö)

Henkilöstösuunnitelman toimenpideohjelman toteutumista seurataan aktiivisesti henkilöstökyselyillä

Palkkausjärjestelmiä kehitetään

Tehostetaan yhteistyötä sidosryhmien kanssa, kuten Kela ja työterveyshuolto

2. Talousarviomuutokset

2.1. Talousarviomuutokset TA 2012

- Ylläpidetään erilaisin toimenpitein ikääntyvien työntekijöiden työkykyä.
- Uuden henkilöstön rekrytoiminen eläköitymisen myötä.
- Tuetaan omatoimista liikuntaa.

2.2. Talousarviomuutokset TS 2013 - 2015

-

3. Toiminnalliset tavoitteet

3.1. Ohjeelliset tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.1.1. Määrätavoitteet						
Henkilöstöhallinto						
- vakituisen henkilökunnan määrä	713	892	886	880	880	880
Palkkalaskenta		20 780	21000	21000	21000	21000

3.1. Ohjeelliset tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
- maksetut palkat kpl						
Työterveyshuolto						
- käyntien lkm (sis.sairaanh.palv.)		3 500				
Työpaikkaruokailu						
- aterioiden lukumäärä	3 714	3 560	3 560	3560	3560	3560
3.1.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
Palkkalaskenta						
- €/laskettu palkka (brutto)						
Työterveydenhuolto						
- €/käynti (keskim. lääk.+sairaanh) br.						
Työpaikkaruokailu						
- €/ateria (brutto)	5,72	6,88	6,75	6,75	6,75	6,75
- €/ateria (netto)	1,71	2,57	2,81	2,81	2,81	2,81
3.1.3. Laatutavoitteet:						
Henkilöstötoimi						
- Henkilökunnan työkyky ja –motivaatio säilyy vähintään nykyisellä tasolla. Mitataan työ- indeksillä, sairaspöissaolojen lukumäärillä ja henkilöstökyselyillä. Em. tiedot ilmenevät henkilöstökertomuksesta						
- Henkilöstökyselyllä selvitetään henkilöstösuunnitelman toimenpideohjelman toimivuus palvelukeskuksissa						
- Aktiivisen tuen -toimintamallin tehokas käyttö						
- Yhteistyön tehostaminen työterveyshuollon kanssa ja laajennetun terveystarkastuksen jatkaminen henkilöstön jaksamisen tukemiseksi ja sairaspöissaolojen vähentämiseksi						
- Kuntarekryn tehokas käyttöönotto						
Palkkalaskenta						
- Palkkalaskentajärjestelmän oikeellisuus, virhe % < 2%						
- Palkkausjärjestelmien kehittäminen						

4. Talousarvion perustelut

4.1. Sitovat perustelut:

Henkilöstötoimi

- vapautuvien virka-/työsuhteiden täytön osalta noudatetaan henkilöstösuunnitelmaa

4.2. Ohjeelliset perustelut:

1811 Henkilöstöhallinto

- henkilöstöasiain toimistopäällikön työpanoksesta kohdennettu 50 % henkilöstöhallintoon, 50 % kohdassa palkkatoimisto

1813 Palkkatoimisto

- 4 palkkasihteeriä, ei muutoksia

1815 Luottamusmiestoiminta

- ammattijärjestöjen luottamusmiestoiminta 46 793 euroa

1851 Henkilöstön kehittäminen

- henkilöstön koulutukseen 25 000 euroa

1853 Työterveydenhuolto

- työterveydenhuoltoon varattu 280 000 euroa. Kelan korvaus laskettu 50 %:n mukaan kokonaiskustannuksista.

- maatalouslomittajien työterveyshuollon kustannukset on lomatoimen talousarviossa. Maatalouslomittajien netto-osuuden MELA korvaa 100 %:sti

1855 Työsuojelu, 75 633 euroa

- viranhaltijoiden kuukausipalkoissa työsuojelupäällikön 60 % virka, opettajien palkoissa 62,5 % peruspalkasta ja tuntipalkoissa 20 % työsuojeluvaltuutetun palkasta

- erilliskorvauksissa työsuojelukorvaukset

1857 Työpaikkaruokailu, tuotot 14 000 €, kulut 48 532 €, netto

- välilliset verot 25 000 euroa sis. luontoisetuaterioista maksettavan arvonlisäveron, joka tulee vähentää laskettaessa työpaikkaruokailun kustannuksia

1859 Muut henkilöstöpalvelut, 32 000 euroa

- henkilökunnan TYKY-toiminta; työnohjaus, virkistystoiminta, omaehtoisen liikunnan ja muun harrastustoiminnan tukeminen TYKY-ohjausryhmän linjausten mukaisesti

Tuloslaskelma €

180 Henkilöstötoimi

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	428908	402714	432176	432176	432176	432176
Myyntituotot	30765	29750	29750	29750	29750	29750
Tuet ja avustukset	164983	126770	140000	140000	140000	140000
Muut toimintatuotot	233161	246194	262426	262426	262426	262426
Muut	233161	246194	262426	262426	262426	262426
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-785832	-828105	-891083	-891083	-891083	-891083
Henkilöstökulut	-312084	-362205	-373636	-373636	-373636	-373636
Palkat ja palkkiot	-252746	-294075	-303056	-303056	-303056	-303056
Eläkekulut	-44407	-50839	-52750	-52750	-52750	-52750
Muut henkilösivukulut	-14931	-17291	-17830	-17830	-17830	-17830
Palvelujen ostot	-419569	-408640	-468575	-468575	-468575	-468575
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7274	-7800	-8800	-8800	-8800	-8800
Avustukset	-750	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-46155	-49460	-40072	-40072	-40072	-40072
Vuokrat	-16411	-14160	-14772	-14772	-14772	-14772
Muut	-29744	-35300	-25300	-25300	-25300	-25300
Toimintakate	-356924	-425391	-458907	-458907	-458907	-458907

Kaupunginhallitus	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts2015
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Työllisyydenhoito						
Toimintatuotot	412	291	311	311	311	311
Toimintakulut	-1 191	-971	-1 018	-1 018	-1 018	-1 018
Netto (=toimintakate)	-779	-680	-707	-707	-707	-707
Suunnitelmapoistot						
Vyörytystuotot						
Vyörytyskulut	-6	-17	-30	-30	-30	-30
Vyörytys, netto	-6	-17	-30	-30	-30	-30

Tilivelvollinen: hallintojohtaja Esa Laukkanen

1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA 2012

Painopisteenä pitkäaikaistyöttömien ja nuorten työllistäminen kaupungin eri tehtäviin

1.2. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS2013 - TS2015

2. Talousarviomuutokset

2.1. Talousarviomuutokset TA 2012

-

2.2. Talousarviomuutokset TS 2013 – TS 2015

-

3. Toiminnalliset tavoitteet

	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
Ohjeelliset tunnusluvut						
Määrätavoitteet						
- kunnan työllistämien työttömien lkm (keskim)	37		26	26	26	26
- kesätyötuella palkattujen nuorten lkm (työssä ja Twist-jaksolla)	243	260	260	260	260	260

4. Talousarvion perustelut

4.1. Sitovat perustelut:

-

4.2. Ohjeelliset perustelut:**1911 Valtion tukema työllisyydenhoito**

- menot 645 058 euroa
- tulot 291 000 euroa
- netto 354 058 euroa

1914 Erityistyöllistetyt

- menot 125 870 euroa
- tulot 20 000 euroa
- netto 105 870 euroa

Muu työllisyydenhoito

- nuorten kesätyöllistäminen 68 850 euroa
- avustus Kehypajalle kierrätyskeskuksen kustannuksiin 4 000 euroa
- Kehypajan vuokran 174 216 euroa

Nuorten kesätyöllistäminen 68 850 €, sis. myös Twist-nuorten kesätyöjakson osuuden. Määrärahalla työllistetään mm. ammattiin opiskelevia, itsenäisesti asuvia nuoria, jotka muutoin mahdollisesti olisivat toimeentulotuen hakijoina. Kesätyötoiminnasta laaditaan erillinen toimintasuunnitelma.

Tuloslaskelma €**185 Työllisyydenhoito**

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	412243	291000	311000	311000	311000	311000
Tuet ja avustukset	412243	291000	311000	311000	311000	311000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-1191040	-971090	-1017994	-1017994	-1017994	-1017994
Henkilöstökulut	-959922	-719234	-757460	-757460	-757460	-757460
Palkat ja palkkiot	-789300	-586000	-616000	-616000	-616000	-616000
Eläkekulut	-124626	-98660	-105110	-105110	-105110	-105110
Muut henkilösivukulut	-45995	-34574	-36350	-36350	-36350	-36350
Palvelujen ostot	-22803	-9812	-14168	-14168	-14168	-14168
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-970	-100	-150	-150	-150	-150
Avustukset	-46030	-72000	-72000	-72000	-72000	-72000
Muut toimintakulut	-161315	-169944	-174216	-174216	-174216	-174216
Vuokrat	-161268	-169944	-174216	-174216	-174216	-174216
Muut	-47	0	0	0	0	0
Toimintakate	-778797	-680090	-706994	-706994	-706994	-706994

Kaupunginhallitus	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts 2015
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Lomatoimi						
Toimintatuotot	3 785	14 106	15 035	15 254	15 476	15 703
Toimintakulut	-3 738	-13 848	-14 706	-14 706	-14 706	-14 706
Netto (=toimintakate)	47	257	329	547	770	998
Suunnitelmapoistot						
Vyörytystuotot						
Vyörytyskulut	-97	-288	-314	-314	-314	-314
Vyörytys, netto	-97	-288	-314	-314	-314	-314

Tilivelvollinen: Lomatoimenjohtaja Pirkko Eskelinen

1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA 2012

- palvelujen asiakaslähtöinen toteuttaminen / palvelusuunnitelmien tekeminen lomitettaville maataloille
- ammattitaitoinen ja työhönsä sitoutunut lomitushenkilöstö
- lomitustiimien (ent. lomarenkaat) kehittäminen
- sähköisen asioinnin kehittäminen

1.2. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS 2013 – TS 2015

- työnjohdollisena toiminta-alueena on koko paikallisyksikön alue

2. Talousarviomuutokset

2.1. Talousarviomuutokset TA 2012

- lomatoimi siirtyy kaupunginhallituksen alaisuuteen

2.2. Talousarviomuutokset TS 2013 - TS 2015

Lomituspalvelualueet säilyvät nykyisellään vuoteen 2015.

3. Toiminnalliset tavoitteet

1. Palvelusuunnitelmien toteutus / 260 maatilaa
2. Henkilöstön työhyvinvointia ja työssä jaksamista parannetaan / Aktiivisen tuen –mallin mukaisesti, sairauspoissaolojen vähentäminen verrattuna vuoteen 2011
3. Loma-oikeutetuista maatalousyrittäjistä 20 % liittyy lomitustiimeihin
4. Sähköisten hakemusten (maatalousyrittäjien vuosiloma- ja sijaisapuhakemukset sekä lomituspyynnöt) osuus 20 %:ia

3.1. Sitovat tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.1.1. Määrätavoitteet						
- Pidetyt lomapäivät kpl/v	17 715	72 000	65 000	63 000	61 000	60 000
3.1.2. Tehokkuus-tavoitteet/taloudellisuus-tavoitteet						
- bruttomenot €/lomituspäivä	206	208	213	218	220	222
- nettomenot €/lomituspäivä	179	181	186	191	196	198
3.1.3. Laatutavoitteet						

3.2. Ohjeelliset tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.2.1. Määrätavoitteet						
- lomaan oikeutetut maatalousyrittäjät	390	1 300	1270	1240	1210	1180
3.2.2. Tehokkuustavoitteet/taloudellisuustavoitteet						
3.2.3. Laatutavoitteet						
- tuotetaan asiakaslähtöisiä, luotettavia, laadukkaita ja taloudellisia lomituspalveluja						
- henkilöstön asiantuntemus ja palvelujen toimintavarmuus						

4. Talousarvion perustelut

4.1. Sitovat perustelut:

1933 Maatalousyrittäjien lomatoiminta

- lomitustoiminnan menot katetaan täysimääräisesti valtion korvauksilla

4.2. Ohjeelliset perustelut:

1931 Lomatoimi hallinto

- määräraha saadaan lomitettujen päivien suhteessa
- vuodelle 2012 tuleva valtionkorvaus kattaa hallinnon kulut täysimääräisesti

1933 Maatalousyrittäjien lomatoiminta

- lomituspalveluihin ei ole tulossa rakenteellisia muutoksia
- maatalouslomittajien tehtäviin on varattu määräraha 220 maatalouslomittajalle (kokoaikaisia ja osa-aikaisia), myös avoimiin toimiin varataan määräraha
- pitkiä maatalouslomittajien sijaisuuksia, joihin palkataan eripituisiin määräaikaisiin työsuhteisiin arviolta n. 15 henkilöä

**Tuloslaskelma €
189 Lomatoimi**

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	0	0	15035446	15253696	15476306	15703406
Myyntituotot	0	0	13435446	13653696	13876306	14103406
Maksutuotot	0	0	1600000	1600000	1600000	1600000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	0	0	-14705872	-14705872	-14705872	-14705872
Henkilöstökulut	0	0	-11561420	-11561420	-11561420	-11561420
Palkat ja palkkiot	0	0	-8728000	-8728000	-8728000	-8728000
Eläkekulut	0	0	-1992290	-1992290	-1992290	-1992290
Muut henkilösivukulut	0	0	-841130	-841130	-841130	-841130
Palvelujen ostot	0	0	-2658720	-2658720	-2658720	-2658720
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	-62700	-62700	-62700	-62700
Avustukset	0	0	-340000	-340000	-340000	-340000
Muut toimintakulut	0	0	-83032	-83032	-83032	-83032
Vuokrat	0	0	-57532	-57532	-57532	-57532
Muut	0	0	-25500	-25500	-25500	-25500
Toimintakate	0	0	329574	547824	770434	997534

Maaseutulautakunta	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts 2015
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
	*	*				
Maaseututoimi						
Toimintatuotot	0	0	329	329	329	329
Toimintakulut	-123	-137	-450	-450	-450	-450
Netto (=toimintakate)	-123	-137	-120	-120	-120	-120
Suunnitelmapoistot						
Vyörytystuotot						
Vyörytyskulut	-4	-3	-9	-9	-9	-9
Vyörytys, netto	-4	-3	-9	-9	-9	-9

* vertailukelpoisuuden vuoksi TP2010 ja TA2011 vertailuluvut sis. tulosityksikkö maaseututoimen luvut (ei lomitusta)

Tilivelvollinen: Maaseutujohtaja Eero Pulkkinen

1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA 2012

- maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toiminnan käynnistäminen 1.1.2012 alkaen ja uuden yksikön toiminnan kehittäminen tavoitteena osakaskuntien asiakkaiden asiantunteva ja tasapuolinen palvelu
- tiedotussuunnitelman laatiminen
- sähköisen asioinnin ja arkistoinnin kehittäminen
- maaseudun kehittämistoimissa yhteistoiminta-alueen yhteisten toimenpiteiden sopiminen ja käynnistäminen

1.2. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS 2013 – TS 2015

- maaseutuhallinnon hoitaminen asiakaslähtöisesti ja maksajavirastosopimuksen mukaisesti
- maaseudun kehittämistoimenpiteet yhteislautekunnan/osakaskuntien päätösten mukaisesti
- maaseudun hankkeiden aktiivinen hyödyntäminen

2. Talousarviomuutokset

2.1. Talousarviomuutokset TA 2012

- Iisalmen kaupungin ja Lapinlahden, Sonkajärven sekä Vieremän kuntien muodostama maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue aloittaa 1.1.2012 ja samassa yhteydessä toimintansa aloittaa yhteinen maaseutulautakunta

2.2. Talousarviomuutokset TS 2013 - TS 2015

- maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toiminnan vakiintuminen
- varataan riittävät voimavarat maaseudun kehittämistoimenpiteisiin

3. Toiminnalliset tavoitteet

1. Maatilayritysten kehittämisen painopistealueina yhteistoiminta ja tilusjärjestelyt
2. Sähköisten hakemusten osuus 60 %
3. Tukihakukoulutus 2 – 4 kpl/kunta

3.1. Sitovat tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.1.1. Määrätavoitteet ---						
3.1.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
- nettomenot €/tukea hakenut tila	318	340	340	355	365	385
3.1.3. Laatatavoitteet ---						

3.2. Ohjeelliset tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.2.1. Määrätavoitteet						
- aktiivitalat, kpl	358	350	1 215	1 180	1 155	1 130
- viljelty peltoala ha	12 089	12 000	46 500	47 000	47 000	47 000
- sukupolvenvaihdoksia, kpl			25	25	25	25
3.2.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet ---						
3.2.3. Laatatavoitteet						
- asiakastytytyväisyys 4 (1-5)						
- valitusten määrä alle 0,2 % tukipäätöksistä						
- tuet maksetaan maksuluvan tullessa ja oikeansuuruisena, oikaisuja alla 0,05 %						

4. Talousarvion perustelut

4.1. Sitovat perustelut:

- maaseutuelinkeinojen kehittämistoimenpiteisiin varataan yhteistoiminta-alueelle 40 000 euroa, jonka käyttöperusteista päättää maaseutulautakunta

4.2. Ohjeelliset perustelut:

- tallennusruuhkan purkamiselle määrärahat 6 kk koko yhteistoiminta-alueelle
- asiantuntijapalveluissa 4 000 euroa (1 000 euroa/kunta) tilakohtaista tukihakemusneuvontaa varten päätukihaun yhteydessä

**Tuloslaskelma €
190 Maaseututoimi**

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	3785155	14105932	329345	329345	329345	329345
Myyntituotot	3366789	12378332	329345	329345	329345	329345
Maksutuotot	397374	1683000	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	20932	44600	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	60	0	0	0	0	0
Muut	60	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-3861087	-13985704	-449500	-449500	-449500	-449500
Henkilöstökulut	-3151732	-10914449	-311100	-311100	-311100	-311100
Palkat ja palkkiot	-2352770	-8288628	-251700	-251700	-251700	-251700
Eläkekulut	-579057	-1907671	-44810	-44810	-44810	-44810
Muut henkilösivukulut	-219905	-718149	-14590	-14590	-14590	-14590
Palvelujen ostot	-634499	-2524565	-49418	-49418	-49418	-49418
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-34854	-89390	-8500	-8500	-8500	-8500
Avustukset	-12202	-352500	-40000	-40000	-40000	-40000
Muut toimintakulut	-27800	-104800	-40482	-40482	-40482	-40482
Vuokrat	-19349	-49000	-32500	-32500	-32500	-32500
Muut	-8452	-55800	-7982	-7982	-7982	-7982
Toimintakate	-75932	120228	-120155	-120155	-120155	-120155

IISALMEN KAUPUNKI, STRATEGISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET 2012**SIVISTYSPALVELUKESKUS
KOULUTUSLAUTAKUNTA**

Strategiset tavoitteet 2012	Tärkeimmät toimenpiteet
Laadukkaat ja ajanmukaiset oppimisympäristöt ml. terveelliset koulurakennukset ja päiväkodit	Koulu- ja päiväkotirakentamisella ja kouluympäristön kehittämisellä varmistetaan ajanmukaiset ja toimivat oppimisympäristöt (Juhani Ahon koulu valmistuu, kuntokartoitukset Kauppi-Heikissä ja Kangaslammilla) Uuden päiväkodin suunnittelu jatkuu ja rakentaminen käynnistyy. Koulujen oppimisympäristöjä nykyaikaistetaan hankkimalla älytauluja ja dokumenttikameroita. Koulujen ja päiväkotien kalusteita uusitaan suunnitelman mukaisesti.
Päivähoidon palvelutarjonnan vastaaminen kysyntään	Painopiste alle 3-vuotiaiden päivähoidon kehittämisessä. Kehitetään kokopäivähoidon vaihtoehdoksi muita varhaiskasvatuspalveluja yhteistyössä järjestöjen ja seurakunnan kanssa. Valmistellaan päivähoidon kehittämissuunnitelma.
Kehitetään joustavia oppimispolkuja	Yleisopetuksen ja erityisopetuksen yhteensovittaminen oppilaan edun mukaisesti (laajennetaan Kirkonsalmen koululle)
Toisen asteen oppilaitosten yhteistyön kehittäminen	Kaksoistutkinnon kehittäminen erilaisissa jaksojärjestelmissä.

Koulutuslautakunta	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts2015
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Päivähoito- ja esiopetus						
Toimintatuotot	1 131	1 261	1 323	1 323	1 323	1 323
Toimintakulut	-11 128	-11 700	-12 453	-12 546	-12 546	-12 546
Netto (=toimintakate)	-9 997	-10 439	-11 131	-11 224	-11 224	-11 224
Suunnitelmapoistot	0	0	-18	-47	-104	-78
Vyörytystuotot	44	45	51	51	51	51
Vyörytyskulut	-55	-419	-457	-457	-457	-457
Vyörytys, netto	-11	-374	-406	-406	-406	-406

Tilivelvollinen: päivähoiton johtaja Sinikka Hyvärinen

1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA 2012

- päivähoiton palvelutarjonnan vastaaminen kysyntään, erityisesti alle 3-vuotiaiden päiväkotihoidon ja sisarusryhmiin
- tuntiperusteisen päivähoitomaksun ja sähköisen läsnäoloseurannan käyttöönotto perhepäivähoitossa ja vuorohoitoyksiköissä

1.2. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS2013 - TS2015

- päivähoitomuotojen painottaminen tarpeen mukaisesti
- uuden päiväkodin rakentaminen 2013

2. Talousarviomuutokset

2.1. Talousarviomuutokset TA 2012

- Mustolan ryhmäperhepäiväkoti muuttui perhepäivähoiton varahoitopisteeksi 1.1.2011
- Kankaan päiväkodin Kopsulan yksikkö aloitti helmikuussa 2011
- uusi yksityinen päiväkotialoitti 1.8.2011 (PikkuKengurun Koti)
- yksityinen päiväkotialoitti Tuike laajensi toimintaa 1.8.2011 alkaen
- yksityinen ryhmäperhepäiväkoti Vekaramäki muuttui yksityiseksi päiväkodiksi 1.11.2011

2.2. Talousarviomuutokset TS 2013 - TS 2015

- uusi päiväkotialoitti 2013
- perhepäivähoitajia eläköityä, työntekijöiden rekrytointi heidän tilalle

3. Toiminnalliset tavoitteet

- käyttöasteen nostaminen päiväkodeissa, erityisesti vuorohoidossa (vaatii sähköisen läsnäoloseurannan ja tuntiperustaisen päivähoitomaksun käyttöönoton)
- loma-aikojen päivystysten järjestely niin, että mahdollisimman vähän on päivystäviä yksiköitä
- henkilöstön liikkuvuuden lisääminen eri yksiköiden välillä (sijaisten käytön väheneminen)

3.1. Sitovat tunnusluvut

	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.1.1. Määrätavoitteet						
- kokopäivähoiton hoitopäivien lkm	92 479	96 000	98 000	100 000	102 000	106 000

3.2. Ohjeelliset tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.2.1. Määrätavoitteet						
Päiväkotihoido						
- päiväkotien lkm	11	12	11	10	10	10
- suht. käyttöaste-% (kunnallinen)	88,18	100	100	100	100	100
- lapsia kokopäivähoidossa	263	275	300	310	320	325
* niistä 0-2 v. lasten lkm		50	60	70	80	80
* niistä 3-6 v. lasten lkm		230	230	230	230	235
* niistä 6-v. lasten lkm		10	10	10	10	10
- lapsia osapäivähoidossa	182	190	195	200	200	195
* niistä 0-2 v. lasten lkm		2	2	2	2	2
* niistä 3-6 v. lasten lkm		28	30	32	32	27
* niistä 6-v. lasten lkm		160	163	166	166	166
Ohjattu perhepäivähoito						
- ryhmäperhepäiväkotien lkm		1	0	0	0	0
- perhepäivähoidon käyttöaste-%	88,74	100	100	100	100	100
- lapsia kokopäivähoidossa	244	280	220	210	190	180
* niistä 0-2 v. lasten lkm		116	100	100	90	85
* niistä 3-6 v. lasten lkm		164	120	110	100	95
* niistä 6-v. lasten lkm		0	0	0	0	0
- lapsia osapäivähoidossa		10	5	5	5	4
* niistä 0-2 v. lasten lkm		3	1	1	1	1
* niistä 3-6 v. lasten lkm		3	2	2	2	2
* niistä 6-v. lasten lkm		4	2	2	2	1
Koululaisten iltapäivähoito						

3.2. Ohjeelliset tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
- iltapäivähoitopaikkojen lkm	8	8	8	8	8	8
- koululaisia iltapv.hoidossa, lkm	142	140	150	150	145	140
Lakisääteinen lastenhoidon tuki						
- tuen piiriin kuuluvien lasten lkm		330	360	360	350	340
Varhaiskasvatuksen kerhotoiminta						
- kerhojen lkm			2	4	4	4
- lasten lkm			25	50	50	50
Esiopetus						
- lasten määrä	225	220	225	194	227	215
3.2.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
- €/esioppilas (brutto)	6 648	6 812	7 167			
3.2.3. Laatuavoitteet:						
- päivähoidon toimintamuotoja kehitetään kysynnän mukaisesti talousarvion sallimissa puitteissa - laatua valvotaan kunnallisessa ja yksityisessä päivähoidossa asiakaspalautejärjestelmän ja henkilöstön työtyytyväisyyskyselyn avulla - kunnalliset ja yksityiset päivähoitoyksiköt laativat oman yksikkökohtaisen varhaiskasvatus – ja esiopetus-suunnitelmansa - verkostotyötä kehitetään yhdessä sosiaalityön, lastenneuvolan, lasten ja nuorten palvelut yksikön, seurakunnan ja muiden sidosryhmien kanssa - alueellista yhteistyötä esi- ja perusopetuksen kesken tiivistetään						
-						

4. Talousarvion perustelut

4.1 Sitovat perustelut:

-

4.2. Ohjeelliset perustelut:

2111 Lasten päivähoidon hallinto, kulut 305 270 euroa ja tuotot 18 000 euroa

- päivähoidon Effic ja Titania ohjelmistojen käyttömaksut ja koulutukset sekä päivähoidon sähköisen läsnäoloseurannan käyttöönotto
- työterveyshuollon kustannukset päivähoidon henkilöstön osalta

2121- 2147 Päiväkotihoido, kulut 4 915 728 euroa ja tuotot 811 904 euroa

- sisältää myös ostetun päiväkotihoidon kulut (kunnilta ostettu päiväkotihoido)
- alle 3- vuotiaiden ryhmiä Ahjolassa, Kopsulassa, Heinäkelkassa, Peltosalmella ja Malminrannassa
- sisarusryhmiä Kankaalla ja Paloisilla
- vuorohto keskitetty Malminrannan päiväkotiin, jonne mahtuu noin 100 lasta
- Paloisten päiväkodissa on jatkettu aukioloaika ma - pe klo 5.20 - 22.30

2149 Erityispäivähoito, kulut 438 070 euroa

- kiertävän erityislastentarhanopettajan ja päivähoidon erityisavustajien palkkakulut
- erityispäivähoidon materiaalikulut; hankitaan koko päivähoidon käyttöön erityiskasvatuksen materiaalia ja välineistöä
- tulkkipalveluvaraus

2151 Ohjattu perhepäivähoito, kulut 2 352 250 euroa ja tuotot 399 600 euroa

- 224 hoitopaikan varaus, yhden kokopäivähoitopaikan keskihinta on 410 €/kk
- määräraha kahdelle sijaiselle 9 kuukaudelle (4021)
- kolmen perhepäivähoidon varahoitopisteen kustannukset

2153 Ryhmäperhepäivähoito, lakkautettu

2155 Ostettu perhepäivähoito, kulut 26 000 euroa

- lasten päivähoidon osto muilta kunnilta

2161 Koululaisten iltapäivätoiminta, kulut 302 206 euroa, tuotot 85 000 euroa

- kahdeksan toimipistettä: Kilpijärvi, Kirkonsalmi, Edwin Laine, Kangaslampi, Soinlahti, Kauppi-Heikki, Hernejärvi ja Partala
- henkilöstöä 23 ohjaajaa, joista kuusi henkilökohtaisena avustajana; henkilöstöstä 19 on aamupäivällä joko koulunkäyntiavustajana, esiopettajana tai esiopetuksen avustajana ja neljä pelkästään ip-toiminnassa
- koululaisten iltapäivätoimintaa tarjotaan ensisijaisesti I-luokkalaisille ja harkinnan mukaan II-luokkalaisille

2171 Lastenhoidon tuki, kulut 2,484 milj. euroa

- lasten kotihoidon tuki 1,18 milj. euroa ja yksityisen hoidon tuki 408 640 €
- yksityisen hoidon tuen kuntalisä 750 000 euroa.
- päiväkotit Hepokatille, päiväkotit Kissanpäiville, päiväkotit Ruskolinnalle, Kartanon-mäen päiväkodille, päiväkotit Tuikkeelle, päiväkotit PikkuKengurun Koti Oy:lle ja Vekaramäen päiväkodille sekä yksityiseen perhepäivähoitoon (kaksi ryhmäperhepäiväkotia ja vaihteleva määrä yksityisiä hoitajia) maksettava kaupunkilaisä
- kotihoidon tuen kuntalisä; lisä – lisä 145 000€

2172 Leikkikerho, kulut 17 602 euroa, tuotot 8 000 euroa

- tarkoitettu niille lapsille, joilla ei vanhempien työssäkäynnin ja opiskelun vuoksi ole kokopäivähoidon tarvetta

2181 Esiopetus, kulut 1 612 642 €

- esiopetusta järjestetään yhdessätoista kunnallisessa päiväkodissa, kahdessa erillisryhmässä ja Partalan, Hernejärven sekä Miina Äkkijyrkän (kevät 2012) yhdysluokissa
- esiopetusta järjestetään lisäksi kuudessa yksityisissä päiväkodeissa ja määräraha-varaus esioppilaiden kaupunkilaisien osalta on tällä kustannuspaikalla (199 000 €).
- esiopetukseen osallistuu 225 lasta.
- esiopetuksessa noudatetaan valtakunnallista ja kunnallista opetussuunnitelmaa ja kukin yksikkö laatii vuosittain oman opetussuunnitelmansa.

5. Henkilöstö

Päivähoidon hallinto: 1

Päiväkotihoidon: lastentarhanopettajat/lastenhoitajat 95, erityisavustajia 13, ryhmäavustajia 5, palveluvastaavat 12

Perhepäivähoito: ohjaajat 2, perhepäivähoitajat 61

Tuloslaskelma €**210 Lasten päivähoito ja esiopetus**

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	1131339	1260805	1322504	1322504	1322504	1322504
Myyntituotot	143642	126805	147504	147504	147504	147504
Maksutuotot	971073	1134000	1175000	1175000	1175000	1175000
Tuet ja avustukset	16623	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-11128362	-11699645	-12453408	-12546048	-12546048	-12546048
Henkilöstökulut	-7233168	-7563216	-7740090	-7832730	-7832730	-7832730
Palkat ja palkkiot	-5689520	-6001944	-6154800	-6230600	-6230600	-6230600
Eläkekulut	-1215808	-1202703	-1225670	-1238030	-1238030	-1238030
Muut henkilösivukulut	-327840	-358569	-359620	-364100	-364100	-364100
Palvelujen ostot	-1090741	-1228573	-1201622	-1201622	-1201622	-1201622
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-109728	-160400	-138170	-138170	-138170	-138170
Avustukset	-2036133	-2016340	-2537640	-2537640	-2537640	-2537640
Muut toimintakulut	-658593	-731116	-835886	-835886	-835886	-835886
Vuokrat	-653746	-721170	-833986	-833986	-833986	-833986
Muut	-4847	-9946	-1900	-1900	-1900	-1900
Toimintakate	-9997023	-10438840	-11130904	-11223544	-11223544	-11223544

	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts2015
Koulutuslautakunta						
Perusopetus	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	583	344	289	289	289	289
Toimintakulut	-15 787	-16 415	-17 010	-16 900	-16 898	-16 851
Netto (=toimintakate)	-15 204	-16 071	-16 721	-16 611	-16 609	-16 562
Suunnitelmapoistot	-51	-165	-246	-318	-252	-250
Vyörytystuotot	1 013	981	1 081	1 081	1081	1081
Vyörytyskulut	-1 162	-834	-905	-905	-905	-905
Vyörytys, netto	-149	147	176	176	176	176

Tilivelvollinen: sivistystoimenjohtaja Kirsi-Tiina Ikonen

1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA 2012

Painopistealueena on yleisopetuksen ja erityisopetuksen yhteensovittaminen oppilaiden tarpeiden ja lakimuutosten mukaisesti.

Kehittämiskohteena ovat oppimisympäristöt sekä kodin ja koulun yhteistyö.

1.2. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS 2013 – TS 2015

Painopistealueena on yleisopetuksen ja erityisopetuksen yhteensovittaminen oppilaiden tarpeiden ja lakimuutosten mukaisesti.

Kehittämiskohteena ovat oppimisympäristöt sekä kodin ja koulun yhteistyö.

2. Talousarviomuutokset

2.1. Talousarviomuutokset TA2012

- Wilma-käyttöliittymä otetaan käyttöön kaikilla kouluilla
- Miina Äkkijyrkän koulu lakkautuu 1.8.2012 alkaen
- kuljetussuunnittelijan palkkausmäärärahat siirtyvät sivistyspalvelukeskukseen
- toistaiseksi otettujen koulunkäyntiavustajien määrä lisääntyy 8 henkilöllä
- varautuminen koulukuljetusten uusien sopimusten ja taksojen indeksitarkastusten aiheuttamaan kustannusten nousuun
- maahanmuuttajaopetuksen tuntimäärää lisätään, koska maahanmuuttajien valmistavaa opetusta järjestetään usealla koululla ja lähes jokaisella koululla on maahanmuuttaja-taustaisia oppilaita.

2.2. Talousarviomuutokset TS 2013 - TS 2014

- Kilpjärven yksisarjaistaminen jatkuu ottaen huomioon oppilasmäärät

3. Toiminnalliset tavoitteet

- Koulurakentamisella ja kouluympäristön kehittämisellä varmistetaan ajanmukaiset ja toimivat oppimisympäristöt

- Pyritään tarjoamaan hyvät oppimis- ja kasvuedellytykset myös maahanmuuttajaoppilaille
- Wilma-käyttöliittymän avulla kolmiportaisen tukimallin edellyttämät asiakirjat otetaan osaksi arkityötä.
- Oppilaat sijoitetaan perusopetuksen alueen kouluihin siten, että aloittavat opetusryhmät ovat tasapainossa. Opiskelupaikka määräytyy ensisijaisesti alueen lähikoulussa. Lähikouluperiaatetta toteutetaan siten, että lähikouluna voi toimia muukin alueen koulu kuin oppilaan maantieteellisesti lähinnä sijaitseva koulu.

3.1. Sitovat tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.1.1. Määrätavoitteet						
- opetustuntien määrä	144180	142330	141918	141318	141318	141226
- perusopetuksen oppilasmäärä (lukuk. ka)	2 083	2 068	2029	1999	1981	1968
3.1.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
- €/opetustunti (netto)	105,49	112,91	117,82			
- €/oppilas (netto)	7 192	7 771	8 241			
3.1.3. Laatutavoitteet:						
-						

3.2. Ohjeelliset tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.2.1. Määrätavoitteet						
tuntikehyksen määrä (20.9.)	3870	3 870	3872	3856	3856	3842
- tuntikehys/oppilas	1,85	1,89	1,91	1,93	1,95	1,95
- kuljetettavien oppilaiden lkm	570	611	561	524	500	500
3.2.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
-						
3.2.3. Laatutavoitteet:						
- Oppilasmäärä ei ylitä 0-2 yhdysluokissa 20 oppilasta, 1-2 yhdysluokissa 22 oppilasta, 1 ja 2 luokilla 25 oppilasta, 3-6 luokilla 30 oppilasta.						
- Koulujen avustajatarve ratkaistaan taloudellisesti, mutta siten että avustajia on riittävästi suhteessa avustajatarpeeseen						
- avustajien lkm		18	26	26	26	26

4. Talousarvion perustelut**4.1. Sitovat perustelut:**

-

4.2. Ohjeelliset perustelut:**3011 Sivistyspalvelukeskuksen hallinto**

- toimintakulut yhteensä 0,7 milj. euroa
- osallistutaan tarkoituksenmukaisesti kehittämishankkeisiin

3021 – 3061 Perusopetus

- kukin koulu päättää sisäisesti tuntimääränsä jakamisesta yleisopetuksen, tukiopetuksen ja erillis-tehtävien kesken
- erityisoppilaiden sijoittumista omaan lähikouluun tuetaan henkilöstön koulutuksella ja ohjaamalla erityisopettajien työpanosta eri kouluille. Yhteistyö Pohjola koulun kanssa jatkuu Kauppi-Heikin koululla
- ateriapalvelut 1 042 916 euroa, oppilaiden kuljetus 635 000 euroa, oppikirjat 234 000 euroa, atk-laittepalvelut 245 180 euroa, vuokrat 2 407 632 euroa, siivouspalvelut 533 400 euroa
- lastensuojelulain ja valtioneosuusuudistuksen mukaiset kotikuntakorvausmenot 324 284 € ja kotikuntakorvaustulot 209 059 € (Suomen Kuntaliiton ennakkotieto vuodelle 2012).
- asiantuntijapalveluissa on 53 300 € ns. pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden opetuspalvelujen ostoon päiväkodeilta sekä yhden avustajan ostopalveluun 20 715 € Mäntykankaan koululta, urheiluakatemia 9 500 €.
- kehittämishankkeiden omarahoitusosuuksia pyritään kattamaan sisäisesti, nettovaikutus 0 € (hankeavustukset ja -kulut eivät näy talousarvioehdotuksessa)
- työllistämistukea ja työmarkkinatukea tarvitaan edelleen kouluavustajien palkkaamiseen

5. Henkilöstö**Päätoimisen henkilöstön määrä**

Sivistyspalvelukeskuksen hallinto: 10

Perusopetus: opetushenkilöstö 155, koulunkäyntiavustajat 26, koulusihteerit 3

Tuloslaskelma €**300 Peruskoulutus ja esiopetus**

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	583198	344294	289059	289059	289059	289059
Myyntituotot	275754	215594	209059	209059	209059	209059
Maksutuotot	2606	200	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	270490	112500	61000	61000	61000	61000
Muut toimintatuotot	34349	16000	19000	19000	19000	19000
Vuokrat	17640	15000	18000	18000	18000	18000
Muut	16709	1000	1000	1000	1000	1000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-15788060	-16415409	-17009932	-16899902	-16898492	-16851492
Henkilöstökulut	-10023668	-10558613	-10897242	-10840461	-10839051	-10792051
Palkat ja palkkiot	-7641797	-8194197	-8443952	-8397241	-8397241	-8350241
Eläkekulut	-1944893	-1887962	-1953980	-1946360	-1946350	-1946350
Muut henkilösivukulut	-436978	-476454	-499310	-496860	-495460	-495460
Palvelujen ostot	-3032986	-3172964	-3218458	-3218458	-3218458	-3218458
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-498767	-419400	-444100	-390851	-390851	-390851
Avustukset	174	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-2232813	-2264432	-2450132	-2450132	-2450132	-2450132
Vuokrat	-2204898	-2236562	-2425332	-2425332	-2425332	-2425332
Muut	-27915	-27870	-24800	-24800	-24800	-24800
Toimintakate	-15204862	-16071115	-16720873	-16610843	-16609433	-16562433

Koulutuslautakunta	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts2015
Lukiokoulutus	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	170	95	133	133	133	133
Toimintakulut	-2 800	-2 961	-3 104	-3 104	-3 104	-3 104
Netto (=toimintakate)	-2 630	-2 866	-2 970	-2 970	-2 970	-2 970
Suunnitelmapoistot	-16	-23	-38	-52	-43	-38
Vyörytystuotot						
Vyörytyskulut	-32	-45	-52	-52	-52	-52
Vyörytys, netto	-32	-45	-52	-52	-52	-52

Tilivelvollinen: lukion rehtori Pasi Tolonen

1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA 2012

Painopistealue: laadukkaan lukiokoulutuksen ylläpitäminen (mm. valinnaisuus)

Kehittämiskohteet: MAHIS-opintojen rakenteen muuttaminen ammattiopistojen vaihtaessa jaksojärjestelmää.

1.2. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS 2013 – TS 2015

Painopistealue: laadukkaan lukiokoulutuksen ylläpitäminen (mm. valinnaisuus)

Kehittämiskohteet: toisen asteen yhteistyö ja kahden tutkinnon suorittaminen

2. Talousarviomuutokset

2.1. Talousarviomuutokset TA 2012

- Lyseon palkkauskasvatusta lisätään opiskelijamäärän kasvaessa.
- Opintosihteerin tehtävä muuttuu osa-aikaiseksi.

2.2. Talousarviomuutokset TS 2013 - TS 2015

- Sopeutetaan opetusmäärä opiskelijamäärän kehitykseen varmistaen laadukas lukiokoulutus.

3. Toiminnalliset tavoitteet

1. Lukiokoulutusta kehitetään yleissivistävänä, korkeakoulu- ja ylioppilaspohjaisiin ammatillisiin opintoihin valmentavana oppilaitoksena
2. Vahvistetaan verkostotaitoja ja panostetaan työhyvinvointiin.

3.1. Sitovat tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.1.1. Määrätavoitteet						
Opetustuntimäärä	18 462	18 800	19 200	20 700	20 700	21 100
Opiskelijamäärä	421	425	425	440	440	450
(valtionosuuspainotus)						
3.1.2 Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
- €/opetustunti (brutto)	154,26	157,50	161,65			

3.1. Sitovat tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
- €/opetustunti (netto)	145,05	152,45	154,71			
- €/opiskelija (brutto)	6 765	6 967	7 303			
- €/opiskelija (netto)	6 361	6 743	6 989			
3.1.3. Laatuavoitteet						
-						

3.2. Ohjeelliset tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.2.1. Määrätavoitteet						
Kurssimäärä		497	532	532	532	542
3.2.2. Tehokkuus- tavoitteet/taloudellisuus- tavoitteet						
3.2.3. Laatuavoitteet						
- Ylioppilaskokeiden puoltöäänien pistekeskisarvo on lyseossa valtakunnallisen keskiarvon yläpuolella yli puolessa kokeista (vertailussa mukana kokeet, joihin osallistuu vähintään 10 lyseon kokeilasta)						
- oppilaspalautteeseen perustuva arviointijärjestelmä käytössä: kerätään lukuvuosipalaute, jota käytetään hyväksi kehittämiskeskusteluissa						

4. Talousarvion perustelut

4.1. Sitovat perustelut:
-

4.2. Ohjeelliset perustelut:
- MAHIKSEN kautta opiskelija voi suorittaa kaksi tutkintoa, erillisiä opetuskokonaisuuksia tai irrallisia kursseja toisessa oppilaitoksessa. Opiskelijavaihdossa mukana olevien opiskelijoiden määrä ja kustannusten jakautuminen tarkistetaan joulukuussa ja toukokuussa. Kustannus on 130 e/vaihtoon osallistuva opiskelija/kurssi tai opintoviikko tai 1 500 e/kurssi tai opintoviikko, mikäli opiskelijat eivät mahdu olemassa oleviin ryhmiin.
- MAHIS-koordinoinnin kustannuksiin on varattu 12 000 euroa
- Tuntipalkkoihin sis. myös opinto-ohjausta
- Luma-keskus MAJAKKA: o luonnontieteellistä opetusta kehitetään ja toimivaa yhteistyötä jatketaan Ylä-Savon ammattipiston kanssa: mm. tilojen yhteiskäyttö.

- Kursseja voidaan hankkia myös ostopalveluna ja tukea opiskelijoiden osallistumista yliopiston, avoimen korkeakoulun tai ammattikorkeakoulun kursseille. Kansainvälisiin tapaamisiin osallistuville opiskelijoille voidaan antaa 100 euron matkatuki.
- Hyödynnetään edelleen ISO-verstaan kurssitarjontaa ja kasvatetaan opettajakunnan omia verkko-opetustaitoja. Perehdytään virtuaaliluokan tarjoamiin mahdollisuuksiin osana Ylä-Savon toisen asteen yhteistyön kehittämishanketta.
- Kansainvälinen toiminta perustuu suunnitelmaan. Osallistutaan mm. EU-rahoitteisiin projekteihin
- Ollaan mukana Iisalmen seudun urheiluakatemiassa ja kulttuuriakatemiassa.
- Lautakunta määrittelee tarvittaessa opiskelijoiden valintaperusteet
- Ateriapalvelut 147 560 euroa, vuokrat 500 997 euroa, siivouspalvelut 96 000 euroa, asiantuntijapalvelut 97 700 euroa, atk-laitepalvelut 67 120 euroa.

5. Henkilöstö

Päätoimisen henkilöstön määrä

- opetushenkilöstö 27 (sis. rehtorin)
- koulusihteeri, opintosihteeri (50 %)

Tuloslaskelma € 310 Lukiokoulutus

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	169776	95100	133240	133240	133240	133240
Maksutuotot	98738	78900	91200	91200	91200	91200
Tuet ja avustukset	59085	10000	35840	35840	35840	35840
Muut toimintatuotot	11953	6200	6200	6200	6200	6200
Vuokrat	1238	1200	1200	1200	1200	1200
Muut	10716	5000	5000	5000	5000	5000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-2800261	-2961430	-3103662	-3103662	-3103662	-3103662
Henkilöstökulut	-1842426	-1932914	-2079430	-2079430	-2079430	-2079430
Palkat ja palkkiot	-1446064	-1520205	-1634420	-1634420	-1634420	-1634420
Eläkekulut	-314263	-322663	-347750	-347750	-347750	-347750
Muut henkilösivukulut	-82098	-90046	-97260	-97260	-97260	-97260
Palvelujen ostot	-441834	-495098	-481156	-481156	-481156	-481156
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19867	-14800	-22079	-22079	-22079	-22079
Muut toimintakulut	-496134	-518618	-520997	-520997	-520997	-520997
Vuokrat	-485343	-496518	-500997	-500997	-500997	-500997
Muut	-10791	-22100	-20000	-20000	-20000	-20000
Toimintakate	-2630485	-2866330	-2970422	-2970422	-2970422	-2970422

Koulutuslautakunta	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts2015
Ruoka- ja siivouspalvelut	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	2 650	2 777	2 776	2 776	2 776	2 776
Toimintakulut	-2 529	- 2 660	2 634	-2 634	-2 634	-2 634
Netto (=toimintakate)	121	117	142	142	142	142
Suunnitelmapoistot		0				
Vyörytystuotot						
Vyörytyskulut	-116	-120	-122	-122	-122	-122
Vyörytys, netto	-116	-120	-122	-122	-122	-122

Tilivelvollinen: Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö Pirjo Heikkilä

1. Toiminnalliset painopistealueet ja kehittämiskohteet

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA 2012

Säilyttää valtion ravitsemusneuvottelukunnan suositusten mukainen ruokapalvelu maailmanlaajuisesta hintojen vaihteluista huolimatta.

1.2. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS 2013 – TS 2015

Kangaslammin koulun valmistuskeittiön peruskorjaussuunnittelu.

2. Talousarviomuutokset

2.1. Talousarviomuutokset TA 2012

- Yksityinen päiväkotikoti PikkuKengurun Koti on ruokapalvelun uusi asiakas
- Juhani Ahon koulun siivous on otettu takaisin omaan siivoukseen ja Kangaslammin koulun sekä Kirkonsalmen koulun siivoukset yksityistetty
- Sankariniemen ja Väestösuojan vapaken tilat siirretty heidän omaan hoitoonsa
- Miina Äkkijyrkän koulun lakkauttaminen 1.8.2012

2.2. Talousarviomuutokset TS 2013 - TS 2015

Ruoka- ja siivouspalvelut: muutokset kouluverkon mukaisesti.

3. Toiminnalliset tavoitteet

1. Ruokapalvelujen tavoitteena on valmistaa taloudellisesti maukasta, ravitsevaa ja laadukasta ruokaa päiväkotien, koulujen ja työpaikkaruokalan asiakkaille.
2. Siivouspalvelujen tavoitteena on järjestää itse tai ostopalveluna taloudellisesti ja laadukkaasti Iisalmen kaupungin käytössä olevien tilojen siivous huomioon ottaen tilojen toiminta ja käyttö-tarkoitus.

3.1.Sitovat tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.1.1. Määrätavoitteet						
- ruokapalvelun suoritteiden lukumäärä	804 566	803 000	809 900	809 900	809 900	809 900
- siivouspinta-ala m ² , oma siivous	25 418	25 322	22 757	22 757	22 757	22 757
- siivouspinta-ala m ² , ostettu siivous	18 937	18 937	20 357	20 357	20 357	20 357
3.1.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
- €/suorite (brutto)	2,20	2,33	2,34			
- €/siivottu m ² (brutto)	19,81	19,94	20,33			
3.1.3. Laatuavoitteet						

3.2. Ohjeelliset tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.2.1. Määrätavoitteet						
3.2.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
3.2.3. Laatuavoitteet						
- saavuttaa päiväkodeissa 50 %, kouluruokailussa 25 % ja työpaikkaruokailussa 33 % ravitsemussuosituksen mukaisesta päivittäisestä kokonaistarpeesta						
- asiakaspalautteesta alle 10 % on "ei tyytyväisiä"						

4. Talousarvion perustelut

4.1. Sitovat perustelut:
-

4.2. Ohjeelliset perustelut:
Juhani Ahon koululla ja Kauppiis-Heikin koululla tarjotaan välipala, johon kuuluu näkkileipää, ravintorasvaa ja maitoa.
Lähiiruokaa ostetaan määrärahojen mukaan.
Siivous hoidetaan ostopalveluna Iisalmen lyseossa sekä Partalan, Kangaslammin, Kirkonsalmen, Kilpijärven, Kauppiis-Heikin, Edwin Laineen ja Soinlahden kouluissa.
Ruoanjako hoidetaan Partalan koulussa ostopalveluna ja Kirkonsalmen sekä Kauppiis-Heikin kouluissa oman työn lisäksi ostopalvelua apuna käyttäen.
Sijaisuuksia sekä siivouksessa että ruokapalvelussa hoidetaan ostopalveluna.
Ruokapalvelujen toimintakulut ovat 1,79 milj. euroa ja siivouksen 0,84 milj. euroa.

5. Henkilöstö

Päätoimisen henkilöstön määrä 41

Tuloslaskelma €**330 Ruoka- ja siivouspalvelut**

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	2650410	2777369	2776185	2776185	2776185	2776185
Myyntituotot	2632149	2777169	2773585	2773585	2773585	2773585
Tuet ja avustukset	12145	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	6115	200	2600	2600	2600	2600
Vuokrat	575	200	1200	1200	1200	1200
Muut	5540	0	1400	1400	1400	1400
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-2529289	-2660396	-2634038	-2634038	-2634038	-2634038
Henkilöstökulut	-1230089	-1228898	-1232190	-1232190	-1232190	-1232190
Palkat ja palkkiot	-898334	-919100	-923900	-923900	-923900	-923900
Eläkekulut	-280184	-254863	-252960	-252960	-252960	-252960
Muut henkilösivukulut	-51571	-54935	-55330	-55330	-55330	-55330
Palvelujen ostot	-476309	-514112	-506485	-506485	-506485	-506485
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-610749	-704470	-686600	-686600	-686600	-686600
Muut toimintakulut	-212143	-212916	-208763	-208763	-208763	-208763
Vuokrat	-211242	-212916	-208363	-208363	-208363	-208363
Muut	-901	0	-400	-400	-400	-400
Toimintakate	121121	116973	142147	142147	142147	142147

IISALMEN KAUPUNKI, STRATEGISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET 2012**SIVISTYSPALVELUKESKUS
KULTTUURILAUTAKUNTA**

Strategiset tavoitteet 2012	Tärkeimmät toimenpiteet
Haja-asutusalueen kirjastopalvelujen turvaaminen	Uuden kirjastoauton kokoelmien uudistus Reittien suunnittelu yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Kirjastoauto mukaan tapahtumiin.
Elinikäisen oppimisen mahdollistaminen	Aikuisten ja ikääntyvien koulutustarpeisiin vastaaminen painopisteenä kansalaisopistossa
Musiikin opiskelumahdollisuuksien kehittäminen	Monipuolisen opetus- ja konserttitarjonnan säilyttäminen musiikkiopistossa
Vahvan paikallisen kulttuuriosaamisen esilletuominen	Yhteistyö paikallisten taide- ja kulttuurialan toimijoiden kanssa esimerkiksi tapahtumien järjestämisessä. Paikalliset toimijat mukaan Juhani Ahon museon ja kulttuurikeskuksen konserttitoiminnan kehittämiseen.

Kulttuurilautakunta	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts2015
Kansalaisopisto	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	92	161	189	189	189	189
Toimintakulut	-632	- 678	-717	-717	-717	-717
Netto (=toimintakate)	-541	- 517	-529	-529	-529	-529
Suunnitelmapoistot				-1	-4	-3
Vyörytystuotot						
Vyörytyskulut	-92	-88	-85	-85	-85	-85
Vyörytys, netto	-92	-88	-85	-85	-85	-85

Tilivelvollinen: kansalaisopiston ja musiikkiopiston rehtori Tapani Lakaniemi

1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA 2012

- aikuisten ja ikääntyvien koulutustarpeisiin vastaaminen
- erityisryhmien huomioon ottaminen
- kansainvälinen toiminta Grundtvig-rahoituksella

1.2. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS 2013 – TS 2015

- syrjäytymisvaarassa olevien henkilöiden koulutus

2. Talousarviomuutokset

2.1. Talousarviomuutokset TA 2012

Kansainväliseen aikuisten musiikin opiskelua kehittävään Grundtvig-hankkeeseen on saatu Kansainvälisen liikkuvuuden keskus CIMOsta 20.000 euroa. Opetushallituksen opintoseteliavustus eläkeläisille, työttömille ja maahanmuuttajille 9.000 euroa.

2.2. Talousarviomuutokset TS 2013 - TS 2015

Käsityöopetus päätoimisille opettajille.

3. Toiminnalliset tavoitteet

- musiikin avoimen opetuksen, noin 2.000 tuntia, järjestää kansalaisopisto.
- kansalaisopiston tuntimäärään sisältyy 350 t kuvataidekoulun tunteja sekä 1000 tuntia vapaa-aikatoimen kanssa yhteistyössä järjestettyä liikuntaa
- riittävien eläkeläisille suunnattujen atk-kurssien järjestäminen

3.1. Sitovat tunnusluvut						
	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.1.1. Määrätavoitteet						
- opetustuntien lkm/v (sis. liiketoim. opetustunnit)	8 415	12 400	10 500	10 500	10 500	10500
- josta liiketoim. opetustuntien lkm/v		100	100	100	100	100
3.1.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
- €/opetustunti (brutto,*sis.vyör)	86,08*	61,77*	76,38*			
- €/opetustunti (netto,*sis.vyör)	75,18*	48,79**	58,48*			
3.1.3. Laatutavoitteet						
-						

3.2. Ohjeelliset tunnusluvut						
	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.2.1. Määrätavoitteet						
- Opiskelijoiden lkm/v	6 725	5 000	6 900	6 900	6 900	6 900
3.2.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
3.2.3. Laatutavoitteet						
- kysyntä ja tarjonta kohtavat opetustarjonnassa: 85 % suunnitellusta opetuksesta toteutuu						
- säännöllinen uusien kurssien tarjonta ja toteutus						

4. Talousarvion perustelut

4.1. Sitovat perustelut:
-

4.2. Ohjeelliset perustelut:
3271 Opetuspalvelumaksut
Ei muutoksia
4341 Asiantuntijapalvelut
Vapaa-aikapalvelukeskukselle liikunnasta 25 000 €, teattereille 10 000 €.

5. Henkilöstö

- rehtori 0,5, kieltenopettaja 1

**Tuloslaskelma €
400 Kansalaisopisto**

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	91697	160600	188600	188600	188600	188600
Myyntituotot	0	5000	5000	5000	5000	5000
Maksutuotot	67699	154100	154100	154100	154100	154100
Tuet ja avustukset	22320	0	29000	29000	29000	29000
Muut toimintatuotot	1677	1500	500	500	500	500
Vuokrat	403	500	500	500	500	500
Muut	1274	1000	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-632374	-677802	-717432	-717432	-717432	-717432
Henkilöstökulut	-361311	-447715	-485770	-485770	-485770	-485770
Palkat ja palkkiot	-237719	-333072	-364300	-364300	-364300	-364300
Eläkekulut	-110483	-94992	-99980	-99980	-99980	-99980
Muut henkilösivukulut	-13109	-19651	-21490	-21490	-21490	-21490
Palvelujen ostot	-108580	-123763	-120950	-120950	-120950	-120950
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13134	-8700	-9200	-9200	-9200	-9200
Muut toimintakulut	-149350	-97624	-101512	-101512	-101512	-101512
Vuokrat	-147136	-94624	-98512	-98512	-98512	-98512
Muut	-2214	-3000	-3000	-3000	-3000	-3000
Toimintakate	-540678	-517202	-528832	-528832	-528832	-528832

Kulttuurilautakunta	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts2015
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Kirjastopalvelut						
Toimintatuotot	63	73	79	79	79	79
Toimintakulut	-1 214	-1 148	-1 160	-1 173	-1 160	-1 160
Netto (=toimintakate)	-1 151	-1 075	-1 081	-1 094	-1 181	-1 181
Suunnitelmapoistot	-6	-21	-55	-64	-54	-47
Vyörytystuotot						
Vyörytyskulut	-23	-25	-47	-47	-47	-47
Vyörytys, netto	-23	-25	-47	-47	-47	-47

Tilivelvollinen: Kirjastotoimenjohtaja Ullamaija Hirvonen

1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA 2012

Kirjaston markkinointia ja viestintää parannetaan yhteistyössä kaupungin eri toimijoiden kanssa. Sähköisten aineistojen ja -palvelujen käyttämistä kehitetään.

1.2. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS 2013 – TS 2015

Hakeutuvia kirjastopalveluja kehitetään edelleen

2. Talousarviomuutokset

2.1. Talousarviomuutokset TA 2012

Lasten- ja nuortenosaston uusiminen

2.2. Talousarviomuutokset TS 2013 - TS 2015

- Lehti- ja aikuistenosaston uusiminen
- Kirjastojärjestelmän uusiminen

3. Toiminnalliset tavoitteet

Lasten ja nuorten kirjastopalveluja kehitetään yhteistyössä peruskoulujen kanssa. 25 % perusopetuksen oppilaista suorittaa lukudiplomin ja ainakin 5 % yläkoululaisista suorittaa kirjallisuudiplomin. Kehitetään kirjasto-auton palveluja haja-asutusalueiden sidosryhmille. Asiakkaat tutustuvat autoon myös reittien ulkopuolella. Kirjastoauton lainaus lisääntyy vähintään 5%.

3.1. Sitovat tunnusluvut

	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.1.1. Määrätavoitteet						
- lainausten lkm	455569	460000	461000	461500	461500	461600

3.1. Sitovat tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.1.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
- €/laina (netto, sis. poistot, * vyör.kulut)	2,59	2,34*	2,57*			
3.1.3. Laatutavoitteet						
- kokoelma säilyy laadukkaana; hankintojen ja poistojen määrä lähellä toisiaan (hankinnat-poistot=0)		0	0	0	0	0

3.2. Ohjeelliset tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.2.1. Määrätavoitteet						
- fyysisten käyntien lkm/v	291729	300000	306000	312000	320000	325000
- www-käyntien lkm/v	692256	600000	500000	550000	550000	550000
3.2.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
- €/käynti (netto, sis. poistot, *vyör.kulut)	4,04*	3,74*	3,87*			
3.2.3. Laatutavoitteet						
- kokonaislainaus/asukas on yli 20 lainaa/as		20,55	20,55	20	20	20

4. Talousarvion perustelut

4.1. Sitovat perustelut:
-

4.2. Ohjeelliset perustelut:
3294 Muut palvelumaksut Presidentin vaaleista saatava tulo 6 000 €.
3530 Muut tuotot Vanhan kirjastoauton myynti 10 000 € Poistettujen kirjojen myynti 7 000 €
4031 Muut erilliskorvaukset Ilta- ja viikonloppulisät
4400 Koneiden, kaluston ja laitteiden kunnossapito Käytössä uusi auto, jolloin huolto- ja korjauskulut vähenevät.
4580 Kalusto Uusi kävijälaskuri 2 000 € ja kopiokone 2 000 €

5. Henkilöstö

Päätoimisen henkilöstön määrä 14,85.

**Tuloslaskelma €
410 Kirjastopalvelut**

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	63223	73231	79100	79100	79100	79100
Maksutuotot	33396	38000	46100	46100	46100	46100
Tuet ja avustukset	19383	26731	10000	10000	10000	10000
Muut toimintatuotot	10444	8500	23000	23000	23000	23000
Muut	10444	8500	23000	23000	23000	23000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-1214220	-1148386	-1160402	-1172782	-1160402	-1160402
Henkilöstökulut	-674211	-598606	-613910	-614290	-613910	-613910
Palkat ja palkkiot	-456187	-456363	-466600	-466600	-466600	-466600
Eläkekulut	-192406	-115318	-120160	-120160	-120160	-120160
Muut henkilösivukulut	-25618	-26925	-27150	-27530	-27150	-27150
Palvelujen ostot	-167870	-177591	-166620	-178620	-166620	-166620
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-195811	-196300	-197500	-197500	-197500	-197500
Muut toimintakulut	-176328	-175888	-182372	-182372	-182372	-182372
Vuokrat	-173233	-173748	-180732	-180732	-180732	-180732
Muut	-3095	-2140	-1640	-1640	-1640	-1640
Toimintakate	-1150997	-1075154	-1081302	-1093682	-1081302	-1081302

Kulttuurilautakunta	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts2015
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Kulttuuripalvelut						
Toimintatuotot	98	109	110	112	112	112
Toimintakulut	-465	- 570	-600	-604	-604	-604
Netto (=toimintakate)	-367	- 460	-490	-492	-492	-492
Suunnitelmapoistot	-5	-6	-13	-9	-9	-10
Vyörytystuotot						
Vyörytyskulut	-23	-19	-23	-23	-23	-23
Vyörytys, netto	-23	-19	-23	-23	-23	-23

Tilivelvollinen: Kulttuurisihteeri Sanna Marin-Kainulainen

1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA2012

Painopistealueet: vahvan paikallisen kulttuuriosaamisen esille tuominen

Kehittämiskohteet: Juhani Ahon museo, Kulttuurikeskuksen ohjelmatarjonta

1.2. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS 2013 – TS 2015

2. Talousarviomuutokset

2.1. Talousarviomuutokset TA 2012

- Juhani Ahon museolle amanuenssi kesäajaksi
- Näyttelytoimintaan 2000 euroa. Vaihtuvien näyttelyiden tila Vennyn toimintaan: omien näyttelyiden tuottaminen, tiedotus, kuljetuskustannukset jne.
- Juhani Ahon juhluvuoden rahan poisto -15 000 euroa.

2.2. Talousarviomuutokset TS 2013 - TS 2015

- toiminnoissa ei tapahdu merkittäviä muutoksia

3. Toiminnalliset tavoitteet

- Juhani Ahon museon tapahtumien ja kävijämäärän lisääminen sekä kokoelman hoidon parantaminen
- Kulttuurikeskuksen ohjelmisto houkuttelee yleisöä Iisalimesta sekä muualta Ylä-Savosta

3.1. Sitovat tunnusluvut

	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.1.1. Määrätavoitteet						
- omien konserttien lukumäärä	25	10	10	10	10	10
- omien konserttien yleisömäärä	4 023	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000

3.1. Sitovat tunnusluvut						
	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.1.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
- kaupungin tuki €/ konsertissa käynti	1,55	3,88	1,30			
3.1.3. Laatutavoitteet						
-						

3.2. Ohjeelliset tunnusluvut						
	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.2.1. Määrätavoitteet						
- Kulttuurikeskuksen kävijämäärä		360000	360000	360 000	360 000	360 000
- Juhani Ahon museon käyntien lkm/v	1 775	2 500	2 500	2 600	2 600	2 600
- avustusta saavien yhteisöjen lkm.	17	18	18	18	18	18
3.2.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
- €/ Juhani Ahon museokäynti	13,79	6,46	10,19			
3.2.3. Laatutavoitteet						
- Iisalmen kulttuurikeskus tavoittaa uusia asiakasryhmiä: Kulttuurikeskuksessa 2-3 valtakunnallista tai kansainvälistä tapahtumaa vuodessa						

4. Talousarvion perustelut

4.1. Sitovat perustelut
-

4.2. Ohjeelliset perustelut:
4201 Kulttuuritapahtumat ja kulttuurityön tukeminen
- toiminta-avustuksiin järjestöille varattu 33 000 euroa ja kohdeavustuksiin 6 000 euroa
- muuhun kulttuurityön tukemiseen ja -kulttuuritapahtumiin 12 000 euroa
4203 Museotoiminta
- luontomuseon vuokrat ja siivous yht. 34 120 euroa
- Juhani Ahon museon kulut yht. 25 475 euroa, tuotot 6 500 euroa
4205 Taidenäyttelytoiminta
- vaihtuvien näyttelyiden tila Vennyn kuluja: asiantuntijapalvelut, ilmoitukset, painatukset, kuljetuskustannukset
4251 Konserttitoiminta
- sisältää itse järjestetyt konsertit, kulut 24 600 euroa ja tuotot 22 000 euroa.

4253 Kulttuurikeskuksen tilapalvelut

- sisältää tehoste- ja tilamestaripalvelut, neuvonnan ja lipunmyynnin, tilojen vuokrauksen
- toimintakulut 377 298 euroa ja toimintatuotot 79 500 euroa

4207 Kulttuurin hallinto

- toimintakulut 72 058 euroa

5. Henkilöstö

Päätoimisen henkilöstön määrä 4

Tuloslaskelma €**420 Kulttuuripalvelut**

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	97818	109500	110100	112100	112100	112100
Myyntituotot	2484	1800	1800	1800	1800	1800
Maksutuotot	24552	37000	38000	38000	38000	38000
Tuet ja avustukset	70	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	70712	70700	70300	72300	72300	72300
Vuokrat	68332	68700	68700	70700	70700	70700
Muut	2381	2000	1600	1600	1600	1600
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-465116	-569906	-600256	-604256	-604256	-604256
Henkilöstökulut	-173660	-176472	-179455	-179455	-179455	-179455
Palkat ja palkkiot	-130285	-131806	-132075	-132075	-132075	-132075
Eläkekulut	-35947	-36889	-39540	-39540	-39540	-39540
Muut henkilösivukulut	-7429	-7777	-7840	-7840	-7840	-7840
Palvelujen ostot	-88344	-122955	-132230	-132230	-132230	-132230
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8760	-8600	-10150	-12150	-12150	-12150
Avustukset	-33080	-39000	-39000	-39000	-39000	-39000
Muut toimintakulut	-161271	-222879	-239421	-241421	-241421	-241421
Vuokrat	-159101	-214216	-229236	-229236	-229236	-229236
Muut	-2169	-8663	-10185	-12185	-12185	-12185
Toimintakate	-367298	-460406	-490156	-492156	-492156	-492156

Kulttuurilautakunta	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts2015
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Musiikinopetus						
Toimintatuotot	291	223	251	251	251	251
Toimintakulut	-753	-719	-759	-759	-759	-759
Netto (=toimintakate)	-462	-496	-508	-508	-508	-508
Suunnitelmapoistot	-3	-2	-1	-1		-2
Vyörytystuotot						
Vyörytyskulut	-110	-95	-94	-94	-94	-94
Vyörytys, netto	-110	-95	-94	-94	-94	-94

Tilivelvollinen: kansalaisopiston ja musiikkiopiston rehtori Tapani Lakaniemi

1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA 2012

- orkesteriyhteistyö Itä-Suomen ja Kainuun musiikkioppilaitosten kanssa
- opetushallituksen rahoittaman Orkesteri liikkeessä -hankkeen toteutus

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS 2013 – TS 2015

- orkesteriyhteistyö Itä-Suomen ja Kainuun musiikkioppilaitosten kanssa

2. Talousarviomuutokset

2.1. Talousarviomuutokset TA 2012

Orkesteri liikkeessä -hankkeeseen saatu 40 000 euroa, josta vuodelle 2012 siirtyy 38 700 euroa.

2.2. Talousarviomuutokset TS 2013 - TS 2015

Ei toiminnallisia muutoksia.

3. Toiminnalliset tavoitteet

Musiikkiopisto ylläpitää monipuolista opetus- ja konserttitarjontaa Ylä-Savossa. Musiikkiopiston soitinvalikoima säilyy laajana mahdollistaen opistotasoisien opetuksen tarjoamisen koko talous-alueelle ja varmistaen harrastemusiikkikulttuurin kehittymisen sekä oppilaiden mahdollisuudet hakeutua myös ammattiopintoihin. Opisto tarjoaa mahdollisuuden yhteismusisointiin ja orkesterisoittoon. Musiikkiopiston 50-vuotisjuhliä vietetään keväällä 2012.

3.1. Sitovat tunnusluvut

	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.1.1. Määrätavoitteet						
- musiikkiopiston opetustuntien lkm	13 393	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000
- opiskelijamäärä (20.1. ja 20.9. ka)	245	245	245	245	245	245

3.1. Sitovat tunnusluvut						
	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.1.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
- €/opetustunti (brutto, *sis.vyör.)	64,69*	74,09*	77,59*			
- €/opetustunti (netto,*sis.vyör)	42,98*	53,82*	54,78*			
- €/vars.opiskelija (brutto,*sis.vyör.kulut)	2 823*	3 326*	3 483*			
- €/vars.opiskelija (netto,*sis.vyör.kulut)	2 065*	2 416*	2 459*			
3.1.3. Laatutavoitteet						

3.2. Ohjeelliset tunnusluvut						
	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.2.1. Määrätavoitteet						
- musiikkileikkikoulun toiminnan piiriin kuuluvien lasten lkm (20.1. ja 20.9. ka)	224	230	210	210	210	210
- vuosittaisten konserttien lkm	48	45	45	45	45	45
3.2.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
3.2.3. Laatutavoitteet						
-opistoasteelle siirtyvät oppilaat		5 – 10	5 – 10	5-10	5-10	5-10
- musiikkileikkikoulusta soitinopintoihin siirtyvien lasten lkm		10	10	10	10	10
- vuosittaisia tasosuorituksia:						
solistisissa aineissa		80	80	80	80	80
musiikin perusteissa		50	80	80	80	80
päättötodistusten määrä			15	15	15	15

4. Talousarvion perustelut

4.1. Sitovat perustelut:-

4.2. Ohjeelliset perustelut:

Musiikkiopiston lukukausimaksuihin ei tule muutoksia.

- oppilaiden kotikuntakorvaukset 90 000 euroa

- lukukausimaksutulot: musiikkiopisto 85 000 euroa, musiikkileikkikoulu 32 000 euroa

5. Henkilöstö

Päätoimisen henkilöstön määrä on 14.

Tuloslaskelma €
430 Musiikinopetus

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	290727	222700	250900	250900	250900	250900
Myyntituotot	87037	90000	90000	90000	90000	90000
Maksutuotot	192452	117700	117700	117700	117700	117700
Tuet ja avustukset	7686	10500	38700	38700	38700	38700
Muut toimintatuotot	3552	4500	4500	4500	4500	4500
Vuokrat	3641	4000	4000	4000	4000	4000
Muut	-89	500	500	500	500	500
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-753106	-718813	-759170	-759170	-759170	-759170
Henkilöstökulut	-650041	-611033	-628700	-628700	-628700	-628700
Palkat ja palkkiot	-518967	-484769	-502300	-502300	-502300	-502300
Eläkekulut	-101604	-97663	-96770	-96770	-96770	-96770
Muut henkilösivukulut	-29469	-28601	-29630	-29630	-29630	-29630
Palvelujen ostot	-59116	-64412	-79414	-79414	-79414	-79414
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13586	-6500	-11500	-11500	-11500	-11500
Muut toimintakulut	-30363	-36868	-39556	-39556	-39556	-39556
Vuokrat	-25543	-32868	-35556	-35556	-35556	-35556
Muut	-4820	-4000	-4000	-4000	-4000	-4000
Toimintakate	-462379	-496113	-508270	-508270	-508270	-508270

IISALMEN KAUPUNKI, STRATEGISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET 2012**VAPAA-AIKAPALVELUKESKUS****VAPAA-AIKALAUTAKUNTA**

Strategiset tavoitteet 2012	Tärkeimmät toimenpiteet
Liikunnallisen elämäntavan ja terveyden edistäminen	Alle kouluikäisten, kouluikäisten, aikuisväestön, ikäihmisten ja erityisryhmien liikuntapalvelujen järjestäminen. Yhteistyö järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa terveystiikunnan edistämiseksi. Uusien avustuskriteerien käyttöönotto. Virikkeellinen liikkumisympäristö
Viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen Osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen, asiakaspalvelun parantaminen	Nettisivujen kehittäminen ja esitteiden uusiminen Sosiaalisen median hyödyntäminen, nettinorisotyö Vapaa-aikapalvelukeskuksen asiakaspalvelupisteen kehittäminen (uimahalli)
Nuorten sosiaalinen vahvistaminen/ syrjäytymisen ennaltaehkäisy	Etsivä nuorisotyö, monialainen yhteistyö, nuorten kesätyötoiminta, tyttötyö, nuorisotilatoiminnan kehittäminen Yhteistyö hankkeiden kanssa (esim. Lähdehanke)
Tilojen- ja alueiden käytön ja resurssien mukainen kunnossapito, asiakasturvallisuuden parantaminen	Kankaan liikuntapuiston ja Hanhilammen ampumaradan kunnossapidon suunnittelu ja käyttöönotto Liikuntapaikkojen aukioloaikojen tarkastelu resurssien mukaisesti, Käyttösääntöjen päivitys tiloille ja alueille, Lähiliikuntapaikkasuunnitelman tekeminen
Uimahallin palvelutuotannon laadun, monipuolisuuden ja turvallisuuden kehittäminen	Palvelujen tuotteistaminen ja markkinointi Vuosittaiset korjaustoimenpiteet Peruskorjauksen ja laajennussuunnitelman jatkovalmistelu Asiakasturvallisuuden parantaminen, Asiakastytytyväisyyskyselyt

Vapaa-aikalautakunta	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts 2015
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Vapaa-aikatoimi						
Toimintatuotot	206	206	224	224	224	224
Toimintakulut	-2 268	-2 297	-2 396	-2 396	-2 396	-2 396
Netto (=toimintakate)	-2 062	-2 091	-2 172	-2 172	-2 172	-2 172
Suunnitelmapoistot	-62	-67	-68	-88	-109	-94
Vyörytystuotot	282	270	150	150	150	150
Vyörytyskulut	-323	-288	-178	-178	-178	-178
Vyörytys, netto	-41	-18	-28	-28	-28	-28

Vapaa-aikatoimi sisältää tukipalvelut (sis. järjestöyhteistyön), vapaa-aikapalvelut (sis. liikunta- ja nuorisopalvelut) sekä vapaa-aika-alue- ja tilapalvelut.

Tilivelvollinen: vapaa-aikajohtaja Pekka Partanen

1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA 2012

Tukipalvelut

- järjestöyhteistyön kehittäminen
- avustuskriteerien uudelleen tarkastelu
- ulkoisen ja sisäisen viestinnän kehittäminen
- henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen

Vapaa-aikapalvelut

Liikuntapalvelut

- edistetään lasten, nuorten, aikuisväestön, erityisryhmien liikuntaa ja terveysliikuntaa
- painotetaan toimintoja erityisliikunnassa niihin ryhmiin, joita ei ns. normaalit liikuntapalvelut tavoita (vammaiset, pitkäaikaissairaat, ikäihmiset)
- haetaan hankerahoitusta terveysliikunnan edistämiseksi
- Sporttari-toiminnassa painopisteenä lasten- ja nuorten viikoittaisen liikunnan lisääminen, vähän liikkuvien lasten- ja nuorten tavoittaminen (hanketoiminnan valmistelu)
- jatketaan terveysliikunnan edistämistä yhteistyössä eri palvelualojen, urheiluseurojen ja muiden yhteisöjen kanssa
- lisätään järjestöjen roolia toiminnallisessa yhteistyössä
- kehitetään toiminnallisia asioita huomioiden etenkin uimahalli fyysisenä ympäristönä
- säännöllisiä ohjattuja liikuntaryhmiä kevät- ja syyskaudella toimii yhteensä n. 60/ vko

Nuorisopalvelut

- nuorisotyö kohdentuu pääasiassa 12 - 18-vuotiaisiin
- pääpaino nuorisopalveluissa on ennaltaehkäisevällä työllä sekä nuorten sosiaalisella vahvistamisella
- painotetaan kaikessa toiminnassa nuorten osallisuutta
- järjestetään toimintaa nuorisotiloilla ja tapahtumia nuorille sekä tehdään yhteistyötä eri tahojen kanssa toiminnan ja tapahtumien järjestämisessä
- kehitetään nuorisotiedotusta ja ollaan mukana Kuopion hallinnoimassa Savon Nuorisotiedotus Po1nt-hankkeessa

Vapaa-aika-alue ja tilapalvelut

- Kankaan liikuntapuiston osittainen käyttöönotto ja kunnossapidon suunnittelu
- henkilöstön jaksamista tukeva työaikajärjestelmä
- päivitetään liikuntapaikkojen ja alueiden käyttösääntöjä tuoteturvallisuusviraston ohjeiden mukaisesti
- laaditaan Hanhilaran ampumaradalle toimintaohjeet ja toimintasäännöt yhdessä ympäristökuntien kanssa
- Hanhilaran ampumaradan käyttöönoton suunnittelu ja kunnossapito yhdessä ympäristökuntien ja järjestöjen kanssa
- luovutaan vähän käytetyistä liikuntapaikoista ja alueista
- valmistellaan lähiliikuntapaikka strategia tuleville vuosille
- päivitetään ulkoilureittien ja venereitin kartat
- luodaan motocross-radalle kunnossapito- ja toimintaohjeisto käyttäjien kanssa
- parannetaan ulkoilureittiyhteyksiä asuinalueilta liikuntapaikoille
- huomioidaan liikuntapaikoilla ikäihmisten lisääntynyt käyttö
- määritellään liikuntapaikoille ja ulkoilureiteille osoitteet
- lisätään liikuntapaikkojen siisteyttä ja turvallisuutta ja vähennetään ilkeävaltaa käyttäjien ohjeistuksen ja kameravalvonnan avulla

1.2. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS 2013 – TS 2015

- kehitetään liikunta- ja nuorisopalveluja kokonaisvaltaisesti asiakastarpeiden mukaisesti
- viestinnän eri muotojen kehittäminen
- Kankaan liikuntapuiston rakentaminen ja käyttöönotto
- kehitetään fyysistä liikkumisympäristöä huomioiden kaikki käyttäjäryhmät

2. Talousarviomuutokset**2.1. Talousarviomuutokset TA 2012**

- haja-asutusalueen latujen ja luistinratojen kunnossapidon ostopalvelujen lisäys, yhteensä 10 000 €
- nuorisotalon siivouksen ostopalvelun lisäys 13 000 €, kate palkkakuluja vähentämällä (0,5 hlöä) 13 000 €
- henkilöstön koulutusmäärärahojen lisäys 3000 €
- Po1nt-nuorisotiedotushankkeen jatko (kuntien yhteinen työntekijä), Iisalmen osuus 3000 € kate nuorisotyön määrärahasta 2000 €
- veteraanien SM-kisan määrärahavähennys 10 000 €
- tulojen lisäys (liikuntatilojen- ja alueiden taksojen korotus) 18 000 €
- koulujen salivuorojen kompensaaation poistaminen/järjestöavustukset 2000 €
- Paloisvuoren nurmialueesta luopuminen 5000 €
- tilojen- ja alueiden ostopalvelujen vähennys 6000 €

2.2. Talousarviomuutokset TS 2013 – TS 2015

Tilojen ja alueiden määrällinen kasvu, sekä turvallisuus- ja laatuvaatimukset lisäävät ylläpitokustannuksia

3. Toiminnalliset tavoitteet

Tukipalvelun tavoitteet vuonna 2012:

- viestinnän kehittäminen
- järjestöyhteistyön kehittäminen

Nuorisopalvelujen tavoitteet vuonna 2012:

- nuorisotilojen toiminnan ja tiedotuskanavien kehittäminen
- etsivän nuorisotyön kehittäminen

Liikuntapalvelujen tavoitteet vuonna 2012:

- terveysliikunnan edistäminen elämänskaaren eri vaiheissa, painotus lasten- ja nuorten liikunnassa

Vapaa-aika-alue ja tilapalvelut vuonna 2012:

- Kankaan liikuntapuiston käyttöönotto
- Hanhilammen ampumaradan käyttöönotto
- käyttöohjeiden käyttöönotto tiloilla

3.2. Ohjeelliset tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.2.1. Määrätavoitteet						
• <u>liikuntapalvelut:</u>						
- ohjatun liikunnan kausikortit lkm	1 001	1 000	900	900	900	900
- seniorikortit lkm		kevät200	250	250	250	250
• <u>nuorisopalvelut</u>						
- nuorisotoiminnan kävijämäärä		18 000	18 000	18 000	18 000	18 000
- nuorisotilojen muut käyttäjät, kävijämäärä		24 000	22 000	22 000	22 000	18 000
• <u>järjestöyhteistyö ja avustukset</u>						
- avustettavat järjestöt (liikunta- ja nuorisojärjestöt)	50	50	50	50	50	50
- muut yhteisöt (erityisryhmät, hoitosopimukset)	22	22	22	22	22	22
• <u>vapaa-aika-alue ja tilapalvelut</u>						
- liikunta-alueiden ja tilojen käyntikerta, lkm	635 000	640 000	620 000	620 000	620 000	620 000
3.2.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
• koko palvelukeskuksen toiminnan ja talouden toteutuminen tavoitteiden mukaisesti						

3.2. Ohjeelliset tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.2.3. Laatutavoitteet: - liikuntapaikat ja -alueet ja nuorisotilat sekä toiminnalliset palvelut ovat turvallisia ja täyttävät kuluttajaviraston palveluntuottajalle asettamat turvallisuusvaatimukset - asiakaspalvelun parantaminen (vapaa-aikapalvelukeskuksen info-pisteen kehittäminen)						

4. Talousarvion perustelut

4.1. Sitovat perustelut:

Järjestöavustuksista 80 % kohdentuu alle 18-vuotiaisiin, toiminnassa korostetaan laatua ja eettisiä periaatteita.

4.2. Ohjeelliset perustelut:

5012/ Järjestöavustukset, yht. 130 600 euroa

- toiminta-avustukset, koulutus, apurahat, erityisryhmät, toimitila- ja hoitosopimukset, vuokratuki

5111/ Vapaa-aikapalvelut/Liikuntapalvelut

- ohjatusta liikunnasta yhteistoimintakorvauksina kansalaisopistolta 25 000 € (1000 h)

5121/ Nuorisopalvelut

- sisältää kumppanuussopimuksin järjestetyt Nuorten Palvelu ry:n Tytöt Toimii -toiminnan ja Iisalmen Nuorison Tuki ry:n etsivän nuorisotyön
- nuorten kesätyötoiminta, määräraha hallintopalvelukeskuksen työllisyydenhoidon määrärahassa

5200/ Vapaa-aika-alue ja tilapalvelut, nettokulut 1,6 milj. euroa

- liikuntapaikkojen ja nuorisotilojen hoidosta vastaa vapaa-aikapalvelukeskus ja tukipalveluna käytetään ostopalvelua järjestöiltä ja yksityisiltä palvelujen tarjoajilta

5011/ Kehittämisen- ja tukipalvelut

- osa hallinnon kustannuksista on vyörytetty vapaa-aikatoimen eri yksiköille

Ts 2012 - 2015

- yhteistyön toimivuus sidosryhmien kanssa, käyttäjien omatoimisuutta lisätään, huonokuntoisista, vähän käytetyistä tiloista/alueista luovutaan

5. Henkilöstö

- päätoimiset 16, yhden henkilön (0,5 htv) vähennys vuoteen 2011 verrattuna
- kausityöntekijät 23 kk
- työllistämisvaroin työsuunnittelija nuorisotyössä (0,85 htv)
- koulutuksen kautta vahvistetaan henkilöstön osaamista

Tuloslaskelma €
500 Vapaa-aikatoimi

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	205734	206100	224100	224100	224100	224100
Myyntituotot	50735	49400	52100	52100	52100	52100
Maksutuotot	500	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	12200	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	142299	156700	172000	172000	172000	172000
Vuokrat	129975	137900	153400	153400	153400	153400
Muut	12324	18800	18600	18600	18600	18600
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-2268074	-2296726	-2395786	-2395786	-2395786	-2395786
Henkilöstökulut	-759126	-756956	-779900	-779900	-779900	-779900
Palkat ja palkkiot	-566687	-560865	-582000	-582000	-582000	-582000
Eläkekulut	-161015	-163306	-163840	-163840	-163840	-163840
Muut henkilösivukulut	-31424	-32784	-34060	-34060	-34060	-34060
Palvelujen ostot	-347628	-337589	-341127	-341127	-341127	-341127
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-75913	-99545	-97255	-97255	-97255	-97255
Avustukset	-129109	-132600	-130600	-130600	-130600	-130600
Muut toimintakulut	-956299	-970036	-1046904	-1046904	-1046904	-1046904
Vuokrat	-941089	-945492	-1032360	-1032360	-1032360	-1032360
Muut	-15210	-24544	-14544	-14544	-14544	-14544
Toimintakate	-2062341	-2090626	-2171686	-2171686	-2171686	-2171686

Vapaa-aikalautakunta	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts 2015
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Uimahalli						
Toimintatuotot	615	640	630	630	630	630
Toimintakulut	-802	-834	-877	-877	-877	-877
Netto (=toimintakate)	-187	-194	-247	-247	-247	-247
Suunnitelmapoistot	121	-114	-119	-119	-121	-121
Vyörytystuotot						
Vyörytyskulut	-28	-33	-25	-25	-25	-25
Vyörytys, netto	-28	-33	-25	-25	-25	-25

Tilivelvollinen: vapaa-aikajohtaja Pekka Partanen

1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA 2012

- uimahallin kävijämäärän turvaaminen, laadukkaat ja monipuoliset palvelut
- henkilöstön työhyvinvointi, järkevät korjausinvestoinnit

1.2. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS 2013 – TS 2015

- uimahallin kävijämäärän turvaaminen, laadukkaat ja monipuoliset palvelut
- uimahallin laajennuksen hankesuunnittelu

2. Talousarviomuutokset

2.1. Talousarviomuutokset TA 2012

- uimahallin netto 247 222 euroa
- energiakulujen lisäys 16 000 euroa
- palkkoihin palvelusihteerin palkan lisäys 28 000 euroa, kate palkkaan ostopalveluista 20 000 euroa
- tulojen vähennys perusteluna seniorikortista aiheutuva tulojen menetys 10 000 euroa

2.2. Talousarviomuutokset TS 2013 – TS 2015

3. Toiminnalliset tavoitteet

- korjausinvestoinneissa huomioidaan tuleva peruskorjaus ja laajennus
- hyvän asiakaspalvelun, -tarpeiden, -turvallisuuden ja -viihtyvyyden huomioiminen toiminnassa
- monipuolisten palvelujen järjestäminen

3.1. Sitovat tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.1.1. Määrätavoitteet						
• kävijämäärä	162 000	158 000	160 000	160 000	160 000	160 000
3.1.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
• kaupungin tuki ilman poistoja ja rahoituskustannuksia €/kävijä	1,19	1,22	1,55	1,55	1,55	1,55
3.1.3. Laatatavoitteet:						
• turvallisuusvaatimukset ajan tasalla (tekniikka, hygienia, asiakasturvallisuus)						
• laatua arvioidaan asiakaskyselyllä ja palautteen tulee olla vähintään tasolla hyvä						

3.2. Ohjeelliset tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.2.1. Määrätavoitteet						
- allasosaston kävijämäärä		114 000	114 000	114 000	114 000	114 000
- kuntosalin kävijämäärä		44 000	46 000	46 000	46 000	46 000
3.2.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
- uimahalli toimii osana vapaa-aikapalvelukeskusta						
- uimahallin netto (ilman poistoja ja rahoituskustannuksia)	187 000	194 000	247 222	247 000	247 000	247 000

4. Talousarvion perustelut

4.1. Sitovat perustelut:
Uimahallin sitovuustaso on nettositovuus.

4.2. Ohjeelliset perustelut:
4340 toimisto- ja pankkipalveluissa 8 000 euroa kassa/kahviopalvelujen ostoon
4341 asiantuntijapalvelut 26 500 euroa (huollot, korjaukset, muut ostopalvelut)

5. Henkilöstö

- henkilöstösuunnitelma yhteydessä kaupungin henkilöstösuunnitelmaan
- vakinaisen henkilöstön määrä yhteensä 13, lisäystä 1 hlö vuoteen 2011 verrattuna
- vähennystä ostopalveluissa vuoteen 2011 verrattuna (n. 0,7 htv.)
- koulutuksen kautta vahvistetaan henkilöstön osaamista

**Tuloslaskelma €
540 Uimahalli**

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	615088	640000	630000	630000	630000	630000
Myyntituotot	67022	70000	70000	70000	70000	70000
Maksutuotot	536663	561000	551000	551000	551000	551000
Tuet ja avustukset	788	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	10615	9000	9000	9000	9000	9000
Vuokrat	10395	9000	9000	9000	9000	9000
Muut	220	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-802085	-834248	-877222	-877222	-877222	-877222
Henkilöstökulut	-390470	-434205	-479750	-479750	-479750	-479750
Palkat ja palkkiot	-311866	-348076	-384500	-384500	-384500	-384500
Eläkekulut	-60671	-65592	-72570	-72570	-72570	-72570
Muut henkilösivukulut	-17932	-20536	-22680	-22680	-22680	-22680
Palvelujen ostot	-176979	-157063	-138492	-138492	-138492	-138492
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-228535	-235542	-251542	-251542	-251542	-251542
Muut toimintakulut	-6101	-7438	-7438	-7438	-7438	-7438
Vuokrat	0	-500	-500	-500	-500	-500
Muut	-6101	-6938	-6938	-6938	-6938	-6938
Toimintakate	-186997	-194248	-247222	-247222	-247222	-247222

IISALMEN KAUPUNKI, STRATEGISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET 2012**TEKNINEN PALVELUKESKUS
TEKNINEN LAUTAKUNTA**

Strategiset tavoitteet 2012	Tärkeimmät toimenpiteet
Elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantaminen	- Ydinkeskustan kehittämissuunnitelman toteuttaminen - Soinlahden uuden teollisuusalueen kaavoitus ja liikennejärjestelyt - Marjahaka-Ahmo alueen laajentaminen / maanhankinnat -Kaupan ja logistiikan hankkeiden suunnittelu ja järjestelyt (Prisma, Kiviranra)
Asuin ja maaseutu ympäristöjen kehittäminen	- Ohenmäen uuden asuinalueen toteutus - Pihlajaharjun laajennusalueen asemakaavoitus ja toteutus - Soinlahti-Lapinniemi kyläalueiden osayleiskaavoitus - Taajaman ranta-asumismahdollisuuksien lisääminen keskustaseudun osayleiskaavan mukaisesti - Eteläisen kaupungin kyläalueiden suunnittelu kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet huomioon ottaen (MASUKE hanke) - Katuverkon peruskorjausohjelman toteutus Makkaralahden ja Lippuniemen alueilla - Vesihuollon kehittämissuunnitelman toteuttaminen
Virkistys-, kulttuuri- ja liikuntaympäristöjen kehittäminen	- Kankaan liikuntapuiston suunnittelu ja toteuttaminen - Kirkkopuistosuunnitelman toteuttaminen kirkkoaukiolla - Arkiliikkumista palvelevien viheryhteyksien toteuttaminen - Koljonvirran alueen ympäristösuunnitelman laatiminen (päivitys) - Paloisjärvi-Kilpijärvi kunnostushankkeen toteuttaminen
Liikkumisen ja yhteyksien kehittäminen	- Seudullisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toteutus - seudullisen liikennejärjestelmän aiesopimuksen päivittäminen - Seudullisen sekä kaupunkikohtaisen liikenneturvallisuussuunnitelman laatiminen - kevyen liikenteen yhteyksien parantaminen kaupunkialueella

Kiinteistöstrategian laatiminen	- Periaatteet kaupungin omistamispoliitikalle, vuokrausperiaatteille, hoidolle sekä myynnille ja kehittämiselle
Koulu- ja päiväkotikiinteistöjen kunnon ja toimivuuden parantaminen	- Juhani Ahon koulun peruskorjaus - päiväkotiselvityksen toimenpiteet (lakkautettavat kohteet sekä rakennettavat ja vuokrattavat uudet kohteet) - Uuden päiväkodin rakentaminen - Kangaslammin ja Kauppi - Heikin koulujen kunto- ja toimivuusselvitykset

Tekninen lautakunta	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts 2015
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Hallintopalvelu						
Toimintatuotot	202	199	178	178	178	178
Toimintakulut	-2 203	-2 302	-2 357	-2 357	-2 357	-2 357
Netto (=toimintakate)	-2 001	-2 105	-2 179	-2 179	-2 179	-2 179
Suunnitelmapoistot	-5	-9	-18	-13	-12	-12
Vyörytystuotot	697	590	611	611	611	611
Vyörytyskulut	-292	-161	-172	-172	-172	-172
Vyörytys, netto	404	429	439	439	439	439

Tekninen hallinto, pelastustoimi ja pysäköinninvalvonta.

Tilivelvollinen: Hallintopäällikkö Olavi Haanketo

1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA 2012

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA 2012

-

1.2. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS 2013–TS 2015

- Dokumenttienhallinnan ja sähköisen arkistoinnin kehittäminen
- Sähköisen asioinnin kehittäminen
- Tehtäväjärjestelyt mahdollisten eläköitymisten vuoksi

2. Talousarviomuutokset

2.1. Talousarviomuutokset TA 2012

- Toiminnoissa ei tapahdu merkittäviä muutoksia.

2.2. Talousarviomuutokset TS 2013 - TS 2015

- Toiminnoissa ei tapahdu merkittäviä muutoksia

3. Toiminnalliset tavoitteet

- Esiemiesten ajankohtaispalaverien pitäminen ja kehittäminen

3.1. Sitovat tunnusluvut

TP2010 TA2011 TA2012 TS2013 TS2014 TS2015

3.1.1. Määrätavoitteet

- - - - - -

3.1.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet

- - - - - -

3.1.3. Laatuavoitteet:

-

3.2. Ohjeelliset tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.2.1. Määrätavoitteet						
Tekninen hallinto						
- Teknisen lautakunnan kokousten lkm	20	18	18	18	18	18
Väestönsuojelu						
- Väestönsuojapaikat, kpl	22 651	21 800	22 700	22 700	22 700	22700
Pysäköinninvalvonta						
- Pysäköintivirhemaksut, kpl	4 348	4 000	4 000	4 000	4 000	4000
- Pysäköintipaikkojen lkm	497	497	497	497	497	497
3.2.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
Pysäköinninvalvonta						
- Toimintakate-%	31,3	30,1	15,5	15,5	15,5	15,5
3.2.3. Laatutavoitteet:	-					

4. Talousarvion perustelut

4.1. Sitovat perustelut:
-

4.2. Ohjeelliset perustelut:

6111 Pelastustoimi
 - Pohjois-Savon aluepelastuslaitos perii kunnilta maksuosuuden, joka Iisalmen osalta on 1 653 573 euroa
 - Kalliosuojan siivouspalvelumaksut ja vuokrat (väestönsuojelu)

6211 Pysäköinninvalvonta
 - Henkilökunta: osa-aikainen pysäköinninvalvoja sekä kaksi pysäköinnintarkastajaa
 Lisäksi kesällä pysäköinninvalvojan ja pysäköinnintarkastajien sijaiset
 - Virhemaksujen tulokertymän perusta on 4 000 virhemaksua/vuosi

**Tuloslaskelma €
600 Tekvin hallintopalvelut**

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	201548	197800	178300	178300	178300	178300
Myyntituotot	46500	37000	37000	37000	37000	37000
Maksutuotot	2084	300	300	300	300	300
Tuet ja avustukset	288	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	152676	160500	141000	141000	141000	141000
Muut	152676	160500	141000	141000	141000	141000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-2203386	-2302463	-2356576	-2356736	-2356576	-2356576
Henkilöstökulut	-556820	-569125	-579210	-579370	-579210	-579210
Palkat ja palkkiot	-285176	-288890	-300000	-300000	-300000	-300000
Eläkekulut	-257217	-264842	-263330	-263330	-263330	-263330
Muut henkilösivukulut	-14427	-15393	-15880	-16040	-15880	-15880
Palvelujen ostot	-1591958	-1674014	-1729354	-1729354	-1729354	-1729354
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11685	-15000	-16000	-16000	-16000	-16000
Muut toimintakulut	-42923	-44324	-32012	-32012	-32012	-32012
Vuokrat	-32676	-33924	-21612	-21612	-21612	-21612
Muut	-10247	-10400	-10400	-10400	-10400	-10400
Toimintakate	-2001838	-2104663	-2178276	-2178436	-2178276	-2178276

Tekninen lautakunta	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts 2015
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Kaupunkirakenne						
Toimintatuotot	2 054	2 047	2 212	2 212	2 212	2 212
Toimintakulut	-3 533	-3 551	-3 649	-3 649	-3 649	-3 649
Netto (=toimintakate)	- 1 479	-1 504	-1 437	-1 437	-1 437	-1 437
Suunnitelmapoistot	- 2 364	-2 488	-2 531	-2 654	-2 890	-3 005
Vyörytystuotot						
Vyörytyskulut	-369	-332	-353	-353	-353	-353
Vyörytys, netto	-369	-332	-353	-353	-353	-353

Kaavoitus, tonttipalvelut, maa- ja metsätilat, kartasto- ja mittauspalvelut, kunnallistekninen suunnittelu ja rakentaminen, liikenneväylien hoito ja kunnossapito, yksityistiet sekä puistojen ja yleisten alueiden ylläpito.

Tilivelvollinen: tekninen johtaja Juhani Räsänen

1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA 2012

- Keskustaseudun osayleiskaavan toteuttaminen
- Ydinkeskustan kehittämishankkeen toteuttaminen
- Käynnissä olevien osayleiskaavahankkeiden loppuun saattaminen (mm. Soinlahti-Lapinniemi) ja kaupungin eteläisten kylien kehittäminen (MASUKE hanke)
- Uusien alueiden asemakaavoitus ja tonttitarjonnan lisääminen; (mm. Venakkoniemi, Pihlajaharju)
- Uuden elinkeinoalueen kaavoitus ja toteutus Soinlahdessa
- Vanhojen asemakaava-alueiden uusiminen (mm. Ydinkeskusta, Makkaralahti, Kiviranta, Koljonvirran alue)
- Kunnallistekniikan rakentaminen Pihlajaharjussa, Venakkoniemessä ja Ohenmäessä
- Katujen peruskorjausohjelman toteuttaminen Makkaralahden ja Lippuniemen alueilla ja keskustassa
- Vesihuollon kehittämissuunnitelman toteuttaminen
- Vesistöjen kunnostuksen toteuttaminen; Paloisjärvi–Kilpijärvi -hanke
- Seudullisten palveluiden kehittäminen; paikkatietojärjestelmä, alueurakointi, pientieverkko
- Leikkikenttä- ja puistoverkoston kehittäminen
- Liikunta- ja harrastusympäristöjen kehittäminen
- Seudullisen liikennejärjestelmän kehittäminen

1.2. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS 2013–TS 2015

- Keskustaseudun osayleiskaavan toteuttaminen
- Ydinkeskustan kehittäminen
- Haja-asutusalueen osayleiskaavahankkeet (Runni, Lampaanjärvi)
- Vanhojen asemakaavojen uudistaminen (mm. Makkaralahti, Kiviranta, Koljonvirran alue)
- Kunnallistekniikan rakentaminen Ohenmäessä, Pihlajaharjussa, Partalassa, Veturitallinrannalla ja Venakkoniemessä
- Yhteishankkeet ELY-keskuksen kanssa tieverkostossa Poroveden tiellä ja Soinlahdessa sekä Ratakadun ja Pielavedentie kiertoliittymät
- Alueiden ylläpidon kehittäminen alueurakoina ja laajentaminen viher- ja liikunta-alueille
- Uusien elinkeinoalueiden kehittäminen ja kaavoittaminen Soinlahdessa ja Ahmolla (Marjahaka)
- Seudullisten palveluiden kehittäminen; paikkatietojärjestelmä, alueurakointi, pientieverkko

- Yksityistieverkon ylläpidon tason säilyttäminen vähintään nykyisellään. Panostus peruskorjauksiin suunnitelmakaudella
- Vesihuollon kehittämissuunnitelman toteuttaminen
- Seudullisen liikennejärjestelmän kehittäminen
- Seudullisen vesihuollon kehittäminen
- Teknisen toimen seutuyhteistyön kehittäminen

2. Talousarviomuutokset

2.1. Talousarviomuutokset TA 2012

- Haja-asutusalueiden jätevesiviemärintihankkeet lisäävät vesihuoltosuunnittelua
- Liikenneväylien ylläpidossa kaksi tuntipalkkaista työntekijää eläkkeelle v. 2011 lopulla. Palkkausmenojen säästö kohdistetaan ostopalvelumäärärahaan
- Yksityistiemestarin tehtävien hoito sisäisin järjestelyin
- Kallioaineksen myynti Peltomäessä 100 000 euroa (siirto vuodelta 2011).

2.2. Talousarviomuutokset TS 2013 - TS 2015

- Liikenneväylien ylläpidossa ja rakentamisessa oman kaluston ja henkilöstön resurssit mitoitetaan laaditun ohjelman mukaiseksi
- Osallistutaan yksityisteiden perusparannushankkeisiin yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa. Perusparannusten vähentyessä korjausavustusten määräraha kohdistetaan peruskorjausavustuksiin
- Jatkuvasti leikattavat nurmialueet ja ylläpidettävät rakennetut puistot keskittyvät ydinkeskustan puistoihin, muualla siirrytään ylläpidossa luonnonmukaisiin puistoihin

3. Toiminnalliset tavoitteet						
3.1. Sitovat tunnusluvut	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.1.1. Määrätavoitteet						
Kaavoitus						
- Rakennuspaikkavaranto hyväksytyissä osayleiskaavoissa	325	360	385	400	400	400
- Rakennuspaikkavaranto hyväksytyissä asemakaavoissa						
- pientalotontit	250	250	300	275	275	275
- rivi- ja kerrostalotontit	45	50	50	50	50	50
- elinkeinotontit	40	50	50	50	50	50
Kiinteistötoimi						
- Luovutusvalmiiden tonttien lkm	40	30	40	40	40	40
Liikenneväylien ylläpito						
- Rakennettavat uudet kadut, km	1,5	2,0	1,6	1,6	1,6	1,6
- Peruskorjattavat kadut, km	1,6	1,8	1,9	1,9	1,9	1,9
Yksityistiet						
- Avustettavat yksityistiet, km	396	396	396	396	396	396
Puistot						
- Rakennettavat uudet puistot, ha	0	0	0	0	0	0
3.1.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
3.1.3. Laatutavoitteet:						

3.2. Ohjeelliset tunnusluvut:						
	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.2.1. Määrätavoitteet						
Kaavoitus						
- Asemakaava-alue, ha	1677	1700	1820	1820	1820	1820
- Osayleiskaava-alue, ha (oikeus- vaikutteiset kaavat)*	16508	17000	17000	17500	18000	18000
- Rantayleiskaava-alue, km	294	294	294	294	294	294
Tonttipalvelut						
- Vuokralle annettujen tonttien lkm	1177	1190	1200	1210	1220	1230
- Luovutetut tontit, kpl	16	15	15	15	15	15
Maa- ja metsätilat						
- Peltopinta-ala, ha	87	88	87	87	87	87
- Metsäpinta-ala, ha	1893	1893	1830	1830	1830	1830
Kartasto- ja mittauspalvelut						
- Ylläpidettävä kaavan pohjakartta, ha	4000	2500	2500	2500	2500	2500
Liikenneväylien ylläpito						
- Kunnossapidettävät kadut ja tiet, km	159,9	161,0	123,4	125,0	126,6	128,2
- Kunnossapidettävät kev.liik.väylät, km	25,9	26,1	71,1	72,7	74,3	75,9
Ulkovalaistus						
- Valaistujen liikenneväylien pituus, km	174,9	175,1	174,9	176,5	178,1	179,7
Puistot						
- Ylläpidettävä puistojen pinta-ala, ha	72	72	72	72	72	72
- Hoidettavat luonnonmetsät, ha	180	180	180	180	180	180
*)ei sis. keskustaseudun strategista osayleiskaavaa						
3.2.2. Tehokkuustavoitteet/taloudellisuus- tavoitteet						
Kaavoitus, tontit ja yleiset alueet						
- Tonttien ja yleisten alueiden tuottaminen, kulut €/as.	47	51	55	55	55	55
- Tonttien ja yleisten alueiden tuottaminen, tuotot €/as.	60	62	64	64	64	64
Kunnallistekniikka						
- Suunn.-ja rakennuskustannus, 1000 €/väyläkm	365	349,0	376,1	376	376	376
- Suunn- ja peruskorjauskustannus, 1000 €/väyläkm	223	320,0	331,9	332	332	332
Liikenneväylien ylläpito						
- Ylläpitokustannukset nettokust., €/väyläkm	8041	7478	6469	6469	6469	6469
Yksityistiet						
- Avustus, €/yksityistiekm	613	641	641	641	641	641
Puistot						
- Puistotoimen nettokust., €/yllä- pidettävä puistoha	4315	4894	4973	4973	4973	4973

3.2.3. Laatuavoitteet:

- Liikenneväylien ylläpidon taso säilyy
- Puistojen ylläpidon taso säilyy nykyisellään
- Katujen laatu taso paranee peruskorjausten myötä (sorakadut vähenee)
- Kuntalaisten sähköisen asioinnin mahdollisuudet paranevat
- Vanhentuneiden asemakaavojen ajantasaisuus paranee kaavauudistusten myötä, mittarina kaavojen keski-ikä
- Tonttitarjonta monipuolistuu

4. Talousarvion perustelut**4.1. Sitovat perustelut:****6311 Kaavoitus**

- Kaavoituksen asiantuntijapalvelut 30 000 euroa, joka käytetään mm. kulttuuriympäristöselvitykseen, kaavojen ympäristövaikutusarviointeihin sekä ympäristösuunnitelmiin

6731-6733 Liikenneväylien ylläpito

- Liikenneväylien ylläpitoon sisältyy 3 400 euroa Iisalmen lentokenttäalueen hoitoon

4.2. Ohjeelliset perustelut:**6311 Kaavoitus**

- Jatketaan Soinlahden–Lapinniemen ja osayleiskaavatyötä omana työnä
- Jatketaan leirintäalueen ympäristön asemakaavan uudistamista
- Jatketaan Pihlajaharjun, Venakkoniemen, asemakaavoitusta
- Saatetaan ajan tasalle vanhentuneita asemakaavoja keskustassa, Kivirannalla, Kirkonsalmella ja Makkaralahdella

6411-6421 Kiinteistötoimi (tonttipalvelut ja maa- ja metsätilat)

- Tehdään kiinteistöjärjestelyjä ajantasaistettaville kaava-alueille
- Pyritään lisäämään kaupungin maanomistusta keskustaseudun osayleiskaavan laajennus- ja täydennysalueilla uusien alueiden toteutusta varten
- Uusia rakennuskelpoisia tontteja valmistuu entisen varannon lisäksi Pihlajaharjuun ja Venakkoniemeen sekä Iirannalle
- Metsänmyyntitulot 310 000 euroa
- Tonttien myyntivoitot 240 000 euroa
- Kallioaineksen myynti Peltomäessä 100 000 euroa

6511-6521-6531 Kartasto- ja mittaustoimi

- Kartastokoordinaattijärjestelmä KKJ korvataan yleiseurooppalaisella ETRS89 – koordinaattijärjestelmällä
- Maksutulot vesilaitokselta 32 000 euroa

6611-6711-6713 Kunnallistekniikka (kunn.tekn. suunnittelu ja rakentaminen, yksityistiet)

- Aloitetaan Kilpijärven ja Palojsjärven kunnostus
- Peruskorjataan ja päällystetään asuntoalueiden vanhoja katuja laaditun ohjelman mukaisesti Lippuniemessä, Makkaralahdella ja Parkatintieellä ja asfaltoidaan pää- ja kokoojavyliä.

- Rakennetaan uutta kunnallistekniikkaa ja päällystetään katuja Luuniemellä, Kirkonsalmen länsirannalla, Ohenmäessä, Pihlajaharjussa ja Venakkoniemessä.
- Jatketaan Riistakadun kevyenliikenteen väylän rakentamista.
- Peruskorjataan leikkipuistoja määräysten mukaisesti laaditun ohjelman mukaisesti
- Saatetaan loppuun Hanhilammen ampumakeskuksen rakenteiden uusiminen
- Jatketaan Kankaan liikuntapuiston rakentamista
- Varaudutaan Porovedentien peruskorjauksen rahoitukseen (yhteishanke tiehallinnon kanssa)
- Toteutetaan päivitetyn liikenneturvallisuuksuunnitelman toimenpideohjelman.
- Suunnitellaan ja rakennetaan Kirkkoaukiota ja Otavanpuistoa.
- Suunnitellaan ja aloitetaan ydinkeskustan katutilojen parannustyöt
- Maksutulot vesilaitokselta 22 000 euroa (6611/3140)
- Avustukset vesiosuuskuntien jätevesiviemärintihankkeisiin 15 000 euroa (6611/4740)
- 266 500 euron yksityistieavustusmäärärahasta varataan kaikkiin valtion avustamiin perusparannuspankkeihin tarvittava kuntaosuus. Mikäli hankkeet eivät toteudu, voidaan säästynyttä osuutta kohdentaa teknisen lautakunnan päätöksellä peruskorjausavustuksiin

6731-6733 Liikenneväylien ylläpito

- Toteutetaan urakkaohjelman mukaisesti katuvalolamppujen ja valaisinten uusiminen ja niiden ohjausjärjestelmät noin 5 vuoden uusimisohjelmalla. Talvihoidon alueurakoita jatketaan laajennettuna uuden urakkaohjelman mukaisesti
- Oman konekaluston määrä vähentynyt 12 koneesta 9 koneeseen, joilla hoidetaan keskustan ja Makkaralahden katujen talvihoitotyöt. Kesäisin tehdään katujen rakentamiseen ja peruskorjauksiin liittyviä konetöitä.
- Liikenneväylien ylläpitoon/kunnostukseen sisältyy valaistus- ja ylläpitokustannukset mm. maisemagallerian, patsaiden, suihkulähteiden, Sandels-puiston, Ahmo- ja Niemisenjärven, sataman ja veneilyreittien osalta sekä tulot venepaikoista ja lumen vastaanotosta.

6811 Puistot sekä liikunta-alueet, ympäristö ja hankkeet

- Ylläpidossa painopistealueena ovat keskeiset kaupunkipuistot. Asuntoalueiden puistojen hoitotaso jää minimitasolle
- Kaupungin keskusta-alueen keskeisiä viheralueita koskevan viheraluejärjestelmän toimenpideohjelman toteuttamista jatketaan niiltä osin kuin se voidaan tehdä omana työnä erikseen nimetyissä investointikohteissa
- Kehitetään luonnonmukaista puistoalueiden hoitoa keskusta-alueen ulkopuolisilla puisto-alueilla ja samalla pienpuuston ja aluskasvillisuuden käyttöä energiapuuna
- Toteutetaan leikkikenttien kehittämisohjelmaa
- Nurmikonhoitotasoa pidetään reuna-alueilla III luokassa
- Liikennevihreän hoitotaso luokassa III
- Luuniemen rantapuisto tulee ylläpidon piiriin

5. Henkilöstö

- Panostetaan henkilöstön osaamiseen
- Vakinaisen henkilöstön määrä 22,5 kuukausipalkkaista ja 16,5 tuntipalkkaista. Vähennys 2 tuntipalkkaista vuoteen 2011 verrattuna
- Hankerahoituksella palkataan työvoimaa kausiluontoisesti tarpeen mukaan
- Puistojen ylläpidossa osa vakinaisesta henkilöstöstä joudutaan lomauttamaan talvi-kauden töiden vähäisyyden johdosta

Tuloslaskelma €
630 Kaupunkirakenne

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	2053905	2047213	2212005	2212005	2212005	2212005
Myyntituotot	508012	518500	689500	689500	689500	689500
Maksutuotot	116589	106000	111000	111000	111000	111000
Tuet ja avustukset	14289	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1415014	1422713	1411505	1411505	1411505	1411505
Vuokrat	999465	1002213	1038505	1038505	1038505	1038505
Muut	415549	420500	373000	373000	373000	373000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-3533301	-3551306	-3649178	-3649178	-3649158	-3649158
Henkilöstökulut	-1768271	-1560978	-1613215	-1613235	-1613215	-1613215
Palkat ja palkkiot	-1296085	-1152597	-1181925	-1181925	-1181925	-1181925
Eläkekulut	-382906	-340496	-361680	-361680	-361680	-361680
Muut henkilösivukulut	-89280	-67885	-69630	-69630	-69610	-69610
Palvelujen ostot	-803424	-787068	-860651	-865151	-865151	-865151
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-463641	-504100	-468750	-468750	-468750	-468750
Avustukset	-245157	-279000	-281500	-277000	-277000	-277000
Muut toimintakulut	-252807	-420160	-425042	-425042	-425042	-425042
Vuokrat	-233867	-245160	-251942	-251942	-251942	-251942
Muut	-18940	-175000	-173100	-173100	-173100	-173100
Toimintakate	-1479396	-1504093	-1437153	-1437173	-1437153	-1437153

Tekninen lautakunta	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts 2014	Ts 2015
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Tilapalvelu						
Toimintatuotot	8 160	8 476	9 088	9088	9088	9088
Toimintakulut	-5 710	-5 745	-6 011	-6 011	-6 011	-6 011
Netto (=toimintakate)	2 450	2 731	3 077	3 077	3 077	3 077
Suunnitelmapoistot	-1 773	-1 980	-1 923	-2 090	-2 074	-2 078
Vyörytystuotot						
Vyörytyskulut	-279	-247	-250	-250	-250	-250
Vyörytys, netto	-279	-247	-250	-250	-250	-250

Suunnittelu ja rakennuttaminen, kiinteistöjen ylläpito (isännöinti, kiinteistönhoito ja kunnossapito).

Tilivelvollinen: Kaupunginarkkitehti Pirjo Pykäläinen

1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA 2012

- Juhani Ahon koulun peruskorjauksen valmistuminen
- Uuden päiväkodin suunnittelu ja rakentamisen käynnistäminen
- Kangaslammin ja Kauppi-Heikin koulujen peruskorjaushankkeiden tarveselvitys ja hanke-suunnittelun käynnistys
- Kiinteistöstrategia
- Rakennusten energiankulutus
- Tilojen terveellisyys
- Kustannusseuranta

1.2. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS2013 - TS2015

- Rakennusten energiankulutus
- Kiinteistöstrategian mukainen toiminta
- Tilojen terveellisyys

2. Talousarviomuutokset

2.1. Talousarviomuutokset TA 2012

- Kaupungin ydintoiminnoille tarpeettomien kiinteistöjen kehittäminen ja myynti tai purku. Asia tarkentuu kiinteistöstrategian teon yhteydessä.

2.2. Talousarviomuutokset TS 2013 – TS 2015

- Kaupungin ydintoiminnoille tarpeettomien kiinteistöjen kehittäminen ja myynti tai purku. Asia tarkentuu kiinteistöstrategian teon yhteydessä.

3. Toiminnalliset tavoitteet

- Juhani Ahon koulun peruskorjauksen valmistuminen kesäkuussa 2012.
- Kaupungin ydintoiminnan kannalta tarpeettomien rakennusten kartoittaminen, myynnin valmistelu, kiinteistöstrategian valmistuminen
- Rakennusten energiankulutuksen nousun ehkäiseminen energiataloudellisten korjaustoimenpiteiden avulla: rakennus- ja talotekniset toimenpiteet, mm. kiinteistöautomaation lisääminen, suunnittelussa energiatavoitteiden asettelu
- Rakennuskohteiden kustannusseuranta, raportointi lautakunnalle.

3.1. Sitovat tunnusluvut

	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.1.1. Määrätavoitteet	-	-	-	-	-	-
3.1.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet						
- Kiinteistöhoito+yhteistehtävät, €/hum ² /v (ilman käyttöomaisuuden korkoa)	34,80	35,50	38,21	38,21	38,21	38,21
- Tuotto, €/vuokrattu hum ² /v	75,20	78,60	84,13	84,13	84,13	84,13
- Kunnossapitokust., €/hum ² /v	4,09	4,80	4,68	4,68	4,68	4,68
3.1.3. Laatutavoitteet:	-					

3.2. Ohjeelliset tunnusluvut

	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
3.2.1. Määrätavoitteet						
- Ylläpidettävät kiinteistöt, hum ²	112246	111400	110853	110853	110853	110853
- Sisäisesti vuokratut tilat, hum ²	74703	74124	74343	74343	74343	74343
- Muut vuokratut tilat, hum ²	29946	29800	30172	30172	30172	30172
- Vuokratut asunnot, hum ²	3671	3572	3385	3385	3385	3385
3.2.2. Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet	-	-	-	-	-	-

3.2.3. Laatutavoitteet:

- Rakennusten kiinteistökohtaiseen toimintaan liittyvä energiankulutus pidetään nykyisellä tasolla
- Puututaan toimitilojen sisäilmaongelmiin pikaisesti ja asiakaslähtöisesti huolehtimalla rakennus- tai taloteknisistä virheistä tai puutteista johtuvien korjaustoimenpiteiden suorittamisesta
- Kustannuslaskentaa ja -seurantaa tehdään suunnittelun eri vaiheissa, investointien teknisiä ratkaisuja tehtäessä otetaan huomioon myös elinkaarikustannukset. Suurimpien rakennushankkeiden etenemisestä raportoidaan teknistä lautakuntaa.

- Rakentamisessa käytetään luokiteltuja rakennustarvikkeita ja materiaaleja sekä otetaan huomioon kestävä kehityksen periaatteet.

4. Talousarvion perustelut

4.1. Sitovat perustelut:

-

4.2. Ohjeelliset perustelut:

6911 Suunnittelu ja talonrakennus

- Pää- ja arkkitehtisuunnittelut sekä kohteiden rakennuttaminen ja valvonta hoidetaan valtaosin omana työnä, erikoissuunnittelut konsulttityönä.
- 3530, Muut tuotot, Kiinteistö Oy Petterinkulmalle vähäisessä määrin peruskorjaussuunnittelua
- 4011, Talousarviossa on suunnitteluarkkitehdin palkkauskustannuksia n. 20 %, loppuosa palkka-kustannuksista kaupungin yleisestä käytännöstä poiketen aktivoidaan ja huomioidaan poistoina investointien poistoaikojen mukaisesti.
- 6911 kustannuspaikan kulut on jyvitetty ylläpitovuokriin hallinnon kustannuksiin.

6921 Kiinteistöjen ylläpito/Isännöinti ja muut yhteistehtävät

- Kustannuspaikalle 6921 on koottu pienet kiinteistönhoitoon kohdistuvat kustannuserät, joita ei pystytä ennakoon jakamaan kiinteistökohtaisesti.
- 6921 kustannuspaikan kulut on jyvitetty ylläpitovuokriin hallinnon kustannuksiin.

6923 Kiinteistönhoito

- Tilapalvelun sisäisessä vuokrauksessa kaupungin eri hallintokunnille on n. 74342,6 m² toimii-tiloja, joista peritään ylläpitovuokraa n. 3 487 164 €/v, korotus 15,3 % ja pääomavuokraa n. 2 628 446 €/v, korotus 0 %. Ylläpitovuokra sisältää kaikki tilojen ylläpitoon liittyvät kustannukset (mm. hallinto, lämpö, sähkö, jätehuolto, vesi/jätevesi, ulkoalueiden hoito, tonttien vuokra, vakuutukset, koneiden- ja kaluston kunnossapito, vuosikorjauskustannukset, yms.)
- Ulkopuolisille vuokrattavista liike-, teollisuus-, varasto- yms. tilojen vuokratulot n. 869 000 €/v, vuokriin on ennakoitu n. 7 %:n vuokrankorotus.
- Sotelle vuokrattujen tilojen ylläpitovuokra n. 1 054 584 €/v ja pääomavuokra n. 799 758 €/v. Soten ylläpitovuokrien vuokrankorotus on 6 %, pääomavuokrat ovat edellisenvuoden tasolla.
- Asuntojen vuokratulot 202 280 €/v, vuokriin on ennakoitu n. 7 %:n vuokran korotus.
- Pääomavuokrista tilapalvelu tulouttaa käyttöomaisuuden korkoa n.1 049 090 €/v, lisäys n. 1,3%.
- Muita tuloja kertyy n.135 000 €/v , mitkä kustuvat pääosin alamitatuista lämmöistä ja sähköistä sekä autopaikkamaksuista
- Ylläpitovuokriin tehty korotus perustuu pääosin kaukolämmön-, sähkön-, öljyn-, palkkojen- ja hallintokustannusten nousuun, korotus yhteensä 553 000 €. Edellisvuosien korotukset eivät ole kattaneet ylläpitokulujen todellista kasvua. Vuoden 2012 17,5 % korotuksella vuokrat saatetaan vastaamaan todellisia kuluja. Valtakunnan tasolla vuotuiset kiinteistöjen ylläpitokustannukset ovat nousseet yli 10 %.
- Alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalveluihin (tili 4391) on lisätty aikaisempina vuosina investointeihin sisältyneet päiväkotien, koulujen ym. pihakalusteet (n. 30 000 €/v) ja koneiden, kaluston ja laitteiden rakentamis- ja kunnossapitopalveluihin (tili 4400) kiinteistöautomaation lisääminen / täydentäminen (40 000 – 50 000 €/v).

6925 Kiinteistöjen kunnossapito

- Tuntipalkkaisten palkkakustannukset sisältyvät rakennusten kunnossapitomäärärahaan.
- Kunnossapito sisältää kaupungin omistamien rakennusten pienimuotoiset vuosikorjaustyöt sekä pienet (alle 10 000 euron) toiminnalliset muutokset
- Kiinteistöjen kunnossapidon osalta tehdään käyttösuunnitelma, jossa kulut eritellään kiinteistöit-

täin. Käyttösuunnitelma on ohjeellinen, koska vuoden aikana voi esiintyä yllättäviä korjauksia, mitkä aiheuttavat muutoksia käyttösuunnitelmaan

- Vuodelle 2012 on rakennusten kunnossapitoon 519 300 euron määräraha.

5. Henkilöstö

- Vakinaisia tehtäviä tilapalvelussa on 25,8, joista 6,5 tuntipalkkaista, muut kuukausipalkkaisia. Syksyllä 2011 on Tilapalvelussa 4,5 vakinaista tuntipalkkaista rakennusmiestä ja 2 sähkömiestä, lisätyövoimaa on palkattu määräaikaisina kausiluontoisesti. Kaupungin rakennusten kunnossapidosta huolehtiminen edellyttää minimissään 4 rakennusmiestä ympärivuotisesti. Kahden tuntipalkkaisen sähköasentajan työpanoksesta 30 – 40 % kohdistuu kaupunkirakenteelle.

- Henkilöstön eläköitymisen myötä joudutaan tilapalvelussa miettimään tehtävien uudelleenjärjestelyjä jo vuonna 2012.

- Suunnitelmaan sisältyy teknisen avustajan toimen lisäys tilapalveluun vuonna 2013. Ao. tehtävä helpottaa esimies - ja asiantuntijatehtävissä työskentelevien rutiiniluontoisia tehtäviä. Tehtävä voidaan aikaistaa vuoden 2012 aikana, mikäli teknisen keskuksen tehtäväjärjestelyissä vapautuu palkkamäärärahoja.

- Kannustetaan henkilöstöä osallistumaan ammattia tukevaan ja ammattitaitoa lisäävään koulutukseen sekä pyritään etsimään keinoja, joilla voidaan edesauttaa työssä jaksamista.

Tuloslaskelma €

690 Tilapalvelu

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	8160142	8476089	9088121	9088121	9088121	9088121
Myyntituotot	7279	16000	6000	6000	6000	6000
Maksutuotot	246	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	2132	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	8150485	8460089	9082121	9082121	9082121	9082121
Vuokrat	8032643	8353789	8942821	8942821	8942821	8942821
Muut	117841	106300	139300	139300	139300	139300
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-5710430	-5745045	-6010758	-6010758	-6010758	-6010758
Henkilöstökulut	-868520	-855844	-832310	-832310	-832310	-832310
Palkat ja palkkiot	-593407	-581281	-572600	-572600	-572600	-572600
Eläkekulut	-239411	-240385	-226020	-226020	-226020	-226020
Muut henkilösivukulut	-35701	-34178	-33690	-33690	-33690	-33690
Palvelujen ostot	-1102836	-1300059	-1435157	-1435157	-1435157	-1435157
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2144651	-1986460	-2167430	-2167430	-2167430	-2167430
Muut toimintakulut	-1594424	-1602682	-1575861	-1575861	-1575861	-1575861
Vuokrat	-434162	-539739	-532977	-532977	-532977	-532977
Muut	-1160261	-1062943	-1042884	-1042884	-1042884	-1042884
Toimintakate	2449712	2731044	3077363	3077363	3077363	3077363

IISALMEN KAUPUNKI, STRATEGISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET 2012**RAKENNUSLAUTAKUNTA**

Strategiset tavoitteet 2012	-Seudullisen rakennusjärjestyksen toteuttaminen - Haja-alueen jätevesijärjestelmien ohjaus ja valvonta - Uusien enegiamääräysten ohjaus ja valvonta - uusien LVI määräysten ohjaus ja valvonta - Tuetun korjausrakentamisen ohjauksen uudelleen organisointi
-----------------------------	--

Rakennuslautakunta	Tp 2010	Ta 2011	Ta 2012	Ts 2013	Ts2014	Ts 2015
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Rakennusvalvonta						
Toimintatuotot	142	170	169	169	169	169
Toimintakulut	-285	- 303	-316	-316	-316	-316
Netto (=toimintakate)	-143	- 133	-147	-147	-147	-147
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot						
Vyörytyskulut	-7	-8	-14	-14	-14	-14
Vyörytyskulut	-7	-8	-14	-14	-14	-14

Tilivelvollinen: rakennustarkastaja Johanna Venäläinen

1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TA 2012

- Lomakkeiden ja internetsivustojen uudistaminen käyttäjiä paremmin palveleviksi
- Suunnitelmien tason nostaminen ja suunnittelijoiden ohjeistus uusista vaatimuksista.
- Haja-asutusalueen jätevesijärjestelmien kunnostamisen neuvonta, lupakäsittely, rakentamisen valvonta ja tarkastus uuden jätevesiasetuksen mukaisesti.
- Uusien energiamääräysten voimaantulon myötä muuttuvien rakenteiden suunnittelun neuvonta ja ohjaus. Painopistealueena jo esiin tulleiden ongelmakohtien esilletuonti sekä odotettavissa olevien ongelmien ennakointi mm. kosteustekniikassa.

1.2. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet TS 2013–TS 2015

- Haja-asutusalueen jätevesijärjestelmien kunnostamisen neuvonta ja valvonta
- Vesi-, viemäri-, ja ilmanvaihtojärjestelmien rakentamisen valvonta sekä siihen liittyvä neuvonta ja opastus energiatehokkaiden teknisten järjestelmien rakentamiseksi.
- Jälleen vuonna 2012 kiristyvien energiamääräysten tiedottaminen. Samalla uusitaan käytössä oleva U-arvoihin perustuva rakennuksen vaipan energialaskenta primäärienergian laskennaksi, mikä tuo lisäkouluttautumisen tarpeen.

2. Talousarviomuutokset

2.1. Talousarviomuutokset TA 2012

- Jätevesijärjestelmien uusiminen ei ole käynnistynyt sillä tahdilla kuin oletettiin, koska uusi 15.3.2011 voimaan tullut jätevesiasetus toi siirtymäaikaa ennen vuotta 2004 rakennetuille kiinteistöille maaliskuuhun 2016 saakka. Jätevesijärjestelmien luvittamisesta saatavien tulojen osuutta pienennetty arvioon.
- Vuoden 2012 talousarvioon ei sisälly lvi-insinöörin palkkausmäärärahaa.

2.2. Talousarviomuutokset TS 2012 - TS 2015

- Jätevesijärjestelmien lupamaksutulot arvioidaan kertyvän selkeästi vähemmän kuin aiemmin arvioitiin, koska järjestelmien uusiminen on käynnistynyt suhteessa niiden määrään huomattavan hitaasti.
- Rakennusten rakentamisen oletetaan kuitenkin säilyvän lähes nykyisellä tasolla, joka on verrattavissa 2000-luvun keskimääräiseen rakentamiseen. Pieneen taantumaan ja rakentamisen hidastumiseen varaudutaan.

3. Toiminnalliset tavoitteet

Kuntalaisille pystytään antamaan neuvontaa ja tietoa haja-asutusalueen jätevesijärjestelmien kunnostamisesta. Rakennettavat jätevesien käsittelyjärjestelmät täyttävät riittävällä varmuudella valtioneuvoston asetuksen 209/2011 vaatimukset.

Kuntalaisia pystytään opastamaan, antamaan tietoa ja neuvontaa energiatehokkaasta rakentamisesta ja teknisistä järjestelmistä sekä uusien rakentamismääräysten vaikutuksesta rakentamiseen. Pyritään tunnistamaan riskirakenteet jo rakennuslupavaiheessa sekä painottamaan rakentamisen laatua aloituskokouksissa. Pyritään nostamaan suunnitelmien tasoa ja laatimaan ohjeita suunnittelijoille.

Uuden rakennusjärjestyksen voimaan tultua tiedottaminen muuttuneista asioista.

Asuntotoimi / Korjausneuvonta

Panostaa kuntalaisten neuvontaan ja tiedotukseen koskien asumisen rahoitusta, avustuksia ja rakentamista. Hallinnoi oikein säännösten ja ARAn ohjeiden mukaisesti käyttöönsä saamat eri määrärahat sekä hoitaa avustuspäätökset sekä maksatukset säännösten mukaisesti.

3.1. Ohjeelliset tunnusluvut

TP2010 TA2011 TA2012 TS2013 TS2014 TS2015

Määrätavoitteet

Rakennusvalvonta:

- Myönnetty rakennusluvat, kpl	331	350	350	350	450	450
- Katselmukset, kpl	400	450	400	400	500	550
- Myönnetty uudisrak.- m ² /työntekijä	9538	10 000	8000	8000	8000	10000

Asuntotoimi/Korjausneuvonta:

-Myönnetty avustukset			120	120	120	120
-----------------------	--	--	-----	-----	-----	-----

Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet

- Nettomenot €/asukas (rakennusvalvonta)	2,19	1,6	2,08	2,08	2,08	2,08
- Toiminnan kate-% (rakennusvalvonta)	74,60	82,6	78,6	78,6	78,6	78,6

Laatutavoitteet:

- Rakennettavissa rakennuksissa ei esiinny virheitä, jotka johtuvat puutteellisesta tarkastuksesta.

4. Talousarvion perustelut

4.1. Sitovat perustelut:

-

4.2. Ohjeelliset perustelut:

- Rakentamisen määrän arvioidaan olevan 2000-luvun keskiarvotasoa tai hieman vähemmän
- Haja-asutusalueen jätevesijärjestelmien kunnostamisen arvioidaan käynnistyvän vuoden 2012 aikana hitaasti.
- Rakennusvalvonnan toimintakulut 315 962 euroa ja toimintatuotot 169 000 euroa.

5. Henkilöstö

- Varaudutaan asuntotoimen/korjausneuvonta tarkastusinsinöörin eläkkeelle jäämiseen.
--

Tuloslaskelma €
695 Rakennusvalvonta

	TP2010	TA2011	KV2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Toimintatuotot	141964	170000	169000	169000	169000	169000
Maksutuotot	141676	168000	167000	167000	167000	167000
Muut toimintatuotot	288	2000	2000	2000	2000	2000
Muut	288	2000	2000	2000	2000	2000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-285032	-302947	-315962	-315962	-315962	-315962
Henkilöstökulut	-234376	-246469	-256540	-256540	-256540	-256540
Palkat ja palkkiot	-178318	-188333	-196500	-196500	-196500	-196500
Eläkekulut	-46388	-47673	-48970	-48970	-48970	-48970
Muut henkilösivukulut	-9670	-10463	-11070	-11070	-11070	-11070
Palvelujen ostot	-24124	-31722	-36500	-36500	-36500	-36500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4294	-5100	-5250	-5250	-5250	-5250
Muut toimintakulut	-22237	-19656	-17672	-17672	-17672	-17672
Vuokrat	-21891	-13656	-17472	-17472	-17472	-17472
Muut	-346	-6000	-200	-200	-200	-200
Toimintakate	-143068	-132947	-146962	-146962	-146962	-146962

INVESTOINTI-
OSA

IISALMEN KAUPUNKI

Määrärahat ovat valtuustoon nähden sitovia hanke- tai hankeryhmätasolla ks. lihavoidut rivit (kv)

8.11.2011

INVESTONTISUUNNITELMA 2012-2015 (1000 €)

	Kust.a rv.	2011	2012	2013	2014	2015	Yht. 2012-15
YLEISHALLINTO							
<u>Osuuspääomat ja kiint. ostot/myynnit</u>							
Kuntayhtymät (kv)		90	90	90	90	90	360
2101 Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ky/KYS		22	22	22	22	22	
2103 Ylä-Savon sos.-ja terv. huollon ky/eläinklinikka		68	68	68	68	68	
2105 Ylä-Savon sos.-ja terv.huollon ky peruspo:n lis.		0	0	0	0	0	
Kiinteistöjen osto		140	140	140	140	140	
4001 Kiinteistöjen myynti (kv)		-60	-60	-60	-60	-60	-240
4002 Kiinteistöjen osto (kv)		200	200	200	200	200	800
Yhteensä		230	230	230	230	230	920
<u>Muu yleishallinto</u>							
Muut pitkävaikutteiset menot (kv)							
2001 Pohjois-Savon laajakaistaverkko		241	309	182	182	182	855
<u>Atk</u>							
Koneet ja kalusto		92	70	70	70	70	
3001 Atk-kalusto (tuotot) (kv)		-68	0	0	0	0	0
3001 Atk-kalusto (kv)		160	70	70	70	70	280
Yleishallinto yhteensä							
Tuotot		-128	-60	-60	-60	-60	-240
Kulut		691	669	542	542	542	2295
Netto		563	609	482	482	482	2055
KOULUTOIMI							
<u>Peruskoulut</u>							
Koneet ja kalusto (kv)		147	92	132	244	244	712

3301 Kopiokoneet	27	12	12	14	14	
3302 Atk- ja av-laitteet	80	40	80	80	80	
3303 Oppilaskalusteiden uusiminen	40	40	40	40	40	
0000 Kangaslammin koulun kalustaminen	0	0	0	110	110	

Koneet ja kalusto/Juhani Ahon koulun

kalust.	93	458	0	0	0	
3304 Juhani Ahon koulun kalust. (valt.os.) 349 (kv)	-27	-322	0	0	0	-322
3304 Juhani Ahon koulun kalust. (vo-ehto) (kv)	120	780	0	0	0	780

Lukiokoulutus

Koneet ja kalustot (kv)	45	87	30	30	30	177
3302 Atk- ja av-laitteet	45	75	30	30	30	
3311 Kopiokone	0	12	0	0	0	

Päivähoito ja esiopetus**Koneet ja kalusto**

3320 Päiväkotien kalusteiden uusinta (kv)	40	40	20	40	40	140
3321 Uuden päiväkodin varustaminen (kv)	0	0	220	0	0	220

Koulutoimi yhteensä

Tuotot	-27	-322	0	0	0	-322
Kulut	352	999	402	314	314	2029
Netto	325	677	402	314	314	1707

KULTTUURITOIMI**Kulttuuripalvelut**

Koneet ja kalusto (kv)	48	25	30	26	15	96
3421 J Ahon museon ja kaup. taide-es. ja teks. kons	18	0	10	11	15	
3422 Kulttuurikeskuksen kalusto	30	25	20	15	0	

Muut talonrakennushankkeet

5716 Juhani Ahon museo (vo-ehto) (kv)	20	20	20	20	20	80
5716 Juhani Ahon museo (valt.os.) (kv)	-5	-10	-10	-10	-10	-40
5719 Mäntylä (kv)	0	20	0	0	0	20

Kirjastopalvelut

Koneet ja kalusto	160	55	30	30	30	
3413 Kirjastoauto (vo-ehto) (kv)	280	25	0	0	0	25
3413 Kirjastoauto (valt.osuus) (kv)	-120	0	0	0	0	0

3414 Kirjaston kalusteiden uusiminen (kv)

0	30	30	30	30	120
---	----	----	----	----	-----

Kansalaisopisto**Koneet ja kalusto (kv)**

0	0	10	0	10	20
---	---	----	---	----	----

0000 Polttouunien uusiminen

0	0	10	0	0	
---	---	----	---	---	--

0000 ATK-luokan atk-laitteiden uusiminen

0	0	0	0	10	
---	---	---	---	----	--

Musiikkiopisto**Koneet ja kalusto (kv)**

0	0	0	0	20	20
---	---	---	---	----	----

0000 Soittimien uusiminen

0	0	0	0	20	20
---	---	---	---	----	----

Kulttuuritoimi yhteensä**Tuotot**

-125	-10	-10	-10	-10	-40
------	-----	-----	-----	-----	-----

Kulut

348	120	90	76	95	381
-----	-----	----	----	----	-----

Netto

223	110	80	66	85	341
-----	-----	----	----	----	-----

VAPAA-AIKATOIMI**Vapaa-aika-alue- ja tilapalvelut****Koneet ja kalusto (kv)**

70	120	142	80	0	342
----	-----	-----	----	---	-----

3533 Lavapakettiauto

60	0	0	0	0	
----	---	---	---	---	--

3531 Traktori

0	60	0	0	0	
---	----	---	---	---	--

3511 Nuorisotalon kalusteet

10	0	0	0	0	
----	---	---	---	---	--

3534 Monitoimitraktori, vaihto

0	0	40	0	0	
---	---	----	---	---	--

5711 Sankariniemen katsomon saneeraus

0	30	0	0	0	
---	----	---	---	---	--

5712 Sankariniemen konekatoksen

rakentaminen

0	0	40	0	0	
---	---	----	---	---	--

3535 Ottelukellojen uusiminen

0	30	0	0	0	
---	----	---	---	---	--

3532 Kelaleikkuri

0	0	25	0	0	
---	---	----	---	---	--

0000 Koukkulavakärry ja koneenkuljetuslava

0	0	0	30	0	
---	---	---	----	---	--

0000 Pakettiauton vaihto

0	0	0	50	0	
---	---	---	----	---	--

0000 Latukoneen kumitelat

0	0	15	0	0	
---	---	----	---	---	--

0000 Yleisurheilukalusto

0	0	22	0	0	
---	---	----	---	---	--

Uimahalli**Muut talonrakennushankkeet**

60	69	71	50	200	
----	----	----	----	-----	--

5701 Uimahallin laajennus (vo-ehto) (kv)

6900
(alust.)

0	0	0	20	200	220
---	---	---	----	-----	-----

5701 Uimahallin laajennus (valt.os.) (kv)

900
(alust.)

0	0	0	0	0	0
---	---	---	---	---	---

5702 Uimahallin korjaukset (kv)

60	69	71	30	0	170
----	----	----	----	---	-----

Vapaa-aikatoimi yhteensä**Tuotot**

0	0	0	0	0	0
---	---	---	---	---	---

Kulut

130	189	213	130	200	732
-----	-----	-----	-----	-----	-----

Netto	130	189	213	130	200	732
--------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Yhteensä

Tuotot	-280	-392	-70	-70	-70	-602
Kulut	1521	1977	1247	1062	1151	5437
Netto	1241	1585	1177	992	1081	4835

TEKNINEN TOIMI**Tontit****Tonttipalvelut**

Kiinteistöt (kv)	100	100	100	110	110	
4001 Kiinteistöjen myynti (kv)	-40	-40	-40	-40	-40	-160
4002 Kiinteistöjen osto (kv)	100	100	100	100	100	400
4003 Tonttien kunnostus (kv)	40	40	40	50	50	180

Kadut ja yleiset alueet**Katujen ja yleisten alueiden rakentaminen**

Kadunrakennus- ym.kohteet (kv)	794	685	954	565	500	2704
4708 Pihlajaharju	150	150	150	160	150	
4710 Venakkoniemen asuntoalue	0	100	100	0	0	
4703 Luuniemen kadut	90	100	0	0	0	
4704 Luuniemen rantapuistot	0	50	30	0	0	
4706 Partala	0	0	180	40	0	
4707 Kirkonsalmen länsiranta	94	70	84	0	0	
4709 Ohenmäen asuntoalue	250	140	0	100	0	
4774 Ahmontie	160	0	0	0	0	
4723 Liikennevalot	0	0	215	215	0	
4721 Muu liikenteenohjaus	10	15	15	20	20	
4722 Liikenneturv.suunn. toteutus	20	30	30	30	30	
4725 Katuvalojen ohjausjärjestelmän uusiminen	20	0	0	0	0	
0000 KoljonvIRRantien kiertoliittymä	0	0	0	0	300	
0000 Ratakadun kiertoliittymä (yhteishanke)	0	0	150	0	0	
4727 Iirannan alue	0	30	0	0	0	

**Kadunrakennus- ym.
kohteet/Veturitallinkatu (kv)**

4712 Veturitallinkatu	10	10	300	200	200	710
------------------------------	-----------	-----------	------------	------------	------------	------------

720
(alust.)

Kadunrakennuskohteet yhteensä	804	695	1254	765	700	
Ulkoilu- ja urheilualueet (kv)	275	144	204	394	140	882
4741 Hanhilampi (kv)	100	53	0	0	0	53
4741 Hanhilampi (rah.os.) (kv)	-75	-50	0	0	0	-50
4749 Paloisvuoren hiihtomaasto	20	20	20	20	20	
4745 Ylä-Savon ulkoilureitit	51	0	0	0	0	
4746 Uimarantojen kunnostus	30	30	0	0	0	
4747 Liikuntapaikkojen kehitt. (terv.edistävä asuinyp)	50	0	0	0	0	
4751 Sankariniemen kentän pysäköintialue	50	25	0	0	0	
4751 Sankariniemen kentän pysäköintialue (rah.os.)	-25	0	0	0	0	
4753 Haja-as alueen koulujen ymp. liik.paikkojen san	50	0	0	0	0	
4756 Soinlahden lähiliikuntapaikan rak. (vo-ehto) (kv)	0	0	0	100	0	100
4756 Soinlahden lähiliikuntapaikan rak. (valt.os.) (kv)	0	0	0	-25	0	-25
4759 Paloisvuoren frisbeegolfrata	0	12	0	0	0	
4760 Ulkoilureittien valaistuksen saneeraus	0	0	80	0	50	
4901 Laskettelurinteen turvallisuuden parantaminen	0	30	30	30	20	
4902 Keskustan koulujen liik.paikkojen saneeraus	0	0	50	50	50	
0000 Sankariniemen juoksuratojen pinnoit.uus (vo-eht)	0	0	0	220	0	220
0000 Sankariniemen juoksuratojen pinnoit.uus (valt.os)	0	0	0	-25	0	-25
0000 Kangaslammin lähiliikuntapaikka (vo-ehto)	0	0	0	0	0	
0000 Kangaslammin lähiliikuntapaikka (valt.os.)	0	0	0	0	0	
4903 Ulkoilureittien taukopaikkojen peruskorjaus	12	12	12	12	0	
4904 Venereittien taukopaikkojen peruskorjaus	12	12	12	12	0	
Kankaan liikuntapuisto	200	306	100	50	0	
4748 Kankaan tekonurmikenttä (valt.os.) (kv)	-100	-94	0	0	0	-94
4748 Kankaan tekonurmikenttä (vo-ehto) (kv)	300	400	0	0	0	400
0000 Tekojään saneeraus	0	0	0	0	0	
0000 Kankaan liikuntapaikat (kv)	0	0	100	50	0	150
Muut investoinnit (kv)	496	539	590	660	585	2374
4761 Arvaamattomat työt	80	77	80	80	100	
4762 Vesistöjen kunnostus	100	100	50	0	0	
4763 Venevalkamat	13	20	0	0	0	
4769 Lentokenttä	0	50	0	0	0	
4766 Viheraluejärj. toteutus/terv.edistävä asuinyp.	50	0	50	50	50	
4767 Porovedentien kunnostus (yhteishanke)	0	0	150	0	0	

194
(kv)
940
(kv)

tiehall.)						
4768 Suurensuon täyttöalue	13	0	0	0	0	
3671 Muu kalusto	90	80	100	120	120	
3601 Toimistokalusto	30	6	10	10	15	
4601 Suunn.palkk., maasto- ja runkomitt.	120	150	150	150	150	
0000 Ulmalantien kev.liik.väylä (yhteishanke)	0	0	0	250	0	
0000 Pielavedentien kiertoliittymä (yhteishanke)	0	0	0	0	150	
4770 Mansikkaniemen katos (kv)	0	45	0	0	0	45
4770 Mansikkaniemen katos (valt.os.) (kv)	0	-9	0	0	0	-9
4777 Matonpesupaikka	0	20	0	0	0	
Muut investoinnit/Soinlahden liikennejärjestelyt (kv)						
0000 Soinlahden liikennejärjestelyt	0	0	600	0	0	600
Katujen ja yleisten alueiden rakentaminen yhteensä	1 775	1 684	2 748	1 869	1 425	
<u>Katujen ja yleisten alueiden peruskorjaus</u>						
Liikenneväylien peruskorjaus (kv)	1000	615	683	1133	400	2831
4771 Valaistuksen peruskorjaus	300	140	190	190	150	
4772 Päälysteiden uusinta	150	150	150	170	170	
4773 Kevyenliikenteen väylien peruskorjaus	70	70	70	80	80	
4775 Kangaslammin kadut	120	0	0	0	0	
4776 Riistakatu, kevyenliik.väylä+valaistus	50	70	70	100	0	
4785 Kauppi-Heikintie	0	50	0	0	0	
4786 Otavankatu: Päiviönkatu-Kuutolankatu	50	0	0	0	0	
4787 Kirkonsalmi	50	0	0	0	0	
4780 Paloisvirran sillan korjaus	0	0	0	300	0	
4788 Makkaralahden kadut	210	135	0	108	0	
4790 Partalantie	0	0	140	50	0	
4801 Allinkatu	0	0	63	0	0	
0000 Ahmontie	0	0	0	135	0	
0000 Teräskatu	0	0	0	0	0	
Liikenneväylien peruskorjaus/Lippuniemen kadut (kv)						
4784 Lippuniemen kadut	100	254	174	214	490	1132
Liikenneväylien peruskorjaus/Parkatintie (kv)						
4798 Parkatintie	0	198	182	0	0	380
Liikenneväylien peruskorjaus yhteensä	1100	1067	1039	1347	890	
Keskustan kaup.rakenteen parant. (kv)	90	220	390	280	470	1360
1360 (alust.)						

4792 Keskustan puistot/Kirkkoaukio, Otavanpuisto	60	90	110	70	0	
4793 Muut kehittämistoimenpiteet	10	30	10	10	20	
4795 Pohjolankatu	0	0	0	0	100	
4796 Louhenkatu/Savonkatu/Kauppakatu	0	100	270	200	0	
0000 Linja-autoaseman aukio	0	0	0	0	350	
4797 Keskustan liikenneselvitys	20	0	0	0	0	
Puistojen peruskorjaus (kv)	170	110	200	230	230	770
4811 Leikkikenttien saneeraus	70	70	70	80	80	
4812 Muut puistot	40	40	40	50	50	
4814 Kirkkopuisto	60	0	90	100	100	
Katujen ja yleisten alueiden peruskorjaus yhteensä	1 360	1 397	1 629	1 857	1 590	

Kadut ja yleiset alueet yhteensä						
Tuotot	-200	-153	0	-50	0	-203
Kulut	3 335	3 234	4 377	3 776	3 015	14402
Netto	3135	3081	4377	3726	3015	14199

Toimitilat

Juhani Ahon koulu		2408	1396	0	0	0	
5032 Juhani Ahon koulun peruskorjaus (valt.os.) (kv)	3142 (kv)	-1492	-614	0	0	0	-614
5032 Juhani Ahon koulun peruskorjaus (vo-ehdo) (kv)	8093 (kv)	3900	2010	0	0	0	2010
Kangaslammin ja Kauppis-Heikin koulut (kv)							
5033 Kangaslammin koulu		0	50	25	100	2100	2275
5034 Kauppis-Heikin koulu							
Päiväkoti (kv)							
5715 Päiväkoti	2500 (kv)	80	1400	1020	0	0	2420
Muut talonrakennushankkeet (kv)		850	740	635	860	605	2840
5101 Pienet talonrakennuskohteet (arvaamattomat)		450	290	250	250	250	
5102 Kiinteistöautomaation lisääminen		40	0	0	0	0	
5401 Kulttuurikeskus		30	155	0	40	50	
5103 Keittiöiden laitteiden uusinta		20	20	20	25	25	
5104 Päiväkotien, koulujen ym. pihakalusteet		30	0	0	0	0	
5105 Nimettyjen hankkeiden jälkityöt		50	60	60	50	50	
5713 Paloisvuoren konesuoja		0	0	0	80	0	
5106 Uusien hankkeiden suunnittelu		20	20	20	25	30	
5718 Taskukello		110	0	0	0	0	

5035 Kopsulan päiväkot	100	0	0	0	0	
0000 Kalliosuoja	0	0	140	130	40	
5022 Kangaslammin palvelukeskus	0	70	0	0	0	
5023 Terveyskeskus	0	45	65	40	40	
0000 Haja-asutusalueen						
lämmitysjärjestelmät	0	0	50	90	90	
0000 Kaupungintalon iv-järjestelmä	0	0	0	100	0	
5606 Kivirannan teollisuustalo	0	50	0	0	0	
5607 Keskusvarikko	0	30	30	30	30	

Toimitilat yhteensä						
Tuotot	-1492	-614	0	0	0	-614
Kulut	4830	4200	1680	960	2705	9545
Netto	3338	3586	1680	960	2705	8931

Tekninen toimi yhteensä						
Tuotot	-1 732	-807	-40	-90	-40	-977
Kulut	8 305	7 574	6 197	4 886	5 870	24527
Netto	6 573	6 767	6 157	4 796	5 830	23550

INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
Tuotot	-2 012	-1 199	-110	-160	-110	-1579
Kulut	9 826	9 551	7 444	5 948	7 021	29964
Netto	7 814	8 352	7 334	5 788	6 911	28385

SIVISTYSPALVELUKESKUKSEN VUODEN 2012 INVESTOINTIEN PERUSTELUT

Projekti	Hankkeen nimi	1000 € netto
	Perusopetus (677,0)	
3301	Kopiokoneet	12
	- Kangaslammin koulun kopiokoneen uusiminen	
3302	Atk- ja av-laitteet	40
	- interaktiiviset esitystaulut: Kangaslammin, Kauppi-Heikin, Edvin Laineen ja Kirkonsalmen kouluille	
	- tietokoneiden uusimiseen	
	- dokumenttikameroita, dataprojektoreita	
3303	Oppilaskalusteiden uusiminen	40
	- oppilaskalusteiden uusiminen (5 luokkaa)	
3304	Juhani Ahon koulun kalustaminen	
	Juhani Ahon koulun kalustaminen (valt.os.)	-322
	Juhani Ahon koulun kalustaminen (vo-ehto)	780
	Lukiokoulutus (87,0)	
3302	Atk- ja av-laitteet	75
	- atk-laitteiden uusimiseen	
	- kannettavien hankkiminen oppilaskäyttöön (uudistuva yo-tutkinto)	

3311	-langaton verkko Kopiokone	12
3320	Päivähoito ja esiopetus (40,0) Päiväkotien kalusteiden uusiminen	40
	Koulutuslautakunnan alainen toiminta yhteensä	677
3422	Kulttuuripalvelut (25,0) Kulttuurikeskuksen kalusto - dataprojektori, valkokangas ES-Sali - Allin-kammarin kalustaminen	25
5716	Juhani Ahon museo Juhani Ahon museo (vo-ehto) Juhani Ahon museo (valt.os.) -tuuletettujen lattiarakenteiden korjaamista/uusimista, aittarakennusten korjaamista	20 -5
3414	Kirjastopalvelut (55,0) Kirjaston kalusteiden uusiminen - kalusteiden uusiminen osasto kerrallaan	30
3413	Kirjastoauton varustaminen -renkaat, maalaus/teippaus, elektroninen kävijälaskuri, hiekoitinlaite, aggregaattilisa	25
	Kulttuurilautakunnan alainen toiminta yhteensä	95

KUNNALLISTEKNIIKAN VUODEN 2012 INVESTOINTIEN PERUSTELUT

KUNNALLISTEKNIikka v. 2012

Projekti	Hankkeen nimi	1000 € netto	Vaikutus käyttötal. ylläpitokust.*
<u>Tonttipalvelut</u>			
	Kiinteistöt (kv)	100,0	
4001/4002	Kiinteistöjen osto/myynti	60,0 (netto)	+
4003	Tonttien kunnostus Purettavat rakennukset, muut satunnaiset kunnostukset tonteilla, tonttien täytöt ja muotoilut.	40,0	0
<u>Katujen ja yleisten alueiden rakentaminen</u>			
	Kadunrakennus- ym. kohteet (kv)	685,0	
4708	Pihlajaharju Pihlajaharjuun uusia tontteja, kunnallistekniikan lisärakentaminen	150,0	+
4710	Venakkoniemen asuntoalue	100,0	+

Kaupungin rakentamisvastuulle kuuluvan Salakkakalliontien kunnallistekniikan rakentaminen uudelle asuntoalueelle.

4703	Luuniemen kadut	100,0	+
	Oivakujan ja Oluttehtaan kujan kiveys-, päällystys- ja vihertyöt.		
4704	Luuniemen rantapuistot	50,0	+
	Puisto- ja ranta-alueiden rakennus- ja istutustyöt.		
4707	Kirkonsalmen länsiranta	70,0	+
	Savennostajantien ja Tiiliruukintien asfaltointityöt, viher- ja viimeistelytyöt.		
4709	Ohenmäen asuntoalue	140,0	+
	Viiksisiipankujan ja Muinaisrannantien kevyenliikenteen väylän päällystystyöt, viher- ja viimeistelytyöt.		
4721	Muu liikenteenohjaus	15,0	+
	Pieniä liikenteen parantamistoimenpiteitä: parannetaan ajoneuvoliikenteen ja kevyenliikenteen sujuvuutta. Tehdään pysäköintijärjestelyjä ja erilaisia liikenteenohjaustöitä.		
4722	Liikenneturvallisuussuunnitelman toteutus	30,0	0
	Parannetaan liikenteenkulun turvallisuutta toimenpidesuunnitelman mukaisesti.		
4727	Iirannon alue	30,0	0
	Iirannon tontit/tieyhteydet		

Kadunrakennus- ym. kohteet/Veturitallinkatu (kv)

4712	Veturitallinkatu	10,0	+
	Rantaan tulevan massanvaihdytön valmistelut.		
	Ulkoilu- ja urheilualueet (kv)	119,0	
4741	Hanhilampi	53,0	+
	Hanhilampi (rah.os.)	-50,0	
	Ampumakeskuksen kulissien, liikkuvanmaalin ratojen sekä pistooliradan kunnostukset. Ampuma-alueen aitaaminen ja kulunvalvonnan järjestäminen. Seudullinen hanke.		
4749	Paloisvuoren hiihtomaasto	20,0	-
	Hiihtoreittien ja koirapolun pinnoitustyöt. Hiihtomaan muotoilu- ja maisemointityöt mm. maastopyörärataa varten. Maastopyöräradan opastustyöt.		
4746	Uimarantojen kunnostus	30,0	-
	Taajama- ja haja-asutusalueilla olevien huonokuntoisten uimarantojen kunnostustyöt ja varustetason parantaminen.		
4751	Sankariniemen kentän pysäköintialue	25,0	-
4759	Paloisvuoren frisbeegolfrata	12,0	+
	Radan rakentaminen ja välineiden hankinta valmiiden olemassa olevien reittien yhteyteen. Hanke lisää Paloisvuoren monipuolisuutta liikunta-alueena.		

Frisbeegolfin harrastajamäärät ovat lisääntyneet.

4901	Laskettelurinteen turvallisuuden parantaminen	30,0	-
	Uusitaan laskettelurinteen aluevalaistusta ja energiatehokkuutta. Järjestetään alueelle kameravalvonta.		
4903	Ulkoilureittien taukopaikkojen peruskorjaus	12,0	-
	Rakennusten ja ympäristön peruskorjaustyöt.		
4904	Venereittien taukopaikkojen peruskorjaus	12,0	-
	Rakennusten, laitureiden ja ympäristön peruskorjaustyöt.		
Kankaan liikuntapuisto (kv)		306,0	
4748	Kankaan tekonurmikenttä (valt.os.)	-94,0	+
	Kankaan tekonurmikenttä (vo-ehto)	400,0	
	Tekonurmikentän, juoksuradan, pituushyppypaikan ja katsomon rakentaminen.		
Muut investoinnit (kv)		689,0	
4761	Arvaamattomat työt	77,0	0
	Ennalta arvaamattomat työt työkauden aikana.		
4762	Vesistöjen kunnostus	100,0	+
	Aloitetaan Paloisjärvi - Kilpijärvi kunnostushankkeen toteutus ja valmistellaan muita tulevia vesistön kunnostushankkeita.		
4763	Venevalkamat	20,0	+
	Venevalkaman rakentaminen Kirkonsalmen länsirannan 1. vaiheen asuntoalueelle.		
4769	Lentokenttä	50,0	-
	Lentokoneiden asfalttipintaisen pysäköintipaikan eli asematason ja yhdystien rakentaminen kiitoalueen ulkopuolelle lentokenttämääräysten mukaan.		
3671	Muu kalusto	80,0	-
	Kone- ja kalustohankinnat erillisen suunnitelman mukaan. Suunnitelma liitteenä.		
3601	Toimistokalusto	6,0	-
	Monitoimilaite 6 000 euroa.		
4601	Suunnittelupalkkiot, maasto- ja runkomittaukset	150,0	+
	Suunnittelun ostopalvelut, tulevia (myös EU)-hankkeita varten tehtävät selvitykset, investointien perusselvitykset, maastotutkimusten ja –mittausten tuntipalkat ja tarvikkeet. Koljonvirran alueen ympäristösuunnitelma (EAKR-hakemus).		
4770	Mansikkaniemen katos	45,0	+
	Mansikkaniemen katos (valt.os.)	-9,0	
	Näyttämökatoksen rakentaminen.		
4777	Matonpesupaikka	20,0	+

Katujen ja yleisten alueiden peruskorjaus

Liikenneväylien peruskorjaus (kv)**615,0**

Peruskorjauksilla parannetaan katujen/asuntoalueen tasoa, vesihuoltoa, liikenneturvallisuutta, katuvalaistusta ja viihtyisyyttä. Päälysteiden uusimisella estetään myös katurungon laajemmat vauriot.

4771	Valaistuksen peruskorjaus	140,0	-
	Uusitaan alueittain katuvalolamppuja uusien energiasäästönormien mukaisiksi. Erillinen suunnitelma liitteenä. Huonokuntoisten katuvalokaapeliin ja valaisinpylväiden uusimisia yksittäisissä kohteissa, joissa ei muutoin ole kadun peruskorjaukseen tarvetta.		
4772	Päälysteiden uusinta	150,0	-
	Huonokuntoisten asfalttipintojen uusimista pääasiassa kokooja- ja sisääntuloväylillä sekä keskusta-alueella. Parkatintien päälystys osittain. Erillinen suunnitelma liitteenä.		
4773	Kevyenliikenteenväylien peruskorjaus	70,0	-
	Huonokuntoisten kevyenliikenteenväylien peruskorjausta. Erillinen suunnitelma liitteenä.		
4776	Riistakatu kev.liik. väylä ja valaistus	70,0	0
	Kevyenliikenteenväylän rakentaminen Riistakadulle välille Päiviönkatu- Kirkkopuisto.		
4775	Kauppis-Heikintie	50,0	-
	Ajoradan peruskorjaus ja kevyenliikenteen väylän rakentaminen. Kevyenliikenteen väylä liittyy Ohenmäen uudelta asuntoalueelta tulevaan väylään.		
4788	Makkaralahden kadut	135,0	-
	Lahtelankadun päälystys- ja vihertyöt. Vihtakadun pohjaus-, päälystys- ja vihertyöt hyväksytyn toimenpideohjelman mukaisesti.		

Liikenneväylien peruskorjaus/Lippuniemen kadut (kv)

4784	Lippuniemen kadut	254,0	-
	Nouvanlahdenkadun päälystys- ja vihertyöt. Aurankadun pohjaustyöt hyväksytyn toimenpideohjelman mukaisesti.		

Liikenneväylien peruskorjaus/Parkatintie (kv)

4798	Parkatintie	198,0	-
	Huonokuntoisen ja vilkasliikenteisen kokoojakadun pohjaus- ja päälystystyöt välillä Tiirankatu-Teollisuuskatu.		

Keskustan kaupunkirakenteen parantaminen (kv)**220,0**

4792	Keskustan puistot / Kirkkoaukio, Otavanpuisto	90,0	-
	Kirkkoaukion suunnittelu ja toteutus. Parakkikoulun ympäristö ja Otavanpuisto sataman suuntaan.		
4793	Muut kehittämistoimenpiteet	30,0	-
	Keskustassa muut pienet kehittämistoimenpiteet. Pääasiassa Kauppakeskus lisa-hankkeeseen.		

4796	Louhenkatu/ Savonkatu / Kauppakatu	100,0	-
	Ydinkeskustan katutilojen suunnittelu ja rakentaminen, erikseen nimettävä aloituskohde		
	Puistojen peruskorjaus (kv)	110,0	
4811	Leikkikenttien saneeraus	70,0	-
	Leikkikenttäväläineiden uusintaa EU-normien mukaisiksi erillisen toimenpideohjelman mukaan		
4812	Muut puistot	40,0	-
	Puistometsien raivaukset, puistojen kunnostukset ym.		

YHTEENVETO

Projektiryhmä	Investointi	Vaikutus ylläpitokust./poistot		
		Vuosi 1.	Vuosi 2.	Vuosi 3.
Tonttipalvelut	100,0	0,0	0,0	0,0
Kunnallistekniikan rakent.	1598,0	240,0	204,0	173,0
Koneet ja kalusto	86,0	30,0	20,0	13,0
Liikenneväylien peruskorj.	1067,0	160,0	136,0	116,0
Keskustan kaup.rak. parant.	220,0	33,0	28,0	24,0
Puistot ja leikkikentät	110,0	17,0	14,0	12,0
Yhteensä	3181,0	480,0	402,0	338,0

*) + lisää ylläpitokuluja
 - vähentää ylläpitokuluja
 0 ei vaikutusta

TILAPALVELU V. 2012**Projekti**

5032	Juhani Ahon koulun peruskorjaus	
	Juhani Ahon koulun peruskorjaus on ajoittunut vuosille 2010 -2012. Ensimmäinen rakennusvaihe valmistui kesäkuussa 2011 ja toisen vaiheen on määrä valmistua kesäkuussa 2012. Suunnitelmista laskettu kustannusarvio on 8 287 000 € ja investointiohjelmaan on varattu kaikkiaan 8 000 000 €. Hankkeelle on myönnetty valtionavustusta 3 476 000 € (sis. irtokalusteet).	(2010,0 brutto) (1250,0 netto)
5715	Päiväkoti	1400,0
	Uuden päiväkodin suunnittelu ja rakentamisen käynnistäminen. Päiväkodin hankesuunnitelma on hyväksytty kesäkuussa 2011 ja tavoitteena on aloittaa rakentaminen elokuussa 2012. Hanketekijöiden ja tilaohjelman perusteella laskettu kustannusarvio on A-energialuokan rakennukselle n. 2,6 milj € ja B-energialuokan rakennukselle n. 2,5 milj €. Kustannukset täsmentyvät lopullisten luonnossuunnitelmien valmistuttua.	
5033	Kangaslammin koulu	50,0
5034	Kauppis-Heikin koulu	
	Kuntotutkimusten ja tarveselvitysten tekeminen tulevaa peruskorjausta varten. Selvitysten pohjalta voidaan määritellä tarkemmin peruskorjauksen taso ja laajuus. Toteutusjärjestys ratkaistaan laadittujen selvitysten perusteella.	

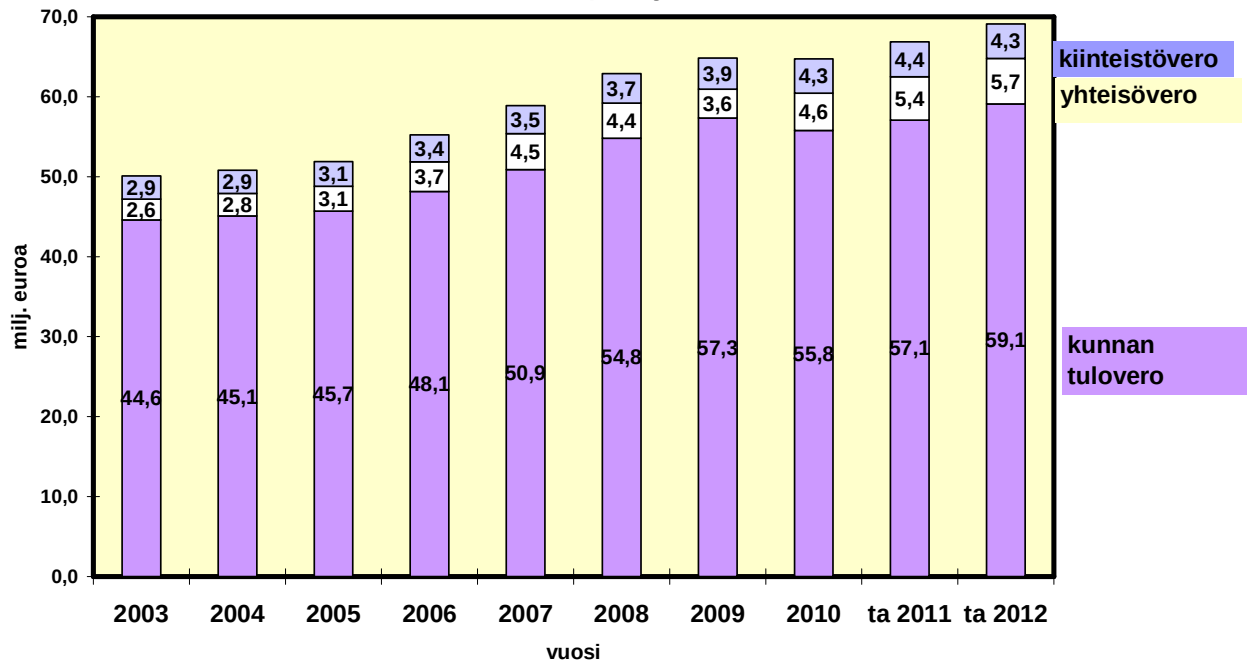
5101	Pienet talonrakennushankkeet (arvaamattomat)	290,0
	Pienten investointien kohteet valmistellaan Tilapalvelussa syksyn ja talven aikana. Kohteet tulevat olemaan toiminnallisia ja rakennusteknisiä muutostöitä, rakennus-, lvi-, ja sähkötekniisiä korjaustöitä Tilapalvelun rakennuksissa. Pääpaino hankkeissa kohdistetaan energiaa säästäviin investointeihin. Päätökset määrärahan käytöstä eri kohteisiin tehdään teknisessä lautakunnassa. Investointikohteita ovat mm. Hanhilammen huoltorakennukset (jätevesijärjestelmä), Hernejärven koulu (jätevesijärjestelmä), Sankarniemen huoltorakennus (mm. nosto-ovi), Taskukello (parveke ovi, piha-alue), Peltosalmen PK (ergonomiset muutostyöt, piha, parkkipaikka), Heinäkelkan päiväkot (ilmastointi), Edwin Laineen koulu (käytävä- / aulatilojen akustointi), Meijerikatu 1 (Viemäroinnin muutostyö). Mikäli akuutteja korjaustoimenpiteitä ilmenee vuoden aikana runsaasti, yo. kohteita joudutaan siirtämään seuraaville vuosille.	
5102	Kiinteistöautomaation lisääminen Määräraha siirretty käyttötalousosaan 2012.	
5401	Kulttuurikeskus Kulttuurikeskuksen lukitusjärjestelmän ja kuulutusjärjestelmän uusiminen. Kirjastoautotallin lastaustason ja – luiskan rakentaminen.	155,0
5103	Koulujen ja vanhainkotien keittiöiden laitteiden uusiminen Vanhentuneiden ja viallisten laitteiden uusiminen eri kiinteistöjen keittiöissä.	20,0
5104	Päiväkotien ja koulujen pihakalusteet Määräraha siirretty käyttötalousosaan 2012	
5105	Nimettyjen hankkeiden jälkityöt Suuria peruskorjaushankkeita on ollut paljon, joista v. 2010 valmistuneita Kilpijärven koulun ja Kirkonsalmen vanhainkodin peruskorjaukset ja v. 2011-2012 valmistuva Juhani Ahon koulun peruskorjaushanke. Jälkitöitä tulee yleensä muutamana vuonna peruskorjauksen valmistumisen jälkeen.	60,0
5106	Uusien hankkeiden suunnittelu Vuosittain on suunnitteluhankkeita, joita ei ole erikseen nimetty investointiohjelmaan minkä lisäksi suuremmat tulevaisuuden investoinnit, joihin ei ole vielä varattu määrärahoja edellyttävät suunnittelua varten tehtäviä selvityksiä. Tämä investointiraha kohdistuu näiden hankkeiden erikoissuunnittelijoiden ja asiantuntijoiden palkkioihin ja osittain toimisto- arkkitehdin palkkakuluihin.	20,0
5022	Kangaslammin palvelukeskus Huoneiden wc-tilojen patterimuutos, käyttövesipatterit poistetaan ja tilalle asennetaan normaalit patterit lämmitysverkostoon kytkettyinä. Ilmastoinnin tehoa nostetaan puhallinmuutoksin. Poistetaan saunojen pesutiloista käyttövesipatterit. (tiloissa on lattialämmitys). Yo. muutoksilla mahdollisuus saada n. 10 %:n säästö lämmityskuluihin (n. 3 000 €). Esitetyt muutos- / korjaustyöt parantavat palvelukeskuksen sisäilman laatua.	70,0
5023	Terveyskeskus Hissien (2 kpl) täydellinen peruskorjaus vastaamaan voimassa olevia	45,0

hissimääräyksi(Hissitoimittajan alustavan korjaussuunnitelman ja kustannusarvion mukaisesti). Toinen hisseistä on suunniteltu korjattavan 2012 ja toinen alkuvuodesta 2013.

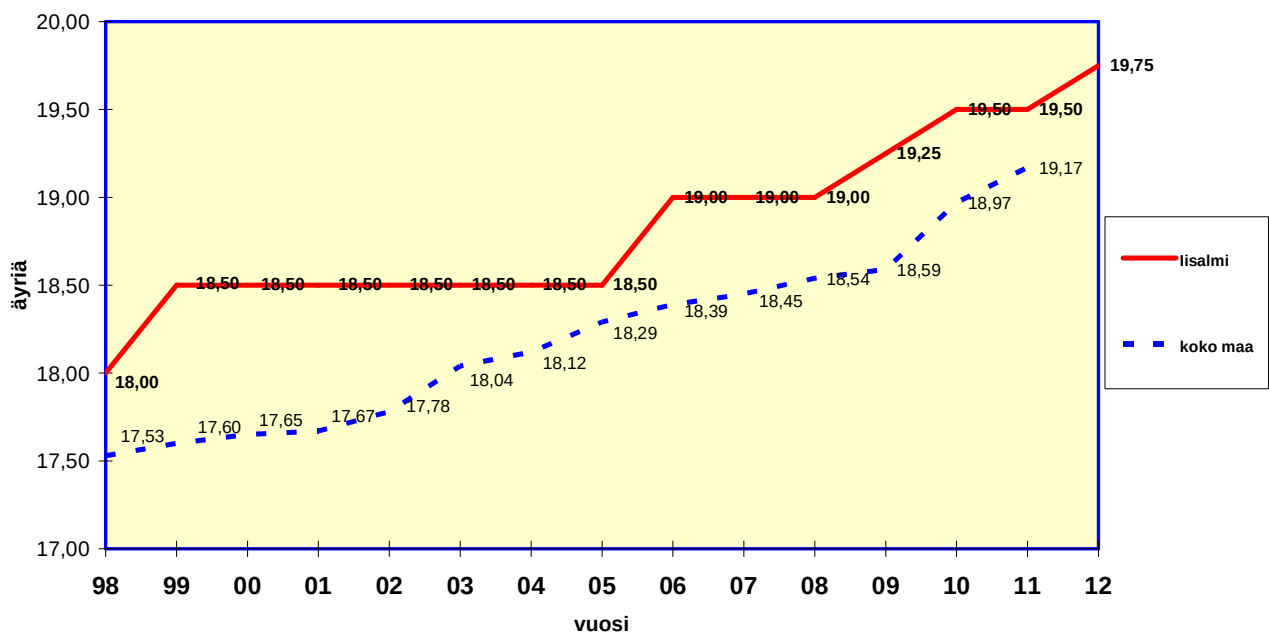
5606	Kivirannan teollisuustalo Vesikaton kunnostuksen jatkaminen, ikkunoiden uusimista, talotekniikkakorjauksia	50,0
5607	Keskusvarikko Jätekatoksen rakentaminen.	30,0

TULOSLASKELMA- OSA

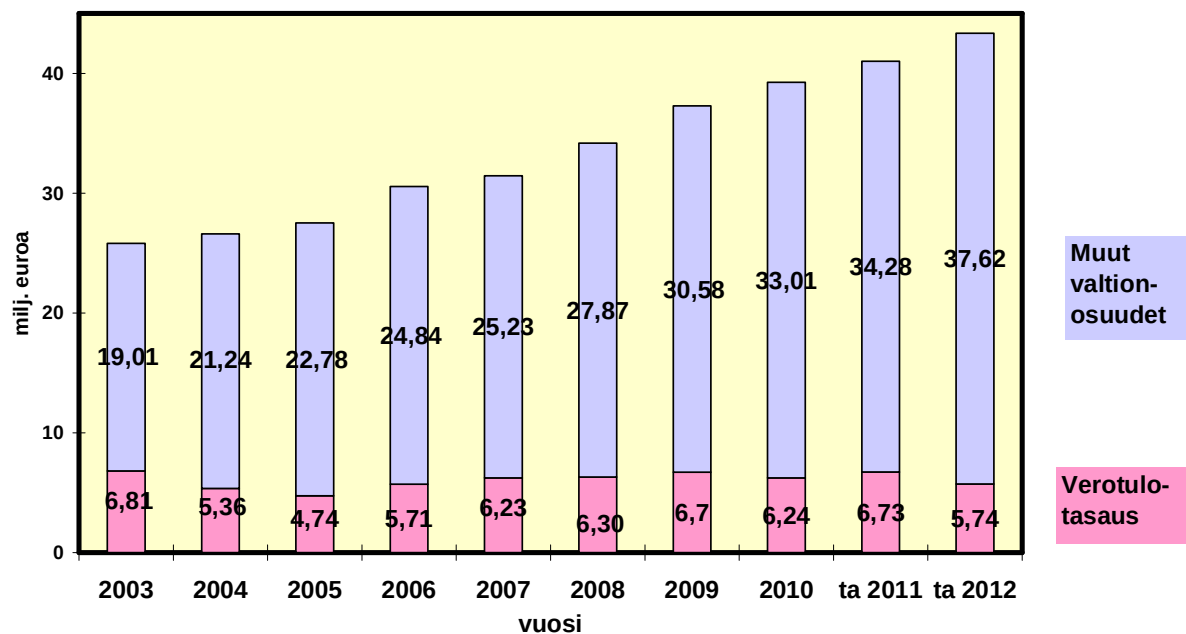
Verotulot 2003 - 2012, milj. euroa

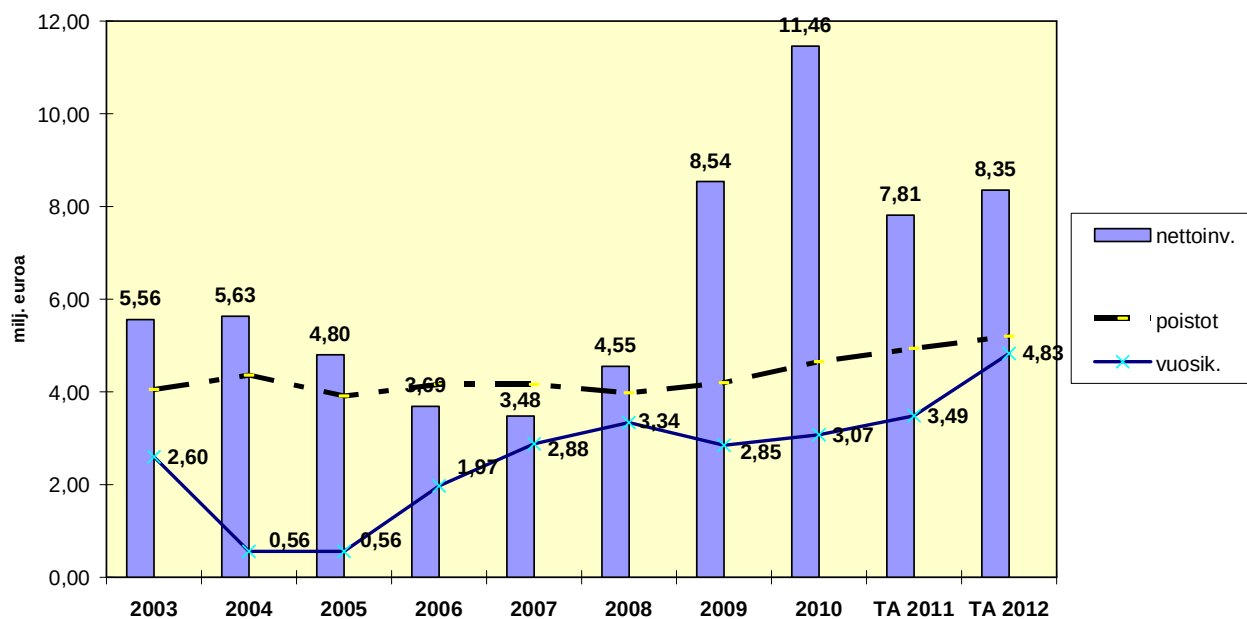
Tulovero-%:n kehitys 1998 - 2012

Valtionosuudet 2003 - 2012, milj. euroa

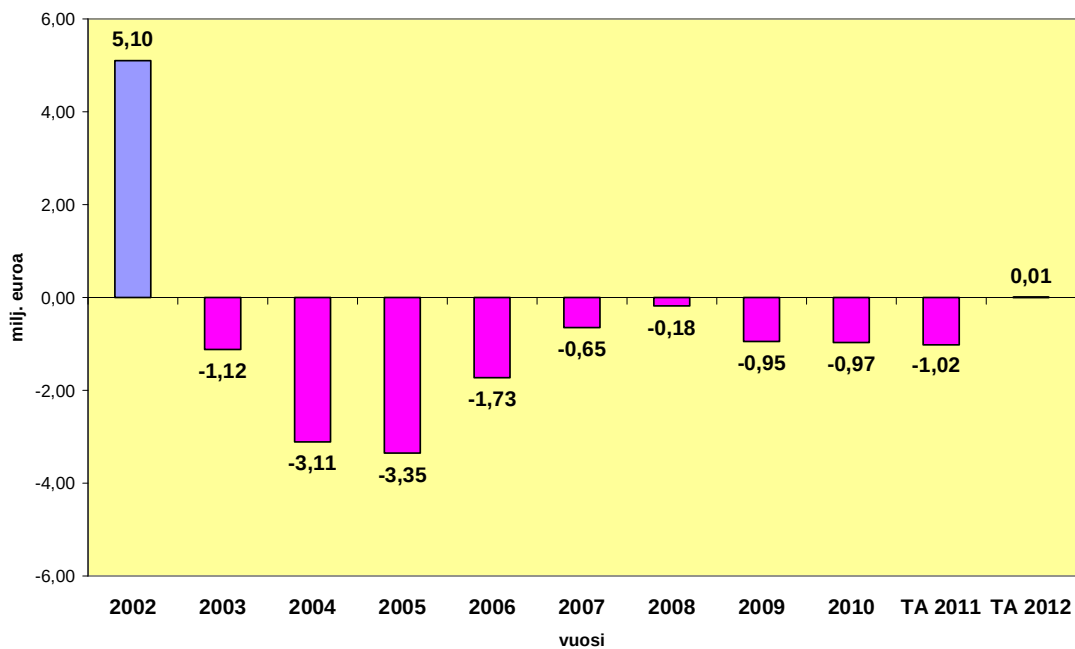
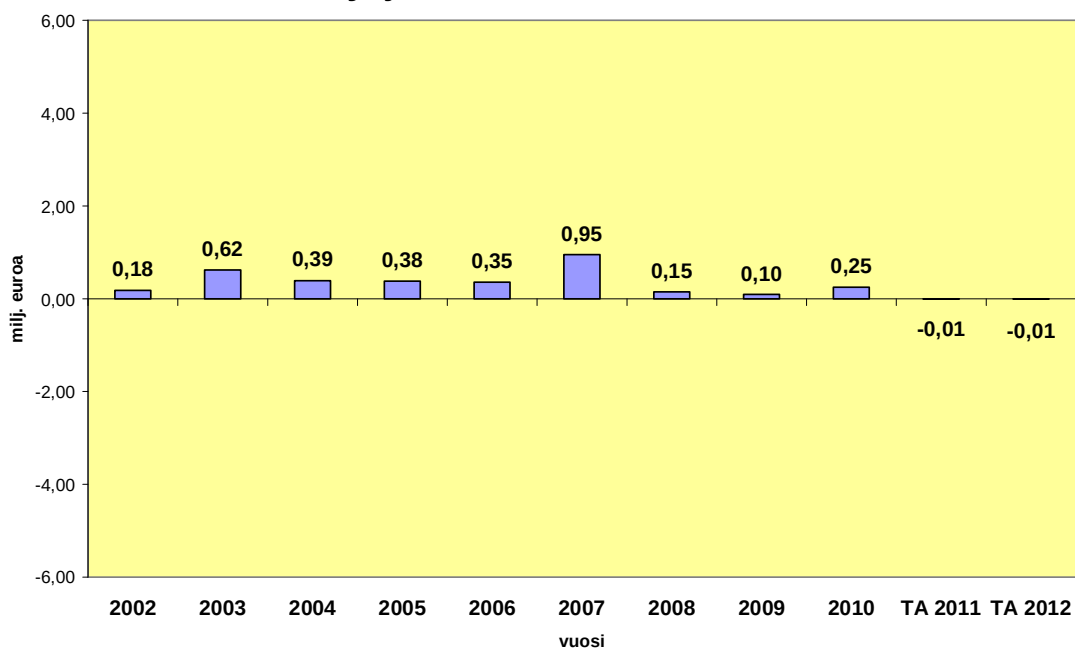

Iisalmen kaupungin nettoinvestoinnit, vuosikate ja poistot 2003 - 2012, milj. e (ei sis. vesil.)

Ali-/ylijäämä v. 2002 - 2012

(ei sis. vesilaitosta)

**Vesilaitos
ali-/ylijäämä v. 2002 - 2012**

Tuloslaskelma €

	TP2010	TA2011	LTK2012	KV2012
Toimintatuotot	23 332 884	33 882 778	34 724 728	35 431 949
Myyntituotot	8 562 788	17 639 433	18 567 733	18 788 933
Maksutuotot	2 590 431	4 135 200	4 021 700	4 055 700
Tuet ja avustukset	1 601 818	1 148 514	1 165 429	1 165 429
Muut toimintatuotot	10 577 847	10 959 631	10 969 866	11 421 887
Vuokrat	9 281 451	9 606 537	9 798 740	10 246 761
Muut	1 296 396	1 353 094	1 171 126	1 175 126
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-127 039 747	-140 530 800	-144 356 647	-145 015 144
Henkilöstökulut	-35 349 645	-43 957 964	-45 372 197	-45 386 274
Palkat ja palkkiot	-25 175 013	-32 121 729	-33 130 614	-33 045 214
Eläkekulut	-8 641 454	-9 722 626	-9 972 393	-10 076 560
Muut henkilösivukulut	-1 533 179	-2 113 609	-2 269 190	-2 264 500
Palvelujen ostot	-76 853 048	-80 890 423	-82 637 148	-82 884 997
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 579 901	-4 581 757	-4 688 806	-4 648 781
Avustukset	-2 703 981	-3 073 241	-3 651 240	-3 643 040
Muut toimintakulut	-7 553 171	-8 027 415	-8 007 256	-8 452 052
Vuokrat	-6 126 268	-6 412 376	-6 382 583	-6 829 979
Muut	-1 426 903	-1 615 039	-1 624 673	-1 622 073
Toimintakate	-103 706 863	-106 648 022	-109 631 919	-109 583 195
Verotulot	64 746 652	66 855 000	66 906 000	69 100 000
Valtionosuudet	39 247 828	41 002 808	43 351 220	43 351 220
Rahoitustuotot ja -kulut	2 786 271	2 276 053	1 962 184	1 962 184
Korkotuotot	145 489	155 250	170 000	170 000
Muut rahoitustuotot	3 631 267	3 199 653	2 931 484	2 973 984
Korkokulut	-347 000	-609 700	-762 500	-762 500
Muut rahoituskulut	-643 485	-469 150	-376 800	-419 300
Vuosikate	3 073 889	3 485 839	2 587 485	4 830 209
Poistot ja arvon alentumiset	-4 651 303	-4 936 757	-5 201 532	-5 201 532
Satunnaiset tuotot ja kulut	106 795	0	0	0
Tilikauden tulos	-1 470 619	-1 450 918	-2 614 047	-371 323
Poistoeron muutos	-729 407	432 000	377 100	-922 900
Rahastojen muutos	1 228 996	0	0	1 300 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-971 031	-1 018 918	-2 236 947	5 777

TULOSLASKELMA

Yleistä

Iisalmen kaupungin tuloslaskelmaan sisältyvät kaupungin tuotot ja kulut pois lukien vesilaitoksen vastaavat erät.

Vesilaitos toimii kunnallisena liikelaitoksena, joten sen tuotot ja kulut eivät sisälly tuloslaskelmaan. Vesilaitoksen talousarvio esitetään kaupungin talousarvion liitteenä.

Tuloslaskelmien erien sitovuus

Tuloslaskelman seuraavat erät ovat sitovia valtuustoon nähden:

- verotulot
- valtionosuudet
- rahoitustuottojen ja -kulujen erotus
- satunnaiset tuotot ja kulut
- poistoeron muutos
- varausten muutos
- rahastojen muutos

Toimintatuotot

Myynti- ja maksutuotot kirjataan suoriteperusteen mukaisesti kunnan tuloksi tilikaudelle, jonka aikana suorite on luovutettu. Tuotoista vähennetään ennen tuloslaskelmaan merkitsemistä mm. myynnin perusteella määräytyvät välilliset verot (esim. arvonlisävero).

Myyntituotot

Myyntituottoja ovat tulot tavaroista ja palveluksista, jotka on tarkoitettu myytäväksi tuotantokustannukset peittävään hintaan. Kunnan liiketoiminnasta suoritteista perimät korvaukset kuitenkin merkitään myyntituottoihin riippumatta siitä, kattavatko ne tuotantokustannukset. Myyntituottoja ovat myös korvaukset suoritteista, jotka kunta on valtion toimeksiannosta tuottanut ja luovuttanut kolmannelle osapuolelle.

Myyntituotot ovat 18,8 milj. euroa.

Merkittävimmät myyntituotot ovat seuraavat: muut suoritteiden myyntituotot 4,0 milj. euroa, lomituspäiväkorvaukset 13,4 milj. euroa (korvaus Melalta) ja yhteistoimintakorvaukset 0,4 milj. euroa.

Maksutuotot

Maksutuottoja ovat asiakasmaksut ja muut maksut niistä tavaroista ja palveluista, joiden hinnoittelun tarkoituksena ei ole kattaa tuotantokustannuksia kokonaisuudessaan ja joiden hinnat määritellään asiakkaan maksukyvyn mukaan.

Maksutuotot ovat 4,1 milj. euroa.

Merkittävimmät maksutuotot ovat lomituspäivämaksut 1,6 milj. euroa, hoitopäivämaksut 1,2 milj. euroa ja pääsymaksut 0,6 milj. euroa.

Tuet ja avustukset

Tuloslaskelmaan merkitään omaksi ryhmäkseen tuet, avustukset ja muut tulonsiirrot valtiolta, EU:lta ja muilta yhteisöiltä silloin kun tuki tai avustus ei ole kunnan suoritteidensa perusteella saatu korvaus eikä investoinnin rahoitusosuus.

Tuet ja avustukset 1,2 milj. euroa. Tästä EU-tuet 0,4 milj. euroa.

Muut toimintatuotot

Muihin tuottoihin sisältyvät muut kuin edellä mainitut säännöllisesti kertyvät toimintatuotot (esim. pysäköintivirhemaksut, elatustukimaksut). Tässä kohdassa esitetään myös olennaiset käyttöomaisuuden myyntivoitot. Muihin toimintatuottoihin sisältyvät myös vuokratuotot.

Muut toimintatuotot yhteensä 11,4 milj. euroa. Tästä vuokrat 10,2 milj. euroa, myyntivoitot 0,34 milj. euroa ja pysäköintivirhemaksut 0,14 milj. euroa

Vuokratuotot (10,2 milj. euroa) jakaantuvat seuraavasti:

asuntojen ja rakennusten vuokrat	9,2 milj. euroa
maa- ja vesialueiden sekä tonttien vuokrat	1,0 milj. euroa
yht.	10,2 milj. euroa

Toimintatuotot yhteensä

Kaupungin toimintatuotot ovat 35,4 milj. euroa (v. 2011 33,9 milj. euroa).

Henkilöstökulut

Henkilöstökulut sisältävät ennakonpidätyksen alaiset palkat, palkkiot ja korvaukset sekä lakisääteiset ja vapaaehtoiset henkilöstösivukulut. Henkilöstösivukuluista vähennetään kunnan saamat henkilöstökorvaukset.

Henkilöstökulut ovat 45,4 milj. euroa

- palkat ja palkkiot	33,0 milj. euroa
- eläkekulut	10,1 milj. euroa
- muut henkilösivukulut	2,3 milj. euroa

Henkilöstökorvaukset (tulo) ovat yhteensä 0,41 milj. euroa, joka summa on vähennetty henkilöstökuluista.

Palvelujen ostot

Palvelujen ostot sisältävät sekä suoraan kuntalaiselle ostetut palvelut että palvelut, joita kunta käyttää omassa palvelutuotannossaan.

Kaupungin palvelujen ostot ovat 82,9 milj. euroa, josta merkittävin erä on asiakaspalvelujen osto kuntayhtymiltä 66,12 milj. euroa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Kuluerään aineet, tarvikkeet ja tavarat sisällytetään näiden hyödykkeiden tilikauden aikaiset suoriteperusteiset ostot.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot ovat 4,6 milj. euroa, josta merkittävimmät erät ovat lämmön osto 1,4 milj. euroa, sähkön osto 1,2 milj. euroa ja elintarvikkeet 0,7 milj. euroa.

Avustukset

Avustukset sisältävät sekä kotitalouksille että yhteisöille maksetut tuet ja avustukset.

Avustukset ovat 3,6 milj. euroa. Merkittävimmät erät ovat lasten kotihoidon tuki 1,2 milj. euroa, avustukset yhteisöille 0,7 milj. euroa ja yksityisen hoidon tuen kuntalisä 0,9 milj. euroa. Yksityisen hoidon tuki 0,4 milj. euroa.

Muut toimintakulut

Muihin toimintakuluihin sisältyvät muut kuin edellä eri kululajeille kohdistettavat kulut.

Muihin kuluihin sisältyvät mm. vuokratulot, kunnan maksamat välittömät ja välilliset verot, luottotappiot ja olennaiset käyttöomaisuuden myyntitappiot.

Muut toimintakulut yhteensä 8,5 milj. euroa.

Vuokratulot (6,8 milj. euroa) jakaantuvat seuraavasti:

rakennusten vuokrat	6,4 milj. euroa
alueiden vuokrat	0,2 milj. euroa
muut vuokrat	0,2 milj. euroa

Vuokrasummasta 6,2 milj. euroa on kaupungin eri hallintokuntien tilahallinnolle maksamia vuokria.

Toimintakulut yhteensä

Kaupungin toimintakulut ovat 145,0 milj. euroa (v. 2011 140,5 milj. euroa). Toimintakulujen lisäys 3,2 %.

Toimintakate

Kunnan tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Kaupungin toimintakate on – 109,6 milj. euroa (v. 2011 -106,6 milj. euroa).

Verotulot

Verotulokohtaan kirjataan kunnan tulovero, kunnan osuus yhteisöveron tuotosta, kiinteistövero ja koiravero. Kunnan verotulot kirjataan tilinpäätöksessä veronkantajan tilitysten suoritusajankohdan mukaan ao. tilikauden verotuloksi kuitenkin siten, että tilinpäätöksen laatimisaikana verohallinnon ilmoittamien kuukausittaisten jako-osuuk-

sien muutoksista aiheutuvat ja aikaisemmille tilikausille kohdistuvat oikaisut otetaan huomioon.

Verottajan 3.10.2011 ennakkotiedon mukaan vuoden 2010 verotuksessa maksuun pantavan kunnallisveron määrä oli 56,1 milj. euroa (muutos +2,1 %) ja yhteisöveron määrä 5,1 milj. euroa (muutos +21,9 %).

Verotulot on arvioitu vuoden 2012 talousarvioon alla olevan laskelman mukaisesti. Laskelmasta ilmenee tilinpäätöksen vuoden 2010 toteuma, vuoden 2011 varsinaisen talousarvion verotuloarvio sekä Kuntaliiton verotuloarvio vuodelle 2011, Kuntaliiton verotuloarvio v. 2012 ja kaupungin talousarvion verotuloarvio v. 2012.

Verotuloarvio v. 2012 (nykyiset veroperusteet)

	TP2010	TA2011	Kuntaliiton ennuste 2011	Kuntaliiton ennuste 2012	Kaupungin TA 2012
Kunnallisvero	55,8	57,1	57,8	57,5 **	59,1
Muutos %		2,3 %	3,6 %	-0,5 %	2,2 %
Yhteisövero	4,6	5,4	5,4	5,0	5,7
Muutos %		17,4 %	17,4 %	-7,4 %	5,6 %
Kiinteistövero	4,3	4,4	4,3	4,3	4,3
Muutos %		2,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Yhteensä	64,7	66,9	67,5	66,8	69,1
Muutos %		3,4 %	4,3 %	-1,0 %	2,4 %

* v. 2012 lukuja verrattu Kuntaliiton ennusteeseen v. 2011

** tuloveroprosentti 19,50 %

- kunnallisverovähennysten vaikutus v. 2012: -1,2 milj. €
 - yhteisövero kuntajako-osuuden muutos 32 %:sta 27 %:iin: -0,85 milj. €
 - v. 2012 maksuunpanotilityksen muutos (-4,6 milj. € -> -5,1 milj. €): -0,5 milj. €
- Vaikutus yhteensä -2,55 milj. € eli -3,8 %

- efektiivinen veroaste v.2011 14,05 % ja v.2012 13,92 %, kun veroprosentti 19,75 %.

Valtuusto on kokouksessaan 14.11.2011 vahvistanut veroperusteet vuodelle 2012. Tuloveroprosentiksi on vahvistettu 19,75 % (v. 2011 19,50 %).

Kiinteistöveron tuotto vuoden 2012 talousarvioon on arvioitu seuraavasti (suluissa vuoden 2011 veroperusteet):

vakituinen asunto	0,40 % (0,40 %)
muu kuin vakituinen asunto	0,80 % (0,80 %)
yleinen kiinteistöveroprosentti	1,10 % (1,10 %)
voimalaitokset	2,85 % (2,85 %)
kiinteistöverolain 13a §:ssä	
mainitut rakennukset ja maapohja	0,00 % (0,00 %)
rakentamaton rakennuspaikka	3,00 % (3,00 %)

Valtionosuudet

Tuloslaskelman valtionosuuserään sisältyvät käyttötalouden valtionosuudet ja –avustukset, jotka perustuvat yleiseen valtion ja kuntien väliseen kustannusten jakoon ja joilla ei ole käyttökorvauksen tai maksun luonnetta. Suoraan tuloslaskelmaan

kirjattavia valtionosuuksia ovat laskennallisen järjestelmän mukaan määräytyvät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen käyttökustannusten valtionosuudet sekä kuntien yleinen valtionosuus ja harkinnanvarainen rahoitusavustus.

Talousarvioon on valtionosuuksia arvioitu kertyväksi 43,35 milj. euroa.

	v. 2011 milj. €	v. 2012 milj. €
Peruspalvelujen valtionosuus	38,1	40,9
Verotulotasaus	6,8	5,7
Järjestelmämuutoksen tasaus	-0,1	-0,1
Muun opetustoimen vo.	-3,0	-3,2
YHTEENSÄ	41,8	43,3

- valtionosuudet sis. indeksitarkastuksen ja ns. 4-vuotistarkastuksen, jotka on kuitenkin pääosin vähennetty valtionosuusleikkauksilla
- valtionosuuksia on leikattu v. 2012 118 €/ as. -> Iisalmi -2,6 milj. €
- kiinteistöveron poisto verotulotasausjärjestelmästä -> Iisalmi -677 000 €
- peruspalvelujen v. 2012 valtionosuuden ennako laskettu v. 2011 kertomille

Rahoitustuotot

Rahoituksen tuotoista ilmoitetaan erikseen korkotuotot ja muut rahoitustuotot. Korkotuotoissa ilmoitetaan antolainoista, muista sijoituksista ja talletuksista sekä maksuliikennetileiltä saadut korkotuotot suoriteperusteen mukaisesti jaksotettuna.

Korkotuotot

Kaupungin korkotuotot ovat yhteensä 170 000 euroa. Tästä antolainojen korot 20 000 euroa, sijoitusten ja talletusten sekä maksuliikennetilien korot 150 000 euroa.

Muut rahoitustuotot

Kaupungin muut rahoitustuotot 3,0 milj. euroa (v. 2011 3,2 milj. euroa). Tämä sisältää mm. tuloutuksen vesilaitokselta 531 000 euroa, osingot ja osuuspääomien korot 513 700 euroa ja peruspääoman korot kuntayhtymiltä 290 000 euroa, tuloutus tilapalvelun käyttöomaisuuden korosta 1 038 480 euroa sekä korkosuojausten rahoitustuotot 144 800 euroa. Sijoitusten tuotot 266 000 euroa.

Rahoituskulut

Rahoituskuluissa ilmoitetaan erikseen korkokulut ja muut rahoituskulut. Korkokuluihin kuuluvat pitkäaikaisista ja lyhytaikaisista lainoista maksetut korot.

Korkokulut

Kaupungin talousarviolainoista maksamat korot 0,76 milj. euroa (v. 2011 0,60 milj. euroa). Muut korkokustannukset 5 000 euroa.

Muut rahoituskulut

Kaupungin muut rahoituskulut 0,42 milj. euroa (mm. korkosuojauksen rahoituskuluihin 0,23 milj. €, lakisääteisen tapaturmavakuutuksen maksuihin 0,16 milj. €, konsernitilin korkokuluihin (vesilaitos) 5 000 €).

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä

Kaupungin rahoitustuottojen ja -kulujen erotus + 2,0 milj. euroa (v. 2011 +2,3 milj. euroa).

Vuosikate

Vuosikate on kunnan kokonaisrahoitusta kuvaava välitulos. Vuosikate ilmoittaa riittäkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotantotehtävistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Ennen vuosikatetta esitetään vain säännönmukaisen toiminnan tuotot ja kulut.

Satunnaisten tuottojen ja kulujen siirtämisellä vuosikatteen jälkeen taataan vuosikatteen vertailtavuus eri vuosien ja eri kuntayksiköiden kesken.

Kaupungin vuosikate on +4,83 milj. euroa ja käyttöomaisuuden poistot 5,2 milj. euroa.

Poistot

Poistoina ilmoitetaan poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista. Poistojen kohdassa esitetään myös käyttöomaisuuden poistosuunnitelman muuttamisesta tai muusta syystä aiheutunut kertaluonteinen poisto.

Poistettavan käyttöomaisuuden myynnistä aiheutuneet epäolennaiset käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot merkitään poistojen oikaisuina poistoihin, ellei niitä ole merkitty muiksi toimintatuotoiksi tai -kuluiksi eikä satunnaisiksi eriksi.

Kaupungin suunnitelman mukaiset poistot ovat yhteensä 5,2 milj. euroa.

Poistot jakaantuvat seuraavasti:

Aineelliset hyödykkeet	
Rakennukset	2,0 milj. euroa
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2,5 milj. euroa
Koneet ja kalusto sekä muut	0,7 milj. euroa
Yhteensä	5,2 milj. euroa

Kaupungin poistolaskelmassa on vuoden 2012 investointikohteista huomioitu neljännes vuoden poisto niistä hankkeista, joiden on arvioitu valmistuvan vuonna 2012.

Arvonalentumiset

Arvonalentumiseksi merkitään kunnan talousarviossa ja tilinpäätöksessä pysyvien vastaavien maa- ja vesialueiden, ennakkomaksujen ja keskeneräisten hankintojen sekä käyttöomaisuusosakkeiden ja -osuuksien sekä aineettomien hyödykkeiden, joista ei tehdä suunnitelman mukaisia poistoja, arvonalentumiset. Ne esitetään tuloslaskelmassa poistojen ja arvonalentumisten ryhmässä erikseen erässä "arvonalentumiset".

Kaupungin vuoden 2012 talousarvio ei sisällä arvonalentumisia.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaisia tuottoja ja kuluja ovat sellaiset tulot ja menot, jotka perustuvat kunnan tavanomaisesta toiminnasta poikkeaviin kertaluonteisiin ja olennaisiin tapahtumiin.

Vuoden 2012 talousarvio ei sisällä satunnaisia tuottoja tai kuluja.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset.

Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai siirtää muuhun vapaaseen omaan pääomaan. Alijäämäistä tilikauden tulosta voidaan vastaavasti kattaa varauksista tai rahastoista tehtävillä siirroilla tuloslaskelmaan.

Varausten ja rahastojen lisäyksiä ei pääsääntöisesti voi tehdä alijäämäisestä tuloksesta. Poikkeuksen saattaa muodostaa tilanne, jossa kunnalla on erillisenä kirjanpitoyksikkönä toimiva liikelaitos ja jolle on siirretty toimivaltaa investointivarausten tekemiseen ylijäämäisestä tuloksesta. Siinä tapauksessa, että kunnan kokonaistulos on alijäämäinen, joudutaan tilinpäätöksen yhteydessä päättämään, onko tilinpäätökseen esitetty varaus, kuten esimerkiksi liikelaitosten investointivaraus, kunnan kokonaistalouden kannalta perusteltua tehdä ja onko varauksen tekeminen siinä tilanteessa hyvän kirjanpitotavan mukaista.

Kaupungin vuoden 2012 tilikauden tulos on – 0,37 milj. euroa.

Poistoeron muutos

Investointivarausten käyttö investointien hankintamenon kattamiseen kirjataan varauksen tuloutuksena tuloslaskelmaan. Tuloutusta kumoamaan tuloslaskelmaan merkitään varauksen käyttöä vastaava poisto. Mikäli em. tavoin kirjattu kokonaispoisto on suunnitelmapoistoa suurempi, merkitään erotus poistoeron lisäykseksi tuloslaskelmaan. Ts. investointivarausten käyttö merkitsee investointivarausten muuttamista "poistoerovaraukseksi", jota seuraavina tilikausina tuloutetaan enintään tilikauden suunnitelma poiston verran.

Investointivarausta vastaavalla tavalla voidaan käsitellä investointi- ja kehittämisrahaston käyttö investointimenojen kattamiseen.

Poistoeron muutos -922 900 euroa, joka muodostuu uuden päiväkodin rakentamiseen liittyvän poistoeron lisäyksestä -1300 000 euroa sekä poistoeron vähennyksestä +377 100 euroa.

Varausten muutos

Kaupungin vuoden 2012 talousarvio ei sisällä investointivarausten muutoksia.

Rahastojen muutos

Kaupungin vuoden 2012 talousarvio sisältää rahastotuloutuksen uuden päiväkodin rakentamiseen 1 300 000 euroa.

Tilikauden yli-/alijäämä

Talousarvion mukainen tilikauden ylijäämä on 5 777 euroa.

TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2012-2015/TULOSLASKELMA

	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
Toimintatuotot	23 332 884	33 882 778	35 431 949	35 582 199	35 844 809	36 071 909
Toimintakulut	-127 039 747	-140 530 800	-145 015 144	-147 045 124	-149 236 444	-151 433 844
Toimintakate	-103 706 863	-106 648 022	-109 583 195	-111 462 925	-113 391 635	-115 361 935
Verotulot	64 746 652	66 855 000	69 100 000	70 482 000	71 891 700	73 329 500
Valtionosuudet	39 247 828	41 002 808	43 351 220	44 218 220	45 102 620	46 004 720
Rahoitustuotot ja -kulut	2 786 271	2 276 053	1 962 184	2 083 684	2 032 684	1 994 684
Korkotuotot	145 489	155 250	170 000	70 000	70 000	70 000
Muut rahoitustuotot	3 631 267	3 199 653	2 973 984	3 207 984	3 207 984	3 207 984
Korkokulut	-347 000	-609 700	-762 500	-775 000	-826 000	-864 000
Muut rahoituskulut	-643 485	-469 150	-419 300	-419 300	-419 300	-419 300
Vuosikate	3 073 888	3 485 839	4 830 209	5 320 979	5 635 369	5 966 969
Poistot ja arvonalentumiset	-4 651 303	-4 936 757	-5 201 532	-5 721 376	-6 000 394	-6 126 647
Satunnaiset tuotot ja kulut	106 795					
Tilikauden tulos	-1 470 620	-1 450 918	-371 323	-400 397	-365 025	-159 678
Poistoeron muutos	-729 407	432 000	-922 900	450 100	475 300	475 300
Rahastojen muutos	1 228 996	0	1 300 000	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-971 031	-1 018 918	5 777	49 703	110 275	315 622

*

	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015	Yhteensä
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	
KAUPUNKI YLI-/ALIJÄÄMÄ		6	50	110	316
VESILAITOS YLI-/ALIJÄÄMÄ		-9	-102	68	49
YHTEENSÄ		-3	-52	178	365
Eläköityminen			70	185	343
YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0	-3	18	363
					708
					1086

*Tilinpäätösennusteen mukaan vuoden 2011 tilinpäätös ennakoidaan olevan lievästi ylijäämäinen.

TALOUSSUUNNITELMA V. 2012 – 2015/ TULOSLASKELMA

Kuntalaki 65 §. Talousarvio ja –suunnitelma. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnittelukausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (*toimenpideohjelma*), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (*alijäämän kattamisvelvollisuus*).

Yleistä

- Taloussuunnitelma on laadittu kattamaan v. 2012 – 2015 eli neljä vuotta, joista v. 2012 on talousarviovuosi
- Taloussuunnitelma on laadittu v. 2012 rahanarvossa eli inflaatiota ei ole huomioitu
- Taloussuunnitelmavuosien 2013 – 2015 pohjana on vuoden 2012 talousarvioehdotuksen toimintatuotot/ -kulut
- Suunnitelmavuosille 2013 – 2015 on laskettu 2 prosentin suuruinen yleinen palkan-
korotusvaraus
- Henkilöstösäästöistä on laadittu erillinen henkilöstösuunnitelma, jonka pohjana on
henkilöstön Kevan laskennallinen eläköitymislista
- Taloussuunnitelman laadinnassa on hyödynnetty valtakunnallisen peruspalvelu-
ohjelman v. 2012 – 2015 ennusteita kuntatalouden kehityksestä
- Talouden tasapainotuksessa on mukana Iisalmen Vesi –liikelaitos

Toimintatuotot

Toimintatuotoissa ei tapahdu suunnitelmakaudella oleellisia muutoksia.

Toimintakulut

- SOTE kuntayhtymän maksuosuuksiin laskettu 2 % kasvu/ vuosi. Tällöin
maksuosuudet ovat v. 2013 67,45 milj. euroa, v. 2014 68,80 milj. euroa ja v. 2015
70,20 milj. euroa
- Henkilöstömenojen sopeutus huomioitu erillisen henkilöstösuunnitelman mukaisesti
- Muilta osin toimintamenoissa ei tapahdu oleellisia muutoksia

Verotulot

Verotuloarvion perusteet

- v. 2012 tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosentin taso

- Yhteisöveron kuntaryhmän jako-osuus v. 2012 - 2013 27 %, v. 2014 – 2015 22 %
- Verotuloihin on arvioitu v. 2013 – 2015 2 % kasvu/ vuosi
- Verotulot: v. 2013 70,5 milj. euroa, v. 2014 71,9 milj. euroa, v. 2015 73,3 milj. euroa

Valtionosuudet

- Valtionosuudet: v. 2013 44,2 milj. euroa, v. 2014 45,1 milj. euroa, v. 2015 46,0 milj. euroa, kasvu 2 %/ vuosi.

Korkotuotot/ -kulut

- Korkokulujen laskentaperusteena marraskuun 2011 korkotaso
- Suunnitelmakaudella korkokustannukset kasvavat lainapääomien kasvaessa
- Sijoitustuottojen arvioitu olevan v. 2013 – 2015 0,5 milj. euroa/ vuosi

Poistot

Suunnitelmakaudella poistot kasvavat johtuen korkeasta investointitasosta. Poistot: v. 2013 5,7 milj. euroa, v. 2014 6,0 milj. euroa ja v. 2015 6,1 milj. euroa.

Rahastojen muutos

Suunnitelmakaudelle 2013 – 2015 ei ole laskettu rahastotuloutuksia. Rahastotuloutukset ratkaistaan kunkin vuoden talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Tilikauden yli-/ alijäämä

Tilikauden ylijäämä v. 2012 0,01 milj. euroa, v. 2013 0,01 milj. euroa, v. 2014 0,07 milj. euroa, 2015 0,28 milj. euroa.

Eläköityminen

Yhteenveto täyttämättömien vakanssien eurovaikutuksista v. 2013 - 2015

Palvelukeskus	säästö vuosittain / täyttämättömät		
	2013	2014	2015
Hallintopalvelukeskus	20 489	81 461	185 757
Sivistyspalvelukeskus	13 562	31 787	50 012
Vapaa-aikapalvelukeskus	0	0	0
Tekninen keskus	36 054	72 108	108 162
YHTEENSÄ	70 105	185 356	343 931

Taulukko laadittu vuoden 2012 rahan arvossa.
Pohjana Kevan listaus laskennallisista eläkkeellejääntiajankohdista.
Sisäisin tehtäväjärjestelyin hoidettavista vapautuvista tehtävistä laskettu saatavan säästöä 60 %.

Ulkoistettavista tehtävistä ei ole merkitty saatavan säästöä.

Luvut ovat kumulatiivisia.

Arviossa ei ole huomioitu mahdollisia tulevia organisaatiomuutoksia.

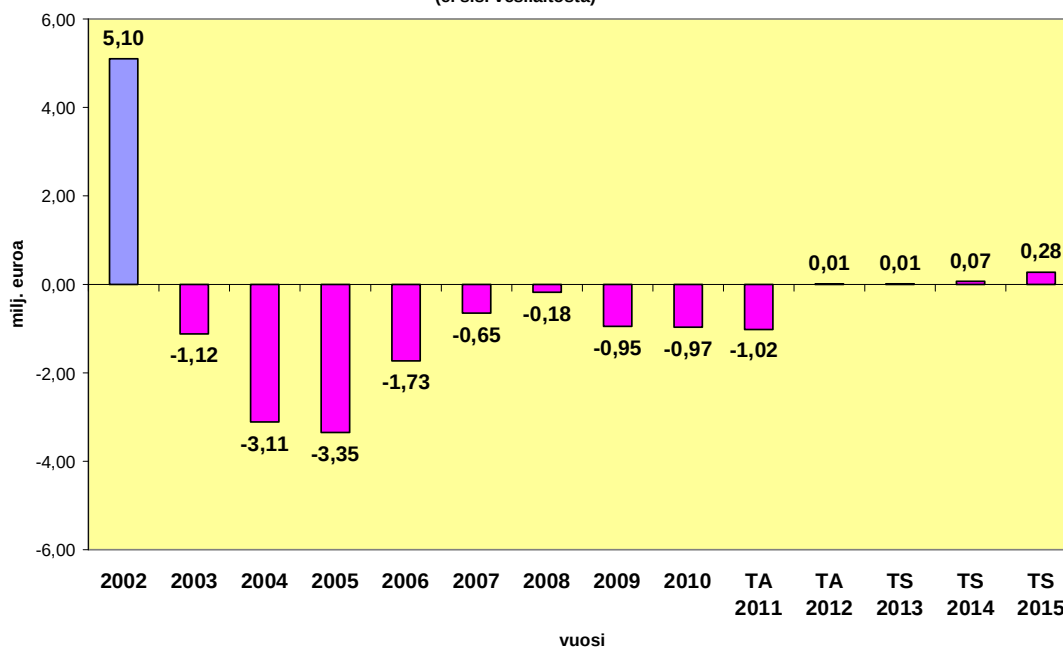
Taloudensuunnitelmaan sisältyvät keskeiset riskit

- SOTE-menojen kasvu
- Valtio lisää kuntien velvoitteita suunnitelmakaudella
- Kaupungin omilla päätöksillä laajennetaan menoja lisääviä toimintoja
- Valtion veroratkaisut (esim. verovähennysten korotukset)
- Valtion päätökset valtionosuuteen liittyen
- Korkotason oleellinen nousu

Kaupunki

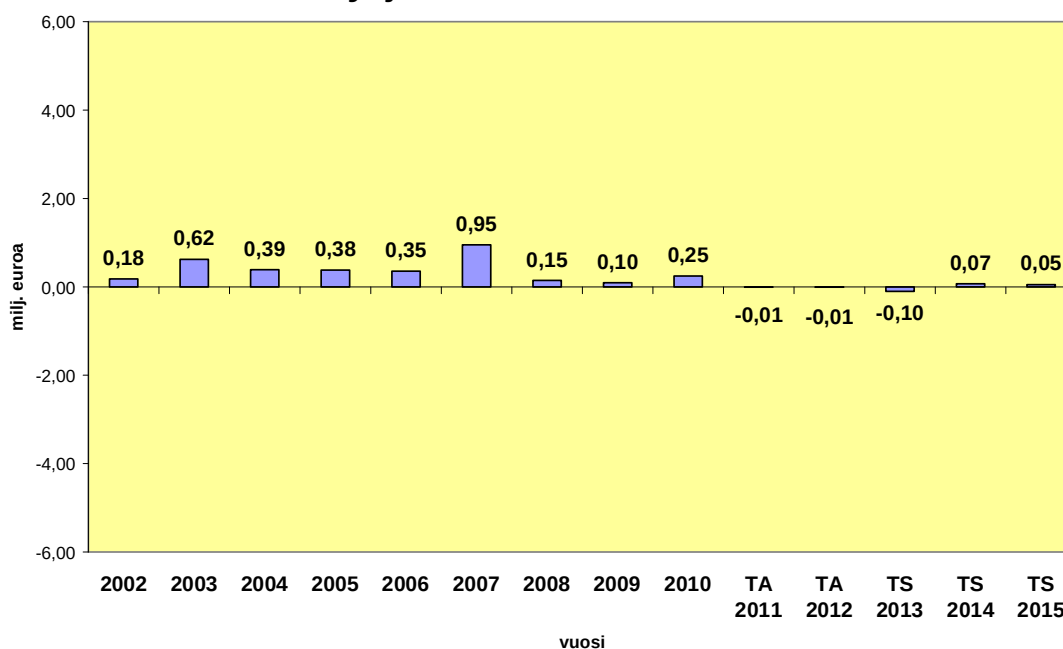
Ali-/ylijäämä v. 2002 - 2015

(ei sis. vesilaitosta)

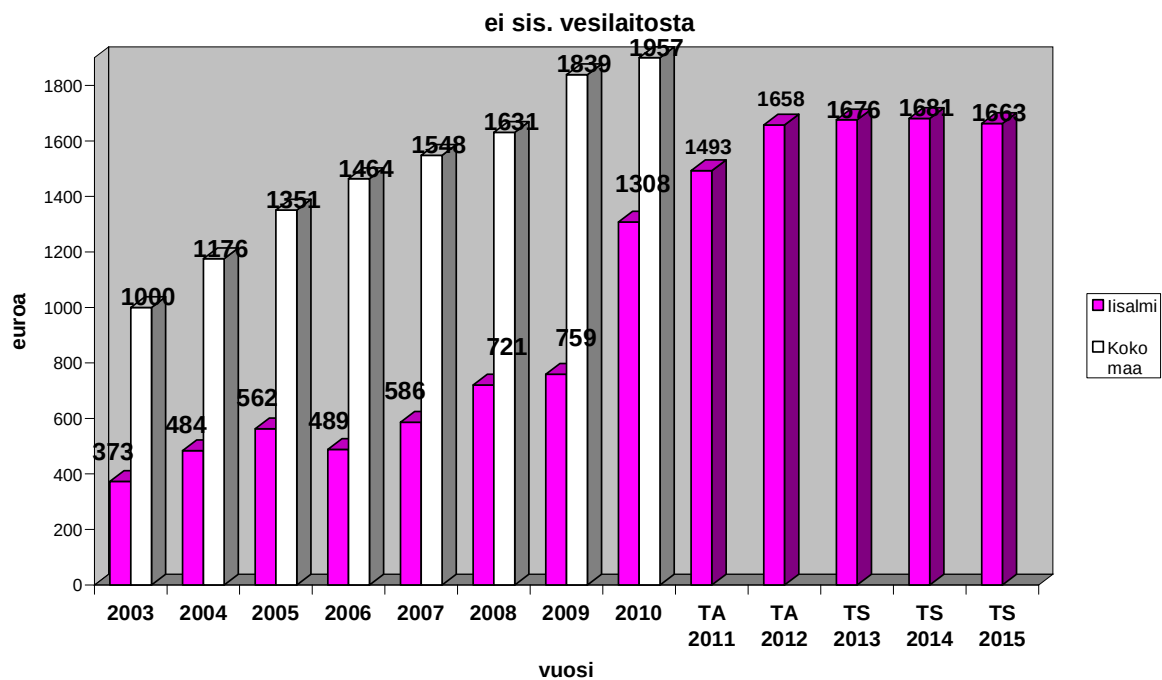
Vesilaitos

ali-/ylijäämä v. 2002 - 2015

RAHOITUS-
OSA

Lainamäärä euroa/asukas v. 2003 - 2015

**Rahoituslaskelma €
Iisalmen kaupunki**

	TP2010	TA2011	TA2012
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	3 073 889	3 485 839	4 830 209
Satunnaiset erät	106 795	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-318 486	-590 000	-340 000
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-14 726 340	-9 776 000	-9 551 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 163 087	1 862 000	1 099 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 437 080	690 000	440 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 263 975	-4 328 161	-3 521 791
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-29 016	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	130 380	117 750	131 600
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	17 066 045	8 200 000	8 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 999 922	-4 108 200	-3 945 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 691 369	0	0
Oman pääoman muutokset	247 986	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	53 614	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0
Pitkäaikaisten saamisten muutos	0	0	0
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-454 632	0	0
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-2 034 721	0	0
Rahoituksen rahavirta	8 288 365	4 209 550	4 186 600
Rahavarojen muutos	24 390	-118 611	664 809
Kassavarat 31.12	19 162 686	0	0
Kassavarat 1.1	-19 138 296	0	0
Rahavarojen muutos	24 390	0	0

RAHOITUSLASKELMA

Tarkoitus ja rakenne

Rahoituslaskelma on keskeinen osa kunnan talousarviota ja tilinpäätöstä. Talousarvioon on kuntalain 65 §:n mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitettava miten määrärahojen rahoitustarve katetaan. Toiminnan rahoitus esitetään talousarvion rahoitusosassa, joka kunnan talousarviossa tulee olla tuloslaskelmaosan sekä käyttötalous- ja investointiosien lisäksi.

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja sen investointien nettokassavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

Kunnan rahoituslaskelma esitetään ns. kassavirtalaskelmana, jossa erikseen on nähtävissä varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirratt, jotka käsittävät tulorahoituksen ja investointierät.

Rahoituslaskelmasta tulee erikseen käydä ilmi rahoitustoiminnan nettokassavirta. Sitä varten rahoitustoiminnan kassavirtalaskelmassa esitetään ensin antolainojen ja lainakannan muutokset.

Maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat myös toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten ja korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset. Rahoituslaskelman selkeyden säilyttämiseksi esitetään siinä eriteltynä vain kokonaistalouden kannalta olennaiset erät.

Varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan kassavirtojen yhteenlaskettu muutos vastaa taseesta laskettua kassavarojen muutosta.

Kunnan rahoituslaskelma laaditaan suoriteperusteisesti. Tämä tarkoittaa, että mm. myyntituloja ja ostomenoja ei vuosikatteessa oikaista myyntisaamisilla tai ostovelvoilla vaan oikaisu tapahtuu vasta muiden maksuvalmiuteen vaikuttavien erien muutoksissa rahoitustoiminnan nettokassavirtalaskelmassa.

Samoin rahoituslaskelmassa esitettävät lisäykset ja vähennykset tase-erissä perustuvat suoriteperusteisesti kirjattuihin tuloihin ja menoihin.

Sitovuus

Rahoituslaskelman seuraavat erät ovat sitovia valtuustoon nähden:

- antolainasaamisten vähennys
- antolainasaamisten lisäys
- pitkäaikaisten lainojen vähennys
- pitkäaikaisten lainojen lisäys.

Tulorahoitus

Tulorahoituksen osatekijät eritellään yksityiskohtaisesti tuloslaskelmassa. Tästä syystä rahoituslaskelmaan otetaan vain varsinaisen toiminnan tulorahoitusjäämän osoittava vuosikate sekä satunnaiset erät, jotka tuloslaskelmassa esitetään vuosikatteen jälkeen.

Vuosikate saattaa sisältää eriä, jotka vaikuttavat muiden rahoituslaskelman tietojen laskemiseen. Rahoituslaskelman selkeyden vuoksi vuosikate saadaan suoraan tuloslaskelmasta ja vuosikatteen korjaukset esitetään rivillä "Tulorahoituksen korjauserät". Korjauseriä ovat pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot, mikäli ne on esitetty toiminnan muissa tuotoissa sekä toiminnan muihin kuluihin merkityt pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot.

Satunnaiset erät esitetään tuloslaskelman mukaisina. Myös satunnaisissa erissä esitetyt pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot esitetään rivillä "Tulorahoituksen korjauserät". Näiden korjausten jälkeen investointien ryhmässä esitettävät käyttöomaisuuden myyntitulot esitetään myyntihintojen mukaisina.

Suunnitelmapoistojen oikaisuina kirjatut myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntituloihin, eikä niitä oikaista rahoituslaskelmassa.

Lisäksi rahoituslaskelman tulorahoitusta joudutaan oikaisemaan tuloslaskelmaan mahdollisesti kirjatuilla pakollisilla varauksilla, jotka eivät ole rahan käyttöä. Vastavasti pakollisten varausten käyttö menojen ja menetysten maksamiseen oikaistaan vähentämällä tulorahoitusta rahoituslaskelmassa.

Pakollisten varausten lisäykset ja vähennykset netotetaan ja esitetään osana vuosikatteen korjauseriä tai satunnaisissa erissä, mikäli pakollisten varausten muutokset on merkitty satunnaisiin kuluihin.

Kaupungin vuosikate on + 4,83 milj. euroa.

Satunnaiset erät: Kaupungin tuloslaskelmaan ei sisälly satunnaisia eriä.

Tulorahoituksen korjauserät: Oikaistu tuloslaskelmaosaan sisältyvät myyntivoitot 0,34 milj. €.

Investoinnit

Investoinneilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin käytettyjä varoja. Investointimenot ja niihin saadut rahoitusosuudet esitetään bruttomääräisinä.

Rahoituslaskelman investoinnit -nimikkeen alla esitetään myös pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntihintaiset myyntitulot.

Investoinnit ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnit sekä rahoitusosuudet investointeihin esitetään rahoituslaskelmassa suoriteperusteisena. Investointimenona esitetään rahoituslaskelmassa myös hankintameno tai sen osa, joka on katettu investointivarauksella tai -rahastolla. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden ennakkomaksut käsitellään kuten investoinnit.

Kaupungin investoinnit ovat 9,5 milj. euroa, rahoitusosuudet investointimenoihin 1,2 milj. euroa ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntituotot 0,4 milj. euroa.

Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäykset ja vähennykset esitetään rahoituslaskelmassa erikseen.

Antolainojen lisäystä ei sisälly talousarvioon.

Kaupungin antolainojen vähennys 0,13 milj. euroa.

Lainakannan muutokset

Kaupunki ottaa uutta talousarviolainaa 8,0 milj. euroa ja maksaa takaisin talousarviolainoja 3,9 milj. eurolla. Lainakannan lisäys siten 4,1 milj. euroa.

Kassavarojen muutos

Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirran ja rahoitustoiminnan nettokassavirran yhdistäminen osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen.

Kaupungin kassavarojen lisäys on 0,8 milj. euroa.

TALOUSSUUNNITELMA V. 2012 – 2015/ RAHOITUSLASKELMA
(ei sis. vesilaitosta)

	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	3 073 889	3 485 839	4 830 209	5 320 979	5 635 369	5 966 969
Satunnaiset erät	106 795	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-318 486	-590 000	-340 000	-340 000	-340 000	-340 000
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-14 726 340	-9 776 000	-9 551 000	-7 444 000	-5 948 000	-7 021 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 163 087	1 862 000	1 099 000	10 000	60 000	10 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 437 080	690 000	440 000	440 000	440 000	440 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 263 975	-4 328 161	-3 521 791	-2 013 021	-152 631	-944 031
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-29 016	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	130 380	117 750	131 600	123 700	282 600	120 300
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	17 066 045	8 200 000	8 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 999 922	-4 108 200	-3 945 000	-4 595 000	-4 895 000	-5 395 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 691 369	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	247 986	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	53 614	0	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten saamisten muutos	0	0	0	0	0	0
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-454 632	0	0	0	0	0
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-2 034 721	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	8 288 365	4 209 550	4 186 600	528 700	387 600	-274 700
Rahavarojen muutos	24 390	-118 611	664 809	-1 484 321	234 969	-1 218 731
Kassavarat 31.12	19 162 686	0	0	0	0	0
Kassavarat 1.1	-19 138 296	0	0	0	0	0
Rahavarojen muutos	24 390	0	0	0	0	0

Vuosikate

- Vuosikate tulee rahoituslaskelmaan suoraan tuloslaskelmasta.

Investoinnit

- Investointimenoissa huomioitu erillisen investointiohjelman mukaiset investointimenot/ -tulot.
- V. 2012 investoinnit (brutto) 9,5 milj. euroa, v. 2013 7,4 milj. euroa, v. 2014 5,9 milj. euroa ja v. 2015 7,0 milj. euroa.

Antolainojen muutokset

- Kohdassa huomioitu kaupungin myöntämien antolainojen takaisinmaksu.

Lainakannan muutokset

- Kohdassa huomioitu kaupungin lainojen takaisinmaksu ja lainanotto v. 2012 - 2015. Uutta lainaa otetaan v. 2012 8,0 milj. euroa ja v. 2013 - 2015 5 milj. euroa/ v. Vanhoja lainoja maksetaan pois v. 2012 3,9 milj. euroa, v. 2013 4,6 milj. euroa, v. 2014 4,9 milj. euroa ja v. 2015 5,4 milj. euroa.
- Lainamäärä v. 2012 lopussa 36,6 milj. euroa eli 1 658 €/ asukas ja **v. 2015 lopussa 36,7 milj. € eli 1 663 €/ asukas**

Rahavarojen muutos

- Rahavarojen muutos v. 2012 664 809 euroa, v. 2013 -1,4 milj. euroa, v. 2014 0,2 milj. euroa ja v. 2015 -1,2 milj. euroa

-LIIKELAITOS

LIITE

Sisällysluettelo

1. Vuoden 2012 talousarvion yleisperustelut
 - 1.1. Kunnallinen liikelaitos
 - 1.2. Kunnallisen liikelaitoksen talousarvio ja –suunnitelma
 - 1.3. Liikelaitoksen toiminnan ja talouden tasapaino
 - 1.4. Talousarvion rakenne
 - 1.5. Talousarvion sitovuustaso
 - 1.6. Meno- ja tulolajit
 - 1.7. Poistot
 - 1.8. Lainanotto
 - 1.9. Taloussuunnitelma 2012-2015
 - 1.10. Vuoden 2012 talousarvion pääpiirteitä
2. Käyttötalousosa
 - 2.1. Tuotot ja kulut toiminnoittain, sitovuus
 - 2.2. Talousarvion perustelut
 - 2.2.1. Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet
 - 2.2.2. Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet
 - 2.2.3. Taloussuunnitelma 2013 – 2015
3. Tuloslaskelmaosa
 - 3.1. Tuloslaskelma
 - 3.2. Tuloslaskelma 2012 - 2015
 - 3.3. Tuloslaskelman perustelut
4. Rahoitusosa
 - 4.1. Rahoituslaskelma
 - 4.2. Rahoituslaskelman perustelut
5. Investointiosa
 - 5.1. Investointisuunnitelma 2012 - 2015
 - 5.2. Investointien perustelut 2012 - 2015
6. Tavoitteet
 - 6.1. Määrätavoitteet
 - 6.2. Toiminnalliset tavoitteet
 - 6.3. Laadulliset tavoitteet
 - 6.4. Taloudelliset tavoitteet
 - 6.5. Henkilöstö
7. Liitteet
 - 7.1. Sitovat tunnusluvut kaupungin talousarviossa
 - 7.2. Poistosuunnitelma

1. Vuoden 2012 Talousarvion yleisperustelut

1.1. Kunnallinen liikelaitos

Kuntalain muutoksella 15.5.2007 kuntalakiin on lisätty uusi 10a luku, jossa säädetään kunnallisesta liikelaitoksesta. Kunta voi perustaa kunnallisen liikelaitoksen liiketoimintaa tai liiketaloudellisin periaatteiden mukaan hoidettavaa tehtävää varten. Liikelaitoksen perustaminen edellyttää erikseen tehtävää päätöstä. Liikelaitoksen nimessä tulee olla sana –liikelaitos.

Vanhat liikelaitokset tuli muuttaa kuntalain mukaisiksi liikelaitoksiksi 31.12.2008 mennessä, mikäli niistä haluttiin käyttää liikelaitos –nimitystä.

Kunnallisella liikelaitoksella on johtokunta. Johtokunnan tehtävät määritellään kuntalain 87 c §:ssä sekä johtosäännössä.

Liikelaitoksen talousarvion hyväksyy liikelaitoksen johtokunta. Liikelaitoksen talousarvio esitetään kunnan talousarvion liitteenä. Valtuusto ohjaa liikelaitoksen toimintaa kunnan talousarviossa asettamillaan tavoitteilla.

Vesilaitoksen liikelaitosasema on vahvistettu vastaamaan muuttuneen lainsäädännön säännöksiä kv:n päätöksellä 22.12.2008.

Iisalmen kaupungin talousarviossa on Iisalmen Vesi -liikelaitokselle hyväksytty sitovat ja ohjeelliset tavoitteet.

1.2. Kunnallisen liikelaitoksen talousarvo ja –suunnitelma

Lain liikelaitosluvussa on omat säännökset kunnan talousarviosta ja –suunnitelmasta. Kunnan liikelaitoksesta säädetään talousarvion käsittelystä sekä erillisenä suunnitelmana että liikelaitoksen talousarvion ja –suunnitelman liittämisestä kunnan talousarvioon.

Liikelaitoksen talousarvio ja –suunnitelma on kunnan talousarvion erillinen osa. Sitä koskevan esityksen valmistelee johtokunta. Valmistelun perustana on valtuuston liikelaitokselle hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea liikelaitoksen asemaa, toiminnan laajuutta ja toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit) tai palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita taikka pääoman tuottovaatimusta.

Liikelaitoksen talousarvion erillisyyys tarkoittaa, ettei liikelaitoksen käyttötalouteen ja investointeihin oteta määrärahaa ja tuloarviota kunnan talousarvioon. Liikelaitosta sitovia eria kunnan talousarviossa ovat laissa erikseen määritellyt erät.

Näitä eria ovat korvaus kunnan sijoittamasta pääomasta, kunnan tuki tai toiminta-avustus kunnalliselle liikelaitokselle, kunnan pääomasijoitus liikelaitokseen ja liikelaitoksen

pääoman palautus kunnalle. Mainittujen erien lisäksi valtuusto voi määritellä sitovaksi myös muun erän.

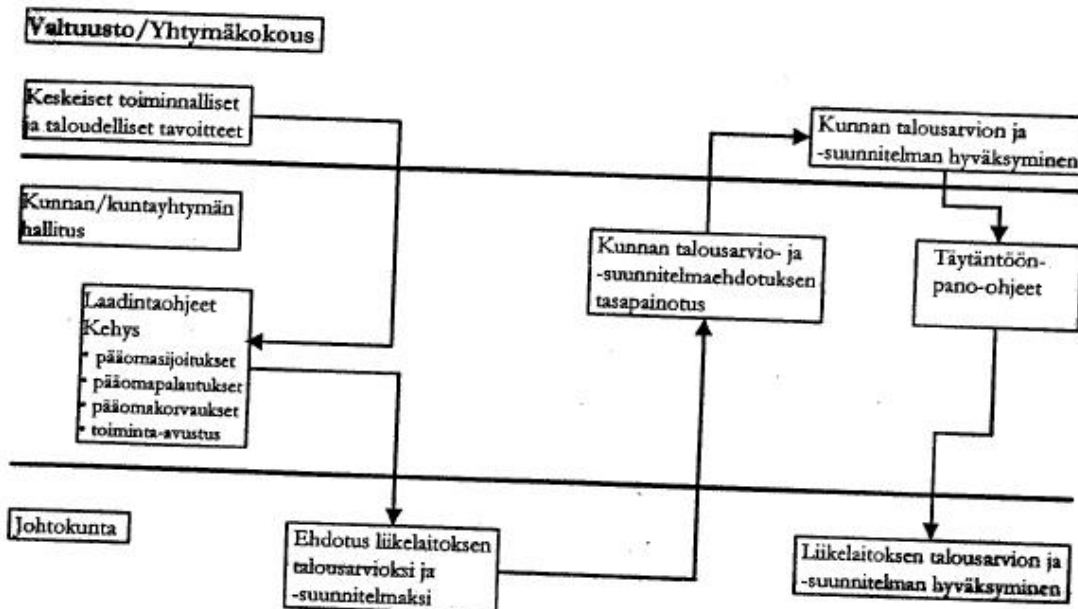
Liikelaitoksen johtokunnan on valmisteltava liikelaitoksen talousarvio ja –suunnitelma ja esitettävä sen valtuustolle sen esittämässä aikataulussa. Esitys on tehtävä kalenterivuositain vähintään kolmeksi vuodeksi eteenpäin. Lähtökohtana on, että liikelaitoksen taloussuunnittelukausi noudattaa kunnan taloussuunnittelukautta.

Liikelaitoksen talousarviossa noudatetaan samoja talousarvioperiaatteita kuin kunnan talousarviossa. Talousarvio laaditaan kalenterivuodeksi. Talousarviovuosi on suunnittelukauden ensimmäinen vuosi. Menot merkitään talousarvioon suoriteperusteisesti tai sitä vastaavalla tavalla ja tulot merkitään sen vuoden talousarvioon, jolloin niiden saanto on lopullinen.

Liikelaitoksen talousarvioesityksen valmistelu vastaa kunnan muiden tehtävien talousarviovalmistelua. Johtokunnan esitys liitetään osaksi kunnanhallituksen esitystä talousarvioksi ja –suunnitelmaksi valtuustolle. Kunnanhallitus voi esittää muutoksia vain liikelaitosta koskeviin sitoviin eriin kunnan talousarviossa, mutta ei voi esittää muutoksia johtokunnan esitykseen liikelaitoksen talousarvioksi ja –suunnitelmaksi.

Valtuusto voi hyväksyessään kunnan tai kuntayhtymän talousarvion ja –suunnitelman tehdä muutoksia liikelaitosta koskeviin tavoitteisiin tai mainittuihin sitoviin eriin kunnan talousarviossa ja –suunnitelmassa. Johtokunnan on tällöin valmisteltava uudelleen esityksensä ottaen huomioon valtuuston tekemät muutokset.

Liikelaitoksen talousarvion ja –suunnitelman laadintaprosessi on kuvattu alla olevassa kaaviossa:

Liikelaitoksen talousarviossa ja –suunnitelmassa on tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa.

Johtokunta päättää mainittujen talousarvio-osien sitovista tavoitteista ja muista sitovista eristä. Tuloslaskelmaosassa sitovaksi tuloarvioksi asetetaan pääsääntöisesti toimintakate. Jos liikelaitoksella on eri tehtäviä, tuloslaskelmaosa eritellään tehtäväkohtaisiin käyttötalousoosiin, joiden toimintakate on sitova. Tuloslaskelmaosan rahoitusmenot ja –tuotot voidaan asettaa sitovina joko netto- tai bruttomääräisinä.

Investointiosan menot ja tulot asetetaan sitoviksi pääsääntöisesti bruttomääräisinä.

Rahoitusosassa lainanotto ja antolaina asetetaan sitovaksi joko brutto- tai nettomääräisenä. Muut rahoitustoiminnan rahavirrat asetetaan sitovaksi nettomääräisinä ellei bruttomääräiseen esittämiseen ole erityistä perustetta.

Yksittäiseen talousarvion menoerään voidaan määräraha tarvittaessa ottaa bruttomääräisenä erityisestä syystä.

Johtokunta voi päättää liikelaitoksen talousarviosta ja –suunnitelmasta lopullisesti vasta sen jälkeen, kun liikelaitosta koskevat sitovat erät on hyväksytty kunnan talousarviossa. Johtokunnan päätös seuraavan vuoden talousarviosta on kuitenkin tehtävä viimeistään vuoden loppuun mennessä.

Liikelaitoksen talousarviomuutoksista päättää johtokunta. Liikelaitosta sitovista eristä kunnan talousarviossa päättää valtuusto.

1.3. Liikelaitoksen toiminnan ja talouden tasapaino

Johtokunta vastaa liikelaitoksen toiminnan ja talouden tasapainosta. Tavoitteiden on oltava oikeassa suhteessa käytössä oleviin voimavaroihin. Talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset liikelaitoksen tehtävien hoitamiseen turvataan.

Liikelaitoksen tulojen tulee suunnittelukaudella kattaa toiminnan kustannukset. Pitkällä aikavälillä tulorahoituksella tulee kattaa myös investoinnit siltä osin kuin niitä ei rahoiteta oman pääoman ehtoisella rahoituksella. Edellä mainitut rahoitusperusteet merkitsevät, ettei toimintaa voi suunnitella siten, että talous muodostuu pitkällä aikavälillä tai pysyvästi alijäämäiseksi.

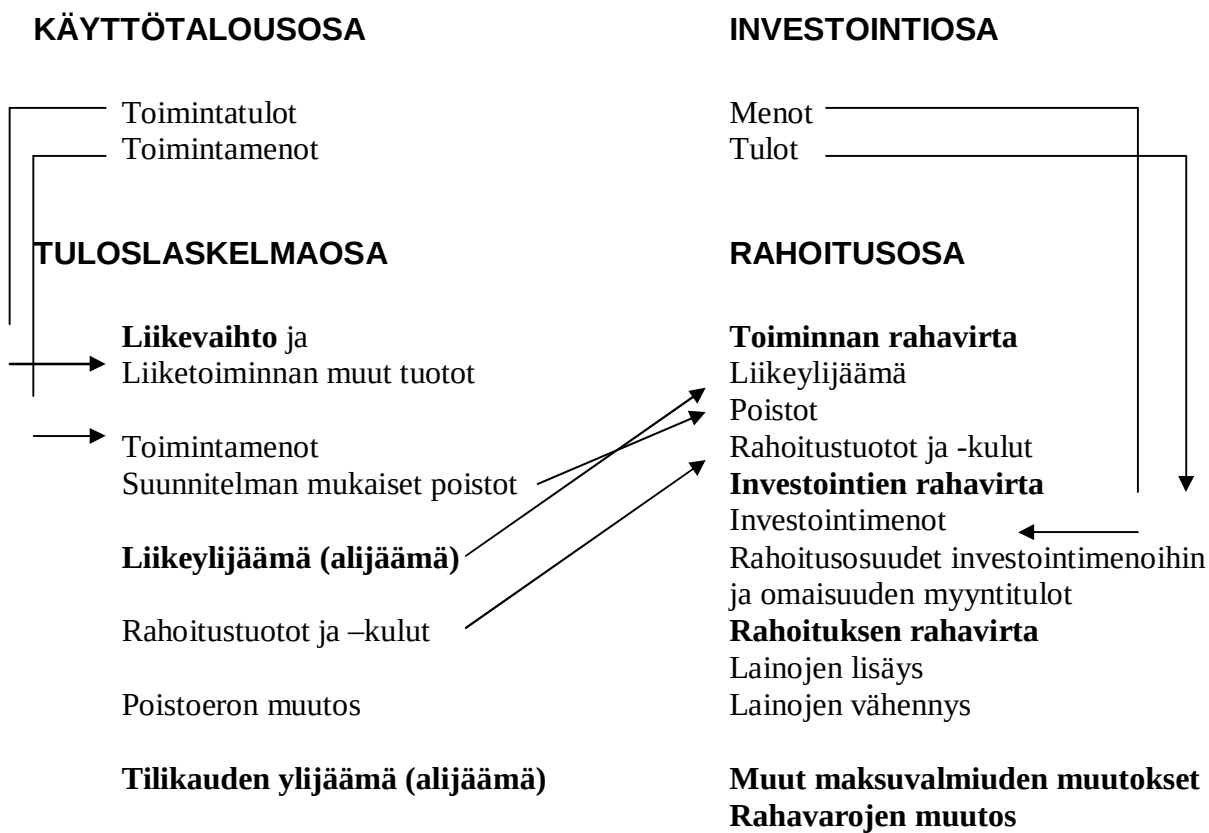
Kunnan liikelaitoksen talouden tasapainottamisessa ja kertyneen alijäämän kattamisessa noudatetaan soveltuvin osin kuntalain kuntaa koskevia säännöksiä. Tämän mukaan liikelaitoksen, jonka talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää, on laadittava tasapainossa oleva tai ylijäämäinen taloussuunnitelma enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena.

Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (toimenpideohjelma), joilla kattamaton alijäämä katetaan.

1.4. Talousarvion rakenne

Talousarvio jakaantuu neljään osaan eli

- käyttötalousosa
- investointiosa
- tuloslaskelmaosa
- rahoitusosa

1.5. Talousarvion sitovuustaso

Käyttötalousosa

Käyttötalouden osalta kaupungin talousarviossa liikelaitosta sitovina erinä ovat liikeylijäämä ja korvaus peruspääomasta.

Talousarvion käyttötalousosan määrärahat ja tuloarviot sitovat liikelaitosta tulosaluetasolla (puhdas vesi ja jätevesi) johtokuntaan nähden.

Investointiosa

Talousarviossa sitoviksi määritellyt erät on esitetty investointiosassa.

Talousarvion perustelut

Talousarvion perustelut voidaan jakaa sitoviin ja ohjeellisiin perusteluihin. Sitovista perusteluista voidaan poiketa vain johtokunnan erillispäätöksellä. Ohjeellisten perustelujen tarkoitus on antaa tietoa toiminnan tuloksista ja laajuudesta.

Tavoitteet

Talousarvioon sisältyy kahdenlaisia toiminnallisia tavoitteita: sitovia ja ohjeellisia. Sitovat tavoitteet sitovat liikelaitosta valtuustoon tai johtokuntaan nähden. Ohjeelliset tavoitteet antavat päätöksentekijöille informatiivista tietoa toiminnan tuloksellisuudesta ja laajuudesta. Valtuustoon ja johtokuntaa nähden sitovat tavoitteet on esitetty kohdassa *Tavoitteet*.

Tuloslaskelmaosa ja rahoitusosa

Tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan erät sitovat valtuustoon ja johtokuntaan nähden ko. osissa esitetyllä tavalla.

Uudet tai laajennettavat toiminnot

Talousarvion perusteluissa on määritelty toiminnoissa tapahtuvat laajennukset ja supistukset.

Taloussuunnitelman sitovuus

Suunnitelmavuosien 2013 - 2015 määrärahat, tuloarviot ja tavoitteet ovat ohjeellisia.

1.6. Meno- ja tulolajit

Talousarvion ja kirjanpidon meno- ja tulolajien määrittelyssä noudatetaan Iisalmen kaupungin tilikarttamallin mukaisia meno- ja tulolajeja.

1.7. Poistot

Pysyvien vastaavien hankintameno aktivoidaan ja kirjataan tulosvaikutteiseksi kuluksi poistosuunnitelman mukaisesti. Iisalmen kaupungilla aktivointirajaksi on määritelty 10 000 euroa eli vähintään 10 000 euron hankinnat käsitellään investointimenona ja kirjataan poistoaikanaan tuloslaskelman kuluksi. Tätä pienemmät hankinnat kirjataan vuosikuluksi.

1.8. Lainanotto

Kaupungin hallinto- ja toimintasäännön mukaan kaupunginhallitus ratkaisee asiat, jotka koskevat kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa talousarviolainojen ottamista, lainojen takaisinmaksua ja lainaehtojen muuttamista.

1.9. Taloussuunnitelma 2012 - 2015

Taloussuunnitelma v. 2012 - 2015 on tasapainotettu siten, että liikelaitoksen tuloksesta v. 2012 - 2015 ei kerry alijäämää.

1.10 Vuoden 2012 talousarvion pääpiirteitä

Yleistä

Talousarvioon sisältyy jäteveden käyttömaksun korotus 1.1.2012 lukien (0,08 €/m³). Talousarvioon sisältyy veden tukkuhinnan korotus 0,04 €/m³. Veden kuutiohintaan ei esitetä korotusta, sen sijaan vesi- ja jätevesiperusmaksun mittarikertoimia kokoluokissa dn. 15-30 korotetaan 10 yksiköllä (dn. 15-20 mittarikerroin 25->35 ja dn. 25-30 mittarikerroin 35->45)

Talousarviossa on varauduttu 2,5 %:n suuruiseen palkkausmenojen kasvuun.

Toimintatuottojen kasvu on 4,0 % ja toimintakulujen kasvu 4,6 %.

Henkilöstömenot

Palkkauserärahat on otettu talousarvioon siten, että 1.6.2011 voimassa olleeseen palkkatasoon on laskettu 2,5 % suuruinen palkkavaraus vuodelle 2012. Lomarahen osuus sisältyy palkkausmenoihin.

Henkilöstösivukulut on laskettu 22,2 % suuruksina.

Eläkemenoperusteinen KuEL-maksu on budjetoitu Kevan ilmoituksen mukaisena. Korotusvaraus 2,5 %.

Henkilöstöpolitiikassa noudatetaan Iisalmen kaupungin organisaatiossa noudatettavia periaatteita.

Lainoitus

Talousarvioon sisältyy uutta lainanottoa 1,55 milj. euroa ja lainojen lyhennystä 0,34 milj. euroa.

Investoinnit

Investointien määrä talousarviossa on 2 118 000 euroa. Tästä puhtaan veden investointien osuus on 345 000 euroa ja jäteveden investoinnit 1 773 000 euroa. Suurin yksittäinen investointi on jätkäsuodatuslaitoksen rakentaminen jätevedenpuhdistamolle.

Liittymismaksut

Liittymismaksutuotot ovat 150 000 euroa.

2. Käyttötalousosa

2.1. Tuotot ja kulut toiminnoittain, sitovuus

Käyttötalousosan määrärahat ja tuloarviot ovat liikelaitosta sitovia johtokuntaan nähden tulosaluetasolla seuraavasti:

	TP2010	TA2011	Tot. 6.2011	LTK 2012
900 Vesilaitos/Puhdasvesi				
Tuotot	2571398	2436600	650390	2463300
Kulut	-1780105	-1709271	-605851	-1769525
Netto	791293	727329	44539	693775
910 Vesilaitos/Jätevesi				
Tuotot	1892387	2132400	521054	2290000
Kulut	-1177743	-1452858	-492211	-1538281
Netto	714644	679542	28843	751719
Raportti yhteensä				
<u>Tuotot</u>	4463785	4569000	1171444	4753300
<u>Kulut</u>	-2957848	-3162129	-1098062	-3307806
<u>Netto</u>	1505937	1406871	73382	1445494

2.2 TALOUSARVION 2012 PERUSTELUT

2.2.1.Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Talousarvio 2012

- Vesihuollon turvallisuus
- Jätevedenpuhdistamon toiminnan varmentaminen, puhdistettujen jätevesien jälkisuodatus.

Taloussuunnitelma 2013 -2015

- Alueellisen vesihuollon kehittäminen
- Vedenjakelutoimintojen eheyttäminen haja-asutusalueilla
- Jätevedenpuhdistamon uuden ympäristöluvan edellyttämät toimenpiteet
- Haja-asutusalueiden jätevesihuolto kv:n määrittämällä alueilla

2.2.2. Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet

Sitovat perustelut:

- Sitovat tunnusluvut on esitetty kohdassa 6.Tavoitteet

Ohjeelliset perustelut:

- Ohjeelliset tunnusluvut on esitetty kohdassa 6.Tavoitteet

Talousarvio 2012

Puhdas vesi

- Vesitaksoja tarkistetaan jos valtiovallan toimista tai yleisen kustannustason muutoksesta aiheutuu taloudelle suunnitteesta merkittäviä poikkeamia. Ylä-Savon Vesi Oy:n ilmoittama raakaveden hinnan korotus 1.1.2012 (0,04 e/m³) katetaan vesilaitostoiminnan tehostamisella ja perusmaksujen korotuksella kahdessa alimmassa mittariluokassa.
- Valmistettavaan tuotemäärään nähden veden myynti elintarviketeollisuudelle on aleneva tuotannon valmistusprosesseissa tapahtuvien muutosten takia
- Henkilöstöä koulutetaan varautumaan tulevaisuuden haasteisiin ja mm. vesilaitoksen valmiussuunnitelman 2007 edellyttämään poikkeustilanteiden vesihuollon varmentamiseen
- Vesijohtoverkoston ja sen varusteiden inventointi-, peruskorjaus- ja uusimistyötä jatketaan, päätavoitteena verkoston hukkaveden osuuden saamiseksi alle 10 %
- Toimintaohjeistusta (laatujärjestelmää) ja verkostonseurantajärjestelmää (Key Aqua) kehitetään entistä enemmän ennakoivan huollon, verkostotiedon tallennuksen, sekä ympäristönäkökohdat ja poikkeusolosuhteet huomioivaksi
- Yhteistyömahdollisuuksia ympäristökuntien (Ylä-Savon Vesi Oy:n alueella olevat laitokset) vesilaitosten kanssa kartoitetaan eri toimintojen osalta

Jätevesi

- Jätevesitaksoja tarkistetaan palveluiden ja tuotantotarvikkeiden kustannustason kohoamisen, sekä uuden ympäristöluvan kiristyneiden lupaehtojen vaatiman jätevedenpuhdistamon toiminnan tehostamisen, prosessimuutosten ja koetoiminnan aiheuttamien lisäkustannusten verran sekä jos valtiovallan toimesta tai yleisen kustannustason muutoksesta aiheutuu taloudelle suunnitteesta merkittäviä poikkeamia
- Ylä-Savon kuntien jätevesien yhteiskäsittelyselvityksen ja ”Ylä-Savon vesistöt kuntoon” hankkeen pohjalta tarkastellaan jätevesien yhteiskäsittelyn eri toimintojen ja haja-asutusalueiden keskitetyn viemäroinnin toteuttamismahdollisuuksia
- Jätevedenpuhdistamon v. 2011 voimaantulleiden kiristyneiden lupaehtojen saavuttaminen vaatii huomattavia investointeja jätevedenpuhdistamolle (jälkisuodatuslaitos)
- Puhdistamolietteen uudet käsittelyvaatimukset lisäävät huomattavasti lietteen käsittelypalveluiden ostokuluja.
- Jätevesiverkoston ja pumppaamoiden inventointia sekä peruskorjaus- ja uusintatyötä jatketaan. Keskeisenä tavoitteena on viemäristön vuotovesimäärien vähentäminen sekä ympäristöhaittojen minimointi. Päätoteutuskohdeena keskusta-alueen ja Kivirannan suurten runkoviemärien saneeraus
- Kiinteistöjen perus- ja sadevesien erottamiseen jätevesiverkostosta kiinnitetään erityistä huomiota jätevesipuhdistamon kuormituksen vähentämiseksi.
- Jätevedenpuhdistamon kehittämistoimia suunnitellaan v.2009 saadun ympäristöluvan v. 2011 kiristyneiden lupaehtojen mukaisesti
- Toimintaohjeistuksen kehittämisessä huomioidaan vesilaitoksen valmiussuunnitelman 2007 mukaiset toimintaohjeet mm. häiriötilanteissa ja poikkeusolosuhteissa
- Verkoston rakennetietoa ylläpitoa ja huoltoa palveleva paikkatietojärjestelmän käyttöä tehostetaan v. 2011 hankitun verkostoseurantajärjestelmän (Key Aqua) avulla.

2.2.3. Taloussuunnitelma 2013-2015

Puhdas vesi:

- Toimitettavan veden määrää alentaa valmistusprosessien muutokset panimoteollisuudessa ja nykyaikaisten vettä säästävien vesikalusteiden käyttö muilla kuluttajilla
- Yhteistyötoimintojen selvittely ja toteuttaminen Ylä-Savon alueen vesilaitosten kanssa

Jätevesi:

- Yhteispuhdistamohankkeen kariuduttua, tutkitaan- ja päätetään uusista jätevesipuhdistamoratkaisuista: mm puhdistamon sijoituspaikka ja saneeraus/uudisrakennustarve
- Vuohiniemen jätevedenpuhdistamolla tehdään kehittämisohjelman ja uuden ympäristöluvan mukaisia toimia tuloksen pitämiseksi jatkossakin lupaehtojen mukaisina
- Jätevesitaksa tarkistetaan vain niiltä osin kuin talouden tasapainotus edellyttää
- Tehdään Ylä-Savon kuntien vesihuollon yleissuunnitelman 1999-2017 sekä yhteisen jätevesien käsittelyn esiselvityksen mukaisia ratkaisuja, jotka ovat osa myös Iisalmen jätevesihuollon ratkaisuja.

3. Tuloslaskelmaosa

3.1. Tuloslaskelma

	TP2010	TA2011	Tot. 6.2011	LTK 2012
Liikevaihto	4434192	4533500	1161930	4718500
Liiketoiminnan muut tuotot	29593	35500	9514	34800
Materiaalit ja palvelut	-2125919	-2193313	-772108	-2330670
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1449718	-1327700	-494849	-1401450
Palvelujen ostot	-676201	-865613	-277259	-929220
Henkilöstökulut	-730419	-647830	-279623	-671879
Palkat ja palkkiot	-525368	-468247	-195674	-484410
Eläkekulut	-168617	-151698	-69355	-158614
Muut henkilösivukulut	-36434	-27885	-14594	-28855
Poistot ja arvonalentumiset	-789035	-913623	-257190	-936270
Suunnitelman muk. poistot	-789035	-913623	-257190	-936270
Liiketoiminnan muut kulut	-101510	-320986	-46331	-305257
Liikelylijäämä (-alijäämä)	716902	493248	-183808	509224
Rahoitustuotot ja -kulut	-550730	-559151	-265416	-568089
Korkotuotot	3885	6000	1609	4200
Muille maksetut korkokulut	-23575	-34151	-1525	-41289
Korvaus peruspääomasta	-531000	-531000	-265500	-531000
Muut rahoituskulut	-20	0	-0	0
Ylijäämä (alij.) ennen satunnaisia eriä	166193	-65903	-449224	-58865
Poistoeron muutos	79600	60000	25000	50000
Tilikauden ylijäämä (alij.)	245793	-5903	424224	-8865

3.2. Tuloslaskelma 2012-2015

	TP2010	TA2011	Tot. 6.2011	LTK 2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
Liikevaihto	4434192	4533500	1161930	4718500	4818500	5015500	5035500
Liiketoiminnan muut tuotot	29593	35500	9514	34800	34800	34800	34800
Materiaalit ja palvelut	-2125919	-2193313	-772108	-2330670	-2330670	-2330670	-2330670
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1449718	-1327700	-494849	-1401450	-1401450	-1401450	-1401450
Palvelujen ostot	-676201	-865613	-277259	-929220	-929220	-929220	-929220
Henkilöstökulut	-730419	-647830	-279623	-671879	-671879	-671881	-671881
Palkat ja palkkiot	-525368	-468247	-195674	-484410	-484410	-484410	-484410
Eläkekulut	-168617	-151698	-69355	-158614	-158615	-158616	-158616
Muut henkilösivukulut	-36434	-27885	-14594	-28855	-28854	-28855	-28855
Poistot ja arvonalentumiset	-789035	-913623	-257190	-936270	-1109800	-1132000	-1172300
Suunnitelman muk. poistot	-789035	-913623	-257190	-936270	-1109800	-1132000	-1172300
Liiketoiminnan muut kulut	-101510	-320986	-46331	-305257	-305257	-305257	-305257
Liikelylijäämä (-alijäämä)	716902	493248	-183808	509224	435694	610492	590192
Rahoitustuotot ja -kulut	-550730	-559151	-265416	-568089	-577938	-572346	-560904
Korkotuotot	3885	6000	1609	4200	4200	4200	4200
Muille maksetut korkokulut	-23575	-34151	-1525	-41289	-51138	-45546	-34104
Korvaus peruspääomasta	-531000	-531000	-265500	-531000	-531000	-531000	-531000
Muut rahoituskulut	20	0	0	0	0	0	0
Ylijäämä (alij.) ennen satunnaisia eriä	166193	-65903	-449224	-58865	-142244	-38146	-29288
Poistoeron muutos	79600	60000	25000	50000	40000	30000	20000
Tilikauden ylijäämä (alij.)	245793	-5903	-424224	-8865	-102244	68146	49288

3.3. Tuloslaskelman perustelut

Liikevaihto

Liikevaihtoon luetaan liikelaitoksen varsinaisen toiminnan myyntituotot, joista on vähennetty arvonlisävero ja muut välittömästi myynnin määrään perustuvat verot.

Liikevaihtoon sisällytetään sekä kaupungin ulkopuolisilta että kaupungin muilta toimintayksiköiltä saadut myyntitulot. Myyntitulot kirjataan suoriteperusteen mukaisesti tuotoiksi sen tilikauden tilinpäätöksessä, jonka aikana suorite on luovutettu.

Liikevaihto on 4,7 milj. euroa, josta veden perus- ja käyttömaksut ovat 2,3 milj. euroa ja jäteveden perus- ja käyttömaksut 2,3 milj. euroa. Liikevaihdon kasvu on 4,1 %.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muihin tuottoihin luetaan tulot, joilla on yhteyttä liikelaitoksen suoritustuotantoon kuulumatta kuitenkaan siihen. Ne on ansaittu tavanomaisen liiketoiminnan puitteissa, mutta ovat liikelaitokselle merkitykseltään toissijaisia.

Kulut

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Kohtaan sisältyy suurimpana eränä Ylä-Savon Vesi Oy:ltä ostettu vesi n. 0,94 milj. euroa sekä mm. energiakulut ja vesilaitoskemikaalien hankinta. Aineet ja tarvikkeet yhteensä 1,4 milj. euroa.

Palvelujen ostot

Palvelujen ostoihin sisältyy liikelaitoksen suoritustuotantaan varten ostamia palveluja, niin kaupungin muilta toimintayksiköiltä kuin kaupungin organisaation ulkopuolelta kuten esim. asiantuntijapalvelut, atk-palvelut, siivous, alueiden sekä koneiden ja laitteiden kunnossapito yhteensä 0,93 milj. euroa.

Henkilöstökulut

Henkilöstökulut sisältävät ennakonpidätyksenalaiset palkat, palkkiot ja korvaukset sekä lakisääteiset ja vapaaehtoiset henkilöstösivukulut. Henkilöstökuluista vähennetään saadut henkilöstökorvaukset.

Henkilöstökulut yhteensä 0,67 milj. euroa, josta

- palkat ja palkkiot 0,48 milj. euroa
- eläkekulut 0,16 milj. euroa
- muut henkilöstökulut 0,03 milj. euroa

Poistot ja arvonalentumiset

Poistoina ilmoitetaan poistot pysyvistä vastaavista ja muista pitkävaikutteisista menoista.

Poistojen kohdalla esitetään myös poistosuunnitelman muuttamisesta tai muusta syystä aiheutunut kertaluonteinen lisäpoisto.

Poistot yhteensä 0,94 milj. euroa. Puhdas vesi –toiminnon poistot ovat 0,23 milj. euroa ja jätevesi –toiminnon 0,71 milj. euroa.

Poistojen laskennan perusteena käytetään liitteenä nro 2 olevaa Iisalmen kaupungin poistosuunnitelmaa.

Liiketoiminnan muut kulut

Liiketoiminnan muihin kuluihin kirjataan mm. vuokrat ja välilliset verot.

Vuosien 2012 - 2015 tuloslaskelmassa liiketoiminnan muissa kuluissa ovat myös sivutoiminnan (puhdas vesi) kulut. Kirjanpidossa kulut kirjautuvat ao. menolajeille.

Toimintakulut yhteensä

Toimintakulut yhteensä ilman poistoja ovat 3,3 milj. euroa. Kasvu 4,6 %. Puhtaan veden toimintakulujen kasvu on 3,5 % ja jäteveden 5,9 %.

Rahoitustuotot ja -kulut

Muihin rahoitustuottoihin luetaan mm. kaupungin ja liikelaitoksen väliseltä yhdystililtä saadut korot.

Muille maksetut korkokulut sisältävät rahoituslaitoksilta otettujen lainojen korot. Koroista puhtaan veden osuus on n. 1 800 euroa ja jäteveden n. 39 500 euroa.

Liikelaitoksen kaupungille maksama korvaus peruspääomalle merkitään rahoituskuluihin erillisenä eränä.

Korvaus peruspääomasta

Korvaus peruspääomasta on samansuuruinen kuin v. 2011 oli. Sen suuruus 0,53 milj. euroa (puhdas vesi 0,40 milj. euroa, jätevesi 0,13 milj. euroa).

Poistoeron muutos

Investointivarauksen käyttö pysyvien vastaavien hankintamenon kattamiseen kirjataan varauksen tuloutuksena tuloslaskelmaan. Tuloutusta kumoamaan tuloslaskelmaan merkitään varauksen käyttöä vastaava poisto (poistoeron lisäys). Investointivarauksen käyttö merkitsee siis investointivarauksen muuttamista ”poistoerovaraukseksi”, jota

seuraavina tilikausina tuloutetaan enintään tilikauden suunnitelmapoiston verran (poistoeron vähennys).

Poistoeron muutos (vähennys) kohdistuu kokonaisuudessaan jätevesi –toimintoon.

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Liikelaitoksen tulos poistoerokirjausten jälkeen. Talousarvion mukainen tilikauden alijäämä on 8 865 euroa (puhdas vesi 66 186 euroa ylijäämäinen ja jätevesi 75 051 euroa alijäämäinen).

4. Rahoitusosa

4.1. Rahoituslaskelma

	Tp2010	TA2011	TA2012	Ts2013	Ts2014	Ts2015
Toiminnan rahavirta						
Liikelylijäämä	716,9	493,2	509,2	435,7	610,5	590,2
Poistot	789,0	913,6	936,3	1109,8	1132,0	1172,3
Rahoitustuotot ja -kulut	<u>-550,7</u>	<u>-559,2</u>	<u>-568,0</u>	<u>-577,9</u>	<u>-572,3</u>	<u>-560,9</u>
	955,2	847,6	877,5	967,6	1170,2	1201,6
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-665,6	-1465,0	-2118,0	-1365,0	-1365,0	-1365,0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	<u>0,0</u>	<u>40,0</u>	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>
	-665,6	-1425,0	-2118,0	-1365,0	-1365,0	-1365,0
Toiminnan ja investointien rahavirta	289,6	-577,2	-1240,5	-397,4	-194,9	-163,4
Rahoituksen rahavirta						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0,0	900,0	1550,0	800,0	600,0	650,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	<u>-290,8</u>	<u>-311,0</u>	<u>-344,0</u>	<u>439,0</u>	<u>-446,5</u>	<u>-459,0</u>
	-290,8	589,0	1206,0	361,0	153,5	191,0
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Saamisten muutos kaupungilta	-307,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saamisten muutos muilta	-2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Korottomien velkojen muutos kaupungilta	11,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Korottomien velkojen muutos muilta	-299,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rahoituksen rahavirta	-289,6	589,0	1206,0	361,0	153,5	191,0
Rahavarojen muutos	0,0	-11,8	-34,5	-36,4	-41,4	27,6

4.2. Rahoituslaskelman perustelut

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta on yli- tai alijäämäinen. Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan miten alijäämäinen nettokassavirta on katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

Kunnallisen liikelaitoksen rahoituslaskelma esitetään ns. rahavirtalaskelmana, jossa erikseen on nähtävissä *Toiminnan rahavirta*, *Investointien rahavirta* ja *Rahoituksen rahavirta*.

Toiminnan rahavirta

Toiminnan rahavirta muodostuu tuloslaskelman eristä *Liikelylijäämä(-alijäämä)*, *Poistot sekä Rahoitustuotot ja -kulut*.

Toiminnan rahavirta ilmoittaa sen, kuinka paljon varsinaisesta toiminnasta jää investointeihin ja lainojen hoitoon.

Investointien rahavirta

Investointimenoiilla tarkoitetaan varojen käyttöä pysyviin vastaaviin aktivoituihin hyödykkeisiin tilivuoden aikana. Investointimenot ja niihin saadut rahoitusosuudet esitetään rahoituslaskelmassa bruttomääräisenä. Investointimenona esitetään myös hankintameno tai sen osa, joka on katettu investointivarauksella tai -rahastolla.

Investointimenot ovat yhteensä n. 2,1 milj.euroa.

Liittymismaksut

Liittymismaksutuotot ovat 0,15 milj. euroa.

Lainakannan muutokset

Tässä esitetään pitkä- ja lyhytaikaisten lainojen lisäykset ja vähennykset. Uutta lainaa arvioidaan otettavan 1,55 milj. euroa ja lainoja lyhennetään 0,34 milj.euroa.

Maksuvalmiuden muutokset

Maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat vaihto-omaisuuden, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten ja korottomien velkojen muutokset.

Rahavarojen muutos

Varsinaisen toiminnan rahavirran, investointien rahavirran sekä lainakannan ja maksuvalmiudenmuutosten yhdistäminen osoittaa kassavarojen muutoksen. Kassavarojen vähennys on n. 34 500 euroa.

5. INVESTOINTIOSA

5.1. **INVESTOINTISUUNNITELMA 2012 – 2015 (1000 euroa)**

	2011	2012	2013	2014	2015
Puhdas vesi					
Vedenjakelu					
Vesijohtoverkoston rakentaminen ja peruskorjaus					
Vesijohtoverkoston rakentaminen ja peruskorjaus, menot	300	300	300	300	300
Koneet ja kalusto					
Työkalusto/muu kalusto	30	30	30	30	30
Vesimittarit	15	15	15	15	15
Koneet ja kalusto yhteensä	45	45	45	45	45
Puhdasvesi yhteensä	345	345	345	345	345
Jätevesi					
Viemäriverkosto					
Jv-pumppaamojen hankinta ja peruskorjaus					
Jv-pumppaamojen hankinta ja peruskorjaus	100	100	100	100	100
Jäte- ja hulevesiviemäriverk. rakent. ja peruskorjaus					
Verkoston rakentaminen ja peruskorjaus, menot	680	633	700	700	700
Viemäriverkosto yhteensä	680	733	800	800	800
Jäteveden puhdistus					
Ylä-Savon jätevesien käsittelysuunnitelma					
Kulut	75	20	0	0	0
Valtionosuus	-40	0	0	0	0
Netto	35	20	0	0	0
Vuohiniemen puhdistamo					
Vuohiniemen puhdistamo, toiminnan tehostaminen	200	200	200	200	200
jälkisuodatuslaitos jv. puhdistamolle	0	800	0	0	0
Koneet ja kalusto					
Työkalusto/muu kalusto	20	20	20	20	20
Jäteveden puhdistus yhteensä	255	1040	220	220	220
Jätevesi yhteensä	935	1773	1020	1020	1020
YHTEENSÄ					
Kulut	1320	2118	1365	1365	1365
Netto	1280	2118	1365	1365	1365
Tavoitteet/sitovuus					
Sitovat erät:					
Kaupungin talousarviossa sitova erä	1280	2118	1365	1365	1365
Johtokunnan asettamat sitovat erät:					
Investoinnit/puhdas vesi	345	345	345	345	345
Investoinnit/jätevesi	935	1773	1020	1020	1020

5.2. Investointien perustelut 2012 - 2015

INVESTOINTIEN PERUSTELUT 2012 - 2015

PUHDAS VESI

	eur	TAE2012	TS2013	TS 2014	TS 2015
9900	300000	Verkostojen rakentaminen ja peruskorjaus Kaupra/vesilaitos yhteiskohteet Pihlajajharju 2 Venakon as.alue Lippuniemen eteläosa sa - Aurankatu Makkaralahden kadut Vj.verkostojen saneeraus katusaneerauskohteissa Vesijohtolaitteiden uusinta kadunrak.töissä Vesilaitoksen omat kohteet Kivirannan alue - Paloisvirran vesijohtojen alituksen saneeraus Lehtomäentien vesij. täyd.rakentaminen Veden laadun varmistaminen - mittausaseman rak. Vesij.saneeraus kaivamatta Muut linjat Yht.netto	Partalan alueen laaj. Lippuniemen eteläosa san. Makkaralahden kadut Vj.verkostojen saneeraus katusaneerauskohteissa Vesijohtolaitteiden uusinta kadunrak.töissä Kivirannan alue - Paloisvirran vesijohtojen alituksen saneeraus Vesijohtojen täydennysrak. haj.aleiden viem.koht. Muut linjat	Uudet kaava-alueet Lippuniemen eteläosa san. Vj.verkostojen saneeraus katusaneerauskohteissa Vesijohtolaitteiden uusinta kadunrak.töissä Muut linjat	Uudet kaava-alueet Vj.verkostojen saneeraus katusaneerauskohteissa Vesijohtolaitteiden uusinta kadunrak.töissä Muut linjat
9910	30000	Koneet ja kalusto	Koneet ja kalusto	Koneet ja kalusto	Koneet ja kalusto
9911	15000	Työ- / muu kalusto	Työ- / muu kalusto	Työ- / muu kalusto	Työ- / muu kalusto
		Vesimittarit	Vesimittarit	Vesimittarit	Vesimittarit
	345000	Vedenjakelu yht.(ta)			

INVESTOINTIEN PERUSTELUT 2012 - 2015

JÄTEVESI

	euroa	TAE2012	TS 2013	TS 2014	TS2015
9950	100000	JV-pumppaamoiden hankinta ja peruskorjaus Simonniemen pump- paamon peruskorjaus	Jv-pumppaamon peruskorjaus	Jv-pumppaamon peruskorjaus	Jv-pumppaamon peruskorjaus
9951	633000	Jäte-ja hulevesiviemärien rakentaminen ja peruskorjaus Kaupra/vesilaitos yhteiskohteet Pihlajaharju 2 Venakkoniemen alue Lippuniemen eteläosa saneeraus - Aurankatu Makkaralahden kadut Viemäri.verkoston saneeraus katu- rakennuskohteissa Viemärilaitteiden uusinta kadunrak- .töissä Vesilaitoksen omat kohteet Kivirannan alue - Paloisvirran viemärien alituksen saneeraus Lehtomäentien viemäri. verkoston.rakentaminen Koljonvirran sairaalan paineviem. uusiminen Viem.saneeraus kaivamatta - Kivirannan viem. Muut linjat	Partalan alueen laaj. Lippuniemen eteläosa saneeraus Makkaralahden kadut Viemäri.verkoston saneeraus katu- rakennuskohteissa Viemärilaitteiden uusinta kadunrak- .töissä Kivirannan alue viem.verkoston laaj. vesil.toiminta-alueilla Muut linjat	Uudet kaava-alueet Lippuniemen eteläosa saneeraus Viemäri.verkoston saneeraus katu- rakennuskohteissa Viemärilaitteiden uusinta kadunrak- .töissä viem.verkoston laaj. vesil.toiminta-alueilla Muut linjat	Uudet kaava-alueet Viemäri.verkoston saneeraus katu- rakennuskohteissa Viemärilaitteiden uusinta kadunrak- .töissä viem.verkoston laaj. vesil.toiminta-alueilla Muut linjat
	733000	Viemäriverkosto yhteensä (netto)			

	euroa	TS2012	TS 2013	TS 2014	TS 2015
9953		Jäteveden puhdistus			
	20000	Y-S jv:n käsittelyn yleissuunnittelu			
	200000	Vuohiniemen puhdistamo - toiminnan tehostamisen edellyttämät investoinnit	Vuohiniemen puhdistamo - toiminnan tehostamisen edellyttämät investoinnit	Vuohiniemen puhdistamo - toiminnan tehostamisen edellyttämät investoinnit	Vuohiniemen puhdistamo - toiminnan tehostamisen edellyttämät investoinnit
	800000	Jälkisuodatuslaitos jv.puhdistamolle			
	20000	Koneet ja kalusto Työ- / muu kalusto	Koneet ja kalusto Työ- / muu kalusto	Koneet ja kalusto Työ- / muu kalusto	Koneet ja kalusto Työ- / muu kalusto
	1040000	Jv.puhd.yht.(netto)			
	1773000	Jätevesi yht.(ta)			

6.Tavoitteet

TP2010 TA2011 **TA2012** TS2013 TS2014 TS2015

6.1. Määrätavoitteet

6.1.1 Johtokunnan asettamat sitovat tavoitteet

Puhdas vesi:

Verkkoon pumpattu

(ostettu)vesimäärä,

1000 m3

1822

1785

1800

1830

1850

1870

Jätevesi:

Vastanotettu jätevesi-

määrä, 1000 m3

1828

2000

2000

2000

2000

2000

6.1.2. Johtokunnan asettavat ohjeelliset tavoitteet

Puhdas vesi:

Vesijohtoverkoston

pituus, km

245

248

249

250

252

254

Myyty vesimäärä, 1000m3

1700

1700

1720

1730

1750

1770

Liittymien lukumäärä

4763

4820

4800

4850

4880

4910

Jätevesi:

Viemäriverkoston

pituus, km

252

245

246

247

248

249

Jv.pumppaamoiden lkm

54

56

57

58

59

60

Laskutettu jätevesimäärä,

1000 m3

1507

1620

1600

1620

1640

1660

6.2.Toiminnalliset tavoitteet

6.2.1. Kaupungin talousarviossa liikelaitosta sitovat tavoitteet

- Kulutustaksat ovat VVY:n tilaston perustella valtakunnallisen keskitason alapuolella nykyisellä tuloutusmäärällä laskettuna

6.2.2. Ohjeelliset tavoitteet kaupungin talousarviossa

- Puhkaan veden vuotovesien osuus kokonaisvesimäärästä 10-15 %
- Vastaanotetun ja laskutetun jäteveden erotuksen (vuotovesien) osuus pidetään alle 30 %:n

6.2.3. Johtokunnan asettamat sitovat tavoitteet

	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
<u>Puhdas vesi:</u> Mittaamattoman veden (vuotovesien) osuus kok.vesimäärästä, %	6,7	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
<u>Jätevesi:</u> Vastaanotetun ja laskutetun jäteveden erotuksen (vuotovesien) osuus, %	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0

6.2.4. Johtokunnan asettamat ohjeelliset tavoitteet

<u>Puhdas vesi:</u> Puhkaan veden hinta, €/m3 (sis.alv)	1,48	1,48	1,48	1,48	1,48	1,48
<u>Jätevesi:</u> Jäteveden hinta, €/m3 (sis.alv)	1,53	1,59	1,69	1,75	1,80	1,85

6.3. Laadulliset tavoitteet

6.3.1. Johtokunnan asettamat sitovat tavoitteet

- Liittyjille toimitettava talousvesi täyttää talousvesiasetuksen 461/2000 mukaiset vaatimukset ja tavoitteet
- Vuohiniemen jätevedenpuhdistamon puhdistustulos lupaehtojen edellyttämällä tasolla

6.3.2. Ohjeelliset tavoitteet kaupungin talousarviossa

- Kuluttajille ei tule ennakoimattomia laitoksesta riippuvia jakelukeskeytyksiä
- Jätevesipumppaamoiden ja viemäriverkoston hoito niin, että ympäristöhaitat kiinteistöille ja luonnolle ovat mahdollisimman vähäiset, hoidosta tulevat reklamaatiot alle 5 kpl/v

6.4.Taloudelliset tavoitteet

	TP2009	TA2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS2015
--	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

6.4.1. Johtokunnan asettamat tavoitteet*Sitovat tavoitteet*

Toimintakate, puhdas vesi (1000e)	790,7	657,4	728,0	694,0	694,0	694,0	694,0
Toimintakate, jätevesi (1000e)	608,9	683,5	680,2	751,7	851,7	1048,7	1068,7
Investoinnit/ Puhdasvesi (brutto)	183 628	355 000	345 000	345 000	345 000	345 000	345 000
Investoinnit/ Jätevesi (brutto)	500 509	1 340 000	1 075 000	1 173 000	1 020 000	1 020 000	1 020 000

Ohjeelliset tavoitteet

Toimintakate % puhdas vesi	33,7	28,2	29,9	28,2	28,2	28,2	28,2
Toimintatuotot e/as puhdas vesi	498,00	487,00	505,00	513,00	508,00	505,00	502,0
Kustannukset e/m3 puhdas vesi	1,16	1,23	1,24	1,26	1,26	1,24	1,23
Tuloutus e/myyty m3 puhdas vesi	0,24	0,24	0,24	0,23	0,23	0,23	0,23
Toimintakate % jätevesi	33,88	34,1	31,9	32,8	35,6	40,5	41,0
Kustannukset e/m3 jätevesi	0,92	0,95	0,99	1,07	1,06	1,04	1,03
Tuloutus e/myyty m3 jätevesi	0,09	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08

6.4.2. Tavoitteet kaupungin talousarviossa*Sitovat tavoitteet*

Liikelylijäämä	594 057	378 464	494 548	509 224	435 692	610 492	590 192
Korvaus peruspääomasta	531 000	531 000	531 000	531 000	531 000	531 000	531 000
Kokonaisinvestoinnit (brutto)	684 136	1 695 000	1 420 000	2 118 000	1 365 000	1 365 000	1 365 000

Ohjeelliset tavoitteet

Liikevaihto	4 115 364	4 303 140	4 533 500	4 718 500	4 818 500	5 015 500	5 035 500
Lainojen muutos	-352 456	589 000	356 000	+1 206 000	+361 000	+153 500	+191 000

6.5. Henkilöstö

6.5.1. Ohjeelliset tavoitteet kaupungin talousarviossa

	TP2010	TA2011	TA2012	TS2013	TS2014	TS 2015
- Henkilöstön määrä:						
Vakinainen henkilöstö	18	18	17	17	17	17

6.5.2. Johtokunnan asettamat ohjeelliset tavoitteet

- Henkilöstömäärää sopeutetaan vastaamaan laitoksen tarpeita
- Ostopalveluiden käyttöä pyritään tehostamaan palvelutarjonnan rajoissa

7. Liitteet

7.1. Tunnusluvut kaupungin talousarviossa

Sitovat tunnusluvut

- tuloutus/ korvaus peruspääomasta 531 000 e
- liikeylijäämä 509 224 e
- kokonaisinvestoinnit (brutto) 2 118 000 e
- taksat
- jäteveden käyttömaksun korotus 0,08 €/m³ 1.1.2012
- perusmaksujen korotus 1.1.2012 lukien, korotusvaikutus 108 000 euroa
- kulutustaksat ovat vvy:n tilaston perusteella valtakunnallisen keskiarvon alapuolella nykyisellä tuloutusmäärällä laskettuna

Ohjeelliset tunnusluvut

- liikevaihto 4 718 500 e
- lainojen muutos + 1 206 000 e
- henkilöstö 31.12. 17
- puhtaan veden vuotovesien osuus kokonaisvesimäärästä 10-15 %
- vastaanotetun ja laskutetun jäteveden erotuksen (vuotovesien) osuus pidetään alle 30 %
- kuluttajille ei tule ennakoidettavia laitoksesta riippuvia jakelukeskeytyksiä
- jätevesipumppaamoiden ja viemäriverkoston hoito niin, että ympäristöhaitat kiinteistöille ja luonnolle ovat mahdollisimman vähäiset – hoidosta tulevat reklamaatiot alle 5 kpl/ v.

7.2. Poistosuunnitelma

IISALMEN KAUPUNGIN SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT

Aineettomat hyödykkeet	Poistomenetelmä	Poistoaika/ tai poisto-%
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto	3 vuotta
Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto	3 vuotta
Konserniliikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
(Raatihuone ja Kulttuurikeskus poistoaika 40 v)		
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
(Palloluhallin poistoaika 12 v., kv. 10.12.01)		
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 % x
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	15 % x
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	15 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	9 %
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto	9 %
Kaukolämpöverkko	Menojäännöspoisto	13 %
Sähköjohdot, muunto-asetat, ulkovalaistust.	Menojäännöspoisto	18 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto	18 %
Sähkö, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtol.	Menojäännöspoisto	18 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto	22 %
Muut kiinteät koneet, laitteet, rakent.	Menojäännöspoisto	23 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	Menojäännöspoisto	20 %
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Menojäännöspoisto	27 %
Muut kuljetusvälineet	Menojäännöspoisto	30 %
Muut liikkuvat työkoneet	Menojäännöspoisto	30 %
Muut raskaat koneet	Menojäännöspoisto	25 %
Muut kevyet koneet	Menojäännöspoisto	30 %
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Menojäännöspoisto	30 %
Atk-laitteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset (osakkeet ja osuudet)	Ei poistoa	

x) Kaupunginvaltuusto muuttanut 17.12.2007 § 143.